

ကံချွန်

၅၀ အတွေးအမြင်
အတွေးအမော် အယူအဆ

စိန်စိန်ဦးစာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၈/၈ - ၄၄
၄ ရပ်ကွက်၊ သိုးခြံမြို့သစ်
မန္တလေး

၁၀၀ အတွေးအကြံအတွေးအခေါ်
အယူအဆ
ကံရွန်

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်	၁၀၆၃/၂၀၀၃ (၁၀)
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်	၈၆/၂၀၀၄ (၁)
ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်	၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
အုပ်စု	၁၀၀၀ (ပထမအကြိမ်)
မျက်နှာပုံးဒီဇိုင်း	ကံချွန်
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမြင့်
တန်ဖိုး	၁၀၀၀ ကျပ်
အတွင်းနှင့် မျက်နှာပုံးပုံနှိပ်သူ	ရာပြည့်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၅၉၀၁) ၁၉၉/ လမ်း၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်။ ရန်ကုန်မြို့။
ထုတ်ဝေသူ	ဦးကံချွန် (ကံချွန်စာပေတိုက် - ၇၈၂) အမှတ် ၉/မ -၄၄ အမှတ် ၄ ရပ်ကွက်၊ ချမ်းမြေ့သာစည်မြို့နယ်၊ သိုးခြံမြို့သစ်၊ မန္တလေး။

မာတိကာ

ဘဝအတွေ့အကြုံ

၁။	ငယ်ငယ်တုန်းက ကလေးပေါ့	၁
၂။	အတွေ့အကြုံ ကကြီးခကွေး	၅
၃။	ပန်းခင်းလမ်း	၁၈
၄။	နုနုလေးတွေးပြီး အပြုအမူလှတဲ့ဆရာ	၂၄
၅။	ချိန်းပြီးရောက်လာတဲ့ဒုက္ခ လမ်းကြိုဝင်လာတဲ့ဒုက္ခ	၃၂
၆။	စာအုပ်ထဲက အချက်အလက်ဘဝထဲကအသိ၊ လက်တွေ့ထဲက အမှန်တရား	၃၉
၇။	တွေးရင်းပျော်ပြီး ပျော်ပြီးတွေးခဲ့တာတွေ	၄၆
၈။	ရန်ကုန်-မန္တလေး	၅၂
၉။	ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ပထမဆုံးဝတ္ထုရှည်	၅၇
၁၀။	ပုံစံခွက်ရဲ့အလွန်	၆၂
၁၁။	ဝတ္ထုတိုနှင့်ကျွန်တော်	၆၆
၁၂။	အပျော်ဖတ်စာပေနှင့်ကျွန်တော်	၇၀
၁၃။	အသိဉာဏ်လက်ဆင့်ကမ်း	၇၅
၁၄။	ကာတွန်းဝင်းမောင် (၁)	၇၉
၁၅။	ကာတွန်းဝင်းမောင် (၂)	၈၂
၁၆။	ကာတွန်းဝင်းမောင် (၃)	၈၇
၁၇။	မောင်သစ်လွင် (လူထု)	၉၁
၁၈။	တမ္ပဝတီဝင်းမောင်	၉၅
၁၉။	ကိုစိန်မြင့်	၁၀၁
၂၀။	မြို့တော် မောင်ယဉ်အောင်ရဲ့ဟာသ	၁၀၅

၁။ ဥပြဿနာ	၁၀၉
၂။ အလွယ်ဆုံးဆိုတာ အခက်ဆုံးပါပဲ	၁၁၂
၃။ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ရသ	၁၁၄
၄။ ဧပြီအရူး	၁၁၈
၅။ လွယ်အိတ်	၁၂၀
၆။ လက်ဖြစ်ရဲ့တန်ဖိုး	၁၂၄
၇။ မှတ်စုအတိုအထွာများ	၁၂၈
၈။ မသိလို့ မေးပါရစေ	၁၃၁
၉။ စာရေးဆရာရယ်၊ စာမူခရယ်၊ ဂျာနယ်ရယ်၊ အယ်ဒီတာရယ်	၁၃၄
၁၀။ ပေါက်ပင်ဘာကြောင့် ကိုင်းရတယ်	၁၃၇
၁၁။ မော်ဒန်လောင်းရိပ်	၁၄၀
၁၂။ အစ်ဇင်(မ်)မလိုပါ	၁၄၃
၁၃။ အစ်ဇင်(မ်) စက်ဝိုင်း	၁၄၇
၁၄။ မန္တလေးအငြိမ့်မန္တလေးနောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်မန္တလေးအော်ပရာ (၁)	၁၅၁
၁၅။ မန္တလေးအငြိမ့်မန္တလေးနောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်မန္တလေးအော်ပရာ (၂)	၁၅၆
၁၆။ မန္တလေးအငြိမ့်မန္တလေးနောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်မန္တလေးအော်ပရာ (၃)	၁၅၉
၁၇။ လူငယ် လူကြီး ခေတ်ရေစီးကြောင်း	၁၆၃
၁၈။ စင်တင်ဟာသ (၁)	၁၆၅
၁၉။ စင်တင်ဟာသ (၂)	၁၆၉
၂၀။ စဉ်းစားသင့်တဲ့ အမှတ်တရများ	၁၇၃
၂၁။ ပျောက်ချိန်တန်ပျောက်၊ ကွယ်ချိန်တန်ကွယ်၊ ဖြစ်ချိန်တန်ဖြစ်၊ သစ်ချိန်တန်သစ်၊	၁၇၇

၂၂။	ဆရာကြီးဝေဖန်လှမ်းတယ်	၁၇၉
၂၃။	ကံချွန် မန္တလေးသားပါခင်ဗျ	၁၈၃
၂၄။	အသစ် အဟောင်း အဟောင်း အသစ်	၁၈၆
၂၅။	မန္တလေးသင်္ကြန် (ကလျာ)	၁၉၀
၂၆။	မန္တလေးသင်္ကြန် (PEOPLE)	၁၉၇
၂၇။	မန္တလေးသင်္ကြန် (ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ)	၂၀၃
၂၈။	မန္တလေးသင်္ကြန် (ရွှေမန္တလေးဂျာနယ်)	၂၀၇
၂၉။	ယနေ့ ကံချွန်	၂၁၂

ငယ်ငယ်တုန်းက ကလေးပေါ့

ကံချွန် ။

ဒီနေ့ စာရေး၊ ကာတွန်းရေး၊ ပန်ချီရေး အနုပညာအလုပ်မှန်သမျှ ဟိုစပ်စပ် ဒီစပ်စပ်လုပ်နေတဲ့ ကံချွန်ကို ၁၉၄၆-ခု၊ ဧပြီလ (၄) ရက်နေ့မှာ မိခင် ဒေါ်အေးရွှင်က မွေးဖွားပါတယ်။ အဘက ဦးဘဌေးပါ။ သူတို့ရဲ့အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်အမှတ်တွေက AE - ၁၅၄၈၃၇ နဲ့ AE ၁၅၄၈၃၆ပါ။ ဘယ်သူက (၇) ဘယ်သူက (၆) မှန်းတော့မသိတော့ပါဘူး။ မွေးချင်း (၆) ကြိမ်မွေး (၇)ယောက်ပါ။ အမွှာပူးမိန်ကလေးနှစ်ယောက်ပါတယ်။ အဖတ်မတင်ဘူး။ ကာတွန်းဗိုမောင်ထက် အငယ်။ ဓါတ်ပုံမောင်လှဝင်းထက်အကြီး။ ကံချွန်ရဲ့အထက် အစ်ကိုတစ်ယောက်၊ အစ်မတစ်ယောက်လည်း အဖတ်မတင်ပါဘူး။ ရှင်လျက်ကတော့ ကံချွန်၊ ဗိုမောင်၊ လှဝင်း ညီအစ်ကိုသုံးယောက်ပါပဲ။

ကံချွန်ဟာ ထူးခြားမှု၊ တိုက်ဆိုင်မှုများနဲ့ မွေးဖွားလာတယ်လို့ အမေက ပြောဖူးပါတယ်။ ကံချွန်ကိုမွေးတာ မန္တလေးစိန့်ပီတာဆေးရုံ (ခုတော့ကျောင်းပေါ့) မှာ။ ကံချွန်ကို မွေးမယ့်နေ့က မွေးခန်းမှာ ကံချွန်အရင် မိခင် (၆) ဦးမွေးဖွားတယ်။ အားလုံး မိန်းကလေးချည်းပဲ။ ပြီးတော့ ကံချွန်အမေက ကံချွန်ကို မွေးဖွားတယ်။ ကံချွန် လူ့လောကကို ရောက်ပြီးတဲ့နောက် နောက်ထပ် လူ့လောကကို ရောက်လာတာဟာလည်း မိန်းကလေးခြောက်ဦးပဲ။ ကံချွန်ဟာ အလယ်လူထင်လင်းလို့ ယောက်ျားလေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မွေးပေးတဲ့ ဆရာဝန်ကြီးက ညမှာ ကံချွန်ကို မင်းကံချွန်တယ်။မင်းနာမည် ကံချွန်လို့ ပေးပါတယ်။

ကံချွန်ရဲ့ အစောဆုံးမှတ်မိတဲ့ အလုပ်ကတော့ သိတတ်စအရွယ်မှာ အောင်သွယ်လုပ်ပေးခဲ့ရတာပါပဲ။ လူပျိုကြီးက ကံချွန်အိပ်ထဲကို ရည်းစားစာထည့်ပေးပြီး ဟိုတိုက်ထဲက မမဆီသွား၊ မင်းကို မုန့်ပေးလိမ့်မယ်ဆို လွတ်ပါတယ်။ လေးငါးနှစ်အရွယ်မှာပါ။ ကံချွန်ဟာ မုန့်ဆိုတာနဲ့ ပြေးတော့တာပါပဲ။ တိုက်ထဲရောက်တော့ မုန့်စားချင်လို့လား၊ ရော့ . . . ရော့ ဆိုပြီး မုန့်နဲ့အတူ ရည်းစားစာတစ်စောင် ကံချွန်ရဲ့အိပ်ထဲရောက်လာပါတယ်။ ကံချွန်ရဲ့အိပ်ထဲက

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

စာတော့ အပျိုကြီးက နှိုက်ယူထားလိုက်ရော။ ဒီဝိုးတဝါးမှတ်မိတာကို အတည် ပြုပေးတာက အမေပါ။ အဲဒီတုန်းက ကိုယ့်ဟာကိုယ် အောင်သွယ်လုပ်ပေးမှန်း ဘယ်သိမှာလဲ။ ဒါကတော့ သိတတ်စအရွယ်က ကံချွန်ရဲ့ အကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းတစ်ခုပေါ့ ခင်ဗျာ။ ပျော်ဘွယ်မြို့မှာပါ။

ကလေးဘဝကျောင်းနေတဲ့ကာလ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ ထူးထူး ခြားခြားပြောစရာဆိုလို့ ဘာမှမရှိခဲ့ပါဘူး။ ကံချွန် ကျောင်းစတက်ရတာ ပျော်ဘွယ်မြို့ အထက်တန်းကျောင်းမှာပါ။ သူငယ်တန်း စနေပါတယ်။ ကျောင်း နေလို့မှ တစ်နှစ်မပြည့်ခင်မှာ မိသားစုနဲ့အတူ မန္တလေးပြန်ပြောင်းရပါတယ်။ မန္တလေးမှာ မူလတန်းစသင်ရတာက ချမ်းမြသာစည်တောင် (ကံရွာ) မှာပါ။

လေးတန်းအောင်တော့ ငါးတန်းတက်ဖို့ အမှတ် (၃) အ.ထ.က ကို ပြောင်းရရော။ အဲဒီမှာက ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဆရာကြီး ဦးဘသော်ပါ။ ငါးတန်း၊ ခြောက်တန်းနှစ်လောက်မှာပဲ ကံချွန် ဝတ္ထုတွေဖတ် ဝါသနာစပါလာ တယ်ဆိုပါတော့။ ပထမစဖတ်တာ စုန်း၊ တစ္ဆေ၊ ကဝေ ဝတ္ထုတွေ။ ဆရာကြီး မြစကြာတို့၊ မြစက်ရှင်တို့ရေးတာ။ စုန်း ကဝေ ဝတ္ထုတွေကုန်တော့ တက္ကသိုလ် ဘုန်းနိုင်ကို ဖတ်ဖို့ပေးတယ်။ ကံချွန်ကို စာဖတ်လေ့ကျင့်ပေးတာ ဦးအေးမောင်၊ ဦးအေးမောင်ဆိုတာ ကံရွာထဲကပဲ။ လုပ်တာက မြို့ဟောင်းဘူတာမှာ။ သူ့ဆီ မှာက စာအုပ်တွေ ထင်းရှူးသေတ္တာအကြီးစားတွေနဲ့ လေးငါးလုံးရှိတယ်။ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်တွေ ပေးဖတ်ရင်းကနေ သာဓုကို ဖတ်စရာ ခိုင်းပြန်ရော။ မင်းဖတ်ကြည့် သိပ်ကောင်းတယ်ဆိုပြီးတော့။ ဖတ်ရတာက တပ်ထဲက မြတ်ကိုကို ထင်ပါတယ်။ နောက်တော့ မြသန်းတင့် သခင်မြသန်းရဲ့နွဲ့ထဲကကြာ၊ ပြီးတော့ ဆရာမြသန်းတင့်နဲ့ သခင်မြသန်းရဲ့ဝတ္ထုတွေ ဆက်တိုက်ဆက်တိုက် ဖတ်ဖြစ်ရော။ သူ့ဆီမှာ အဲဒီဆရာကြီးတွေရဲ့စာအုပ် ဖတ်စရာ ကုန်သွားတော့ အောင်လင်းရဲ့ သဲတစ်ပွင့်ဖတ်စရာပေးတယ်။ အဲဒီကနေ ပေဒါ မောင့်မမငြိမ်း ဖတ်ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်တော့ ဗန်းမော်တင်အောင်တွေ။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက် ဖတ်မိပြီဆိုရင် အဲဒီဆရာရေးသမျှ ထွက်ပြီးသမျှ အကုန်ဖတ်တော့ တာပဲ။ အဲဒါ ငါးတန်း၊ ခြောက်တန်း၊ ခုနစ်တန်းနှစ်တွေမှာပါ။ ခုနှစ်တော့ မမှတ်

မိတော့ဘူး။ ကံချွန် ခုနစ်တန်း အောင်ခဲ့တာဟာ အစိုးရစစ် ခုနစ်တန်းနောက်ဆုံး နှစ်ပါပဲ။ ကံချွန် ခုနစ်တန်း ဖြေပြီးတဲ့နောက်မှာ ခုနစ်တန်းဟာ ကျောင်းစစ်ဖြစ် သွားပြီး ရှစ်တန်းက အစိုးရစစ် (ဘုတ်စစ်) ဆိုတာ ဖြစ်သွားတယ်။

ကိုးတန်း၊ ဆယ်တန်းမှာတော့ မြင့်ကျော် မြင့်နီ၊ မောင်ကြည်ဆွေ၊ ကရမက်၊ သန်းဆွေ၊ အောင်လင်းတို့ရဲ့ စာအုပ်တွေကို ကျောင်းစာအုပ်နဲ့အတူ သယ်နေရ တဲ့ အချိန်တွေပါပဲ။ ကံချွန် ကိုးတန်းနှစ်မှာ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းပြောင်းနေပြီ။ လှသိပ္ပံအထက်တန်းကျောင်းမှာပေါ့။ ၁၉၅၈/၅၉ ဝန်းကျင်ကာလက ဖြစ်မယ် ထင်ပါတယ်။ ကိုးတန်းမှာ ဆုံတာက ကိုငြိမ်း(မန္တလေး)ပါ။ သူက စာကြီးပေကြီး တွေ တအားဖတ်နေတဲ့အချိန်မှာ ကံချွန်က မြင့်ကျော်ဆီ စာရေးနေချိန်ပါ။ မြင့်ကျော်ရဲ့ဝတ္ထုတွေဖတ်ပြီး မြင့်ကျော်ကိုသနားတာနဲ့ အစ်မနဲ့ပေးစားပါရစေဆို ပြီး စာရေးဖူးတယ်။ မြင့်ကျော် မန္တလေးကို စာရေးဖို့အတွက် လေ့လာရေးခရီး ထွက်လာတော့ ကံချွန်ကို လာတွေ့ပါတယ်။ လှသိပ္ပံကျောင်းမှာပါ။ လှသိပ္ပံ ကျောင်း ထူထောင်ထားတာက ဆရာ ဦးလှမောင်ပါ။ ဆရာဦးလှမောင်ဆိုတာ စာရေးဆရာ ကျော်စွာထက်ရဲ့အဖေပါ။

ကံချွန်ကိုတွေ့တော့ စာရေးဆရာမြင့်ကျော် တော်တော်အံ့ဩသွားပါ တယ်။ ‘ငါ့ညီက ကလေးရှိသေးတာပဲ’ ဆိုတဲ့စကားဟာ မြင့်ကျော် ကံချွန်ကို တွေ့တွေ့ချင်းပြောတဲ့စကားပါ။ အဲဒီတုန်းက ကံချွန်ဟာ မြင့်ကျော်ကို သူသွား ချင်တဲ့နေရာတွေ လိုက်ပို့ပေးခဲ့ပါတယ်။ မြင့်ကျော်ရဲ့ ‘စပယ်ဖြူ’ ဝတ္ထုဟာ မန္တလေးနောက်ခံပါ။ ဝတ္ထုရဲ့အဖွင့်ကျေးဇူးတင်စကားမှာ ကံချွန်ရဲ့နာမည်ပါ ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကံချွန် စာရေးစပြုနေပါပြီ။ ရည်းစားစာပါ။ မြင့်ကျော် တို့ စုစည်းထုတ်တဲ့ ချစ်ဦးသူသို့ပေးစာများမှာ ကံချွန်ရဲ့ရည်းစားစာပါ ပါတယ် ခင်ဗျာ။ စာပေလောကမှာ ကံချွန်ဆိုတဲ့ နာမည်ကို ရည်းစားစာနဲ့ စိုက်ထူလိုက် တာပါပဲ။

အဲသလိုတွေ ရေးနေရင်းကနေ ‘မြိုင်’ ဝတ္ထုကို ဖတ်မိသွားတယ်။ ဒီတော့ သတင်းစာဆရာဖြစ်ချင်ပြန်ရော။ နောက်တော့ ဇဝနရဲ့ ကောလိပ်ကျောင်း သား။ သိန်းဖေမြင့်ရဲ့ အရှေ့ကနေဝန်းထွက်သည့်ပမာ။ အဲသလို စာအုပ်အထူ

ကြီးတွေကိုဖတ်ရင်းကနေ ဘယ်လိုကဘယ်လို အနုပဋိလောမ ရုပ်ဝါဒ၊ ရေ
သောက်မြစ်သုံးသွယ်၊ ကပ္ပပြဿနာဆိုတာတွေ ဖတ်မိသွားတယ် မသိဘူး။
ရည်းစားစားရေးတာ ရုပ်သွားပါတယ်။

ရည်စားစားရေးတာသာရပ်တာပါ။ ခပ်ကြောင်ကြောင်လုပ်ရပ်တွေကတော့
မရပ်ပါဘူး။ မှတ်မှတ်ရရပြောရရင် အဲဒီနဝမတန်းနှစ်မှာ ဝင်းဦးရဲ့ “နှစ်ယောက်
တည်းနေချင်တယ်” ရုပ်ရှင်ကားပြတဲ့အချိန်။ ကံချွန်ရယ်၊ ခင်မောင်တင့်ရယ်
ဝင်းဦးလို ဆံပင်အလယ်ကွဲ၊ နှုတ်ခမ်းမွေးဆွဲ၊ မင်အနက်နဲ့ မှည့်တုတ်ပြီး ဓါတ်ပုံ
ရိုက်လို့ ဝင်းဦးဆီပို့ဖူးတယ်။ သူ့ပရိသတ်ပေါ့လေ။ ကိုဝင်းဦးရဲ့ ဓါတ်ပုံလည်း
ပြန်ပို့ပေးပါပေါ့။ ခင်မောင်တင့်ဆိုတာ ခုတော့ ရှုတင်မန်နေဂျာဖြစ်နေပါပြီ။
သင်္ကြန်မိုးတို့။ ဒဏ္ဍာရီတို့၊ သွေးအတွက်သွေးတို့ဟာ ခင်မောင်တင့် တာဝန်ယူခဲ့
တဲ့ကားတွေပါ။

ကံချွန်ရဲ့ ကလေးဘဝဟာ တကယ့်ကလေးအသိ ကလေးအတွေးနဲ့ထင်ရာ
လုပ်ခဲ့တဲ့ကံချွန်ပါ။ ကလေးဘဝလို့ ပြောရမယ့်ကာလထဲမှာ စာပေလောက
ရောက်ကာစ ‘စာပေကလေးဘဝ’ ကိုလည်းပြောရမှာပါပဲ။ စာပေလောက
ရောက်တဲ့ စာပေကလေးဘဝမှာလည်း ဟိုစာရေး၊ ဒီစာရေး အကျင့်က
မပျောက်သေးပါဘူးခင်ဗျာ။ ၁၉၇၃-ခုနှစ်မှာ ဆရာမန်းမော်တင်အောင်ဆီကို
စာရေးခဲ့ပါသေးတယ်။ ဆရာမန်းမော်တင်အောင်ကလည်း စာပြန်ပါတယ်။
ပင်းယစာအုပ်တိုက် တံဆိပ်စာအိတ်နဲ့ပါ။

ဆရာမန်းမော်တင်အောင်ရဲ့ စာကိုပြန်ဖတ်ကြည့်တော့ သုံးပုံတစ်ပုံ
လောက်ပဲဖတ်လို့ရပါတော့တယ်။ အပြည့်အစုံမဖတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ အဲဒီတုန်း
ကတော့ ကိုယ်ကဘာတွေရေးလို့ ဆရာက ဘာတွေပြန်ရေးတယ်ဆိုတာ ဆက်
စပ်ပြီး ဖတ်နိုင်ခဲ့ပါရဲ့။ ခုတော့ မေ့ကုန်ပြီ။ ဆရာမန်းမော်တင်အောင်ရဲ့ စာကို
ပူးတွဲဖော်ပြထားပါတယ်။ စာဖတ်သူတို့ စိတ်ဝင်စားရင် ဖတ်ကြည့်ရအောင်လို့။

ကံချွန် . . . ကံချွန်
မြင့်ကျော်ဆီ အစ်မပေးချင်ကြောင်း စာရေးခဲ့ဖူးတယ်။
ဝင်းဦးဆီ ဝင်းဦးလို ဓါတ်ပုံရိုက်ပြီး ပို့ဖူးတယ်။

ရည်းစားစာရေးပြီး စာပေနယ်ကို စဝင်ခဲ့တယ်။
ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်ဆီ စာရေးခဲ့တယ်။
ငယ်ငယ်တုန်းက ကလေးကိုး။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - မတ်လ

အတွေ့အကြုံ ကကြီးခခွေး

ဒီနေ့ ကံချွန်ရဲ့ အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေဟာ ကံချွန်ရဲ့ ဘဝ အတွေ့အကြုံပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးလာတာပါ။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်ကျော်ကာလ ကံချွန်ကို မွေးဖွားပေးဖို့ သန္ဓေတည်ခဲ့တဲ့အတွေ့အကြုံတွေက ၁၉၆၆-ခုနှစ် ဝန်းကျင်မှာ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။

၆၆ ခုနှစ်ဝန်းကျင် ကာလများဟာ ကံချွန်အတွက် တန်ဖိုးကြီးကြီး မားမား ပေးဆပ်ပြီး တစ်သက်တာမှတ်ရလောက်တဲ့ အတွေ့အကြုံ 'ကကြီး ခခွေး' စသင်ရတဲ့ ကာလများပါပဲ ခင်ဗျ။

ကံချွန်အသက် (၁၉) နှစ်မှာ အိမ်ထောင်ကျပါတယ်။

ကံချွန် အသက် (၂၀) နှစ်မှာ အိမ်ထောင်ကွဲပါတယ်။

ကံချွန်အသက် (၂၁) နှစ်မှာ လုံးဝကွာရှင်းခဲ့ရပါတယ်။

ကွာရှင်းလိုက်တဲ့ အချိန်မှာတော့ ကံချွန်မှာ ခြောက်လအရွယ်သမီးရှိ နေခဲ့ပါပြီ။ ခု ကံချွန်နဲ့အတူနေတဲ့ အပျိုစင်မဂ္ဂဇင်းမှာ စာရေးနေတဲ့ စိန်စိန်ဦး (မန္တလေး) ပါပဲ။ အပျိုစင်တို့သိဖို့ ယောက်ျားတို့အကြောင်း စာအုပ်ဟာ သမီးကို ဆုံးမခဲ့တဲ့ ပြောပြခဲ့တဲ့စကားတွေပါပဲ။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စကို လိုတို ရှင်းဖြတ်ရရင်တော့ တစ်သက်တာမှတ်လောက်သားလောက်အသိတစ်ခုရဖို့ 'တစ်ခုလပ်' ဆိုတာနဲ့ လဲလိုက်ရတာပါပဲ။

ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျရတဲ့အကြောင်းရင်းဟာ ငွေကြောင့် ပါ။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ အိမ်ထောင်ကွဲရတဲ့အကြောင်းရင်းကလည်း ငွေကြောင့် ပါ။ အဲဒီအတွေ့အကြုံဟာ ဘဝအတွက်တော့ အုတ်မြစ်ပေါ့ခင်ဗျာ။ ကံချွန် မန္တလေးပန်းချီကျောင်းက ဆင်းပြီးစအချိန်မှာ အမျိုးသမီးတွေက လုံချည်ကို ပန်းရေးပြီးဝတ်ကြတယ်။ ပန်းချီဆရာအတော်များများ ထဘီပန်းရေးစားခဲ့ကြရ ပါတယ်။ အစကို အရောင်ဆိုး၊ အဲဒီအပေါ်မှာ ပန်းရေး။ အရောင်ပါပြီးသားအစ ဆို အရောင်ဆိုးဖို့မလိုဘူးပေါ့။ ရေးစက တစ်ထည်ကို ခြောက်ဆယ်၊ ခုနစ် ဆယ်။ တစ်နေ့နှစ်ထည်ပြီးတယ်။ အပွင့်ကြီးတာဆို ခြောက်ပွင့်ခုနစ်ပွင့်ပေါ့။ ပန်းအနွယ်အခက်ဆို သုံးခု။ ဒူးနားပတ်ချာလည်မှာ မြက်ပင်လေးတွေ၊ ဘောလုံး ပြောက်ကလေးတွေရေးပေးရတာလည်းရှိတယ်။

အဲဒီအလုပ်လုပ်တော့ အလုပ်အပ်တာက မိန်းကလေးတွေ။ ကံချွန်က လည်း နေ့စဉ်ဝင်ငွေ တစ်ရာကျော်နေတော့ အမှန်အတိုင်းပြောရရင် ရှုပ်ချင်လာ ပြီ။ အဲဒီမှာတင် မိဘတို့ ဝတ္တရားရှိသည်နှင့်အညီဆိုပြီး ဦးဘဌေး၊ ဒေါ်အေးရွှင် တို့ဟာ သားကြီး ကံချွန်ဖို့ အိမ်ထောင်ဖက်အရာထွက်တော့တာပဲ။

- ‘ဘယ်သူ့သမီးဆို ဘယ်နှယ့်လဲ’
- ‘မဖြစ်ပါဘူးကွာ . . . ရုပ်ကသိပ်မလှဘူး၊ နှာခေါင်းပြားတယ်’
- ‘ဒါဆို ဟိုငှါ တူမလေးကော’
- ‘အသားမည်းတယ်ကွ’
- ‘တော်ဟာလေ’

‘မင်းဘာသိလို့လဲ။ ဒီကောင့်ဘေးကပ်နေတာတွေထက်မသာရင် ဒီကောင် က ကျွန်တော်အိမ်ထောင်ရေး စိတ်မဝင်စားသေးပါဘူးလုပ်မှာ။ သူ့မျှော်လင့် မထားရဲလောက်တဲ့ဟာ ရှာပေးစားမှ ဖြစ်မှာပေါ့ကွ’

ဆိုပြီး အမျှော်အမြင်ကြီးမားစွာနဲ့ပဲ ကံချွန်အတွက် အိမ်ထောင်ဖက်ရှာပေး တယ်ပေါ့ ခင်ဗျာ။ တော်တော်ပိုင်တဲ့အကြံပါပဲ။ ‘ငါငြင်းလိုက်ရင် နောက်ထပ် ငါ့ဟာငါ ဒီလောက်ချောတာရပါ့မလား’ ဆိုတဲ့အတွေး ဝင်အောင်လုပ်တာ။ ဒီလိုနဲ့ ညားရောဆိုပါတော့ဗျာ။

ညားပြီးတော့ ကောင်းနေတဲ့ဝင်ငွေက ရပ်သွားတယ်။ ထဘီပန်းရေးတွေ

က ခေတ်မှိန်သွားပြီ။ ဒီတော့ ယောင်ခြောက်ဆယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သမီးက လူ့လောကထဲလာဖို့ ဟန်ပြင်နေပြီ။ ကုန်ကျရမယ့်ငွေ၊ အနီးကပ်ပြုစုမယ့်သူ၊ အကြောင်းကြောင်းနဲ့ သူ့မိဘအိမ်ပြန်နေလိုက်တာ။ စခွဲတုန်းက ခဏလို့ထင်ခဲ့ပေမယ့် တစ်ဘဝဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ဒါက ဖြစ်ရပ်ပါ။ အဲဒီအချိန်က ခံစားချက်ကို သိချင်ရင်တော့ ဆရာငြိမ်းကျော်ရဲ့ ဝတ္ထုသာဖတ်ကြည့်ပါတော့ခင်ဗျာ။ ကံချွန်ဟာ တော်တော်ကို သနားစရာကောင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံချွန်သူငယ်ချင်းတွေကတော့ သိပ်မသနားကြပါဘူး။

‘မင်းက ခပ်ချောချောလေးမြင်တိုင်း ငါ့မိန်းမနဲ့တူလိုက်တာဆိုပြီး လိုက်လိုက်ကြည့်တာတော့ ဆိုးသကွာ’

လို့ ပြောကြပါတယ်။ တကယ်တော့ ကံချွန်ရင်ထဲက ကြောက်သွားတဲ့ ‘အကြောက်’ ကို သူတို့မသိလို့ပါ။ ဒီနေ့ထိ ‘တစ်ခုလပ်’ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ကံချွန်အရောင်မညှိုးရအောင် ထိန်းထားတာ အဲဒီအကြောက်နဲ့ပါခင်ဗျာ။ အဲဒီအတွေ့အကြုံဟာ ကံချွန်ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး၊ ကံချွန်ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာကို ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်တာပါပဲ။

အယူအဆ မူကြို

၁၉၇၀-ပြည့်နှစ်မတိုင်မီကာလများက ကံချွန်ရဲ့အယူအဆတွေဟာ နေ့ဟာနေ့နဲ့မတူဘူး။ ညဟာ ညနဲ့မတူဘူး ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ကာလပါပဲ။ ဖြစ်လိမ့်မယ်ထင်တာတွေက တစ်ခုမှ ဖြစ်မလာသလို မဖြစ်ဘူးထင်တာတွေကလည်း တစ်ခုမှ ဖြစ်မလာဘူး။ ကဲ . . . ဘယ်လောက်များ ကသိကအောက်နိုင်လိုက်ပါသလဲ။

ပန်းချီအလုပ်က ပရုပ်လုံးဖြစ်နေတယ်။ တဖြည်းဖြည်း လုံးပါးပါးကာ ပန်းချီအလုပ်မဖြစ်တော့ ဆံပင်ညှပ်သင်ရော။ ဆံပင်ညှပ်သင်တာ စက်ကပ်ကျေးကိုင်တတ်ရုံ၊ သင်တုံးဓားရိတ်တတ်ရုံနဲ့ ဆိုင်ခွဲဖွင့်ဖူးပါတယ်။ ဘိုကေညှပ်တာကတုံးဖြစ်သွားလို့ ဆိုင်ပိတ်ခဲ့ရတာပေါ့။ ပထမဆုံး လာအားပေးတာက သူငယ်ချင်း မောင်စောပါ။ ဒီတော့ တတ်တဲ့ပညာ ပြန်လုပ်မယ်ဆိုပြီး ဝင်းမေတ္တာဇာတ်အဖွဲ့နဲ့ ကားလိပ်တွေမှန်ဆလိုက်တွေရေးဖို့ လိုက်သွားဖူးတယ်။ ကသာထိရောက်ပါတယ်။ ပန်းချီရေးရင်း ရံ့စောင့်လည်း လုပ်ဖူးသွားတယ်။ ပြဇာတ်ထဲမှာ

ကျောင်းဆရာလိုလိုဆိုတာနဲ့ တိုက်ပုံဖားဖားကြီးဝတ်ပြီး မီးရောင်အောက် ထိုင်ဖူးပါတယ်။ အတူတူနေရတာက မန်နေဂျာအဖြစ်လိုက်လာတဲ့ပြဇာတ်မင်းသားကျတစ်ဦးနဲ့။ ညညဆို စင်ပေါ်မှာ ပြဇာတ်မင်းသား ညမွှေးက ကတယ်။ လက်မှတ်ရောင်းတဲ့ရုံထဲမှာတော့ မင်းသားကျ မန်နေဂျာက ပန်းချီဆရာလေး ဒီမှာကြည့်၊ ကျုပ်သာဆို ဒီအခန်း ဒီလိုသရုပ်ဆောင်မှာဆိုပြီး ကပြပါတယ်။ ကံချွန်မှာ အိပ်ချင်လို့ မအိပ်ရ။

ပထမဆုံး ဇာတ်အဖွဲ့ထဲ ရောက်ခဲ့တဲ့ မနက်ကဆိုရင် သွားတိုက်ဆေးတစ်ဘူး တစ်မနက်တည်းနဲ့ ကုန်သွားပါတယ်။ ‘ဟာ . . . ပန်းချီဆရာလေးဆီသွားတိုက်ဆေးပါသကိုး’ ဆိုပြီး ဝိုင်းညှစ်လိုက်ကြတာ။ နေ့လယ်ရေးချိုးတော့လည်း လက်သီးဆုပ်လောက်ဆုပ်ပြာခဲ့ထုတ်လိုက်တာ ကံချွန်လက် ပြန်ရောက်တော့ ဆီးဖြူသီးလောက်ပဲရှိတော့တယ်။ ကံချွန်ကို သနားသွားတာကတော့ အဲဒီဇာတ်ထဲက လူရွှင်တော်ကြီးပါပဲ။ ရက်တစ်ပတ်လောက်ကြာတော့ လူရွှင်တော်ကြီးက . . .

‘ပန်းချီဆရာလေး၊ ကိုယ့်လက်ခလေးတောင်းပြီး မန္တလေးကို မြန်မြန်ပြန်ကြာရင် အရှင်လတ်လတ်ဘဝပြောင်းသွားလိမ့်မယ်။ ဟိုလူကြမ်း နောက်လိုက်လုပ်နေတဲ့ကလေးဟာကားဆရာလေးပေါ့။ ဇာတ်အဖွဲ့ကို ကားအငှားလိုက်ရင်း ခုတော့ မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ’

လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံချွန်တော်တော်နဲ့ မပြန်ဖြစ်ပါဘူး။ ပျော်နေလို့ တစ်လကျော်ကျော်ကြာသွားပါတယ်။ ကြာရတဲ့အကြောင်းက . . .

အဲဒီဇာတ်ထဲမှာ ပါလာတဲ့ မင်းသမီးလေးကလည်း မန္တလေးပန်ကျာဆင်း။ ဆန်းတော့ တော်တော်ဆန်းပါတယ်။ မွေးကတည်းက အတူမနေရတဲ့သမီးကို သတိရပြီး နောက်အိမ်ထောင်မပြုဖြစ်တာပါ။

အဲဒီကာလမှာ . . .
‘မင်းက ဘယ်လိုယူဆသလဲ’
‘ငါ ယူဆသလိုပြောရရင်’ . . .

ဆိုတာတွေ အားလုံးလွဲခဲ့တဲ့ကာလပေါ့။ နီးမယ်ထင်ခဲ့တာတွေအားလုံး ဝေးဝေးလိုက်သွားချိန်ပေါ့။ ကံချွန်ရဲ့ထင်မြင်ချက်တွေ အယူအဆတွေဟာ

တကယ်ကိုမူကြိုအဆင့်ပါပဲ။

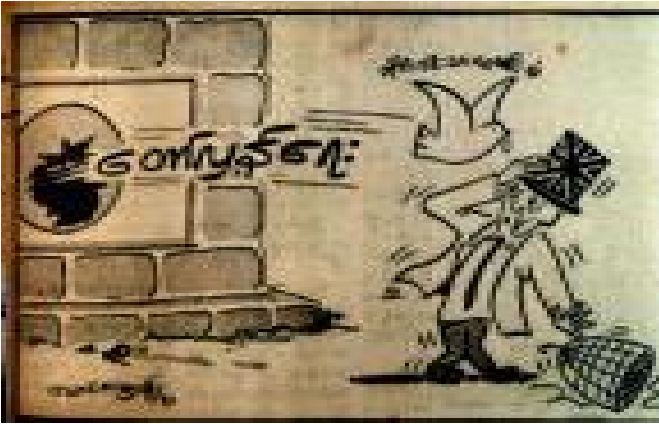
အတွေးအခေါ် သူငယ်တန်း

မိန်းမနဲ့ကွဲပြားချိန်မှာ လွမ်းတော့လွမ်းတာပေါ့။ လွမ်းပေမယ့် မလေခဲ့ဘူး၊ မလွင့်ခဲ့ဘူး။ ဘဝကိုထိန်းထားတာက ‘ငါ့မှာ သမီးရှိတယ်’ ဆိုတဲ့ အသိပါ။ ငါအောင်မြင်မှဖြစ်မယ်။ ငါငွေရှိမှဖြစ်မယ်။ ငါ့သမီးကို ငါချစ်ရင် ငါဟာ ဂုဏ်ယူ စရာကောင်းတဲ့အဖေ တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ နေထိုင်ရမယ် ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ကံချွန်ကြိုးစားဖြစ်တာပါ။

ကံကောင်းချင်တော့ အပြင်းအထန်ကြိုးစားချင်စိတ်ပေါ်နေတဲ့ အချိန်မှာ ဟံသာဝတီသတင်းစာ မန္တလေးကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီမှာ ကာတွန်းရေး ဆောင်းပါးရေးရေးဖြစ်တယ်။ ပါလည်းလာရော ကြေးမုံ၊ လုပ်သား၊ မြန်မာ့ အလင်း၊ ဗိုလ်တတောင်၊ ရှုထောင့်၊ အိုးဝေ၊ သတင်းဂျာနယ်၊ မိုးဝေ ဆိုတာတွေ မှာပါဆက်တိုက်ရေးဖြစ်သွားတယ်။

ရိုးသားစွာဝန်ခံပါရစေ။

ကာတွန်းလောကဝင်လာပြီး တစ်နှစ်သားလောက်အရမှာ ရှုဒေါင့် (ရှုဒေါင့်)ဂျာနယ် တစ်နှစ်ပြည့် နှင့် ၂၅နှစ်မြောက် (တပ်မတော် နေ့)ကာတွန်းပြိုင်ပွဲမှာ ကံချွန်ပထမရခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၇၀ပြည့်နှစ်မှာပါ။

၁၉၇၀-ခုနှစ် ရှုဒေါင့်ဂျာနယ်နှစ်ပတ်လည် (၂၅)နှစ်မြောက် (တပ်မတော်နေ့) မှာ “ပထမဆု” ရခဲ့တဲ့ ကာတွန်းပုံ

၁၉၇၁ ခုနှစ် ဦးဘဂျမ်းလမ်း (အောက် ၁၃လမ်း) ကာတွန်းပြိုင်ပွဲမှာ ကံချွန် ပထမပဲ ရပြန်ပါတယ်။

၁၉၇၁-ခုနှစ်၊ ဦးဘဂျမ်းလမ်း ကာတွန်းပြိုင်ပွဲမှာ “ပထမ” ဆုရခဲ့တဲ့ ကာတွန်းပုံ

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

အဲဒီပြိုင်ပွဲဝင်ပုံကိုရေးတာ ဆရာမြေဇာရဲ့အိမ်မှာပါ။ ကံချွန်တို့ ကိုမြေဇာ အိမ် တည်းနေတုန်း ပြိုင်ပွဲနဲ့ကြုံနေလို့ ကိုမြေဇာပေးတဲ့ စက္ကူ၊ မင်နဲ့ ရေးခဲ့တာ ပါ။ (ကံချွန်ကာတွန်းလောကဝင်ကာစမှာ နွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုခဲ့ကြတဲ့ ကိုမြေဇာ၊ ကိုမောင်မောင်၊ ကိုရွှေမင်းသား၊ ကိုဝဏ္ဏ၊ ကိုငွေကြည်၊ ကိုဝသုန်၊ ကိုဝင်းမောင် တို့ဟာ ကံချွန်ဘဝမှာ မမေ့အပ်တဲ့ ကျေးဇူးရှင်တွေပါ။ မိတ်ဆွေတွေပါ။)

၁၉၇၀-၇၁-ခုနှစ် ကာလဟာ ကံချွန်ရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ သူငယ်တန်း အဆင့်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ စပြီးတွေးကြည့်တဲ့ ကာလကိုး။ ဝ,လုံးအရေးသင်စ ကလေးလို့ ဝိုင်းတာတွေလည်းရှိ၊ မဝိုင်းတာတွေလည်းရှိပါပဲ။

ရေးနေရင်း သတိရသွားပြန်ပြီ။ ကံချွန်ဦးဘဂျမ်းလမ်း ကာတွန်းပြိုင်ပွဲမှာ ဆုယူနေတဲ့ပုံရော၊ ပထမဆုကာတွန်းပုံရော၊ သတင်းနဲ့အတူကြေးမုံ သတင်းစာ ကျောဖုံးမှာဖော်ပြပါတယ်။ သတင်းယူသွားတာက ကိုဦးဆွေရဲ့ဖခင် ဦးမြတ်ဆွေ ပါ။ အဲဒီသတင်းဟာ ကြေးမုံတစ်စောင်မှာပဲ ပါပါတယ်။ ကံချွန်က ဓါတ်ပုံ သတင်းကို ဟံသာဝတီတိုက်ခွဲ(ရန်ကုန်)ကိုပါ ပို့ပေးဖို့ ပြောတော့ ကိုမြတ်ဆွေ က ပြုံးပြီး ခေါင်းညိမ့်ပါတယ်။ ကံချွန် မန္တလေးပြန်ရောက်တော့ ဟံသာဝတီ အယ်ဒီတာအဖွဲ့က ‘မင်းက တိုက်ခွဲတော့ မပြောဘူးလား’လို့ မေးပါတယ်။ ကိုမြတ်ဆွေ သတင်းလာယူသွားတာနဲ့သူက ပို့ပေးလိုက်မယ်ဆိုလို့ ကံချွန်မပို့ ဖြစ်တာလို့ ပြောပြတော့ အယ်ဒီတာ တစ်ဖွဲ့လုံးက ပြုံးပါတယ်။

(ကြေးမုံ)ကိုမြတ်ဆွေရဲ့ အပြုံးရော၊ (ဟံသာဝတီ) အယ်ဒီတာအဖွဲ့ရဲ့ အပြုံးရော၊ နှစ်သုံးဆယ်ကျော်ကြာပြီးမှ ကံချွန်ဒီစာရေးရင်း အဖြေထုတ်မိပါ တော့တယ်ခင်ဗျာ။ ကံချွန် ‘စကု’နဲ့ မိသွားတာပါ။

သူတို့အပြုံးတွေက ကံချွန်ကိုကြည်နူးစွာ သနားတဲ့အပြုံးတွေ၊ သတင်းစာ လောကနဲ့ ထိတွေ့ကာစ၊ အစိမ်းသက်သက်ကလေး ကံချွန်။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဇွန်

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

အတွေ့အကြုံ လမ်းလျှောက်သင်စ

ကံချွန် ဆရာပန်းမော်တင်အောင်ဆီစာရေးတော့ ကာတွန်းရေးသူ တစ်ယောက်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဆောင်းပါးတွေလည်း ရေးနေပြီပေါ့။ အဲသလို ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့အကြောင်းရင်းမှာ စာရေးဆရာ မြင့်ကျော်နဲ့တွေ့လိုက်တာလည်း ပါပါတယ်။

ဝတ္ထုတွေလောက်သာ အားသွန်ခွန်စိုက် ဖတ်နေတော့ ကျောင်းစာမှာ ပေါ့သထက်ပေါ့သွားတယ်။ မြင့်ကျော်ရဲ့ စံပယ်ဖြူဝတ္ထုထွက်လာတော့ ကံချွန် တို့နဲ့ လျှောက်သွားခဲ့တဲ့နေရာလေးတွေဟာ ဝတ္ထုထဲမှာ သူ့ချစ်သူနဲ့သွားခဲ့တဲ့ နေရာတွေဖြစ်နေတာရယ်။ ကံချွန်တို့ကို ပြောပြတဲ့စကားတွေ၊ သူ့အိမ်ထောင် ရေးပြဿနာတွေဟာ မန္တလေးက ကောင်မလေးကို ပြောပြတာတွေဖြစ်နေ တော့ တွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့လက်တွေ့အကြောင်းအရာတွေကို ဝတ္ထုအနုပညာ အဖြစ် ဘယ်လိုပြောင်းရတယ်ဆိုတာ လက်တွေ့သင်တန်းလာပေးပြီး လုပ်ပြ သလို ဖြစ်သွားတော့ ကံချွန်စာရေးဆရာ ဖြစ်ချင်ပြီပေါ့။

အဲဒီနှစ်မှာ စာမေးပွဲကျတယ်။ သူငယ်ချင်းတစ်သိုက်လုံးပါပဲ။ ကံချွန်က ပန်းချီအနုပညာသင်ကျောင်းကို ရောက်သွားတယ်။ ကိုငြိမ်း (မန္တလေး) က မောင်ငြိမ်းအေး (မန္တလေး)ဆိုပြီး ရှုမဝ၊ မိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ကဗျာတိုလေးတွေ စရေးနေပြီ။

ပန်းချီကျောင်းရောက်သွားတော့ ပန်းချီရေးတာနဲ့ စာဖတ်တာဆတူလို ဖြစ်သွားတယ်။ ပန်းချီမရေးရင် စာဖတ်၊ စာမဖတ်ရင် ပန်းချီရေး။ အဲသလိုနေ တော့ ဆရာဦးအေးကျော် (စီးပွားရေး ပန်းချီနည်းပြ) က ငါတို့ ကျောင်းကတော့ စာရေးဆရာတစ်ယောက် ထပ်မွေးထုတ်ပေးလိမ့်ဦးမယ်ထင်တယ်။ စစ်ကိုင်း အေးလွင်လည်း တို့ကျောင်းဆင်းပဲကွဆိုပြီး ပြောပါတယ်။ အဲဒီစကားဟာ ကံချွန်အတွက် ဆရာက နိမိတ်ဖတ်ပေးလိုက်သလိုပါပဲ။

‘ဖြစ်လိမ့်မယ် ထင်တယ်’ ဆိုတဲ့ မှတ်ချက်က ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာနဲ့ ထပ်တူ ကျနေတော့ မသိစိတ်မှာ ခွန်အားတစ်ခုဖြစ်သွားတာတော့အမှန်ပါပဲ။ တစ်ရက် မှာ ဆရာဦးအေးကျော်က ကံချွန်နားလာရပ်ပြီး ‘မောင်ကံချွန် ဝတ္ထုရေးပါလား၊ ခုလောက်ဝါသနာကြီးနေမှတော့’ ဆိုပြီး ပြောပါတယ်။

‘ပန်းချီရေးတတ်ရင် ဝတ္ထုလည်း ရေးတတ်တာပါပဲကွာ။ အောက်ခြီး ထွက်တယ်ဆိုတာ လူ့လောကထဲ ဆင်းတာပဲကွ။ မျက်စိတဆုံးမြင်နေရတဲ့ မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးထဲက အနုပညာအဖြစ် ထင်ဟပ်ပြလိုကောင်းမယ့် တဲလေးရယ်၊ သစ်ပင်လေးရယ်၊ တိမ်လေးရယ်၊ တံတားလေးရယ် ကွက်ယူသလိုပါပဲ။ လူတွေအများကြီးထဲက သူ့လှုပ်ရှားပုံအဖြစ်အပျက်က ရေးကောင်းမယ်လို့ ယူဆတဲ့ လူအကြောင်းကိုရေးတာပါပဲ။ ရေးတော့ရော ဆေး၊ စုတ်၊ ရေ၊ ဆီ ဆိုတာနဲ့ ရေးတာနဲ့၊ ဖောင်တိန်နဲ့ ရေးတာပဲကွာတယ်။ ပန်းချီက ဆေးရောင် တွေနဲ့ ရုပ်လုံးပေါ်အောင် လုပ်ရတယ်။ စာပေကတော့ အကွရာတွေနဲ့ ရုပ်လုံး ပေါ်အောင်လုပ်ရတယ်။ အဖွဲ့အနွဲ့ဆိုတာကတော့ အနုအရင့် အလင်း အမှောင်ပါပဲ။

အဲသလို ဆရာဦးအေးကျော် ပြောလိုက်တာဟာ ကံချွန်ရဲ့ ပန်းချီ သင်တန်းက ရလိုက်တဲ့ စာရေးနည်းပါပဲ။ စာရေးဆရာ မြင့်ကျော် လက်တွေ့ အဖြစ်အပျက်ကို ဝတ္ထုအဖြစ် ဘယ်လို ပုံပြောင်းလိုက်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေ့အကြုံ ရယ်၊ ဆရာ ဦးအေးကျော်ပြောပြတဲ့ အသိရယ် ပေါင်းမိပြီး စာရေးဖြစ်သွားတာ ပါ။

(ဆရာကြီး ဦးအေးကျော်ရဲ့အကြောင်းကို နောက်မှရေးပါဦးမယ်)

စာရေးတာဟာ ကာတွန်းရေးတာထက် စောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာတွန်း ရေးတာက ပရိသတ်ရှေ့ကို ဆက်တိုက်ရောက်သွားတော့ ကံချွန်ဟာ ကာတွန်း ရေးသူအဖြစ် နေရာတစ်နေရာ ရသွားပါတယ်။ ဝန်ခံပါရစေ။ ကံချွန် ဖြစ်ချင် တာဟာ စာရေးဆရာပါ။ ကာတွန်းပညာဟာ ကံချွန်ဘဝရဲ့ ကျေးဇူးရှင် ပညာ ပါ။ ကာတွန်း စရေးတာနဲ့ အတူတူပဲ ဆောင်းပါးလည်းရေးဖြစ်ပါတယ်။ ကာတွန်းရော၊ ဆောင်းပါးရော သုံးလေးရက်ပဲကွာပြီးတော့ ဟံသာဝတီ သတင်းစာရဲ့ စာမျက်နှာထက်ကို ရောက်ခဲ့တာပါ။ ကာတွန်းက ဆောင်းပါး ထက် လေးရက်လောက်စောပါတယ်။ ကျွန်တော့ဘဝအနုပညာလောကစဝင် ရတာဟာ အနုပညာနှစ်ပင်လိမ်နဲ့ပါပဲ။

စာအကြောင်း အရင်ပြောချင်တယ်။

ကံချွန် စာဖတ်များခဲ့တာဟာ ဝတ္ထုပါ။ စာစဖတ်ကတည်းက ခုချိန်ထိ အနုပညာရသမြောက်ရင် ကြိုက်ပါတယ်။ ဝတ္ထုကို အမျိုးအစားမရွေးဖတ်

တယ်။ အချစ်ဝတ္ထု၊ စွန့်စားခန်း၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖို့၊ စုံထောက်၊ ဘာသာပြန်စာအုပ်
တွေ၊ ဘဝသရုပ်ဖော်တွေ၊ ဘယ်အမျိုးအစားပဲဖြစ်ဖြစ် အနုပညာရသ အားနည်း
ရင်တော့ ဘယ်ဝတ္ထုကိုမှ မကြိုက်ဘူး။ အကြောင်းအရာ ဘယ်လောက်ပဲ
ကောင်းပါတယ်ဆိုဆို။ ကံချွန် အဓိကကြိုက်တာက အကြောင်းအရာမဟုတ်ပါ
ဘူး။ အနုပညာကပေးမယ့် ‘ရသ’ ပါ။ ရသ အားနည်းရင် ရသမပါရင် မကြိုက်ပါ
ဘူး။

အဲသလို ကြိုက်ခဲ့တဲ့ ကံချွန်ဟာဝတ္ထုရေးခွင့်မကြုံဘဲ ဆောင်းပါးရေးဖို့
လမ်းပွင့်သွားတော့ ‘ရသပါတဲ့ ဆောင်းပါး’တွေရေးချင်တယ်။ ဆောင်းပါးဖတ်
အား နည်းခဲ့ရသူမို့ ရသဆောင်းပါးတွေပြန်ရှာပြီး ဖတ်ဖြစ်တယ်။ ဆရာကြီး
ဒေါက်တာသန်းထွန်း ပြောနည်းဆိုရင်တော့ အလုပ်လုပ်ဖို့ ဖတ်တာတွေပေါ့။
စစ်တွင်းခရီးသည်၊ လျှပ်တစ်ပြက် ဂျပန်ဟာ ကံချွန်ထပ်ပြန်တလဲလဲ ဖတ်မိတဲ့
စာအုပ်တွေပါ။ နောက်တော့ သတင်းစာ ဆောင်းပါးတွေ၊ ဂျာနယ်ဆောင်းပါး
တွေ။ ဆောင်းပါးတွေကိုတော့ ဆောင်းပါးတွေရေးလာတော့မှ၊ ကိုယ်ရေးရင်း
သူများရေးတာဖတ်၊ ဆရာကြီးတွေရေးတာဖတ်၊ ဖတ်ရင်းရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။ သိပ္ပံ
မောင်ဝရဲ့ ဆောင်းပါးတွေကိုလည်း ဖတ်ခဲ့ကြိုက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကတော့
၁၉၇၀မတိုင်ခင် ဝန်းကျင်ကာလများကပါပဲ။

ဆောင်းပါးကို ‘ရသ’ ပါအောင် ရေးဖို့ ဆန္ဒပြင်းပြခဲ့လို့လည်း ‘ဟာသ’
ပါဖို့ ကြိုးစားဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရေးရတဲ့နေရာက သတင်းစာကိုး။ သတင်းစာမှာက
အကြောင်းအရာနဲ့ ရသတစ်သားတည်းကျအောင် ထည့်နိုင်မှ။ ရေးရတာက
လိုတိုရှင်းထိထိမိမိပဲ။ ကြုံဖူးတာလေးတစ်ခုပြောပြချင်ပါတယ်။ ကံချွန်ခရီးသွား
ဆောင်းပါးတွေ ရေးခဲ့သေးတယ်။ မကွေး၊ မင်းဘူး၊ ချောက်၊ ရေနံချောင်း၊
ကုန်းဇောင်းထိ လှည့်သွားခဲ့တဲ့ ခရီးသွားအတွေ့အကြုံတွေပါ။ မန်းရေနံမြေ
လည်းရောက်တယ်။ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှာ ကံချွန်က -

‘မော်တော်စီးရန် သောင်ပြင်ကို ဖြတ်ရသည်။ ရေကျပြီးစ သောင်ပြင်သည်
အပျိုမပါးနှယ် မို့တင်းနေသော်လည်း နူးညံ့နေ၏’

ဆိုပြီး ရေးမိတယ်။ ဆရာသိန်းဖေမြင့်ရဲ့ စစ်တွင်းခရီးသည်ဖတ်ပြီးစကိုး။
သတင်းစာထဲပါလာတော့ -

‘မော်တော်စီးရန် သောင်ပြင်ကိုဖြတ်ရသည်’ ဆိုတာပဲပါတယ်။ အဲ သလို

အတွေ့အကြုံတွေက အများကြီးပဲ။ အဲဒါကြောင့် ကံချွန်ထည့်ချင်တဲ့ ‘ရသ’ ကို ဖြုတ်မရအောင် အဖွဲ့အနွဲ့နဲ့ အကြောင်းအရာခွဲမရအောင် ကြိုးစား မိတာပါပဲ။ မန္တလေးမှာ ၁၉၇၀ - ၀န်းကျင်က လမ်းစည်းကမ်းမဲ့တဲ့ အကြောင်း ရေးတော့ ‘ငါတို့သည် စည်းကမ်းမဲ့ကြစို့ဟု တိုင်ပင်ခဲ့ကြသည်လားမသိ။ လမ်းပေါ်ရောက်သည်နှင့် တညီတညွတ်တည်း စည်းကမ်းမဲ့တော့သည်’ ဆိုတာ မျိုးတွေ အရေးများလာတယ်။ သရော်စာတွေရေးဖြစ်ဖို့ အခြေခံအဆင့်လို့ ပြောရမယ် ထင်ပါတယ်။ သတင်းစာဆောင်းပါးတွေမှာ အတွေ့ရနည်းတဲ့ အရေးအသားမျိုးပါ။ အဲဒါကြောင့်လည်း စာဖတ်ပရိသတ်ရဲ့ အသိအမှတ်ပြု ခြင်း ချက်ချင်းရရှိတာပါ။

ကံချွန်ရေးတဲ့ ဆောင်းပါးတွေ သိပ်ကောင်းတာပဲ။

ကံချွန်ရေးတဲ့ ကာတွန်းတွေ သိပ်ထိတာပဲဆိုတဲ့ အသံမျိုးကို ကြားရစ ပြုလာတယ်။ စာရေးသက် နှစ်နှစ်သုံးနှစ်အတွင်းမှာပါ။ ဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ။ ဘဝမြင့်တာပေါ့။

ကံချွန် မော့တော့၊ မော့တော့ ဖြစ်တာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ပထမ ဆုံးမ တာကတော့ အယ်ဒီတာကပါ။

‘ကိုကံချွန် ထိုင်ပါဦး၊ အချိန်ရတယ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ကဲ့ ရပါတယ်ဆရာ။ ဘာကိစ္စရှိလို့လဲ’

‘စကားနည်းနည်း ပြောချင်လို့ပါ’

‘ဟုတ်ကဲ့’

‘ကလောင်နာမည်ဆိုတာ ‘ကျောက်’ လို့ပဲဗျ။ ကျောက်စိမ်းဆိုပါတော့။ ကိုယ်ပိုင်ထားတဲ့ကျောက်ကို ကိုယ်က တစ်သိန်းလောက်တန်တယ်ထင်ပြီး ဝွမ်း ပေါ်တင်ထားပေမယ့် နားလည်တဲ့လူက တစ်ရာလောက်ပဲတန်မှန်း သိနေရင် ဆုံးဖြတ်ရင် ကိုယ်အသိဉာဏ်မရှိတာဘဲ။ ကိုယ်ပိုင်ထားတဲ့ ကျောက်က တစ်သိန်းလောက်တန်နေတာကို ကိုယ်က လှေကားအောက် ပစ်ထားပြန်ရင် လည်း ကျောက်တန်ဖိုးနားလည်တဲ့လူက ကိုယ့်ကို အထင်သေးမှာပဲ။ တန်ဖိုး ရှိတာကို ပိုင်ဆိုင်ထားပြီးကာမှ တန်ဖိုးရှိသလို မထိန်းသိမ်းတတ်လို့ပေါ့။ ဒီတော့ သတိထားဗျာ။ ကိုယ့်ကို ကောင်းလှချည်ရဲ့ဆိုပြီး ပြောတဲ့လူတွေဟာ တကယ် တန်ဖိုးနားလည်တဲ့ ပညာရှင်တွေလား။ ရမ်းပြောနေတဲ့ လူတွေလားဆိုတာ’

အဲဒီအချိန်ပိုင်းမှာပဲ စာရေးဆရာကြီး ဦးဆန်းထွန်းကလည်း ကံချွန်ကို ဆုံးမ စကားဆိုလာပြန်ပါတယ်။

‘ကိုကံချွန်လေး၊ ထိုင်ပါဦး။ ကိုကံချွန်လေးကို ပြောချင်နေတာလေးရှိလို့ ဆိုပြီး သတင်းစာတိုက်အောက်ထပ် ဆဲဗင်းဝမ်းစားပွဲမှာ ထိုင်နေတဲ့ဆရာကြီးက လှမ်းခေါ်ပါတယ်။ ဆဲဗင်းဝမ်းဆိုတာ သတင်းထောက်တွေရဲ့ ဖုန်းနံပါတ်ပါ။ သတင်းထောက်တွေအတွက်ပေးထားတဲ့ စားပွဲကို ဆဲဗင်းဝမ်းစားပွဲလို့ပဲ ခေါ်တာပါ။ ကံချွန်ဝင်ထိုင်တော့

‘ကိုကံချွန်လေး မေမြို့ (ပြင်ဦးလွင်) တက်ဖူးတယ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ကဲ့’

‘တောင်ခြေမရောက်ခင် ဘာတွေတွေ့လဲ။ ကားလမ်းဘေးမှာ’

‘ကျောက်တောင်တွေ တွေ့ပါတယ်၊ ဆရာကြီး’

‘အဲဒီကျောက်တောင်တွေကို ဘာလုပ်နေကြသလဲ’

‘မိုင်းခွဲပြီး ကျောက်ထုတ်လုပ်ပါတယ်’

ဆရာကြီးက ခေါင်းပွတ်ပြီး ကံချွန်မျက်နှာကို သေသေချာချာကြည့်နေ သေးတယ်။ ပြီးတော့မှ -

‘အဲဒီကျောက်တွေ ဘာလုပ်ဖို့ထုတ်တာလဲ’

‘လမ်းခင်းဖို့ပါ’

‘အင်း . . . ဟုတ်တယ်။ လမ်းခင်းဖို့။ ဒါနဲ့ ကိုကံချွန်လေး မိုးကုတ် ရော ရောက်ဖူးသလား’

‘ဟုတ်ကဲ့၊ ရောက်ဖူးပါတယ်’

‘ကျောက်တွင်းတွေထဲ ဆင်းဖူးသလား’

‘ပေတစ်ရာလောက်ထိတော့ ဆင်းဖူးတယ်’

‘လူးတွင်းဆိုတာတွေရော ဝင်ဖူးသလား’

‘ဟုတ်ကဲ့ ဝင်ဖူးပါတယ်’

‘အဲဒီအထဲဝင်ပြီး ဘာလုပ်ကြတာလဲ’

‘ကျောက်ရှာကြတာပါ။ ကျောက်တူးတာပေါ့’

‘ဘာတွေရသလဲ’

‘ပတ္တမြား’

‘အင်း . . . ဟုတ်တယ်။ ရတဲ့ ပတ္တမြားကိုသွေးပြီးဖြစ်ဖြစ်၊ အရိုင်းဖြစ် ဖြစ် ဝှမ်းနဲ့ထုပ်ပြီး ပတ်ရောင်းကြတယ်နော်။ အဲဒါကို သတိထားစမ်းပါ ကိုကံချွန် လေး။ အရည်အသွေးမရှိဘဲ ထောင်ထောင်၊ ထောင်ထောင်လုပ်နေရင် မိုင်းခွဲပြီး လမ်းခင်းတာ ခံရလိမ့်မယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရည်အသွေးရှိအောင် ကြိုးစား။ အရည်အသွေးရှိနေရင် မြေအောက်မှာပဲနေနေ၊ တောင်အတွင်းထဲမှာပဲနေနေ တွေ့အောင်ရှာပြီး ကလပ်ပေါ်တင်ထားကြမှာပါ။ တန်ဖိုးထားကြမှာပါ’

လို့ ပြောဖူးပါတယ်။ ကံချွန် ကံကောင်းပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကံချွန် အနု ပညာလောကကို စတင်ဝင်ရောက်ချိန်မှာ ကံချွန်အပေါ် စေတနာအပြည့်ထား ပြီး ဆိုဆုံးမမယ့် ဆရာကြီးများနဲ့ လက်ပွန်းတတီး နီးနီးကပ်ကပ်နေခဲ့ရလို့ပါပဲ။ ကံချွန် ခြေလှမ်းမှားတော့မယ့် အချိန်တိုင်း တည့်မတ်ပေးမယ့် ဆရာကြီးများဟာ ကံချွန်ရဲ့လက်တစ်ကမ်းမှာ ရှိနေခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်၊ အနုပညာလောကမှာ ခြေတစ်ဖဝါးချမိချိန်က ကံချွန် ဟာ အိမ်ထောင်နဲ့ ကွဲနေပါပြီ။ သမီးလေးတစ်ယောက်ရှိနေပြီ။ ဒု . . . အပျိုစင် မှာ စာရေးနေတဲ့ စိန်စိန်ဦး (မန္တလေး) ပဲပေါ့။ ကံချွန်ရဲ့ အိမ်ထောင်ရေးက ကံချွန်ဘဝမှာ အိပ်မက်တစ်ခုလိုပါပဲ။

မက်လိုက်တဲ့ အိပ်မက်က ကြည်နူးစရာကောင်းနေရင်တော့ ကံချွန် နောက်အိမ်ထောင်ဆိုတာ ပြုမိမှာပါ။ အိပ်မက်က နည်းနည်းလန့်စရာ၊ ကြောက်စရာ ‘ရသ’ ဖြစ်နေတော့ မိန်းမယူဖို့ကိစ္စဆိုတာ ‘တဘုတာ’ ဖြစ်သွားရ တာပေါ့။ အဲဒီကာလများရဲ့အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း ရေးပြချင်ပါသေးတယ်။ ဒါမှလည်း ဒီနေ့ကံချွန်ကို နားလည်နိုင်မှာမို့ပါ။ ၁၉၇၀ ဝန်းကျင်အထိကတော့ ကံချွန်ရဲ့အတွေ့အကြုံတွေဟာ လမ်းလျှောက် သင်စ ကလေးငယ်လိုပါပဲ။ လဲတော့မလိုလို . . . လဲတော့မလိုလိုနဲ့ . . . ။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ပြီ

ပန်းခင်းလမ်း

ကံချွန်အနုပညာလောကကို ဝင်ခဲ့ရတာဟာ ပန်းခင်းလမ်းပါပဲ။ သုံးမိုင် ကျော်ဝေးတဲ့ သတင်းစာတိုက်ကို ကားခ ပြား (၂၀) မရှိလို့ နေ့စဉ် ခြေလျင် လျှောက်ရတာကတော့ ကာတွန်းရေးလို့၊ စာရေးလို့မှမဟုတ်ဘဲ။ ‘အော်ရီ လျင်နယ်’ အမွဲပဲ။ မွေးကတည်းက မချောင်လည်ခဲ့တာ၊ မပြေလည်ခဲ့တာလေ။ ကာတွန်းရေး၊ စာရေးလို့ မွဲတာမဟုတ်ပါဘူး။ မွဲတာကိုလည်း ဒုက္ခလို့မသိခဲ့တာ အမှန်ပါ။ အဲဒီတုန်းကပေါ့။ နေသားကျနေတဲ့ သဘောဆိုပါတော့။

ကာတွန်းရေးသက်၊ စာရေးသက် အတိုဆုံးနဲ့ရရှိလာတဲ့ အသိအမှတ်ပြုခံရ မှုက မမျှတဘူးလို့ဆိုရမှာပါ။ ၁၉၇၀၊ ၇၁၊ ၇၂ဆိုတဲ့ ကာလတွေမှာ မမျှမတ ပိုပိုသာသာရနေတဲ့ အနုပညာအမြတ်အစွန်းတွေကြောင့် ကံချွန်အောက်ခြေ လွတ်မယ့်ဟန်ပြင်ခဲ့တာပေါ့ခင်ဗျာ။ ဒါကြောင့်လည်း ဆရာသမားများက ဝိုင်း ဆုံးမကြတာပါ။

၁၉၇၀ပြည့်နှစ်၊ တပ်မတော်နေ့ ငွေရတုအထူးထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာ မျက်နှာဖုံးကို ရေးရတယ်။ ဘိုးဝဇီရ ခန်းမအဝင် နံရံပေါ်မှာ ဆရာ ပေါ်ဦးသက် ပုံစံထုတ်ပေးတဲ့ ပန်းချီကားကို ကူးရေးပေးခွင့်ရခဲ့တယ်။ ဓမ္မဗိမာန်စာတမ်းဖတ်ပွဲ တွေမှာ တစ်နှစ်မှတစ်ခါသာ မြင်တွေ့ခွင့်ရတဲ့၊ သူတို့ပြောစကားကို နားထောင် ခွင့်ရတဲ့ ဆရာကြီး ဒေါက်တာသန်းထွန်း၊ ဆရာသိန်းသန်းထွန်း၊ ဆရာဦးတိုးလှ (ယခု မန္တလေးတက္ကသိုလ် သမိုင်းပါမောက္ခ)၊ ဆရာကြီး ဦးဆန်းထွန်း၊ ဆရာ ဦးမောင်မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ) စတဲ့ ဆရာကြီးများကို မကြာခဏတွေ့ခွင့် ရလာတာ၊ သူတို့ ပြောတာ နားထောင်ရတာ၊ ရင်းရင်းနှီးနှီး အသိအမှတ်ပြုခံရ တာတွေဟာ ကံချွန်အတွက်တော့ အိပ်မက်လွန် ဖြစ်ရပ်တွေပါပဲ။

ကံချွန်နဲ့ ခေတ်ပြိုင်ကာတွန်းရေးခဲ့သူများထဲမှာ တွတ်တွတ်၊ ဝင်းမောင် တမွဲဝတီ၊ (ပန်းပုပညာရှင် ဦးဝင်းမောင်) တို့ဟာ ကံချွန်ထက် လေးရက်စောပါ တယ်။ သတင်းစာထွက်တဲ့နေ့မှာ ပထမဆုံးကာတွန်းပါခဲ့သူများပါ။ တွတ်တွတ် က လူထု ဦးလှ၊ လူထုဒေါ်အမာတို့ ဆက်သွယ်ပေးတာ။ နောက်ရေးဖော်က တော့ ကာတွန်းကိုကိုလေး။

ဒီဇိုင်းက ဆရာပေါ်ဦးသက်၊ ရေးတာက ကံရွန်

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ရေးဖော်ရေးဖက်တွေထဲမှာ အကြိုးစားဆုံးက ကံချွန်ပါ။ စားဝတ်နေရေးက လည်း အဲဒီဝါသနာပေါ်မှာပဲ တည်နေတာကိုး။ ကာတွန်းပုံအတွက် ရတဲ့ စာမူခ က တစ်ပုံငါးကျပ်၊ အတော်လေးကြာမှ ခုနစ်ကျပ်၊ သုံးလေးနှစ်ရေးပြီးမှ တစ်ဆယ်ဖြစ်၊ ငါးနှစ်ကျော်ရေးပြီးတဲ့နောက်မှာ ဆယ်ငါးကျပ်။ ကာတွန်း ဒီနေ့ပါ ရင် နေ့လယ်လောက်သွား စာမူခထုတ်တာ။ အဲဒါရမှ ဆန်ဝယ်ရမှာကိုး။ စာမူခ အဲသလိုထုတ်လို့ရအောင် အယ်ဒီတာချုပ်ကပဲ စီစဉ်ပေးထားတာပါ။ လက်မှတ် ထိုးစရာရှိတာ နောက်မှ သူထိုးမယ်။ စာမူခ လာထုတ်ရင် ထုတ်ပေး လိုက်ဖို့။ ဒီတော့

ကာတွန်းရေး

ဆောင်းပါးရေး

ပါလာ ပြေးထုတ်၊ ဆန်ဝယ် လုံးလည်လိုက်နေတာ။ ဟံသာဝတီတစ်စောင် တည်းရေးရုံနဲ့ မစားလောက်တော့ ကြေးမုံ၊ လုပ်သား၊ မြန်မာ့အလင်း၊ ဗိုလ် တထောင်၊ သတင်းစာတွေမှာပါ ရေးဖို့ဖြစ်ရော။ သတင်းစာတွေမှာ ရေးရင်း ကနေ ခြေတစ်လှမ်းတိုးတာကတော့ ဂျာနယ်တွေ ရှုထောင့်၊ အိုးဝေ၊ သတင်း ဂျာနယ်တွေမှာပါ ရေးဖြစ်လာတယ်။ နောက် မဂ္ဂဇင်းထဲမှာ စရေးဖြစ်တာက မိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊ နောက် သဘင်။

ထမင်းစားဖို့ အနုပညာလုပ်တာလား၊ အနုပညာလုပ်ဖို့ ထမင်းစားတာ လားလို့မေးရင် ကံချွန်အတွက်တော့ နှစ်ခုစလုံးဟာ တစ်ပြိုင်တည်းလိုအပ်ချက်မို့ အခွဲရ ခက်တယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပါ။ သူများထက် ပိုကြိုးစားဖြစ်တယ်ဆိုတာ ‘ထမင်း’ က တွန်းပို့နေတာလည်း ပါ၊ ပါတယ်။

ဂျာနယ်တွေမှာ ရေးဖြစ်ရင်း ညီအစ်ကိုလိုခင်ပြီး စာပေသံယောဇဉ်အပြည့် ထားတဲ့ လေးစားရသော ‘စာပေအစ်ကို’ တစ်ယောက်ရခဲ့ပါတယ်။ သူကတော့ အယ်ဒီတာအောင်ပြည့်ပါ။ ကိုအောင်ပြည့်နဲ့ကံချွန်စဆုံတာက သတင်းဂျာနယ် တိုက်မှာပါ။

၁၉၇၀မှာပဲ ဖြစ်ဖို့ များပါတယ်။ ကံချွန်တက်သွားတော့ ထပ်ခိုးလေးပေါ်မှာ စားပွဲတစ်လုံး စာမူတွေပတ်ချာလည်ဝိုင်းနေတဲ့ ကိုအောင်ပြည့်ကို စတွေ့တာပါ ပဲ။ အောက်မှာ ပုံနှိပ်စက်တွေ။ ကံချွန်က ငွေထုတ်ချင်ကြောင်း မန္တလေးမှလာ

ကြောင်း ပြောပြလိုက်တော့ ကိုအောင်ပြည့်က သူ့ဘေးမှာရှိတဲ့ တစ်ပေခွဲ နှစ်ပေ လောက် တံခါးလေးကို တွန်းဖွင့်လိုက်ပြီး -

‘အစ်ကို . . . မန္တလေးက ကာတွန်း ကံချွန်လာတယ်’

‘အထဲလွတ်လိုက်’

‘ကိုကံချွန် အထဲဝင်သွားပါ’

အခန်းထဲမှာတွေ့ရတာက ဆရာအထောက်တော်လှအောင်ပါပဲ။ အပြင် စားပွဲမှာတွေ့ရတာက ဆရာကိုအောင်ပြည့်ပါ။ ဆရာနှစ်ယောက်လုံးဟာ ရင်းနှီး လေးစားစွာ ပေါင်းလိုရပါတယ်။ ကိုအောင်ပြည့်နဲ့တော့ ပိုပြီး တွေ့ဖြစ်၊ ပြောဖြစ် ဆက်ဆံဖြစ်ပါတယ်။ သတင်းဂျာနယ်မှာ စတွေ့လိုက်ရတဲ့ ကိုအောင်ပြည့်ကို မြင်မြင်ချင်း ခင်မင်သွားရတာကတော့ သူ့ရဲ့ လိုလိုလားလား အားရပါးရရှိတဲ့ အပြုံးအရယ်တွေပါပဲ။

သတင်းဂျာနယ်မှာ ကံချွန်နဲ့စဆုံခဲ့တဲ့ ဆရာအောင်ပြည့်

ကိုအောင်ပြည့်နဲ့ ကံချွန်တို့ ခင်မင်မှုမှာ ကိုအောင်ပြည့်ဘက်က သက်သေ ပြခွင့်ရခဲ့တာတွေ အများကြီးပါပဲ။ ကိုပြည့် ချယ်ရီမှာ အယ်ဒီတာ လုပ်မယ်ဆို တော့ . . .

‘ကာတွန်း ရှစ်ပုံသုံးပါမယ်။ တစ်ပုံကတော့ မန္တလေးက ကိုကံချွန်ဖြစ်မယ်’ ဆိုပြီး ကံချွန်ကို အမှတ်ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစကားကြောင့် ကံချွန်ဟာ ချယ်ရီ မှာကြိုးစားအားထုတ်မှုပါတဲ့ ကာတွန်းတွေရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ကိုပြည့်ရဲ့စေတနာ ဟာ ကံချွန်ကြိုးစားမှုကို သံပတ်တင်းပေးလိုက်သလိုပါပဲ။ အဲဒီအချိန်ကတည်း က ကိုပြည့်အတွက် ကံချွန်တစ်ခုခုပြန်လုပ်ပေးချင်တယ်။ ဘာလုပ်ပေးရမှန်းမသိ ဘူး။ ဘာမှ လုပ်ပေးခွင့်လည်း မကြုံဘူး။ ချယ်ရီကနားလိုက်ပြီး ရာစုဂျာနယ် လုပ်မယ်ဆိုတော့လည်း ကံချွန်အတွက် ‘နေရာ’ သတ်မှတ်ထားတယ်ဆိုပြီး ခေါ်ပြောပါတယ်။ ကံချွန်နားလည်ယုံကြည်ထားတာကတော့ . . .

စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို နတ်ရေကန်ထဲ ပစ်ချလိုက်သလို အောင်မြင်အောင်လုပ်တတ်တဲ့ အယ်ဒီတာပညာ၊ ထူးခြားတဲ့အမြင်ရှိလွန်းတဲ့ အယ်ဒီတာလို့ ယုံကြည်နေတာကတော့ ဒီနေ့ထိပါပဲ။ ကိုပြည့် အယ်ဒီတာလုပ် မယ်ဆိုတာနဲ့ အဲဒီဂျာနယ်၊ စာစောင်၊ မဂ္ဂဇင်းဟာ ပြင်ဆင်ပုံကွဲပြားခြားနားမယ်။ စာဖတ်သူကို ဖမ်းစားနိုင်မယ့် ကဏ္ဍအသစ်တွေပါမယ်၊ အလေးအနက် ဖတ်ချင်သူအတွက် ဖတ်စရာတွေပါမယ်ဆိုတာ သေချာနေပါတယ်။ ဒီကောက် ချက်က ကံချွန်ရဲ့ကောက်ချက်ဆိုတာထက် စာဖတ်သူများရဲ့ကောက်ချက်လို့ ပြောရင် ရနိုင်ပါတယ်။ ဒီကောက်ချက်ကို သက်သေပြရရင်တော့ ကိုပြည့် အယ်ဒီတာလုပ်ခဲ့တဲ့ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းတွေဟာ ပရိသတ်အားပေးမှု ရခဲ့တာချည်း ပါပဲ။

ကြုံတုန်း ကံချွန်ရဲ့အယူအဆ တစ်ခုပြောချင်ပါတယ်။ သူနဲ့ခင်နေတာနဲ့ အကောင်းပြောတာဆိုရင် ဟုတ်ပါတယ်လို့ ဝန်ခံမှာပါ။ ခင်ရလောက်တဲ့ လေးစားရလောက်တဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆို အရည်အသွေးမရှိဘဲ မခင်ပါ ဘူး။ မလေးစားပါဘူး။ ဒါကြောင့် ခင်လို့ အကောင်းပြောတာပါ။ ခင်လို့ အကောင်းပြောတာဟာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အပြုအမူပါပဲ။

ကိုပြည့် ကိုတွေ့တာနဲ့ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ တွေ့သိခွင့်ရခဲ့တဲ့ ဆရာ အထောက်အကူအကူအညီအကြောင်းလည်း သတိရမိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကံချွန်နဲ့ အတူသွားခဲ့တာက ကံချွန်ညီ ကာတွန်းဗိုမောင်ပါ။ ကံချွန်တို့ ညီအစ်ကို ကို ဆရာအထောက်အကူအကူအညီအကြောင်းက ညနေငါးနာရီလောက်တစ်ခါ ပြန်လှည့် လာခဲ့ဖူးပြောပါတယ်။ ကံချွန်တို့ပြောပြီးတာနဲ့ သူ့အိမ်ကိုလှမ်းပြီး မန္တလေးက ဧည့်သည်နှစ်ယောက် ထမင်းလိုက်စားမယ်ဆိုပြီး ဖုန်းဆက်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ ညက ကံချွန်တို့တည်းတဲ့ဆီကို ည ရှစ်နာရီကျော်၊ ကိုးနာရီလောက်မှ ပြန်ပို့ ပေးပါတယ်။ ဆရာကိုယ်တိုင် လိုက်ပို့တာပါ။ ကံချွန်တို့ကို တကယ် လူရာသွင်း ဆက်ဆံတာခံရတော့ ကြည်နူးတာရော၊ လေးစားတာရော၊ အံ့ဩတာရော တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်မိတာတော့ အမှန်ပါပဲ။ အဲဒီနေ့က ခံစားမှုကို ဒါကြောင့်ဒီနေ့ ထိ မမေ့နိုင်တာပါ။

ဆရာ မန္တလေးကိုလာတော့ တည်းတာက ဒေါင်းရိုးရပ်ကွက်ထဲက စာရေး ဆရာ၊ ဆရာဝန်ဒေါက်တာတင်သန်းမြင့် (ဆေး-မန်း) ရဲ့အိမ်မှာ၊ ကံချွန်တို့ကို လှမ်းခေါ်လို့ သွားတွေ့ဖြစ်တယ်။ ကံချွန်တို့ ရောက်သွားတော့ . . .

‘ကိုတင်သန်းမြင့် ဟောပြောပွဲမှာ ကံချွန်နာမည်ပါ ထည့်ကြေညာလိုက်ပါ။ ကျွန်တော် ကံချွန်နဲ့အတူ ပြောချင်လို့’ ဆိုပြီး မန္တလေးဆေးတက္ကသိုလ်မှာ အတူ ဟောပြောဖို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ စာရေးဆရာ၊ ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာ (ဦး) ထွန်းရွှေလည်းပါ ပါတယ်။

၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လဆန်းမှာ ကံချွန် ရန်ကုန်ရောက်တော့ ဆရာ့ကို သွား တွေ့ဖြစ်တယ်။ သတင်းဂျာနယ်မှာ ကံချွန်စာရေး၊ ကာတွန်းရေး သိပ်မမှန်ပါဘူး။ နေ့စဉ်ထုတ်သတင်းစာ ငါးစောင်လုံးမှာ ရေးပို့နေဖြစ်တော့ ဂျာနယ်မှာ ရေးအား နည်းပါတယ်။ ဆရာနဲ့တွေ့တော့ . . .

‘သတင်းဂျာနယ်မှာ ဆောင်းပါးဖြစ်ဖြစ် အမြဲရေးပါ’ ဆိုပြီး ရေးဖြစ်အောင်လို့ စာမူခ ကြိုထုတ်ပေးလိုက်ပါသေးတယ်။ နှစ်ရာပါ။ ကံချွန် မန္တလေးပြန်ရောက် တော့ သတင်းဂျာနယ်တွေရပ်သွားပါတယ်။ ဆရာ့ဆီကို ပေးဖို့ စာမူကြွေးတင် သွားပါတယ်။ စာနယ်ဇင်းလောကဝင်ကာစ ကံချွန်ရဲ့ အစခရီးဟာ တကယ်ကို ပန်းခင်းလမ်းပါပဲ။

အခက်အခဲဆိုတာကတော့ ဘာလုပ်စားတဲ့သူပဲဖြစ်ဖြစ် တွေ့ရလေ့ရှိတဲ့ သဘောတရားပါ။ အနုပညာသမားမှသာ ခက်ခဲတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ် လောကမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြေလည်သူလည်းရှိ၊မပြေလည်သူလည်းရှိဆိုတာ သဘာဝ ပါ။ ကိုယ်လုပ်တဲ့အနုပညာအလုပ်တွေ အကောင်အထည်ပေါ်နေလို့ ပန်းခင်း လမ်းလို့ ဆိုလိုက်ရတာပါ။

ရွှေအမြဲတေမဂ္ဂဇင်း

၂၀၀၂ - ဇူလိုင်

ဒုလ္လဘပေးတွေ့ပြီး အပြုအမူလှတဲ့ဆရာ

အနုပညာလောကကို ပန်းခင်းလမ်းက လျှောက်ဝင်ခဲ့ရတယ်ဆိုပေမယ့် ဆူးစူးတဲ့အခါမျိုးလည်း ရှိတာပေါ့ခင်ဗျာ။ အနုပညာလုပ်ခွင့်တွေ့ရလို့ ပီတိဖြစ် ရတာက တစ်ကဏ္ဍ၊ ဆန်ဝယ်ဖို့ ပိုက်ဆံလိုတာက တစ်ကဏ္ဍ။ တပ်မတော်နေ့ ငွေရတုမျက်နှာဖုံးရေးခွင့်ရထားလို့ပီတိဖြစ်ရပေမယ့် အဲဒီပုံတွက် ဒီဇိုင်းခကတော့ သတင်းစာထွက်ပြီးမှ ရမှာကိုး။ အဲသလိုအခါမျိုးမှာ ကံချွန်ရဲ့ ကြည်နူးမှုရာခိုင် နှုန်းမပြည့်တဲ့အပြုံးကိုကြည့်ပြီး နားလည်ခံစားပေးတာဟာ စာရေးဆရာ သိန်းသန်းထွန်းပါ။

အဲဒီတုန်းက ဆရာသိန်းသန်းထွန်းက မန္တလေး တက္ကသိုလ်သမိုင်းဌာနမှ ဆရာပါ။ သတင်းစာတိုက်မှာ ညနေတိုင်းဆုံကြမယ်။ ဆရာ့ပုံစံက ပုပု ဝဝ အသားညိုညို။ ဆရာ့အသံက အမြဲတမ်းကြင်နာမှုပါနေတယ်။ ၁၉၇၀ ဝန်းကျင် မှာပါ။

ဆရာသိန်းသန်းထွန်း၊ စာရေးဆရာ ဆရာတော် ကိုပညာ (အမရပူရ) နှင့် ကိုကံချွန် (၁၉၇၀-ဝန်းကျင်)

ကံချွန်တို့က ကာတွန်းပုံတင်ခဲ့ပြီးရင် အောက်ထပ်က ထိုင်စောင့်ကြတယ်။ ငါးနာရီလောက်မှာ နောက်နေ့ထည့်မယ့်ပုံတွေ ချပေးတယ်။ ဘလောက်လုပ်ဖို့။ ဘလောက်ခန်းက အောက်ထပ်မှာ။ ဘလောက်ဆရာ ပုံတွေယူလာပြီဆိုရင် နက်ဖြန်ဘယ်သူ့ပုံပါမယ်ဆိုတာ သိရပြီ။ ကိုယ့်ပုံ အရွေးမခံရရင်တော့ နက်ဖြန် ဝင်ငွေမရှိဘူးဆိုတာ သေချာပြီပေါ့။ ကံချွန်တို့ ဘလောက်ခန်းက ထွက်လာပြီဆို ရင် တိုက်ရှေ့မှာ ထိုင်နေတဲ့ ဆရာသိန်းသန်းထွန်းက -

‘မင်းမျက်နှာကိုဖတ်ရတာ အလွမ်းဝတ္ထုလေးလိုပဲ’ ဆိုပြီး အပြုံးနဲ့ပြောပါ

တယ်။ ဆရာ့အပြုံးက အပြုံးနုနုလေးလို့ ပြောရမလား၊ အပြုံးပျော့ပျော့လေးလို့ ပြောရမလား။ ဝတ်ကျေတန်းကျေ မာကျောကျောအပြုံးမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ လျော့တိလျော့ရဲ့ အပြုံးမျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဆရာက ကံချွန်ပခုံးကို ဖက်ပြီး ကားမှတ်တိုင်ထိ လျှောက်လိုက်လာပါတယ်။ ပြီးတော့ . . .

‘ငါ လိုက်ခဲ့ဦးမယ်ကွာ’ ဆိုပြီး ကံချွန်အိမ်ကို လိုက်လာတယ်။ အိမ်ရောက် တော့ (၆) နာရီလောက်ရှိပြီ။ ဆရာက အိမ်ရောက်တာနဲ့ အမေ့နားသွားပြီး

‘အမေ ဘာဟင်းချက်တုန်း’

အမေက လှည့်ကြည့်ပြီးပြုံးတယ်။ အမေ့အပြုံးမှာ ရှက်နေတာရော၊ အားနာတာရော ရောယှက်လို့။

‘စားမှာလား’

‘စားမှာပေါ့’

‘ကဲ . . . ထိုင်၊ ခူးလိုက်မယ်’

ဆရာ စားပွဲမှာ လာထိုင်လိုက်တော့မှ အမေက ကံချွန်ကိုခေါ်ပြီး ငါးမူးစေ တစ်စေ့ထုတ်ပေးတယ်။ ပြီးတော့ . . .

‘မအေးရီဆီက အကြော်နှစ်ခုလောက်ပြေးဝယ်စမ်း’ တဲ့။ ဒေါ်အေးရီဆိုတာ က ကံချွန်တို့ အိမ်နားကပါ။ အကြော်ရောင်းတယ်။ အဲဒီနေ့က အိမ်မှာရှိတာက ချဉ်ပေါင်ဟင်း၊ ငရုတ်သီးစိမ်းနဲ့ဆားနဲ့ထောင်းထားတယ်။ ပဲလှော်ရှိတယ်။ ဒါပဲ။ ဆရာစားမယ်ဆိုတော့ အကြော်ဝယ်တာက အထူးအစီအစဉ်ပါ။

ဆရာက အားရပါးရစားပါတယ်။ တို့ကာပင့်ကာ ဟန်ဆောင်စားတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ စားပြီးတော့မှ အမေ့ကို . . .

‘အမေချက်တဲ့ ချဉ်ပေါင်ဟင်းက တစ်မယ်တည်းနဲ့ကို စားလို့ရတယ်။ သိပ် ကောင်းတာပဲ’ လို့ပြောပြီး ကံချွန်လက်ထဲကို ငွေနှစ်ဆယ်ထည့်ပေးတယ်။

‘ငါ ဆိုင်သွားစားမလို့ကွ။ မင်းပုံ အရွေးမခံရဘူးဆိုလို့။ ငါ့ရှိတာကလည်း အဲဒါပဲ’ လို့ပြောပြီး လမ်းလျှောက်ပြန်သွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက ထမင်းဆိုင်မှာ စားရင် တစ်ခါပြင် တစ်ဆယ်။ အဝစားဆယ်ငါးကျပ်ပါ။ လမ်းဘေးဆိုင်လေး တွေမှာပါ။ အမေ့လက် ပိုက်ဆံပေးလိုက်တော့ အမေ့မျက်ရည်ဝဲတယ်။

ဆရာ့အလုပ်က ရန်ကုန်ပြောင်းရတော့ ကံချွန်နဲ့ သိပ်မတွေ့ဖြစ်တော့ပါ ဘူး။

ဒါပေမယ့် မန္တလေးရောက်တိုင်း ကံချွန်ဆီလာတယ်။ အလေးအနက် အသိအမှတ်ပြုပြီးဆက်ဆံတယ်။ ကူညီတယ်။ စေတနာထားတယ်။ သတင်းစာ တိုက်ရှေ့မှာ ကြံဖူးတဲ့အဖြစ်တစ်ခုကို ပြောချင်သေးတယ်။ အဲဒီနေ့က ကံချွန် သတင်းစာတိုက်ရှေ့မှာထိုင်နေတုန်း ဒါရိုက်တာမောင်ဝဏ္ဏနဲ့ ပုဂံကိုချောတို့ ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့က ဆရာသိန်းသန်းထွန်းကို တွေ့ချင်လို့လာတာ။ ကံချွန်နဲ့တွေ့တော့ ဆရာမရောက်လာသေးဘူး။ လာလိမ့်မယ်ဆိုပြောပြီး အတူ ထိုင် နေဖြစ်ကြတယ်။ ဆယ်မိနစ်လောက် ထိုင်နေပြီးမှ ဆရာရောက်လာတယ်။

ရောက်လာတော့ အခါတိုင်းလိုပဲ ကံချွန်ကို ဘယ်သတင်းရေးခဲ့သလဲ၊ ဘယ်နှစ်ပုံ ရေးခဲ့သလဲနဲ့။ ကံချွန်က ကိုဝဏ္ဏနဲ့ ကိုချောတို့ လာစောင့်နေတာ ပြောတော့ ‘ငါ သိပါတယ်ကွ။ သူတို့က မင်းလောက် အရေးမကြီးဘူး’ ဆိုပြီး ဟာသဖောက်သေးတယ်။ နောက်မှ ကိုဝဏ္ဏတို့နဲ့ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီ အပြု အမူကြောင့် ကံချွန်အတော်ပီတိဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။ ဆရာဟာ (တကယ်တော့) အားအနည်းဆုံးလူကို အားမငယ်အောင် ဆက်ဆံပေးသွားတာပါပဲ။

၁၉၉၀ ဝန်းကျင်မှာ ဆရာနဲ့တစ်ခါဆုံဖြစ်ပါသေးတယ်။ ဆရာ မန္တလေး ရောက်လာတုန်း ကံချွန်သွားတွေ့တာပါ။ ကံချွန်ထွက်ပြီးတဲ့စာအုပ်တွေ ပေးရင်း ဆိုပါတော့။ ဆရာက -

‘နက်ဖြန် မင်း တစ်ခါလာခဲ့ဦး။ ငါ မင်းစာအုပ်တွေဖတ်ပြီး မင်းကို ပြောသင့် တာရှိရင်ပြောမယ်’ လို့ ချိန်းပါတယ်။ နောက်ရက်မှာတော့ -

‘မင်း လမ်းဆုံလမ်းခွဲရောက်နေပြီ။ စဉ်းစားကွာ။ ဘယ်လမ်းကိုလိုက်မလဲ။ ငွေရပြီး သိက္ခာမရှိတဲ့လမ်းရှိတယ်။ သိက္ခာရပြီး ငွေမရတဲ့လမ်းရှိတယ်။ သိက္ခာ ရော ငွေရော ရနိုင်တဲ့လမ်းလည်းရှိတယ်။ ဘယ်လမ်းလိုက်ချင်ရင် ဘယ်စာ မျိုးရေးရမယ်ဆိုတာတော့ မင်းဟာမင်းရွေးချယ်ပေးတော့။ နှစ်မျိုးရဖို့ ကြိုးစားတာ ကတော့ ကြာမယ်၊ ပင်ပန်းမယ်’ လို့ပြောပါတယ်။ ဒါတွေက ပြောပြပြီး ပညာပေး တာပါ။ ဆရာရေးတဲ့စာတွေ ပေးဖတ်ရင်း သိအောင်လုပ်ပေးခဲ့တာတွေလည်း အများကြီးပါပဲ။

ကံချွန် လျှောက်ရမယ့်လမ်းကို ပီပီပြင်ပြင်ရွေးချယ်ဖို့ သတိပေးခဲ့တာဟာ ဆရာသိန်းသန်းထွန်းပါ။ ဆရာသတိပေးခဲ့လို့လည်း တိတိကျကျ ဆုံးဖြတ်ပြီး

အလေးအနက် ကြိုးစားဖြစ်တာပါ။ ငွေမရှိလို့ ခံစားခဲ့ရတာတွေက နည်းမှ မနည်းတာ။ ဆရာအဲသလို သတိပေးတဲ့အချိန်မှာကိုပဲ သူများအိမ်ဘေး အခန်း ကျဉ်းလေးမှာ လခပေးအငှားနေရတုန်း။ ၁၉၉၀-ခုနှစ်။

ရယ်စရာကောင်းတဲ့ဒုက္ခတွေ

ဒုက္ခကို ရယ်ရင်းပြုံးရင်း ရင်ဆိုင်ခဲ့တဲ့ကာလများလို့ ပြောရမယ် ထင်ပါရဲ့။ ၁၉၆၈/၆၉ ခုနှစ်များကနေ ၁၉၉၀ ထိ ကြုံခဲ့ရတာတွေဟာ အခက်အခဲ၊ အကျပ် အတည်းဒုက္ခမျိုးစုံပါပဲ။ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းတွေ ရင်ဆိုင်နေရပေမယ့် အနုပညာဘက်မှာတော့ ကြည်နူးကျေနပ်စရာတွေချည်း ပဲ။ အနုပညာလောကက မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေလည်း တိုးနေတဲ့အချိန် ကိုး။

ခြေဖဝါးတော်နုနု ဇာတ်ကားကိုရိုက်ဖို့ မန္တလေးကို ကိုဝဏ္ဏတို့ရောက်လာ တော့ ကိုဝဏ္ဏတို့နဲ့အတူပါလာတာက ကိုငွေကြည်နဲ့ ကိုအောင်ပြည့်။ အဲဒီတုန်း က ကိုဝဏ္ဏနဲ့က သိပ်မခင်သေးဘူး။ သိတယ်ဆိုရုံပါပဲ။ ကိုငွေကြည်က မန္တလေး မရောက်ဖူးလို့ဆိုပြီး အလည်လိုက်လာတာ။ ကံချွန်က ကိုငွေကြည်၊ ကိုအောင်ပြည့်ကို ထမင်းစားဖိတ်မယ်ဆိုတော့ စပြီးသိကာစ ကိုဝဏ္ဏတို့ပါ ဖိတ်ချင်တယ်။ ဖိတ်သင့်တယ်။ ဒီတော့ ဖိတ်တယ်။ အိမ်မှာက စားစရာဖြစ်သလိုနဲ့ ဖြေရှင်းနေရတာ။ ကံချွန်က ဧည့်သည်တွေ ထမင်းစားဖိတ်ခဲ့တယ်ဆိုတော့ မိဘများအနေနဲ့ သားသမီးမျက်နှာ အိုးမည်းသုတ်ရာရောက်မှာကြောင့် အိမ်မှာ မွေးထားတဲ့ မန်ဒါလီနှစ်ကောင် ကံဆိုးသွားတာပေါ့ ခင်ဗျာ။ နောက်ရက်ကစပြီး ချောင်ရိုးမီ မငေးနိုင်တော့ဘူး။ မိဘများကလည်း ပျော်နေကြတာပါ။ ငါ့သား လူရာဝင်ပြီပေါ့။ တကယ့် နိုင်ငံကျော်များနဲ့ သိနေပြီပေါ့။

နိုင်ငံကျော်ဒါရိုက်တာ မောင်ဝဏ္ဏဟာလည်း ကံချွန်နဲ့ တော်တော်ကို ခင်သွားပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ မန္တလေးလာရင် ကံချွန်တို့အိမ်လာတည်း တဲ့အထိပါ။ မှတ်မိသေးတယ်။ ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတစ်ကားရောင်းဖို့အတွက် လာရင်း ကံချွန်အိမ်မှာ တည်းတော့ ပြောဖြစ်တဲ့စကားတွေထဲက တချို့ကိုပါ။

‘ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကိုများ လက်ဖက်သုတ်၊ ချင်းသုပ် မှတ်နေသလား

မသိဘူးဗျာ။ အစပ်ပါသလား၊ မြေပဲများရဲ့လား၊ အချဉ်လေးထည့်ပါဦးဆိုတာ မျိုးဗျ။ လက်သီးထိုးခန်းပါသလားတို့၊ သီချင်းဆိုခန်းပါသလားတို့’ ဆိုပြီး ပြော တာပါ။ ဘယ်သူက မေးလိုက်မှန်းတော့ မသိပါဘူး။ ကံချွန်တို့ စကားဝိုင်းမှာ အမေက ရေနှေးချပေးရင်း မောင်ဝဏ္ဏကို -

‘မိန်းမ မယူသေးဘူးလား’

မောင်ဝဏ္ဏက လက်ခါပြတယ်။

‘. . . . ကိုယူပါဘား။ လှလည်းလှတယ်။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးဆိုတော့ အလုပ်လည်းအဆင်ပြေတယ်’

‘သူက ဂျိုင်းကြားချွေးနဲ့ ဆိုးတယ်’

‘အို . . .’

အမေက နှာခေါင်းရှုံ့ပြီးထွက်သွားရော။ နောက်ရက်မနက် အိပ်ရာက ထတော့ အမေကမနက်စောစောထမင်းကြော်ထားတယ်။ ကံချွန်တို့ ထစားပြီးမှ ကိုဝဏ္ဏက အိပ်ရာကထလာတယ်။ ကံချွန်က သူ့ရှေ့ထမင်းပန်းကန်ထိုးပေး လိုက်တော့ သူ့က -

‘ညက စကားဆက်ရအောင်။ အိပ်ချင်တာနဲ့ တစ်ဝက်တစ်ပျက်နဲ့ အိပ် လိုက်တာ။ ဒီလိုဗျ’ ဆိုပြီး စကားပြောရင်း ထမင်းကြော်ပန်းကန်ယူ စားလည်းစားပေါ့။ ဒီတော့ အမေက -

‘မျက်နှာသစ်ဦးလေ’ တဲ့။

အဲဒါ အမေ့စရိုက်ပဲ။ ကံချွန်တို့ကိုလည်း ကလေးလို သဘောထားတာ။ ကံချွန်အပေါင်းအသင်းတွေလည်း သားသမီးလိုပဲ သဘောထားတာ။ သူပြော ချင်တာ ဝင်ပြောတာပဲ။ အသံချိုချို ချိုချိုနဲ့ ပြုံးပြုံးပြုံးပြုံးနဲ့ ဒီတော့ ကိုဝဏ္ဏက- ‘အိပ်ရာထဲမှာ ဘာမှမပေခဲ့ဘူး’

တဲ့ ဒီပြဿနာက ဒီမှာတင်မရပ်သေးဘူး။ အမေက အကြော်သွားဝယ်ရင်း ကျုပ်သားမိတ်ဆွေ ဒါရိုက်တာမောင်ဝဏ္ဏဆိုတာ အိမ်မှာအိပ်တယ်ပေါ့။ တော် တို့ ကြည့်ချင်လိုက်ခဲ့ဆိုပြီး ပြဿနာအသစ်တစ်ရပ် သယ်လာပြန်တယ်။ အဘွားကြီးတွေ၊ မိန်းမကြီးတွေ သုံးလေးယောက်အမေနဲ့ပါလာတယ်။ သူတို့က ကိုဝဏ္ဏကို သေသေချာချာကြည့်ပြီး တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

‘မအေးရွှင်တော့ သူ့သား လိမ်သမျှခံရပြီ။ ဒါရိုက်တာက ဒီလိုပုံလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ တကယ်ဒါရိုက်တာဆို ဒီလိုအိမ်လည်း လိုက်အိပ်မှာမဟုတ်ဘူး’ ပေါ့။ အဲဒီပြဿနာက ကံချွန်တို့မြို့ထဲသွားတော့ဖြစ်တာ။ ညနေပြန်လာ တော့ အမေက -

‘မင်း ဒါရိုက်တာဆိုတာ မှတ်ပုံတင်ထဲရေးထားလား’

‘ပါတယ်’

‘ခဏပေးစမ်း’

‘အမေက ဘာလုပ်မလို့လဲ’

‘အိမ်နီးနားချင်းတွေက မယုံဘူးဆိုလို့ ငါ လိုက်ပြမလို့’ တဲ့။ ကိုဝဏ္ဏကလည်း

‘ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် လိုက်ဖြေရှင်းမယ်အမေ။ အမေ့ကို ငကြားကြီးတော့ အထင်မခံနိုင်ဘူး’ဆိုပြီး ထရပ်တယ်။ ရယ်လည်းရယ်တယ်။ ကိုဝဏ္ဏ ကံချွန်နဲ့ ပေါင်းမိလို့ ကသိကအောင့်ဖြစ်ရတာတွေအများကြီးပါပဲ။ နောက်ရက်မှာလည်း မနက်အစောကြီး ကံချွန်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ရောက်လာတယ်။ ကိုသန်းမြင့် တဲ့။ သန်းမြင့် (ခေတ္တရာ)ဆိုပြီး စာလည်းရေးတယ်။ သူက ကိုဝဏ္ဏ ကံချွန်အိမ် ရောက်နေတယ်ကြားလို့လာတာ။ ပြီးတော့ အမှတ်တရခါတ်ပုံ တွဲရိုက်ချင်တာ။ ကင်မရာ ပါသလားဆိုတော့ မပါဘူး။ မြို့ထဲကြုံတဲ့နေရာမှာ ဝင်ရိုက်တာပေါ့ ဆိုပြီးပြောရော။ ကံချွန်ကလည်း ကိုဝဏ္ဏကို အကျိုးအကြောင်းပြောပြတော့-

‘ဒါ လက်ခံရမှာပေါ့။ ကျွန်တော့်လို ဥပမိရုပ်မျိုးအတွက် ဒီလိုအခွင့်အရေးမျိုး က ကြုံတောင့်ကြုံခဲဗျ’ ဆိုပြီး မြို့ထဲထွက်ခဲ့ကြတယ်။ (အဲဒီတုန်းက မန္တလေးမီး ကြီး မလောင်သေးဘူး) ၂၉လမ်း၊ ၈၃x၈၄ လမ်းကြားမှာ သစ်ဆန်းခါတ်ပုံတိုက် ဆိုတာရှိတယ်။ ခါတ်ပုံဆရာက တရုတ်ကြီး။ အဲဒီတိုက်မှာဝင်ပြီး အမှတ်တရ ခါတ်ပုံရိုက်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။

ခါတ်ပုံဆရာကြီးက -

‘ဘယ်သူရိုက်မှာလဲ’

‘လေးယောက်’

‘အတူတူလား၊ တခြားစီလား’

‘တွဲပြီးရိုက်မှာ’

‘ခေါင်းဖြိုးကြဦး’

‘ဒီအတိုင်းရိုက်လို့ မရဘူးလား’

‘မရဘူး၊ မလှရင် ဆိုင်နာမည်ပျက်မှာပေါ့’

ကိုသန်းမြင့်က မရိုက်ဖြစ်မှာစိုးနေတယ်။ ဒါနဲ့ လာပါ။ ဆရာကြီးစိတ်ကျေ နပ်အောင် ဖြိုးလိုက်ကြတာပေါ့လို့ ပြောရင်း ဦးဆောင်ပြီး အလှပြင်ခန်းထဲဝင် တော့ ကံချွန်တို့ပါ ဝင်လိုက်ရတာပေါ့။

ခေါင်းဖြိုးပြီးထွက်လာတော့ ဓါတ်ပုံရိုက်မယ့်အခန်းထဲက စောင့်နေတဲ့ ဓါတ်ပုံဆရာက တစ်ယောက်ချင်းစီရဲ့လိုအပ်ချက်ကို ပြင်ပြန်ရော။ ကိုဝဏ္ဏလက် ကြားက ဆေးလိပ်ဆွဲယူတယ်။ ဓါတ်ပုံထဲ မီးခိုးတွေပါလိမ့်မယ်ဆိုပြီးတော့။ အင်္ကျီကြယ်သီးတပ်၊ လုံချည်ထဲထည့်ဝတ်ဖို့ ခိုင်းပြန်ရော။ ခိုင်းရင်းနဲ့လည်း ဆူ သေးတာ။ ဓါတ်ပုံမရိုက်ဖူးဘူးလားတဲ့။

နောက်ဆုံးတော့ ကိုဝဏ္ဏခမ္ဘာ ဓါတ်ပုံဆရာကြီးခိုင်းသမျှ နာခံရတော့တာ ပါပဲ။ နောက်ခံကိုလည်း တိုက်ပုံရေးထားတဲ့ ပိတ်ကားချသေးတာ။ ဒါမှ တိုက် ထဲရိုက်သလို လှမှာပေါ့တဲ့။

အဲဒီ အသက်အရွယ်ပိုင်းတုန်းက ကိုဝဏ္ဏရဲ့ အသပ်ရပ်ဆုံးဓါတ်ပုံကို ပြပါ ဆိုရင် ကံချွန်တို့နဲ့အတူ အမှတ်တရရိုက်ထားတဲ့ ဓါတ်ပုံကို ပြရမှာပါ။

ကံချွန်၊ ဒါရိုက်တာ မောင်ဝဏ္ဏ၊ သန်းမြင့် (ခေတ္တရာ)၊ ဗိုမောင်

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

အဲဒီအချိန်ကာလ ကြုံဆုံနေရတဲ့ ဒုက္ခကို ရယ်စရာလို့ သဘောထားနိုင်တဲ့ အချိန်ပါပဲ။ အနုပညာလောကမှာ ဝင်ဆန့်စပြုနေချိန်မှာ ကြုံနေရတဲ့ ဒုက္ခတွေ က အများကြီးပဲ။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဩဂုတ်

ချိန်းပြီးရောက်လာတဲ့ဒုက္ခ လမ်းကြိုဝင်လာတဲ့ဒုက္ခ

၁၈. ၁၂. ၁၉၇၃ ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော့်အပါ ဆုံးပါတယ်။ အဲဒီနေ့မှာပဲ သင်္ဂြိုဟ်ပါတယ်။ ညမှာတော့ 'ပြည်သူ့ထဲက ပြည်သူ့တစ်ယောက်အကြောင်း' ဆိုပြီး ဆောင်းပါးရေးတယ်။ ဟံသာဝတီသတင်းစာကို နောက်ရက်မှာပို့တယ်။ ၂၃. ၁၂. ၇၃ ရက်နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာမှာ အဲဒီဆောင်းပါး ပါလာ တယ်။ ကိုယ့်အဖေတွက် နှစ်ရှည်လများ ရောဂါခံစားနေရတာကို ဆေးကုမပေး နိုင်ခဲ့တာကို ဆောင်းပါးရေးပြီး ချေဖျက်ကြည့်တာပါ။

သင်္ဂြိုဟ်တုန်းက လက်ထဲမှာ ငွေသုံးထောင်က အဆင်သင့်ရှိနေလို့ တော်သေးတယ်။ အဲဒီငွေက သတင်းစာတိုက်ရဲ့ ဝန်ထမ်းသက်သာ လက်ဖက် ရည်ဆိုင်ကို ဆေးသုတ်ပေးဖို့အတွက် ဆေးဝယ်ဖို့ ထုတ်ထားတဲ့ငွေပါ။ ဘယ် တတ်နိုင်မလဲ။ ဆေးဖိုးက သင်္ဂြိုဟ်စရိတ်ဖြစ်သွားပြီ။ နောက်ရက်မှာ ဆောင်းပါး ပို့ရင်းနဲ့ အကျိုးအကြောင်းပြောပြတော့ အယ်ဒီတာက နားထောင်နေတယ်။ ကံချွန်ကိုတော့ ဘာမှ ပြန်မပြောပါဘူး။ ဝန်ထမ်းသက်သာကလည်း အဲဒီငွေကို ကံချွန်ဆီက ပြန်မတောင်းတော့ပါဘူး။

၄၅ ရက် ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်ဖို့ ငွေက လိုသေးတယ်။ ငှက်ပျောတစ်ဖီး၊ ရေတစ်ခွက်ဖြစ်ဖြစ်တော့ အကုန်အကျခံချင်တာပေါ့။ တကယ်လက်တွေ့မှာ တော့ တစ်ချို့ရက်တွေမှာ ရေတစ်ခွက်နဲ့ပဲ ဖတ်ရွတ်ပို့ခဲ့ရတာ။ အဲဒီတုန်းက

မှတ်မှတ်ရရ ကူညီခဲ့သူတစ်ဦးကတော့ ဦးကိုကြီးပါပဲ။ (စာရေးဆရာ ဒွာရာဝတီ ဘုန်းလူပါ)။ တက္ကသိုလ်ဝင်းတို့၊ ဒွာရာဝတီဘုန်းလူတို့၊ ဂုဏဝတီခင်မောင် (ဦးခင်မောင်)တို့ဆိုတာ ဆရာမောင်မိုးသူတို့နဲ့ရေးဖော်ရေးဖက်တွေပါ။ ဦးကိုကြီး က ဘက်မှာလည်း အလုပ်လုပ်တော့ ကုန်သည်ပွဲစားအသိတွေများပါတယ်။

‘မင်း ညနေငါးနာရီလောက် ရွှင်ကြည်မိုးလာခဲ့’ ဆိုပြီး ကံချွန်ကို ချိန်းတယ်။ ရွှင်ကြည်မိုးဆိုတာ စားသောက်ဆိုင်ပါ။ (အရင်က ၃၈x၈၄လမ်းထောင့်မှာရှိ တာ) ကံချွန်ရောက်သွားတော့ ခဏထိုင်ကွာဆိုပြီး အဲဒီမှာ လာစားသောက်နေ တဲ့ သူ့အသိတွေဆီကလိုက်ပြီး ပေးစမ်း ငါးရာ၊ ပေးစမ်း သုံးရာဆိုပြီး လိုက် တောင်းပြီး ငွေလေးထောင်ကျော်လောက်ရတာကို ကံချွန်လက်ထည့်ပေးတယ်။ ဒီဒုက္ခက သေချာပေါက် မလွဲမသွေရောက်လာလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကြိုသိနှင့်ရတဲ့ ဒုက္ခပေါ့ခင်ဗျာ။ ငါလာမယ်ဆိုချိန်းပြီး ရောက်လာတဲ့ဒုက္ခဆိုပါတော့။ အပါကို ဆေးရုံတင်ရတော့ ဆရာဝန်ကပြောလိုက်ပြီကိုး။ ပြန်ခေါ်သွားပါ။ စားချင်တာ ကျွေးပါတဲ့။ ဆရာဝန်ပြောတဲ့ စကားနှစ်ခွန်းမှာ တစ်ခွန်းပဲလိုက်နာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြန်ခေါ်သွားပါဆိုတဲ့ စကားပါ။ ပြန်တွေးကြည့်တော့ တစ်နေ့မနေ့ကလို ခံစားရ တုန်းပါ။ တကယ်တော့ နှစ်သုံးဆယ်လောက်က။

ဒုက္ခကိုကြောက်တယ်ဆိုတာ ဒုက္ခက လွတ်မြောက်ပြီးမှပါ။ မခံစားရတော့ တဲ့အချိန်မှပါ။ တကယ်ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခံစားနေရတုန်းကတော့ ကြောက်ချိန်ကို မရှိပါဘူး။ ဘယ်လိုလွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားရမလဲဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ရုန်းရင်း ကန်ရင်း အချိန်ကုန်ခဲ့တာပါ။ ၁၉၇၃၊ ၇၄၊ ၇၅ ဆိုတဲ့ ဝန်းကျင်ကာလများမှာ ကြုံခဲ့ရတဲ့ အခက်အခဲအချို့ဆိုရင် အဲဒီတုန်းက အခက်အခဲလို့တောင် မထင်မိ ပါဘူး။ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်လို အသားကျနေတာကိုး။

အဲဒီကာလများက လမ်းကြိုဝင်လာတဲ့ ဒုက္ခတွေရှိသေးတယ်။ လမ်းကြိုဝင် လာလေ့ရှိတဲ့ဒုက္ခထဲမှာ အများဆုံးဝင်လာလေ့ရှိတာက လူမှုရေးဒုက္ခတွေပါ။ တစ်ခုလောက်တော့ ပြောလက်စနဲ့ ပြောပါဦးမယ်။

၁၉၇၃/၇၄ ဝန်းကျင်က အဖြစ်အပျက်ပါပဲ။ ကာတွန်းကိုမောင်မောင် မန္တလေးကို အလည်လာတော့ ကံချွန်က ထမင်းဖိတ်ကျွေးဖို့ စီစဉ်ပါတယ်။ သူက တစ်ခါတလေမှ လာသူ။ ကံချွန်တို့က ခဏခဏ ရန်ကုန်ဆင်းပြီး ရန်ကုန်

ဆင်းတိုင်းလည်း သူ့အိမ်မှာတည်း၊ သူ့အိမ်မှာပဲစားတာပါ။ မန္တလေးကို ကိုမောင်မောင်ရောက်တုန်း ထမင်းကျွေးမယ်ဆိုတော့ မန္တလေးက ကာတွန်းရေး သူတွေနဲ့လည်း ဆုံပေးချင်တယ်။ အားလုံးကိုကျွေးဖို့လည်း ကိုယ်ကမတတ်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပဲ တို့စုပြီးကျွေးရအောင်ဆို ငွေခွဲတယ်။ စုပြီး ကျွေးတယ်။ အားလုံးပျော်ပွဲစားတဲ့သဘောပါ။ အဲဒီမှာ ပြဿနာဖြစ်ချင်တော့ ရေးဖော်ရေးဖက်တစ်ဦးက သီးခြားဖိတ်ကျွေးပြီး -

‘ကျွန်တော်က ဘယ်သူ့ဆီကမှ ငွေခွဲပြီး ကျွေးတာမဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ဖြောင့်ဖြောင့်စားပါ။ သူများငွေနဲ့ မျက်နှာလုပ်တာမဟုတ်ပါဘူး’ ဆိုပြီး ဧည့်ခံပါတယ်။ အဲသလို လူမှုရေးဒုက္ခမျိုးပေါ့ခင်ဗျာ။ ကိုယ့်မှာမပြည့်စုံတော့ ပြည့်ပြည့် ၀၀ တာဝန်မကျေနိုင်တာ။ တာဝန်မကျေနိုင်ဘဲ စေတနာလွန်မိတာ။ ပေါ့စေလိုလို့ ကြောင်ရုပ်ထိုး၊ ကြောင်ရုပ်ထိုးမိကာမှ ဆေးအတွက်ပါ လေးရတဲ့ အဖြစ်မျိုးတွေ အများကြီးပဲ ကြုံခဲ့ရတာ။

မျှော်ရဦးမယ့်သုခ

၁၉၇၃/၇၄/၇၅ ဝန်းကျင်ကာလများမှာ စာရေးဆရာ အတော်များများ မန္တလေးလာပြီဆိုရင် ကံချွန်အိမ်ရောက်လာလေ့ရှိပါတယ်။ အိမ်မှာပဲတည်းတဲ့ ဆရာများလည်း ပါပါတယ်။ အိမ်မှာတည်းတဲ့ ဆရာများထဲမှ မကွေးဝင်းမြင့်ပါတာပေါ့။ သူ ကံချွန်အိမ်ရောက်တာနဲ့ -

- ‘ပြစမ်း၊ ခင်ဗျားလက္ခဏာ’ ဆိုပြီး လက်ဆွဲကြည့်တော့တာပါပဲ။
- ‘ဆပ်ပြာနဲ့ သွားဆေးလိုက်ဦး’
- ‘အရေးအကြောင်းတွေ မထင်လို့လား’
- ‘ချဉ်ပေါင်ဟင်းနဲ့ ရနေလို့။ မြန်မာပြည်မှာ ခင်ဗျားလောက် ချဉ်ပေါင်ကြိုက်တဲ့လူ မရှိဘူးထင်တာပဲ။ တစ်ခါတစ်လေများ ဟင်းအပြောင်းအလဲလေး လုပ်ပါဦး’ ဆိုပြီး စလေ့ရှိတယ်။
- ‘ခင်ဗျားပဲ ဟောစမ်းပါဗျာ။ ဟင်းကောင်းစားရမယ့် လက္ခဏာပါရဲ့လားလို့’
- ‘မသိချင်ပါနဲ့ဗျာ’
- ‘မပါလို့လား’

‘ပါတော့ပါတယ်။ ခင်ဗျား အသက်လေးဆယ်ကျော်၊ ငါးဆယ်လောက်ရမှ
 အဆင်ပြေမယ်ဗျ’
 ‘သေချာရဲ့လား’
 ‘မှန်းပြောရတာပေါ့ဗျာ။ ကိုယ့်လူကြီး နည်းနည်းမှ စိတ်အားတက်တက်ဆို
 ပြီး’

သတင်းထောက်စာရေးဆရာ မကွေးဝင်းမြင့် နှင့် ကံချွန်

ကံချွန် ခု အသက်ငါးဆယ်ကျော်သွားပြီးတဲ့အချိန်မှာတော့ ဆရာ မကွေး
 ဝင်းမြင့်နဲ့ မတွေ့တော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁)
 ရက်နေ့၊ (၂၅) ရက်နေ့တွေမှာပါခဲ့တဲ့ ဟံသာဝတီ သတင်းစာထဲက ခရီးနှင့်အမြင်
 ဆောင်းပါးတွေဟာ ဆရာ မကွေးဝင်းမြင့်ကို အမြဲသတိရစေတဲ့ ဆောင်းပါးတွေ
 ပါ။ အဲဒီ ခရီးတွေသွားတုန်းက ဆရာမကွေးဝင်းမြင့်လိုက်ပို့တာပေါ့။ မင်းဘူး၊
 မန်းရေနံမြေကို ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လုံး တာဝန်ယူခဲ့တာက ကိုသန်းမြင့်
 (ခေတ္တရာ)ပါ။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မကွေးဝင်းမြင့်ဟာ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးစာအုပ်တွေ ပြုစုပြီး အောင်မြင်နေပေမယ့် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာတော့ ၁၉၇၃ ဝန်းကျင်က အလွန်ပျော်တတ်တဲ့ စာရေးဆရာ၊ သတင်းထောက်မကွေးဝင်းမြင့်ကိုပဲ စွဲနေပါတယ်။ တစ်ခါက ကံချွန်ရယ်၊ မကွေးဝင်းမြင့်ရယ်၊ ကိုသန်းမြင့်ရယ် သုံးယောက်၊ ကိုဝင်းမြင့်ရဲ့ အသိတစ်ယောက်ဆီ အလည်သွားပါတယ်။ သူ့မိတ်တွေရဲ့ အိမ်ရှေ့မှာက မြက်ခင်းပြင်ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ သွားထိုင်ရင်း ခုလိုနေရမှ အသက်ရှည်မှာဗျလို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီတော့ အိမ်ရှင်က အသက်ရှည်မရှည်တော့ မပြောတတ်ဘူး။ အဲဒီမြက်ခင်းထဲမှာ အကောင်ရှည်ပေါတာ သေချာတယ်လို့လည်း ပြောရောအင်း . . . အသက်ရှည်ဖို့အတွက် အသက်ဉာဏ်စောင့်ဆိုတာလည်း ရှိတော့ အမြန်ထရမှာပေါ့ဆိုပြီး ပြောခဲ့တဲ့ ကိုဝင်းမြင့်ဟာ ဒီနေ့ လူတွေ အသက်ရှည်ကျန်းမာဖို့ ဆေးစာအုပ်တွေရေးနေတာ သိပ်တော့ မဆန်းပါဘူး။

ပြောဖို့ မေ့ကျန်နေတယ်။

သူ လက္ခဏာကြည့်နေတုန်းမှာ ဓါတ်ပုံရိုက်ပေးတာက ဓါတ်ပုံသတင်းထောက်ကြီး (ဓါတ်ပုံ ခင်မောင်လေး)ပါ။ ဦးခင်မောင်လေးက သတင်းယူဖို့ သွားရင်းလာရင်း လမ်းကြုံတိုင်း ကံချွန်အိမ် ဝင်လာလေ့ရှိတာကိုး။

မန္တလေးသတင်းထောက်များ

ဦးခင်မောင်လေး၊ စစ်ကိုင်းလှမြင့်၊ စစ်ကိုင်းမင်းအောင်၊ ဘကြီးညွန့် (ဦးညွန့်အောင်)၊ ဇော်ဝင်း၊ ညောင်ဦးသန်းဌေး၊ နတ်မောက်ထွန်းရှိန်စတဲ့ သတင်းထောက်တွေဟာ ကံချွန်တို့ကာတွန်းရေးသူများနဲ့ နေ့စဉ်လိုလို ဆုံတွေ့ရင်းနှီးနေသူတွေပါ။ ဆရာနတ်မောက်ထွန်းရှိန်ကတော့အနေတည်ပါတယ်။ အေးအေးဆေးဆေးနေလေ့ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ သတင်းထောက်ကြီးတွေရော၊ လူငယ် သတင်းထောက်များရောကတော့ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေတဲ့ စရိုက်ဘက် ပိုကဲပါတယ်။ ကာတွန်းရေးသူတွေထဲမယ် ကံချွန်က သတင်းဆောင်းပါးရေးတာပါတဲ့နေလို့ သတင်းထောက်တွေနဲ့ ပိုတွဲဖြစ်ပါတယ်။

ဦးခင်မောင်လေးရဲ့ အမြော်အမြင်ကြီးမှုကြောင့် ကံချွန်အတွက် မှတ်တမ်း ဓါတ်ပုံ အတော်များများရလိုက်တာပါ။ ဦးခင်မောင်လေး ဓါတ်ပုံရိုက်ပြီး ကူးပေး

ပြီးတိုင်း -

‘မင်း ဒီပုံတွေ သေသေချာချာ သိမ်းထား။ နောက်နှစ်သုံးလေးဆယ်နေမှ ဒီခါတ်ပုံတွေရဲ့တန်ဖိုးကို မင်းသိလာမှာ’ လို့ပြောပြီး အသိမ်းခိုင်းခဲ့လို့ ခုလို ခါတ်ပုံတွေ ကျန်ရစ်တာပါ။

သတင်းထောက်ကြီး ခါတ်ပုံ ဦးခင်မောင်လေး

ကျွန်တော် တစ်ခါတစ်ခါ အလင်းတန်းမှာရေးတဲ့ သတင်းထောက် လူရှုပ်ကြီးဆိုတာ သူတို့အားလုံးရဲ့စရိုက်ကို ပေါင်းထားတာပါ။ ဒီစာနဲ့အတူ ဖော်ပြလိုက်တဲ့ ဦးခင်မောင်လေးရဲ့ခါတ်ပုံကို ရိုက်ပေးသူဟာ ညောင်ဦးသန်းဌေး လို့ ထင်ပါတယ်။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

အဲဒီတုန်းက ဦးခင်မောင်လေးက ဆရာဦးသန်းညွန့်ရဲ့ ဓါတ်ပုံလည်း ရိုက်ပေးခဲ့ပါတယ်။

အယ်ဒီတာ ဆရာဦးသန်းညွန့်

ဆရာ ဦးသန်းညွန့် အယ်ဒီတာစားပွဲမှာ ထိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်နေ တုန်း ရိုက်လိုက်တဲ့ ဓါတ်ပုံပါ။ ရိုက်လိုက်ပြီးမှ ဆရာ ဦးသန်းညွန့်က ‘ခင်ဗျားတို့ ဘာအကြံအဖန်လုပ်မလို့တုန်း’ ‘မလုပ်ပါဘူးဆရာ။ ကံချွန်က သူ့အိမ်ကြွက်ပေါတယ်ဆိုလို့’ ‘ကံချွန် မင်း အဲသလို ပြောသလား’

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

လို့ အပြုံးနဲ့မေးပါတယ်။ ဆရာဦးသန်းညွန့်ဟာ သပ်သပ်ရပ်ရပ် သန့်သန့် ရှင်းရှင်းနေတဲ့အပြင် အမွှေးအကြိုင်ကိုပါ နှစ်သက်ပါတယ်။ ကံချွန် ကာတွန်းပုံ အရွေးမခံရတဲ့ ရက်တွေမှာ တစ်ခါတလေတော့ ဆရာ ဦးသန်းညွန့်ဆီက ကားခ တောင်းပြန်ရတာမျိုးရှိပါတယ်။ တစ်ခါတလေတော့ ဆရာဦးကြီးမောင် (ဆရာကြီးငွေဥဒေါင်း) ဆီက တောင်းရပါတယ်။

ရွှေအမြဲတေမဂ္ဂဇင်း
၀၀၂ - စက်တင်ဘာ

စာအုပ်ထဲကအချက်အလက် ဘဝထဲကအသိ လက်တွေ့ထဲကအမှန်တရား

၁။

ကျွန်တော်က ကျောင်းမှာကတည်းက ကျက်စာမှာ အားနည်းပါတယ်။ မမှတ်မိဘူး။ ပထဝီ၊ သိပ္ပံ၊ သမိုင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာ အကုန်ညှိတယ်။ မြန်မာစာတော့ သင့်တင့်ရုံပါပဲ။ သင်္ချာတော့ အမြဲအမှတ်ကိုးဆယ်ကျော် တစ်ရာရတယ်။ ကိုး ဆယ်ကျော်ပဲရတာတွေမှာလည်း မှန်တော့ အကုန်မှန်တာပဲ။ လက်ရေးမလှတာ တို့၊ အဖြေမှာ စာပြည့်ပြည့်စုံစုံ မထိုးမိတာတွေကြောင့်လျော့ရတာပါ။ ဒီစာရေး တော့မယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်ရဲ့ ကျောင်းပညာရေး အခြေအနေနဲ့ စဖွင့်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့အကြောင်းရင်းက . . .

ခုထိ ကံချွန်ဟာ ကျက်စာမှာ ညံ့တုန်းပါပဲ။ သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ညံ့ခဲ့တာပါ။ ကျက်တာတောင် မရမှတော့ တစ်ခါတလေ ဖတ်ဖူးရုံဆိုတဲ့စာတွေ ကို မမှတ်မိတာ မဆန်းပါဘူး။ အဲသလို မှတ်ဉာဏ်အားနည်းတဲ့အတွက် (၁၉၇၃ - ၇၄-၇၅) ခုနှစ်များက စာပေဟောပွဲတွေမှာ စာအုပ်ထဲက အချက်အလက်တွေ နဲ့ မပြောနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ (ပြောချင်စိတ်လည်းမရှိဘူး။ ပြောဖို့လည်း ဝါသနာမပါဘူး)

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်ဘဝမှာ စာအုပ်တွေထဲက အချက်အလက်များရဲ့ ဩဇာလွှမ်းမိုးခြင်းမခံရပါဘူး။

စာအုပ်တွေကို ဖတ်တော့လည်း အချက်အလက်တွေ မှတ်သားရမယ့် စာအုပ်မျိုးထက် ရသကို ခံစားရမယ့် စာအုပ်မျိုးပဲဖတ်ပါတယ်။ ဖတ်ဖူးသမျှ စာအုပ်တွေကို အမျိုးအစားခွဲကြည့်ရင် အချက်အလက်ကို အားပြုရေးထားတဲ့ စာအုပ်မျိုးက နှစ်ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာပေအယူအဆ သတ်မှတ်ချက်ဆိုတာတွေကို ကျွန်တော်သေသေချာချာမသိဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်အထူးပြုပြီး ညံ့တာက အင်္ဂလိပ်စာဖြစ်နေတဲ့အတွက် နိုင်ငံခြားစာအုပ်တွေကို မူရင်းအတိုင်း မဖတ်နိုင်ပါဘူး။ ဘာသာပြန်တွေပဲ ဖတ်ရပါတယ်။

ဘာသာပြန်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပင်ကိုယ်ရေးပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဖတ်ပြီး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ အရသာခံရတာကို နှစ်သက်တယ်လေ။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ပြီဆိုရင် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်အိမ်နဲ့ ဆွဲဆောင်တာလား။ ဇာတ်ကောင်ရဲ့အဆင့်၊ စရိုက်နဲ့ ပြောစကား အံဝင်ရဲ့လား။ စကားလုံးတွေနဲ့ ဆွဲဆောင်တာလား။ ဝါကျတွေမှာ အလင်္ကာတွေပါသလား ဆိုတာမျိုးတွေကိုဖတ်ရင်း သတိထား ခံစားကြည့်ပါတယ်။ အခန်းစဉ်၊ ဇာတ်ပဏ္ဍိတ်၊ ဇာတ်အိမ်၊ အရေးအသား၊ အဖွဲ့အနွဲ့တွေကို ခွဲခြားခံစားရတာမှာ ကျွန်တော်ပျော်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီတော့ ဇာတ်ပဏ္ဍိတ်တွေ၊ စကားလုံးတွေ၊ ဝါကျတည်ဆောက်ပုံတွေကို ကျွန်တော်သိပ်ကြိုက်လို့ စွဲနေရင်တောင် မှ အားနည်းတဲ့ မှတ်ဉာဏ်က ဘယ်စကား၊ ဘယ်ဝါကျဟာ ဘယ်စာအုပ်ထဲက ဘယ်သူရေးတာဆိုပြီး မသိဘူး။ ဖတ်ဖူးတယ်ဆိုတာလောက်ပဲ သိပါတယ်။ (ဒါကြောင့် ရေးဖော်ရေးဖက်များရဲ့စာများကိုပဲ ဖတ်ပြီးရင် ပြန်မေ့သွားလို့ လူချင်း ဆုံတဲ့အခါမှာ ဖတ်ဖူးကြောင်း လူမှုရေးစကားပြောဖို့ကိုပဲ အခက်တွေ့ရပါတယ်)။

ကျွန်တော်ဟာ

‘ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြောတယ်’

ဆိုတာမျိုးတွေကို မှတ်သားဖို့ထက်ရသကို ခံစားဖို့ ပိုပြီးအားသာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရင်ကို ခံစားမှု ကူးစက်စေတဲ့စာတွေဖတ်ရတိုင်း ကျွန်တော်ကရော

စာဖတ်သူတို့ရင်ကို ကူးစက်ခံစားရအောင် ဘယ်လို ရေးရမလဲဆိုတာပဲ စဉ်းစားပါတယ်။

အဲသလို စာအုပ်ထဲက အချက်အလက်ကို မှတ်သားကျင့် မရှိတာကြောင့် ပြန်ပြောရာ ရေးရာမှာကိုပဲ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြောတယ်ဆိုတဲ့ ပြောလေ့၊ ရေးလေ့မရှိသလောက်ပါပဲ။ တစ်ခါတလေမှာ ကိုးကားပြောဆိုရေးသားရမယ် ဆိုရင် အဲဒီစာအုပ်ဖွင့် ကြည့်ကူးရပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာအုပ်ထဲက အချက် အလက်တွေဟာ အဆိုအမိန့်တွေဟာ ကံချွန်ရဲ့ဘဝကို မလွှမ်းမိုးနိုင်တာပါ။ တစ်ယောက်ယောက်က အဆိုအမိန့်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးလာရင်လည်း အဲဒါတွေ တော့ ကျွန်တော်မသိဘူးလို့ ပြောလိုက်ရတာပါပဲ။ မကြာခဏ ကြုံဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော် 'ကံချွန်' ဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ခဲ့တာဟာ စာအုပ်ထဲက အချက် အလက်တွေထက်က ဘဝထဲက အသိတွေနဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့ရတာပါ။

၂။

စာအုပ်ထဲက အချက်အလက်ထက်ဘဝထဲကအသိကို အားကိုးရတဲ့အကြောင်း ရင်းမှာ ပညာရေး အားနည်းမှုလည်းပါပါတယ်။ နိုင်ငံခြားစာအုပ်စာတန်းတွေ မဖတ်နိုင်ဘူး။ မူရင်းတွေကိုပေါ့။ နိုင်ငံခြားစာပေ အနုပညာရဲ့အယူအဆ အတွေးအခေါ်ဝါဒသဘောတရားဆိုတာတွေဟာ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်း ကောင်း အဲဒီလောင်းရိပ်က လွတ်ခဲ့ရတယ်။ ကိုယ့်ဘဝအတွေ့အကြုံအရ ကိုယ့် ဟာကိုယ် ကြိုက်လို့ လုပ်နေတာဟာ တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ အယူအဆနဲ့တူ နေတာ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါတယ်။ ရှိနေတယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒါဟာ တိုက်ဆိုင်မှု ပါပဲ။

အတွေးအခေါ်အယူအဆ ဝါဒ သဘောတရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဆောင်းပါး တွေ၊ စာအုပ်တွေဆိုရင် မဖတ်သလောက်နီးနီးပါ။ (ခုနောက်ပိုင်းမှာတော့ တစ် ပုဒ်စ၊ နှစ်ပုဒ်စ ဆိုသလို အလုပ်သဘောအရ ဖတ်ရတာမျိုး ရှိပါတယ်။) သူ့ အဆိုအမိန့်ကို နာခံနေဖို့ အချိန်မရလိုပေါ့။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပြီးသလောက်ကို ပဲ ထောင့်စေ့အောင် သိထားသလောက် အကုန်မလုပ်နိုင်သေးဘူးလေ။ ကျွန်တော့်ဆန္ဒက ကျွန်တော်လုပ်သင့်တယ်လို့ သိထားတာတွေ အကုန်လုပ်ချင် တာ။ တာဝန်ကျေချင်တာ။ အနုပညာရေး၊ မိသားစုရေး၊ လူမှုရေး အားလုံးမှာ

ပေါ့။ ပြီးတော့ မနိုင်ဝန် မထမ်းချင်ဘူး။ ဘယ်လောက်ပဲကောင်းကောင်း၊ ဘယ်လောက်ပဲလုပ်သင့်လုပ်သင့် ကိုယ်မတတ်နိုင်တဲ့ အလုပ်မျိုးဆိုရင်၊ ကိုယ်မလိုက်နာနိုင်တဲ့ သဘောတရားမျိုးဆိုရင် အချိန်ပေးပြီး မလေ့လာဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒီပေးမယ့်အချိန်မှာ ကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့အလုပ်၊ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်နေလိုက်ချင်တယ်။

ဒီတော့ ‘ကံချွန် . . . အဲသလိုဆိုရင် မင်း တိုးတက်ပါဦးမလားလို့ မေးချင်စရာကောင်းတာပေါ့။ ကျွန်တော် ယုံကြည်တာကတော့ -

လုပ်သင့်တာဆယ်မျိုးသိပြီး ရှစ်မျိုးလောက်လုပ်နိုင်တဲ့သူနဲ့ လုပ်သင့်တာအမျိုးတစ်ရာလောက်သိပြီး လေးမျိုးလောက်သာ လုပ်နိုင်သူ ယှဉ်ရင် ဆယ်မျိုးလောက်ပဲသိတဲ့လူက တိုးတက်သွားမှာပဲ။ သိတာတွေကို လက်တွေ့အသုံးချနိုင်မှုမှာ ဆယ်မျိုးပဲသိတဲ့လူက သာနေတာကိုး။ ဒါက ကျွန်တော့်ဘဝကပေးတဲ့အသိပဲ။ ကျွန်တော်က နည်းနည်းပဲသိပြီး သိသလောက်လုပ်နေတဲ့သူပါ။ လုပ်နေရင်းတိုးသိသွားရင်လည်း အမြဲတိုးလုပ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။

ဒီနေရာမှာ တစ်ချက်ရှင်းချင်ပါသေးတယ်။

အတွေ့အကြုံအရ ဘဝကပေးတဲ့ အသိတွေဟာ အားလုံးမှန်တယ်ရယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ အသိအမှားတွေလည်း ရှိခဲ့တာပါပဲ။ ရှိနေတာပါပဲ။ ကိုယ်သိထားတဲ့အသိဟာ ကိုယ့်ဘဝအတွက် (မှန်တယ်)၊ အသုံးတည့်နေပေမယ့် တခြားလူတွေအတွက်(မမှန်နိုင်တာ)အသုံးမတည့်တာမျိုးလည်းရှိပါတယ်။ ကိုယ့်အတွက်ပါ မှားနေတာမျိုးကို မှန်တယ်ထင်ပြီး ကျင့်သုံးမိတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါမျိုးကိုတော့ နားလည်သူ စာနာသူ ဆရာကြီးများက ကံချွန်ကို ပြင်ပေး၊ တည့်ပေး သွားကြတာပါ။

ပြင်ခဲ့ရတဲ့ အသိအမှားတွေထဲက သိသာထင်ရှားတာ တစ်ခုကို ပြောချင်ပါတယ်။ (ဒီအကြောင်း တစ်ခါက ရေးဖူးတယ်ထင်တာပဲ။ ဘယ်မှာမှန်းမသိဘူး။ ခုတော့ အကျဉ်းချုပ်ပြီးပဲ ပြောပါမယ်။) (၁၉၇၃-၇၄-၇၅) ဝန်းကျင်ကာလများက လူငယ်တွေဆံ့ရှည်ထားတာ ခေတ်စားလာတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဆံပင်ပုံစံတစ်ခု ငြုန်းစားကြီးပြောင်းတာမို့ လူကြီးအတော်များများက လက်မခံနိုင်ဘဲ၊ ကြည့်မရဘဲဖြစ်နေတယ်။ (ဒီနေ့ လူငယ်တွေကတော့ ကိုယ့်မျက်နှာနဲ့ လိုက်ဖက်

မယ်လို့ ယူဆသလိုပဲ ထားကြတော့တာပါ။

စာပေစင်မြင့်ပေါ်တက်ကာစက, ကံချွန်

အဲဒီတုန်းက ကံချွန်ကလည်း ဆံရှည်ဆိုပါတော့။ စာပေစင်မြင့်ပေါ်တက် တော့လည်း ဆံရှည်နဲ့ပါပဲ။ ဆံရှည်ဆိုတာ ပုံသဏ္ဍာန်ကိစ္စ။ အရေးမပါဘူး။ အဓိကကျတာက ဆံပင်ရဲ့အောက်က ဦးနှောက်ပဲ။ အသိဉာဏ်ပဲ။ လူငယ်တွေ ဆံရှည်ထားတာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ အသိဉာဏ်ရှိဖို့သာ အဓိကပါ။ ဘယ်သူမှ ကြက်ဥကို အနှစ်လွင့်ပစ်ပြီး အကာကြော်စားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငှက်ပျောသီးစားရင် အခွံခွာပြီး အသားစားတာပါ။ အကာဆိုတာ အရေးမပါ ပါဘူး။ အရေးမပါတဲ့ကိစ္စကို ရှေ့တန်းမတင်မိဖို့လိုပါတယ်ဆိုတာမျိုးတွေ ပြော နေချိန်ပေါ့။ အဲဒီတုန်းက အတူသွားဖြစ်တဲ့ ဆရာကြီးဦးဆန်းထွန်း (မန်းတက္က သိုလ်)ပါတယ်။ ဆရာကြီးနဲ့ သုံးလေးပွဲဆုံမိတော့ အပြန်ခရီးမှာ

‘အကာနဲ့ အနှစ်ပြဿနာကို ကိုကံချွန်လေး ဒီလိုပဲ တကယ်ယုံသလား’

‘ယုံတယ်ဆရာကြီး’

‘ကဲ . . . ဒါဖြင့် မေးပါဦးမယ်။ ကိုကံချွန်လေး အသက်ရှင်ဖို့အတွက် နေ့စဉ် ဘာစားသလဲ’

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

- ‘ထမင်းပါ’
- ‘ထမင်း ဘယ်ကရသလဲ’
- ‘ဆန်က’
- ‘ဆန်ကို ဘယ်က ရသလဲ’
- ‘စပါးက’
- ‘စပါးကနေ ဆန်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရသလဲ’
- ‘စပါးခွံ ချွတ်ပစ်ရတယ်’
- ‘အဲဒီ စပါးခွံက အသုံးမကျဘူးပေါ့’
- ‘မကျပါဘူး’

‘ဒါဖြင့် အဲဒီဆန်တွေ အပင်စိုက်လို့ရပါ့မလား။ ကိုကံချွန်လေး ပြောပြောနေတဲ့ ကြက်ဥအကာက အသုံးမကျဘူးဆိုရင် ကြက်မက အနှစ်ချည်းဥရင် ကျုပ်တို့ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။ ကြက်ဥလိုချင်ရင် ကြက်မဥမယ့်အချိန်မှာ ပန်းကန်လုံးနဲ့ နောက်က လှည့်လိုက်နေကြမလား။’

အဲသလို ဆရာကြီးမေးတာတွေအများကြီးပါပဲ။ အကာမရှိဘဲ အနှစ်မတည်နိုင်ဘူး။ အကာရဲ့တန်ဖိုးကိုလည်း မပစ်ပယ်ပါနဲ့၊ အတွေးအခေါ်အယူအဆ အစွန်းရောက်သွားပြီး မှားသွားမှာစိုးလို့ အကြောင်းအရာတစ်ခုအတွက် အချက်အလက်ရှာတော့မယ်ဆိုရင် ထောင့်စေ့အောင် စဉ်းစားဖို့ ဟိုဘက် ဒီဘက်ကြည့်တတ်ဖို့တွေ ပြောပြသွားပါတယ်။ အဲသလို သိခဲ့ရတာဟာလည်း ဘဝထဲက အသိပါပဲ။ ပထမ အမှားတွေ ပြောမိတယ်။ ဒီတော့ အပြင်ခံရတယ်။ အပြင်ခံရတော့ အမှန်ကိုသိသွားရော။ အဲဒီ အသိတွေနဲ့ ကျွန်တော့်ဘဝကို တည်ဆောက်ခဲ့ရတာပါ။

၃။

အမှန်တရားကို လက်တွေ့ထဲမှာ ရှာဖွေတာပါ။
 အမှန်တရားဆိုတာ မပြောင်းလဲနိုင်တာရှိသလို ပြောင်းလဲနေတာတွေလည်း ရှိတာပါပဲ။ မပြောင်းလဲနိုင်တဲ့ အမှန်တရားတွေကတော့ ဘာသာတရားရဲ့ အဆုံးအမများ။ ပြီးတော့ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ဟာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး

နေ့ဖြစ်တယ်ဆိုတာမျိုး။

ဆောင်းတွင်းမှာ အေးတယ်ဆိုပေမယ့် သဘာဝဝန်းကျင်ရဲ့ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ပူချင်လည်းပူမှာပေါ့။ နွေခါပူတယ်ဆိုပေမယ့် မိုးရွာရင်တော့ အေးမှာပေါ့။

လူတစ်ယောက်ရိုးသားတယ်ဆိုတာရော အမှန်တရားဖြစ်ပါဦးမလား။ လူတစ်ယောက်သဘောကောင်းတယ်။ စာနာစိတ်ရှိတယ်။ သဘောမကောင်းဘူးဆိုတာတွေကရော မပြောင်းလဲနိုင်ဘူးလား။ ပြီးတော့ လူတွေ တွေးခေါ်ထားတဲ့ အယူဝါဒဆိုတာတွေ ဆိုကြပါစို့။

ပညာတတ်ဆိုတာ ဖောက်ပြန်တတ်တယ်။

လူအများစုကြီးရဲ့အားဟာ အဓိကကျတယ်။

ဆိုပြီး ပြောခဲ့ကြတယ်။အဲဒီတုန်းကတော့ ဟုတ်တာပေါ့။ ဒီနေ့ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာတွေက ဦးဆောင်လာတဲ့အခါမှာတော့ ဆည်ကြီးတစ်ခုဆောက်ဖို့ လူတစ်သောင်းမလိုတော့ဘူး။ စက်ယန္တရားကြီးတွေ ကိုင်တွယ်တတ်မယ့် အတတ်ပညာရှင်တွေ၊ စီမံညွှန်ကြားနိုင်မယ့် နည်းပညာရှင်တွေ ရာဂဏန်းလောက်နဲ့လုပ်လို့ ရလာတဲ့အချိန်မှာ လူတွေမှန်လှချည့်ရဲ့ဆိုတဲ့ ဝါဒတွေ၊ အဆိုအမိန့်တွေကို ပြန်ပြောင်းကြရပြီမဟုတ်လား။

ဒီတော့ . . .

ကျွန်တော်တို့ နေ့စဉ် ပြေးလွှားလှုပ်ရှားထိတွေ့နေရတာဟာ တရားရိပ်၊ ဓမ္မရိပ်မဟုတ်တဲ့အတွက် လူတွေထဲက လောကီကိစ္စတွေမှာ ပြောဆိုလက်ခံဆုံးဖြတ်ကျင့်သုံးဖို့အတွက် အမှန်တရားဆိုတာကို လူတွေထဲကပဲ ရှာဖွေကြည့်တယ်။ လက်တွေ့ထဲက သိရတာနဲ့ အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားလက်ခံတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝ၊ ကျွန်တော့်ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေမှာ အသင့်အလျော်ဆုံးဆိုတာကို မှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လက်ခံတာကိုး။ ဒီတော့ တချို့ကိစ္စတွေမှာ ကျွန်တော်မှန်တယ်ဆိုတာ ကွဲလွဲနိုင်တာပေါ့။ ခင်ဗျားဘက်ကကြည့်တော့ လက်ဖဝါး၊ ကျွန်တော့်ဘက်ကကြည့်တော့ လက်ဖမိုးဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ အများကြီးရှိနိုင်တာပေါ့။

ဒါကြောင့်လည်း . . .
 မင်းလည်းမှန်တယ်။
 ငါလည်းမှန်တယ်။
 သူလည်းမှန်တယ်။
 အဲဒီမှန်တာတွေဟာ တူတော့ မတူနိုင်ဘူးလို့ လက်ခံပြီး ပြေလည်အောင်
 နေတတ်တဲ့ အကျင့်လည်း ရလာပါတယ်။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
 ၂၀၀၂ - အောက်တိုဘာ

တွေးရှင်ပျော်ပြီး ပျော်ပြီးတွေးခဲ့တာတွေ

၁၉၆၀ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင် အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝမှာ ကျွန်တော်
 တော်တော်ညံ့ပါတယ်။ အမှတ်စာရင်း ထွက်ပြီဆိုရင် (Last Ten) လုပ်စံတင်း
 နောက်ဆုံးဆယ်ယောက်မှာ ကံချွန် ပင်တိုင်နေရာယူထားတာပါ။ စာမတော်
 ပေမယ့် ကျောင်းနေပျော်တဲ့အချိန်ပေါ့ခင်ဗျာ။ ကံချွန်တို့နေရတဲ့ “စီ” ခန်းထဲက
 စာတော်ကြသူများဟာလည်း ကံချွန်နဲ့ မတွေ့အောင် ရှောင်လေ့ရှိပါတယ်။
 စာတော်တယ်ဆိုပြီး ဘဝင်မြင့်မနေနဲ့ “အေ” ခန်းပို့ပစ်လိုက်မယ်လို့ ကြိမ်းလေ့
 ရှိလို့ပါ။ “အေ”ခန်းက ကျောင်းသားများကိုတော့ “အေခန်းဆိုပြီး ထောင်ထောင်
 ထောင်ထောင် လုပ်မနေနဲ့ အမှတ်(၁)ကျောင်းပြောင်းပို့လိုက်မယ်” လို့ ပြောလေ့
 ရှိပါတယ်။

တော်တယ်ဆိုတာဘာလဲ။

ညံ့တယ်ဆိုတာဘာလဲ။

စီခန်းထဲက တော်တယ်ဆိုတဲ့ကလေးဟာ သူ့ထက်တော်တဲ့ကလေးတွေ
 ရှိတဲ့ အေခန်းကို ပို့လိုက်ရင် သူက ညံ့သွားသလို၊ ဒီကျောင်း အေခန်းက ကလေး

တွေ့ကိုလည်း နာမည်ကြီး အမှတ်(၁)ကျောင်း ပို့လိုက်ရင် ညံ့သွားဦးမှာပဲပေါ့။ တကယ်တော့ တော်ခြင်း၊ ညံ့ခြင်းဆိုတာ သူ့ရပ်တည်နေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ပေါ် မှာ မူတည်ပြီး သတ်မှတ်တာပါ။ (အဲဒီတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့စကားကို ခုမှ ခွဲခြား ပြီး တွေးကြည့်မိတာပါ)

မသိစိတ်ထဲမှာ အဲဒီအခြေခံစိတ် ကိန်းဝပ်နေလို့ ထင်ပါရဲ့။ ကံချွန်ဟာ တော်ခြင်း၊ ညံ့ခြင်း သတ်မှတ်ခံရမှုတွေမှာ တုန်လှုပ်မှုမရှိခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၆၅- ၆၆ မှာ မန္တလေးပန်းချီကျောင်းတက်နေစဉ်ကလည်း အဲသလိုပါပဲ။ သင်တန်း ဒုတိယနှစ် အောင်စာရင်းထွက်တော့ ကံချွန်က အဆင့် (၁၀) ရပါတယ်။ ကျောင်းသား (၁၁) ယောက်ရှိတာပါ။ ဒါပေမယ့် တစ်ယောက်က နေမကောင်း လို့ဆိုပြီး လာမဖြေနိုင်လို့ ကံချွန်တစ်ဆယ်ဖြစ်တာပါ။ အောင်စာရင်းကြည့်တဲ့နေ့ မှာ ‘တော်သေးရဲ့ကွာ၊ အောင်စာရင်းထုတ်ပေးတဲ့ စာရေးကြီးနာမည် ငါ့ အောက်မှာရှိနေလို့’ ဆို ပြောမိတော့ ရယ်သံကြားရပါတယ်။ လှည့်ကြည့်လိုက် တော့ စာရေးကြီး။

ဒုတိယနှစ်မှာ ယက်ကန်ယက်ကန်နဲ့ အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ကံချွန်ဟာ တတိယနှစ် ရောက်တော့လည်း ကံချွန်နေရာကို ဘယ်သူမှ အစားထိုးဝင်မလာနိုင်ပါဘူး ခင်ဗျာ။ ကံချွန်လက်ရာကိုကြည့်ပြီး တတိယနှစ်တော့ ကျမှာပဲလို့ အခမဲ့ ဗေဒင် ဟောကြပါတယ်။

‘အနုပညာလောကမှာ အောင်လက်မှတ်နဲ့ ရပ်တည်လို့မရပါဘူး။ လက်ရာ နဲ့ရပ်တည်ရမှာပါ’

ဆိုတာ ကံချွန်ရဲ့တုံ့ပြန်စကားပေါ့။ လက်ရာမကောင်းလို့ ကျမှာပဲလို့ ပြော သူတွေကို လက်ရာနဲ့ လုပ်စားမှာဆိုပြီးတုံ့ပြန်ခဲ့တာ။ လက်ရာနဲ့ရပ်တည်မှာဆိုပြီး ကြွေးကြော်ခဲ့တာဟာ ပြက်လုံးမဟုတ်ပေမယ့် ရယ်စရာစကား ဖြစ်ခဲ့တာတော့ အမှန်ပါပဲ။ ဆရာများကတောင် ပြုံးပါတယ် ခင်ဗျာ။ ဒီတော့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ တယ်။ ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်။ ကြိုးစားမယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ‘. . .’ ထက်သာ အောင်ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ဦးတည်တာ မရှိပါဘူး။ ဘာလို့ လဲဆိုတော့သူတို့ထက်သာအောင် ကြိုးစားနိုင်မှာမှမဟုတ်ဘဲ။ ကိုယ့်အကြောင်း ကိုယ်သိတယ်လေ။ ဒီတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ ကျွမ်းကျင်အောင်၊ တတ်အောင်

ကြိုးစားတာပါ။ ကံချွန်ကြိုးစားနေတာ အကောင်အထည်မပေါ်ခင်မှာဘဲ စာမေးပွဲက ရောက်လာလို့ တတိယနှစ်မှာ ကျပါလေရောလား။ ကျပေမယ့် ကြိုးစားတာကတော့ ဆက်ပြီးကြိုးစားနေခဲ့တာပါပဲ။ နှစ်နှစ်လောက် ဆက် ကြိုးစားလိုက်မှကို ကံချွန်မှာသုံးနှစ်သင်တန်းမှာရှိသင့်တဲ့ အရည်အချင်းလောက် ရလာပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ဆက်ကြိုးစားခဲ့တာ နှစ်သုံးဆယ်လောက် ကြာတဲ့အခါမှာတော့ သုံးနှစ်သင်တန်းမှာ အတူနေစဉ်က ကံချွန်ထက်သာသူ အတော်များများဟာ နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ပါပြီ။ သူတို့က ဆက်တိုက်မလုပ်ဖြစ်ဘူးလေ။ (သူတို့သာ ဆက်တိုက်လုပ်ဖြစ်ရင်တော့ ကံချွန်ထက် သာနေဦးမှာပါပဲ)။ စိန်ဗေဒါ ဘယ်သူ့ မှ ပြိုင်နေတာမဟုတ်ပါဘူး။ မနေ့က စိန်ဗေဒါကို ဒီနေ့ စိန်ဗေဒါက ပြိုင်နေတာ ပါ ဆိုတဲ့စကား သတိရမိပါတယ်။ တော်ခြင်း၊ ညံ့ခြင်းဆိုတာ ယာယီသတ်မှတ် ချက်။ လူတစ်ယောက်တိုးတက်ချင်ရင် အမြဲကြိုးစားနေရမယ်ဆိုပြီး ကံချွန် လူငယ်တွေကို ဟောပြောရတိုင်း ခုဖြစ်ရပ်ကို ထည့်ပြောဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျ။

ဘဝကို ပျော်ပျော်ပါးပါး တည်ဆောက်နိုင်ဖို့ တည်ဆောက်တတ်ဖို့ သိပ် ကို လိုအပ်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာတွေ မဖြစ်လာလို့ စိတ်မောနေရ မယ်ဆိုရင် အသက်ရှင် ရပ်တည်နေထိုင်ရတဲ့အချိန်တွေဟာ မထိုက်တန်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကို ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝ ကျောင်းနေစဉ်ကာလတစ် လျှောက်လုံးမှာ ကိုယ့်ဘဝရပ်တည်နိုင်ဖို့ တိုးတက်ဖို့ ပညာတွေသင်ပေးကတည်း က ဆရာများက လေ့ကျင့်ပေးခဲ့တာကို ကျွန်တော်တို့က မေ့မေ့နေကြတယ် ခင်ဗျ။

အမှတ် (၁၀၀) ပေးတာကို

အမှတ် (၄၀) ရအောင် ဖြေနိုင်ရင် အအောင်ပေးတာလေ။ အဲဒီ အလေ့ အကျင့်ကို ဘဝထဲ ယူမလာမိတော့ လူမှုရေးကိစ္စပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စီးပွားရေးကိစ္စပဲဖြစ် ဖြစ်၊ အနုပညာရေးမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ဖြစ်ချင်တာရဲ့ (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းလောက်ဖြစ် ရင် မကျေနပ်နိုင်တော့ဘူး။ ဘဝကို ဂုဏ်ထူးမှတ်နဲ့ အောင်ချင်နေကြတာ။ ရာနှုန်းပြည့်ဖြစ်ချင်နေကြတာ။ ဒီတော့ စိတ်ဆင်းရဲတာပေါ့။ ကံချွန်ကတော့ ‘အောင်မှတ်ရရင် တော်ပြီ’ ဆိုပြီး တွေးတဲ့အကျင့်ဟာ (စာညံ့လို့) ကျောင်းမှာက

တည်းက စွဲလာလို့ ပျော်ပျော်ကြီးဖြတ်သန်းနိုင်ခဲ့တာပါ။ ဒီနေ့ထိ ကံချွန်ဟာ ဘဝကို အောင်မှတ်နဲ့ ရပ်တည်နေတာပါ။ လိုချင်တာတော့ ဂုဏ်ထူးပေါ့ ခင်ဗျာ။

ဘဝကို ပျော်ပျော်ပါးပါးနဲ့ တည်ဆောက်နိုင်ဖို့အတွက် ကံချွန်အပါရဲ့ ဆုံးမ စကားများလည်း ပါပါတယ်။ ကံချွန်အပါ ပြောပြတာတွေကတော့ ဘာသာရေး ထဲမှာပါတဲ့ လူမှုဆက်ဆံရေးအညွှန်းတွေဆိုပါတော့။

‘မင်း . . . အဆင်မပြေတာတွေ၊ စိတ်သောကရောက်ရတာတွေကို ဘယ် တော့မှ အပေါင်းအသင်းတွေကို ပြောမပြနဲ့’

‘မင်းနဲ့ပတ်သက်ဆက်ဆံရတဲ့လူတိုင်းဟာ မင်းကိုမြင်တာနဲ့ စိတ်ညစ်ညူး စရာဖြစ်သွားအောင်မနေပါနဲ့။ မင်းကိုမြင်တာနဲ့ တွေ့တာနဲ့ ပျော်သွားအောင် နေပါ’

‘မင်းနဲ့ပတ်သက်ဆက်ဆံရတာဟာ အေးချမ်းတယ်လို့ဖြစ်အောင် ကြိုးစား ပါ’

‘ဘယ်နေရာကိုပဲသွားသွား၊ ဘယ်သူ့ကိုပဲတွေ့တွေ့ မဝင်ရဲ၊ မထိုင်ရဲ မဖြစ်ပါ စေနဲ့။ အဲသလိုမဖြစ်ရအောင် အမြဲသတိထားနေပါ’

‘တစ်ယောက်ယောက်ကို တွေ့တာနဲ့ သူ့ကို ငါ ဘာကူညီနိုင်မလဲဆိုတာ စဉ်းစားပါ’

‘သိပ်ကို အဓိက ကျတာကတော့ သည်းခံပါ’
ဆိုတဲ့ စကားတွေကို အကျိုးအကြောင်းတိုက်ဆိုင်တိုင်း ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ မင်းကို ငါဆုံးမရဦးမယ်ဆိုပြီး အကျိုးအကြောင်းယှက်နွယ်မှုမရှိ ထိုင်ပြော တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ ပတ်သက်ယှက်နွယ်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုခုကို ကြုံရ တဲ့အခါမျိုးမှာ ပြောခဲ့တာတွေမို့ စွဲနေတာပါ။

ကျွန်တော့်မှာ အကျင့်တစ်ခုရှိပါတယ်။ အများကြီးသိအောင် ကြိုးစားဖို့ ထက် သိပြီးသလောက်ကို လိုက်နာနိုင်အောင် လက်တွေ့လုပ်ဖို့ပါ။ ခု ကျွန်တော် ရေးပြနေတာတွေဟာ ကျွန်တော်သိသလောက်ပါပဲ။ အဲဒီထက် မပိုပါဘူး။ အဲသလောက်နဲ့ပဲ ကျွန်တော့်ဘဝကို တည်ဆောက်လာခဲ့တာပါ။ ဘဝအတွေ့အကြုံနဲ့ရင်းပြီး ရှာဖွေရရှိတဲ့အသိနဲ့ တည်ဆောက်ရတာမို့ ကောင်း တဲ့စကား၊ အကျိုးရှိမယ့်အမှုအကျင့်ဆိုရင် ဘယ်သူ့ဆီကပဲရရ ယူပါတယ်။

ကြားဖြတ် မြတ်ရိတ်သမားနဲ့ ဘုရင့်သားပုံပြင်ကို အမှတ်ရမိပါတယ်။ သိပြီး ဖြစ်တဲ့သူများမှာပါ။ စာရေးရတဲ့ဆီ အဆက်အစပ်ရှိအောင်လို့ အကျဉ်းချုပ် လောက်တော့ ထည့်ရေးလိုက်ပါဦးမယ်။

ဘုရင့်သားတော်ဟာ ဒီသာပါမောက္ခကြီးဆီကို ယောက်ျားကောင်း၊ ယောက်ျားမြတ်တို့ တတ်အပ်တဲ့ပညာများသင်ယူဖို့အသွားမှာ ရိက္ခာထုပ်တွေ၊ ပေစာထုပ်တွေကို ထမ်းပိုင်းတစ်ဖက်မှာ လျှို့၊ တစ်ဖက်ထိပ်မှာတော့ ကျောက် တုံးကြီးချည်ပြီး ထမ်းလာတာကို မြက်ရိတ်သမားကမြင်တော့ -

‘မိတ်ဆွေ ကျောက်တုံးကြီးကို ဘာလို့ ထမ်းလာရသလဲ’

‘အလေးချိန်ညီမျှအောင်လို့ပါ။ ရိက္ခာထုပ်တွေ၊ ပေစာထုပ်တွေချည်းဆို ရင် ထမ်းလို့ ဘယ်ရမှာလဲ’

‘ဘာလို့မရ ရမှာလဲ။ ကျောက်တုံးကိုဖယ်ပြီး ပေစာထုပ်တွေနောက်မှာ ထား၊ ရိက္ခာထုပ်ကို ရှေ့မှာထား ထမ်းရင်ရသားပဲ’

‘အင်း . . . ဟုတ်သားပဲ၊ ဒါပေမယ့် မင်းက မြက်ရိတ်သမားဖြစ်နေတော့ မင်းပေးတဲ့အကြံဉာဏ်ကို လက်ခံဖို့ ခက်နေတယ်။ ငါက မင်းသားကွ’ ဆိုပြီး ထမ်းလာခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ ဆက်ထမ်းသွားတဲ့ပုံပြင်ကို အမှတ်ရမိပါတယ်။ ကံချွန် ကံကောင်းတာက ဘဝင်မြင့်စရာ အခြေအနေက မဟုတ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘယ်သူ့ဆီကရတဲ့ အကြံဉာဏ်ပဲဖြစ်ဖြစ် စိတ်သန့်သန့်နဲ့ ဟန်ဆောင်မှုကင်း ကင်းနဲ့ လိုလိုလားလား ယူဖြစ်တာပါ။ ရေးဖော်ရေးဖက် မိတ်ဆွေအပေါင်း အသင်းများဆီက ယူခဲ့တဲ့စကားတွေလည်း ရှိပါသေးတယ်။ ‘ပန်းချီဆရာ ဆရာ နွယ်’ ဆီကပါ။ သူက မန္တလေးမှာလာတဲ့တစ်ခေါက် ကံချွန်အိမ်မှာတည်းတော့ ကျွန်တော်နဲ့ ထိုင်စကားပြောကြရင်း ‘ကိုကံချွန် ကောင်းမှုကုသိုလ်လုပ်ဖြစ်သ လား’ လို့မေးတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ရိုးရိုးပဲ ‘မလုပ်ဖြစ်ဘူးဗျာ’ လို့ဖြေလိုက် တယ်။ ဒီတော့ ဘာလို့လဲတဲ့။ လွယ်လွယ်ပဲ ‘မအားလို့’ ဆိုပြီး အကြောင်းပြတာ ပေါ့။

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ စားဝတ်နေရေး ဘာရေးမှ မပြည့်စုံသေး တဲ့အချိန်ပဲ။ ဘဝ အောင်မှတ်ကို မရသေးလို့ အောင်မှတ်ရအောင် ကြိုးစားနေ ချိန်ဆိုပါတော့။ အဲဒီမှာ ဆရာနွယ်က စကားတစ်ခွန်းမေးပါတယ်။

‘မကောင်းမှုရာ လုပ်ဖြစ်သလား’ တဲ့။ အဲဒီအမေးလည်း ရိုးရိုးပဲဖြေလိုက်တာပါ။

‘တစ်ခါတလေတော့ အပေါင်းအသင်းဆုံမိရင် လုပ်ဖြစ်တယ်’ ပေါ့။

ဒီတော့ ဆရာနွယ်က

‘ကိုကံချွန် စဉ်းစားစရာ စကားတစ်ခွန်းတော့ ပြောချင်တယ်ဗျာ။ မအားလို့ ကောင်းမှုတော့ မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုပြီး မအားပေမယ့် မကောင်းမှုတော့ လုပ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားသင့်တယ်ဗျာ။ ကျွန်တော် ကိုကံချွန်ကို အကြံတစ်ခုပေးချင်ပါတယ်။ တိုက်တွန်းတယ်ပဲဆိုဆိုပေါ့။ ကောင်းမှုကို မလုပ်နိုင်ရင် မလုပ်ပါနဲ့။ ဒါပေမယ့် မကောင်းမှုကိုတော့ ရှောင်လိုက်ပါ။ မအားတဲ့ကြားက မကောင်းမှုတော့ လုပ်နိုင်တယ်။ ကောင်းမှုတော့ မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင် သဘာဝမကျဘူးဗျ’ လို့ ပြောဖူးပါတယ်။ အဲဒီစကားဆိုရင် ကံချွန်အတွက် တစ်သက်စာမှတ်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်ခင်ဗျ။ ကျွန်တော့်ဘဝ အမှတ်ရစရာတွေဟာ ပြန်တွေးကြည့်တိုင်း ပျော်စရာတွေပဲ ဖြစ်ချင်ခဲ့တာပါ။ ပြန်တွေးမိတိုင်း နောင်တရဝမ်းနည်းရမှာမျိုး မလိုလားပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘဝကို တည်ဆောက်ဖို့အတွက် ကြည်ကြည်လင်လင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် သက်တောင့်သက်သာတွေးပြီး တည်ဆောက်ခဲ့တာပါခင်ဗျာ။ ဒေါသတွေ၊ လောဘတွေနဲ့ စိတ်မောစွာ တည်ဆောက်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝကပေးတဲ့ အသိတွေကိုက သက်တောင့်သက်သာ ဖြစ်စေခဲ့တာပါ။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - နိုဝင်ဘာ

ရန်ကုန် - ဗန္ဓုလေး

စာဆိုတော်နေ့ဆိုရင် မန္တလေးမှာနေထိုင်တဲ့ စာရေးဆရာပညာရှင်များရဲ့ စာတမ်းများကိုပဲ နားထောင်ရင်းငေးမော့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရာက ၁၉၇၃-၇၄-၇၅ ဝန်းကျင်လောက်မှာတော့ ရန်ကုန်မှာ အခြေချနေထိုင်တဲ့ (ရန်ကုန်က) စာရေး ဆရာများကို ခေါ်ချင်ဖိတ်ချင်လာပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ကံချွန်ထိုင်ဖြစ်တာက ရွှေတစ်ချောင်းဘေး လင်းရောင်ခြည် ဈေးတန်း (မတ္တရာကားဂိတ်ဟောင်း)နားက ဦးဖေတင်ရဲ့ စံတော်သစ် ကဖေးပါ။ အဲဒီဆိုင်မှာ ကံချွန်တို့ လူလားမမြောက်ခင်က စာရေးခဲ့ကြတဲ့ စာရေးဆရာ လက်ဟောင်းကြီးများ၊ ကလောင်ပင်စင်စားကြီးများ စုမိပါတယ်ခင်ဗျ။ ဒွါရဝတီ ဘုန်းလူ (ဦးကိုကိုကြီး)၊ တက္ကသိုလ်ဝင်း (ဆရာဦးဝင်းမောင်)၊ စန်းသော်တာ ဦးသန်းညွန့်၊ ဦးခင်မောင်စတဲ့ဆရာများပါပဲ။ စာပေလောကမှာ လုပ်သင့်လုပ် ထိုက်တဲ့ စာပေကိစ္စတွေလုပ်တတ်အောင် သင်ပေး၊ လေ့ကျင့်ပေးတဲ့ ဆရာများ ပါပဲခင်ဗျာ။

‘ရန်ကုန်က ဆရာတွေဖိတ်ပြီး ဟောပြောပွဲလုပ်ချင်တယ်ဆိုရင် ငွေရှိရမယ်။ တို့အိတ်ထဲမှာ ငွေမရှိဘူး။ ဒီတော့ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ သိရဲ့လား’

ဦးကိုကြီးရဲ့ပြောစကားပါ။ အဲဒီတုန်းက ဆရာဝင်းက ‘ကိုကြီးရာ၊ မင်း အလကားနေရင်း ကလေးပညာ ပြမနေစမ်းပါနဲ့ ရိုးရိုးပြောကွာ။ အလှူခံထွက် မှာပဲမဟုတ်လား’ဆိုပြီး ဝင်ပြောပါတယ်။ နောက် အားလုံးနားရက် စနေ၊ တနင်္ဂနွေမှာ ချိန်းလိုက်ပြီး အလှူခံထွက်ကြတယ်။ အဲဒီမှာ ကံချွန်ရလိုက်တဲ့ ပညာကတော့-

၁။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှုရှိမှ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဦးဆောင်လို့ရမယ်။

၂။ စေတနာမှန်ရမယ်။

၃။ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်းရမယ် ဆိုတဲ့အချက်တွေပါပဲ။

အလှူခံထွက်မယ့်နေ့က ကားတစ်စီးကို နေ့ဝက်ငှားလိုက်တယ်။ ကားငှားခ မရှိဘူး။ အလှူခံရတော့မှ ကားငှားခ ပေးရမှာ။ အဲဒီတုန်းက သစ္စာမွန်ကိုတင့်ဆွေ က ကားငှားခ ကျပ်လှူမယ်ဗျာဆိုပြီး စ ဈေးဦးဖောက်ပါတယ်။

‘ကံချွန် မင်း စာရင်းစာအုပ်ကိုင် လှူတဲ့သူနာမည်ရော၊ လိပ်စာရော မှတ်ထား။ စာပေကိစ္စမှာ ဘယ်သူတွေ လှူတယ်ဆိုတာ မင်း သိထားအောင်လို့’ ဆိုပြီး စာရင်းစာအုပ်ကိုင်ဖို့ တာဝန်ပေးပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက စေ့ချင်း သွားတာက ဦးချိုဆီပါ။ ဦးချိုဆိုတာ ကိုဇော်မြင့် (ရီမြင့်ရုပ်ရှင်) ရဲ့အဖေပေါ့။ နောက်တော့ ဦးကျော်သိန်း (အရီးတောင်း ဦးကျော်သိန်း) နောက်တော့ ပုံနှိပ်တိုက်တွေ။ အဲဒီနှစ်က(ခုနှစ်တော့ အတိအကျမမှတ်မိတော့ပါဘူး)။ ပင့်ဖိတ်တဲ့စာရေးဆရာတွေကတော့ ဆရာဆင်ဖြူကျွန်း အောင်သိန်း၊ ဆရာတင့်ဆန်း၊ ဆရာမောင်ညိုဝင်းတို့ဖြစ်ပြီးမန္တလေးဟံသာဝတီမှာရောက်နေတဲ့ ဆရာကြီးငွေဥဒေါင်းလည်း ဟောပြောပေးပါတယ်။ မင်္ဂလာဧည့်ခံပွဲတွေ လက်ခံတဲ့ မီးရထားရိပ်သာ မင်္ဂလာခန်းမမှာပွဲကျင်းပပါတယ်။

အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ စာကြည့်တိုက်တွေ၊ ကျူရှင်ကျောင်းတွေကပါ ရန်ကုန်က စာရေးဆရာများကို ပင့်ပြီး ဟောပြောပွဲလုပ်လာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါ တစ်ခါတော့ ရန်ကုန်ကဆရာများလက်ခံတဲ့ အထက်ပိုင်းခရီးစဉ် စာပေဟောပြောပွဲတွေဆိုရင် မန္တလေးဝင်ပြီး ကံချွန်ကို ခေါ်လေ့ရှိပါတယ်။ အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ စာပေပွဲတွေအကြောင်း ပြန်တွေးကြည့်ရင် -

လုပ်နိုင်တယ်။ လုပ်ရင်ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှု။

မန္တလေးစာဖတ်ပရိသတ်အတွက် နားထောင်ဖူးစေချင်တဲ့ စေတနာမှန်မှု၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ထိခိုက်နစ်နာစေလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကင်းမှုတွေကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့တာပါ။ ရည်ရွယ်ချက်သန့်သန့်ရှင်းရှင်းနဲ့လုပ်ခဲ့တာတွေပါ။ မန္တလေး မီးရထားစာကြည့်တိုက်ရဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် စာပေဟောပြောပွဲဟာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာ စပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဆရာ ဦးကြီးမောင် (ဆရာငွေဥဒေါင်း)၊ ဆရာကျော်မင်းကျော်လို့ထင်ပါတယ်။ ပြောဖူးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ မီးရထားစာကြည့်တိုက်(ယခုရွှေဥဒေါင်းစာကြည့်တိုက်)ဟာ ရန်ကုန်ကစာရေးဆရာများကို နှစ်စဉ် ပင့်ဖိတ်ပြီး စာပေဟောပြောပွဲ၊ ရေးသူဖတ်သူတွေဆုံပွဲတွေ လုပ်ခဲ့တာပေါ့။ ရွှေရတုပြည့်နှစ် ၂၀၀၁ စာဆိုတော်နေ့မှာတော့ ရွှေရတု စာပေစကားပိုင်းဖွဲ့ဖို့ ကျွန်တော့်ကို လာခေါ်ပါသေးတယ်။

မန္တလေး မီးရထားစာကြည့်တိုက်ဟာ ကံချွန် အိုးနင်းခွက်နင်း ကဘောက်

တိကဘောက်ချာ မရဲတရဲ စင်ပေါ်တက်စ ကာလမှာ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ဟောပြောပွဲ စင်ပေါ်တင်ပေးခဲ့ ကျေးဇူးရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကြုံတုန်း မှတ်တမ်းတင်လိုက်ရတာပါ။

ချစ်ဦးညို၊ ကံချွန်၊ သုမောင်

စာပေလောက ဖြတ်သန်းစဉ်တစ်လျှောက်မှာ ကံချွန်ဟာ ရန်ကုန်က စာရေးဆရာများကို ဖိတ်ကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။ မန္တလေးမှာ အတူတွဲပြီး ပြောဖူးပါတယ်။ ရန်ကုန်ကဆရာများရဲ့အစီအစဉ်မှာလည်း အတူတွဲပြီး လိုက်ဖူးပါတယ်။ ဒီနေ့ထိပါပဲ။ အဲသလို စင်ပေါ်တက်ရဲအောင် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့တာကတော့ မန္တလေးက စာပေဆရာများပါ။

ဒါကြောင့် . . .

ကံချွန်ဘဝမှာ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးဆိုတာ မရှိပါဘူး။

မြန်မာပြည်ပါ။ (မဝံ့မရဲ ဝန်ခံရရင် မန္တလေးဘက်ကတော့ အလေးသာတာ ပေါ့ခင်ဗျာ။ မန္တလေးသားကိုး သိတယ်မဟုတ်လား)

၁၉၇၅ - ၈၀ ကြားမှာ အမြစ်တွယ်ခဲ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်ဟာ ဒီနေ့ထိ မပြောင်းလဲသေးပါဘူးခင်ဗျား။ အဲဒါကတော့ လေးစားရလောက်တဲ့ အနုပညာကိစ္စ

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဆောင်ရွက်သူများ၊ အနုပညာဖန်တီးသူများကို ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည် ဖြစ်စေ လေးစားပါတယ်။ ပြီးတော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဆရာမမွေးပါဘူး။ ဘယ်သူ့ကို မှလည်း တပည့်မမွေးပါဘူး။ သူတစ်ပါးကိုလည်း စိတ်ဆင်းရဲအောင် မလုပ်ချင်ပါ ဘူး။ ကိုယ်လည်း စိတ်ဆင်းရဲစရာ မကြုံချင်ပါဘူး။ အချိန်ပြည့် ကိုယ်လုပ်သင့် တဲ့အလုပ်ပဲ လုပ်နေချင်ပါတယ်။ ကံချွန် ဉာဏ်ထိုင်းတယ်။ လက်ရာညံ့တယ်ဆို တာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိထားလို့ပါ။

ကွေ့မယ်ကိုင်ထား

၁၉၈၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အကြောင်းရေးမယ်ဆိုတော့ မန္တလေးမှာ လိုင်းကားစီးတိုင်း အကွေ့ရောက်ရင် ကြားရတဲ့ ကားစပယ်ယာရဲ့သတိပေး စကား အမှတ်ရမိတယ်။

‘ကွေ့မယ် ကိုင်ထား’

ကွေ့မယ်ဆိုတာနဲ့ ကိုင်ထားပေရော။ အကွေ့မှာယိုင်သွားပေမယ့်၊ ချာကနဲ လည်သွားပေမယ့် လမ်းဖြောင့်လို့ ကားငြိမ်သွားတော့ မကွေ့ခင်ကထက် တစ်ဆင့်မြင့်သွားပြီ။

သတင်းစာတွေမှာ ရေးတာ နားပြီး မဂ္ဂဇင်းဘက်၊ လုံးချင်းဘက် ကူးဖို့ အခြေအနေဖန်လာလို့ ကွေ့လိုက်ရတဲ့အနုပညာလမ်း အချိုးအကွေ့မှာ အခက် အခဲတွေတိုင်း ကျော်လွှားဖို့ နည်းလမ်းရှာတတ်တဲ့အကျင့်ကြောင့် ဒီနေ့ထိ ကံချွန်ရပ်တည်နေနိုင်ခဲ့တာပါခင်ဗျာ။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်ကတည်းက ဝတ္ထုရှည်ရေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး အတိုတွေ လက်စမ်းရင်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ အချစ်ဝတ္ထု၊ ဟာသဝတ္ထု၊ ဘဝဝတ္ထု အစုံပါပဲ။ ဝတ္ထုရှည်မရေးခင်မှာ ဝတ္ထုရှည်တွေကို ဖတ်ပြီးသားတွေ ရော၊ အသစ်မဖတ်ရသေးတာတွေရော အများကြီးဖတ်ဖြစ်တယ်။ ဘာသာပြန် ဝတ္ထုတွေဖတ်တယ်။

ဇာတ်အိမ် ဘယ်လိုဖွဲ့သလဲ။

ဇာတ်ပန္နက် ဘယ်လိုရိုက်သလဲ။

ဇာတ်အခန်းစဉ် ဘယ်လိုခွဲသလဲ။

ဆိုတဲ့ ပုံစံခွက်နည်းလမ်းတွေကိုပဲ ကံချွန်လေ့လာတာပါ။ အတိုတွေရေးနေ

ရင်းဖတ်၊ ဖတ်နေရင်းလေ့လာတာဆိုပါတော့။ အဲဒီမှာ ကံချွန် သဘောပေါက်ပြီး လက်ခံနားလည်တဲ့ သဘောတရားရရှိသွားတယ်။ ဝတ္ထုရေးနည်းဆိုတာမျိုးတွေ ဖတ်ပြီး နားလည်လက်ခံတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။

ဆရာကြီးများရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုတွေဖတ်ရင်း နှစ်သက်မိတဲ့ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထု ရှည်တွေကို နှိုင်းယှဉ်ပြီး ကိုယ်နှစ်သက်သလို လက်ခံထားတာမို့ ဘယ်သူနဲ့မှ အငြင်းပွားဖို့ စိတ်ကူးမရှိပါဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း လက်ခံဖို့ မစည်းရုံးပါဘူး။ ဒါကြောင့် စာတစ်တန် ပေတစ်တန်ဖွဲ့လည်း ဇောင်းပေးပြီး မရေးဖြစ်ပါဘူး။

ခုတော့ ဘဝအတွေ့အကြုံအတွေးအခေါ်အယူအဆဆိုပြီး ရေးမယ် စိတ်ကူးတော့ ကံချွန်လက်ခံထားတဲ့ သဘောထားကို ရေးဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ တယ်။

ဝတ္ထုတိုဆိုတာဘာလဲ။

ဝတ္ထုရှည်ဆိုတာဘာလဲ။

တချို့က တိုတဲ့ဝတ္ထုက ဝတ္ထုတို၊ ရှည်တဲ့ဝတ္ထုက ဝတ္ထုရှည်လို့ဆိုပါတယ်။ တချို့ကတော့ ဝတ္ထုတိုဆိုတာ ထိထိမိမိ ရိုက်တတ်တဲ့ သတင်းဓာတ်ပုံလိုပဲ။ ဝတ္ထုရှည်ကတော့ လှုပ်ရှားမှုတွေကို ရိုက်ပြတဲ့ ရုပ်ရှင်လိုပဲလို့ဆိုပါတယ်။

ကံချွန် သတိထားမိတာကတော့ ဝတ္ထုတိုကောင်းများဟာ ကဗျာကောင်း တစ်ပုဒ်ဖတ်ရသလိုပါပဲ။ စာဖတ်သူကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားစာရေးဆရာကပဲဖြစ်ဖြစ် လိုတိုးပိုလျော့လုပ်လို့မရအောင် ရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုတွေပါပဲ။ ဆွဲဆန့်လိုက်တာနဲ့ အရသာပျက်သွားမှာပါ။ အကယ်၍ ဆွဲဆန့်လိုက်မှ ပိုကောင်းနေရင်၊ ဆွဲဆန့်လို့ ရရင် အဲဒါက ဝတ္ထုတိုမဟုတ်ဘဲ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းလို့ပဲ သတ်မှတ်ရမှာပါပဲ။ ကံချွန်ကတော့ ဝတ္ထုတိုဆိုတာကို အဲသလို လက်ခံပြီး ရေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြည့်ပါ တယ်။ ဖြစ်တာလည်းရှိ မဖြစ်တာလည်းရှိပေါ့။ တစ်ခါတစ်ခါ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်း ဖြစ်လိုဖြစ်။ တစ်ခါ တစ်ခါ ပုံပြင်ဖြစ်လိုဖြစ်။ ကိုယ်သိသလောက်ထိ လက်က လိုက်မရေးနိုင်သေးတဲ့သဘောပါပဲ။

ဝတ္ထုရှည်ဆိုတာကိုတော့ လုံးဝ ချို့ရေးလို့မရနိုင်တဲ့ ဝတ္ထုမှ ဝတ္ထုရှည် အစစ် လို့ ခေါ်ရမှာပါ။ အပိုတွေပါနေလို့ ချို့လိုက်တော့မှ ပိုကောင်းသွားတယ်ဆိုတာ မျိုးကို ဝတ္ထုရှည်ကောင်းလို့ လက်ခံလို့ မရပါဘူး။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် တကယ်ကောင်း

လာပြီဆိုရင် . . .

နှစ်ဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်းချို့ရင် နှစ်ဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်း အရသာပျက်မယ်။ ဆယ်ရာနှုန်းလောက်တိုးကြည့်လည်း အဲဒီတိုးလိုက်တဲ့ စာမျက်နှာကြောင့် ဝတ္ထုရဲ့အရသာက ပိုကောင်းမလာဘဲ တိုးတဲ့ စာမျက်နှာဟာ အပိုဖြစ်နေလို့ ဖြုတ်ရတဲ့စာမျက်နှာပဲဖြစ်နေအောင်ရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုရှည်မျိုးလို့ပဲ ကံချွန် လက်ခံပါတယ်။

ဒီတော့ . . .

ကံချွန် လက်ခံထားတာကတော့ ဝတ္ထုတိုဟာ လုံးဝဆန့်လို့မရနိုင်သလို၊ ဝတ္ထုရှည်ဟာ လုံးဝချို့လို့မရနိုင်တဲ့ ဝတ္ထုလို့ . . . ။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဒီဇင်ဘာ

ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ပထမဆုံးဝတ္ထုရှည်

ကျွန်တော် ဝတ္ထုရှည်မရေးခင်မှာ အခြားဆရာများ ရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုရှည်တွေကို ‘အလုပ်သဘော’ လေ့လာဖတ် ဖတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ၊ ဆရာမတစ်ဦးရဲ့ ဝတ္ထုကို သုံးအုပ်၊ လေးအုပ်၊ ငါးအုပ်ဆိုသလို ဆက်တိုက်ဖတ်ကြည့်တာပါ။ အဲသလို ဖတ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထုဆိုတာက ဇာတ်ကောင်တစ်ယောက်တည်းက . . .

- ‘ကျွန်တော်က လယ်သမားကိုး ခင်ဗျ’
- ‘ကျွန်တော်က စက်ရုံအလုပ်သမားပါ’
- ‘ကျွန်တော်က ဈေးသည်ပါ’

ဆိုပြီး လေသံမပြောင်းဘဲ အကြောင်းအရာတွေသာပြောင်းပြီး ပြောနေတာနားထောင်ရသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ အချို့ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုဆိုတာမှာတော့ ဘဝ

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မျိုးစုံကို မေးမြန်းပြီး စာရေးဆရာကပဲ ဒိုင်ခံပြောပြနေသလို တွေ့နေရပါတယ်။ ရသပါသော အင်တာဗျူး ဆိုပါတော့။

အချစ်ဝတ္ထုမှာလည်း ဆရာတစ်ယောက်တည်းရေးတာကို လေးငါးအုပ် ဆက်တိုက်ဖတ်လိုက်တော့ ဇာတ်ကောင်စရိုက်တွေက အတူတူတွေ တွေ့ရပြီး ဇာတ်အိမ်တည်ပုံလေးပဲ နည်းနည်းပါးပါး ကွဲပြားသွားတာကို သတိထားမိပြန်ပါတယ်။ ဥပမာ - မင်းသားက စဉ်းစဉ်းစားစားချင့်ချင့်ချိန်ချိန်၊ မင်းသမီးက စိတ်မြန်မြန်ဆိုတာမျိုး။ အချို့ကျတော့ မင်းသားက ကျွတ်ဆတ်ဆတ်၊ မင်းသမီးက အထက်တန်းလွှာ။ ဇာတ်ကောင်စရိုက်ကတော့ အဲသလိုတွေ တူနေတတ်ပြီး ဇာတ်လမ်းတွေချစ်မှာလည်း တူနေပြန်ရော။ ဇာတ်ကွက်ပဲ နည်းနည်းပြောင်းသွားတယ်။

အဲဒါတွေကို သိတာက တစ်ယောက်တည်းရေးတာတွေကို ဆက်တိုက်ဖတ်ကြည့်လိုက်လို့ သတိထားမိသွားတာပါ။ ဒီဆရာရဲ့ စာအုပ်ဖတ်လိုက်၊ ဟိုဆရာရဲ့စာအုပ်ဖတ်လိုက် လှည့်ဖတ်နေတုန်းကတော့ အဲဒါကို အလေးအနက် သတိမထားမိခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ အဲဒီအချက်ကို မကြိုက်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ မကောင်းဘူးလို့ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ မကြိုက်တာ။ ကျွန်တော် ဝတ္ထုရှည်ရေးမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့်ဝတ္ထုရှည်တွေစုပြီး တစ်ထိုင်တည်းဆက်တိုက်ဖတ်ကြည့်။ ရေးဟန်ရော၊ ဇာတ်ကောင်စရိုက်များရော၊ ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ပုံရော အားလုံးတစ်အုပ်နဲ့တစ်အုပ် ကွဲပြားအောင်ရေးမယ်ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါ တစ်အုပ်မှ မရေးရသေးခင်မှာ ဆုံးဖြတ်တာပါ။

ဝတ္ထုရေးမယ်ဆိုတော့လည်း ကျွန်တော်အားသန်တာက ဇာတ်ကောင်တွေ အများကြီးနဲ့ဖွဲ့စည်းတဲ့ ဇာတ်အိမ်မျိုးပါ။ ပြီးတော့ ဇာတ်ကောင်တွေဟာ ဘာလုပ်စားလို့ စားမှန်းမသိ မဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဇာတ်ကောင်တိုင်းမှာ နေ့စဉ်အလုပ်တွေ ပါစေချင်တယ်။ ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ခံစားမှုနဲ့ သူတို့လုပ်နေရတဲ့ အလုပ်ကိုလည်း ရောယှက်မွေ့နှောက်ပြီးရေးချင်တယ်။

ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ရည်ရွယ်ချက်၊ကျွန်တော့်ဆန္ဒကို စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်ကို ပြောပြမိတော့

‘ဇာတ်ကောင်ကို ကျွန်တော်ထားပြီး ကိုယ့်အဖြစ်ပျက်တွေထဲက ရေး

ကောင်းမယ့်ဟာမျိုးကို စရေးသင့်တယ်’

လို့အကြံပေးပါတယ်။ သူ့ စေတနာပေါ့လေ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်ခံယူထားတဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်ရေးတဲ့ဝတ္ထုရှည်ဟာ ဘယ်လိုမှ ချဲ့လို့ မရအောင် ရေးချင်တယ်။ အရသာမပျက် ချဲ့လို့မရအောင်ပေါ့။ ဒီတော့ ကျွန်တော် အဖွဲ့အနွဲ့ကို အားမကိုးတော့ဘူး။ အဖွဲ့အနွဲ့ကို အားမကိုးရင် ဘာနဲ့ ဖမ်းစားမလဲဆိုတာ ဆက်တွေးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နေ့စဉ်ဖြစ်ပျက် ကြုံဆုံ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ တက်ကြွခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်း၊ ကြည်နူးခြင်း၊ ကျေနပ်ခြင်း စတဲ့ခံစားမှုပေါင်းများစွာကို ကျွန်တော်တို့ ပြောရင်း ဆိုရင်း ထိတွေ့ခံစားခဲ့ကြရတာပဲ။ ဒီတော့ ကျွန်တော့်ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ ခံစားမှုကိုလည်း ဖွဲ့နွဲ့မပြတော့ဘဲ သူတို့ပြောတဲ့စကားတွေထဲမှာ သူတို့ရဲ့ ခံစားမှုတွေကို၊ စိတ်တွေကို ထင်ဟပ်ပြနိုင်ဖို့အတွက် ‘အပြော’ ကိုပဲ အားကိုးပြီး ရေးမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီတော့ နေ့စဉ် ထိတွေ့ပြောဆိုနေတဲ့စကားတွေကို သတိပိုထားမိလာပါတယ်။ ခံစားမှုတွေကို စကားတွေထဲမှာ ရှာကြည့်မိလာပါတယ်။ ကျွန်တော်က စကားပြောရင်း ခံစားမှုကို ဖော်ကျူးချင်တာကိုး။ အဲသလို သတိထားလေ့လာ လိုက်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်ရေးတော့မယ်ဆိုတော့ အပြင်မှာရှိနေတဲ့ ကျွန်တော် သိနေတဲ့လူတွေကို ဇာတ်ကောင်အဖြစ်ပြောင်းပစ်တယ်။ ဒီလိုသာကြုံရင်၊ ဖြစ် ပျက်ရင် သူ့ဘယ်လိုပြောမလဲဆိုပြီး ပြောင်းတာ။ ကျွန်တော်လေ့လာထားတဲ့ လူတွေအကြောင်းကို ကျွန်တော်ရေးတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ရေးချင်တဲ့ ဇာတ်အိမ်၊ အဖြစ်အပျက်မှာ ကျွန်တော်လေ့လာထားတဲ့လူတွေကို ထည့်တာ ပါ။

ကျွန်တော့်ဇာတ်ကောင်တွေဖြစ်ပျက်နေတာဟာ အပြင်ကလူတွေလိုဖြစ် ရမယ်။ အပြင်ကလူတွေ ဖြစ်ပျက်နေတာကို ကျွန်တော်ရေးတာတော့ မဟုတ် ဘူး။ ဒီရေးနည်းမျိုးနဲ့ရေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး၊ ဆရာလေးများရှိမရှိတော့ ကျွန်တော် မသိဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လေ့လာပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဆန္ဒ အတိုင်း ရွေးချယ်လိုက်တဲ့ နည်းလမ်းပါပဲ။ ပုံစံပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် ရရှိတဲ့ အကျိုး ကျေးဇူးကတော့ ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ စကားပြောလေသံတွေ၊ ဝေါဟာရတွေစပ်

ပုံတွေ၊ စကားလုံးသုံးစွဲပုံတွေဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်ကွဲပြားသွားတယ်။

ကျွန်တော်က အပြင်မှာ လေ့လာကြည့်ခဲ့တာကိုး။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းကိုပဲ လေးယောက်ပြောရင် စကားလုံးသုံးစွဲပုံ လေယူလေသိမ်း လေးမျိုးကွဲပါတယ်။ အဲသလို ကွဲပြားသွားတဲ့ဆီမှာ ဘယ်အကြောင်းအရာမျိုး ဟာ ဘယ်သူ့လေယူလေသိမ်း ပြောဟန်မျိုးနဲ့ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းတယ် ဆိုတာလည်း သတိထားမိလာပါတယ်။ တစ်ခါတလေမှာတော့ ကျောင်းဆရာ ချင်းတူပေမယ့်၊ ဆရာဝန်ချင်းတူပေမယ့်၊ လက်လုပ်လက်စားချင်းတူပေမယ့်၊ စကားပြောကောင်းသူ၊ စကားပြောမကောင်းသူ ကွဲပြားနေပါသေးတယ်။ စကားပြောကောင်းတယ်ဆိုရာမှာကိုပဲ -

- ခန့်အောင်ပြောတာ၊
- စိတ်ဝင်စားအောင်ပြောတတ်တာ၊
- ရွှင်နေအောင် ပြောတတ်တာ၊
- လှနေအောင် ပြောတတ်တာ၊

ရယ်ရအောင် ပြောတတ်တာ၊ လိုတိုရှင်း ထိထိမိမိပြောတတ်တာ၊ အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကိုယ်ရင်းနှီးခွင့်ကြုံတဲ့မိတ်ဆွေများ၊ အပေါင်း အသင်းများရဲ့စကားပြောဟန်တွေကို အာရုံစိုက်မှတ်သားတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ရေးမယ့်ဝတ္ထုမှာ ကျွန်တော့်ဇာတ်ကောင်ရဲ့ အနေအထားနဲ့ လိုက်ဖက်မယ့် စကားပြောဟန်ကို ယူထည့်တာပဲ။ ကျွန်တော့် စကားလုံးတွေနဲ့ ကျွန်တော့်အကြောင်းအရာတွေ ပေါင်းပေးလိုက်တာပေါ့။ အဲသလိုသုံးတာကို သိသာစေတဲ့ ဝတ္ထုကတော့ ‘မောင်ခေါ်ချင်ပါတယ်၊ ကိုကိုခေါ်ချင်ပါတယ်’ ဝတ္ထုပါပဲ။

ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ။

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ။

အဲဒီဝတ္ထုမှာ ကျွန်တော်ပြောစေချင်တဲ့စကားတွေကို ဘီအီးဒီအောင်သိုက်၊ ကိုချစ်စရာ၊ ကဗျာဆရာ နီမောင်၊ ဂီတမှူး ညီညီအောင်စတဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ တွေကို ဇာတ်ကောင်အဖြစ်ထည့်ရေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီစကားတွေက သူတို့လေနဲ့ ပြောမှ လိုက်ဖက်မှာကြောင့်ပေါ့။

အဲဒီဝတ္ထုက ပထမဆုံးရေးတဲ့ ဝတ္ထုတော့မဟုတ်ဘူး။ ပထမဆုံးရေးတဲ့ ဝတ္ထုက 'ခေတ်ကျောင်းသား' ခေတ်ကျောင်းသားဝတ္ထုကို ပထမအကြိမ်၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ မေလ၊ ဒုတိယအကြိမ် ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ထုတ်ဝေခဲ့တာပါ။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှာ စရေးခဲ့တဲ့ ခေတ်ကျောင်းသားဝတ္ထုကို နှစ်နှစ်လောက် အချိန် ယူပြီး ရေးခဲ့ရပါတယ်။ ရေးလည်းရေး၊ ကျူရှင်တွေလည်း လိုက်တက် လုပ်ခဲ့ရ တာပါ။ ခေတ်ကျောင်းသားထဲက မြန်မာစာဆရာမှာ ဆရာဦးမျိုးအောင် (ဆရာငြိမ်းမင်း) ဖြစ်ပါတယ်။ သမိုင်းဆရာ ဦးလှဦးအဖြစ်ရေးထားတာက ဦးဘဦးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် သူတို့သင်တန်းတွေမှာ သွားထိုင်ရင်း ရေးဖို့ မှတ်ခဲ့တာတွေကို အံဝင်ခွင်ကျ ဇာတ်လမ်း (သီကြိုး) နှင့်ဆက်စပ်ပေါင်းထည့် ပေးရင်း အချိန်ကြာခဲ့ရခြင်းပါ။

ကျွန်တော် ဆောင်းပါး၊ ကာတွန်းရေးဖို့ လက်သွက်သလောက် ဝတ္ထုရှည် ရေးဖို့ကိုတော့ အချိန်ယူခဲ့ရတယ်။ လက်တွန့်ခဲ့တယ်။ ပထမစာအုပ်နဲ့ ဒုတိယ စာအုပ် ဇာတ်အိမ်ဇာတ်ကွက်၊ ရေးဟန် ဘာမှမတူချင်လို့ တော်တော်နှင့် မရေး ဖြစ်ခြင်းပါ။

ကျွန်တော့် ပထမဆုံးဝတ္ထုရှည်ထွက်ခဲ့သည်ပင်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ မေလမှာ ၁၄ နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီမို့ ယခု ၁၅ နှစ်တွင်း ရောက်နေပါပြီ။ ကျွန်တော်ရဲ့ ခေတ်ကျောင်းသားကို ကျွန်တော်ပြန်ဖတ်ပြီး မေးမိတဲ့ မေးခွန်းကတော့ . . .

ဒီနေ့ ငါ အဲသလိုရေးနိုင်ပါဦးမလား။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - မတ်လ

ပုံစံခွက်ရဲ့အလွန်

ဝတ္ထုရှည်ရေးဖို့ရာအတွက် ကျွန်တော် အဲသလိုတွေ ပြင်ဆင်တွေးတောမိတဲ့ အကြောင်းရင်းက တွေ့ချစ် ကွဲလွမ်း ပြီးတော့မှ ညားကြလေသတည်းဆိုတဲ့ ပုံစံခွက် ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ကာတွန်းဇာတ်လမ်းအဖြစ် ၁၉၇၅ နဲ့ ၁၉၈၀ ကြားမှာ အပုဒ်ငါးဆယ်လောက် ရေးဖြစ်ခဲ့လို့ပါ။ ဦးမြတ်လေး အကယ်ဒမီရသွားတဲ့ ရင်ထဲမှာရွာသောမိုးဟာ ကျွန်တော့် (ကာတွန်း) ဇာတ်လမ်းပေါ့။ မူရင်းနာမည်က မြေနိမ့်သော်လည်း လှစိုက်ခံပါ။ ကျော်ဟိန်း၊ သားညီတို့ အဲဒီနာမည်နဲ့ပဲ ဗွီဒီယိုရိုက်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ကျော်သူ၊ မေသန်းနုတို့ ရိုက်တဲ့ သဲသဲရဲ့ကိုကို ရုပ်ရှင်ဟာလည်း ကံချွန်ရဲ့ ကာတွန်းဇာတ်လမ်းပါပဲ။ ကျော်ရဲအောင်၊ စိုးမြတ်သူဇာတို့ရိုက်တဲ့ ရယ်ကြရအောင်ဟာလည်း ကံချွန်ရဲ့ (၂ ဖောင်စာ) ကာတွန်းဇာတ်လမ်းပါ။ ဝတ္ထုအဖြစ် ဘ,နှစ်ကိုယ်ခွဲဆိုပြီး ရေးလိုက်ပြီးမှ ရုပ်ရှင်ရိုက်ဖြစ်တာပေါ့။

အဓိက ပြောချင်တာက ကျွန်တော် တွေ့ချစ်ကွဲလွမ်းညားတွေကို တစ်လတစ်ပုဒ်နဲ့ ငါးနှစ်ကျော်ကျော် အပုဒ်ငါးဆယ်ကျော်၊ ခြောက်ဆယ်ဝန်းကျင် တွေးခဲ့ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်နေလို့ပါ။ ဒါကြောင့် ဝတ္ထုရှည်ရေးတော့မယ်ဆိုတော့ ပုံစံခွက်အဆင့်ထက်တော့ နည်းနည်းခွဲထွက်ချင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဖွဲ့အနွဲ့၊ လျော့မယ်၊ စကားပြောတွေထဲမှာပဲ ခံစားမှုကိုထည့်မယ်။ တင်ပြပုံနဲ့ အကြောင်းအရာ တစ်အုပ်နဲ့တစ်အုပ် လုံးဝကွဲပြားခြားနားချင်တယ်။ ဇာတ်လမ်းရပြီးတာနဲ့ အဲဒီဇာတ်လမ်းကို (အကြောင်းအရာကို) ခန်းစဉ် ဘယ်လိုခွဲမလဲ။ တင်ပြဖို့ပုံစံကို သေသေချာချာစဉ်းစားတယ်။ အကြောင်းအရာနဲ့လည်း လိုက်ဖက်ရမယ်။ ကိုယ်ရေးပြီးသား စာအုပ်နဲ့လည်းမတူ ကွဲအောင်။

၁၉၈၀ ခုနှစ်ကျော်မှာ ကာတွန်းစာအုပ်ရေးတာတွေ နားပြီး ဝတ္ထုရှည်ရေးဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာ။ ၁၉၈၆/၈၇ လောက်မှာရေးဖြစ်တယ်။ ၁၉၈၈ မေလမှာ ထွက်ခဲ့တဲ့ ခေတ်ကျောင်းသားပါ။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဆယ့်တစ်နှစ်ကာလအတွင်း ဝတ္ထုရှည် ရှစ်အုပ်ပဲ ရေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

- (၁) ခေတ်ကျောင်းသား
 - (ပ - အကြိမ်) မေလ ၁၉၈၈
 - (ဒု - အကြိမ်) ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၅၅
 - (၂) လွမ်းတတ်ရင်တော့ လွမ်းချင်စရာ
 - (ပ - အကြိမ်) စက်တင်ဘာ ၁၉၉၀
 - (၃) မောင်ခေါ်ချင်ပါတယ် ကိုကိုခေါ်ချင်ပါတယ်
 - (ပ - အကြိမ်) မတ် ၁၉၉၁
 - (ဒု - အကြိမ်) ဇွန် ၂၀၀၁
 - (၄) မျက်တောင်တစ်ခတ်
 - (ပ - အကြိမ်) စက်တင်ဘာ ၁၉၉၄
 - (ဒု - အကြိမ်) စီစဉ်ဆဲ
 - (၅) ကာရာအိုကေချစ်သူ
 - (ပ - အကြိမ်) ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၉၆
 - (၆) ဘ နှစ်ကိုခွဲ
 - (ပ - အကြိမ်) နိုဝင်ဘာ ၁၉၉၇
 - (၇) လူပျိုကြီး ကိုတင်ညွန့်
 - (ပ - အကြိမ်) မေ ၁၉၈၈
 - (၈) ဘီလျံနာ
 - (ပ - အကြိမ်) ဩဂုတ် ၁၉၉၉
- (ဘ နှစ်ကိုယ်ခွဲနဲ့ ဘီလျံနာက ကျွန်တော့်ကာတွန်းဇာတ်လမ်းကို လိုတိုး ပိုလျော့နဲ့ ဝတ္ထုပြန်လုပ်ခဲ့တာတွေပါ)
- ဇာတ်လမ်း(အကြောင်းအရာ) ရှိနေပေမယ့် တင်ပြဖို့အတွက် ကွဲပြားခြားနားတဲ့ ရေးဟန်ကို မတွေ့သေးရင် မရေးဖြစ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ မောင်ခေါ်ချင်ပါတယ် ကိုကိုခေါ်ချင်ပါတယ်က အငြိမ့်မင်းသမီးတစ်ယောက် ဘဝပါ။ အဲဒါ ရေးကတည်းက ‘လူပြက်’ ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ လူရွှင်တော်တွေရဲ့ ဘဝကို ထင်ဟပ်ဖို့ ဝတ္ထုရေးချင်ခဲ့တယ်။ ဆယ်နှစ်လောက်ရှိပြီ။ အချက်အလက် တွေလည်းစုံနေပြီ။ ခုထိ မရေးဖြစ်သေးပါဘူး။

ဒါက ကျွန်တော့်ဆန္ဒ။ ကျွန်တော်လုပ်ချင်တာ။ ဒီလိုရေးလိုက်လို့ ‘ပုံစံခွက်’ ဝတ္ထုများကို ပစ်ပယ်တယ်တော့ မထင်စေချင်ပါဘူး။ ‘ပုံစံခွက်’ ဝတ္ထုများကိုလည်း ကျွန်တော်ကြိုက်တာပါပဲ။ တစ်လှည့်တစ်ခါ ပြန်ပြီး သွေးတောင်းလာရင် ရေးဦး မှာပါပဲ။ ‘ပုံစံခွက်’ ဝတ္ထုဆိုတာ ဝတ္ထုရေးနည်းရဲ့အခြေခံအဆင့်လို့ ခံယူပါတယ်။ အခြေခံကို ပစ်ပယ်ရင် ပန္နက်မပါတဲ့အိမ်ဆောက်သလို၊ တိုက်ဆောက်သလို ဖြစ်မှာပါ။ ပန္နက်ခိုင်ပြီးရင် အပေါ်က ဒီဇိုင်းကို ကွန့်ချင်သလို ကွန့်လို့ရပါတယ်။ အဲသလိုပဲ ခံယူပါတယ်။ စက်ဘီးစီးတာနဲ့ ဥပမာ ပေးရရင်တော့ ရိုးရိုးမှ ထိုင်မစီး တတ်သေးဘဲနဲ့ ဖင်ထိုင်ခုံပေါ်တက် မတ်တပ်ရပ်ပြီး လက်လွှတ်စီးပြဖို့ဆိုတာ ပစ်မလဲခင် ခဏ စက္ကန့်ပိုင်းလောက်ပဲ လုပ်ပြလို့ရပါမယ်။

ဒါပါပဲ။

ကျွန်တော် ဆရာငြိမ်းကျော်နဲ့ သုံးခါလောက်စကားပြောဖူးတယ်။ မှတ်မှတ် ရရ ပြောဖြစ်တာကတော့ ‘လွမ်းလို့ကျန်ရစ်မှာကိုတော့ အားနာပါတယ်လေ’ စာအုပ်ထွက်ပြီးစကပါ။ အဲဒီစာအုပ်ထဲက ဇာတ်ကောင် ခင်ဝေကို သနားနေတဲ့ စိတ်ဟာ အဲဒီဝတ္ထုဖတ်ပြီး အချိန်အတော်ကြာကြာ ကျွန်တော့်ကို နှိပ်စက်နေ တယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာငြိမ်းကျော်နဲ့တွေ့တော့ -

ဆရာ . . . ကျွန်တော် ခင်ဝေမေ့ချင်လို့ ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေချည်း ဖတ်နေတယ်။ ခက်တာက ဒေါင်းနင်းလမ်းမှာလည်း ခင်ဝေကိုတွေ့နေရတယ်။ အီဖယ်မျှော်စင်မှာလည်း ခင်ဝေကို တွေ့နေရတယ်’ လို့ပြောတော့ ဆရာကပြုံး ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်နောက်ဆက်တွဲစကားကြောင့် ဆရာ စိတ် မကောင်းဖြစ်သွားတယ်။

‘ကျွန်တော့်မှာ သွေးတိုးရှိတယ် ဆရာ။ နှလုံးကတော့မရှိသေးဘူး။ ရှိချင် နေပြီ။ ဒါကြောင့် ဆရာ့စာအုပ်တွေ ကျွန်တော်မဖတ်တော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက် ပြီ။ ဆရာ ကျွန်တော့်ကို နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးပါ’ ဆိုတဲ့စကားပါ။ ပြောပြီးမှ ‘ငါမှားသွားပြီလား’ လို့ စိုးရိမ်သွားတယ်။ ဆရာငြိမ်းကျော်က ကျွန်တော့ ပုခုံးကို ဖက်ပြီး -

‘ခင်ဗျားစကားကို ကျွန်တော်အလေးအနက်ထားမယ် ကိုကံချွန်။ စိတ်ချပါ’ လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီနောက် ထွက်တဲ့စာအုပ်ကို သတင်းစာမှာကြော်ငြာရာမှာ

တော့ -

‘နုလုံးရောဂါရှိသူများ မဖတ်ဖို့ ကြိုတင်တောင်းပန်ပါသည်’ ဆိုတဲ့ စာသား ပါလာတယ်။ ဝတ္ထုနာမည်တော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁)ရက်နေ့မှာ တစ်ခါဆုံဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ကံချွန်ကို သူ့စာအုပ်လက်ဆောင် ပေးသေးတယ်။

‘မဖတ်ချင်လည်း သိမ်းထားဗျာ၊ အမှတ်တရပေးချင်လို့’ ဆိုပြီး ပေးတာပါ။

ချွန်ကံချွန်မကံချွန်

 1st Feb 1995

စာအုပ်က -

‘အချစ်ရယ် . . . တောင်စွယ်မှာ နေကွယ်မှတော့’ ဆိုတဲ့စာအုပ်ပါ။ အဲဒီ စာအုပ်ဟာ ဆရာငြိမ်းကျော် အတွက် နမိတ်များဖြစ်ခဲ့လေသလား ထင်ရပါတယ်။ ဆရာ ငြိမ်းကျော် ကျွန်တော့်ကို ပေးတဲ့ မှတ်ချက်ကတော့ -

‘ခင်ဗျားက လွမ်းတတ်လို့ ဟာသရေးတာကိုး’ လို့ဆိုပါတယ်။

ကျွန်တော် အလွမ်းဝတ္ထုမကြိုက်တာမဟုတ်ပါဘူး။ မခံစားနိုင်တာပါ။ အဲသလိုပါပဲ။ ဘဝ ဝတ္ထုတွေကိုလည်း ဖတ်ရင်းဖတ်ရင်းမွန်းကျပ်လာရင် အဖတ် ရပ်ပစ်လေ့ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ လက်လုပ်လက်စား အင်တာဗျူးလို ဟာမျိုးကို လည်း ကျွန်တော်ကတော့ ‘ဝတ္ထု’ လို့ ခံစားမရပါဘူး။ (မကောင်းဘူး ပြောတာ မဟုတ်ပါ။) ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၊ ဆရာသခင်မြသန်း၊ ဆရာမြသန်းတင့်တို့ ရဲ့ ဘဝ ဝတ္ထုတွေနဲ့ ကြီးပြင်းခဲ့တာမို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ ကျွန်တော် ဝတ္ထုရှည်များအပေါ်ပတ်သက်တဲ့ခံစားမှုများပါပဲ။ ဝတ္ထုတိုများနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်ပြောချင်ပါတယ်။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
 ၂၀၀၂ - မတ်လ

ဝတ္ထုတိုနှင့်ကျွန်တော်

၁၉၈၀-ခုနှစ် ဝန်းကျင်မှာကျွန်တော် ဝတ္ထုတိုတွေ စပြီးရေးဖြစ်ပါတယ်။ မရေးခင် ဖတ်ဖြစ်ခဲ့တာတွေတော့ . . . ဆရာကြီးမောင်ထင်ရဲ့ ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုတိုများ၊ ပြီးတော့ ကိုဒေါင်း၊ နောက် ဆရာကြီးသိပ္ပံမောင်ဝရဲ့ ဝတ္ထုတိုတွေ၊ အဲဒါကြောင့်လည်း ကျွန်တော်ရေးတော့ အဲဒီဆရာကြီးနှစ်ဦးရဲ့ဟန် လွမ်းမိုးခဲ့တာပါ။

ဝတ္ထုတိုဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ။

တစ်မျက်နှာ ဝတ္ထုတိုတဲ့။

ဝတ္ထုတိုရဲ့ အဓိကကျတဲ့ အရည်အသွေးဟာ တိုခြင်းလား။

ပြောချင်တာလေးတစ်ကွက်ကို ထိထိမိမိပြောနိုင်ရင် . . .

စာဖတ်သူရဲ့ ရင်ကိုငြိအောင် စွဲအောင် ပေးလိုက်နိုင်ရင် . . .

ဝတ္ထုတိုဖြစ်ပြီလား ။

ဖြစ်တယ်ဆိုရင် . . .

သုံးလေးငါးကြောင်းနဲ့ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကိုပေးတဲ့၊ ရသတစ်ခုကိုပေးတဲ့ ဟာသတိုလေးတွေကို 'ဟာသဝတ္ထု' လို့ သတ်မှတ်မလား၊ ခေါ်မလား။ ဒါက ကျွန်တော် စဉ်းစားတာပါ။ နှစ်ကြောင်း သုံးကြောင်းတည်းနဲ့ အဓိပ္ပာယ်အများကြီးရှိသွားတဲ့ စာမျိုးတွေ၊ တစ်မျက်နှာတည်းနဲ့ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကို ထိထိရောက်ရောက်ပေးနိုင်တဲ့ စာမျိုးတွေ၊ တစ်မိမိမိမိတွေ့ပြီး အရသာခံလို့ရတဲ့ စာစုတွေကို ကျွန်တော်ကြိုက်ပါတယ်။ လေးစားပါတယ်။ တန်ဖိုးထားပါတယ်။ တို့တို့နဲ့လိုရင်းကို ထိထိမိမိရေးနိုင်တဲ့ စာစုတွေရဲ့ အနုပညာခွန်အားကောင်းမှုကို လက်ခံပါတယ်။

ဒါပေမယ့် . . . ။

ဝတ္ထုအနေနဲ့ လက်ခံရမှာခက်နေတယ်။ ရသပါတဲ့ ဖတ်သူကို တစ်စုံတစ်ခုပေးနိုင်တဲ့ စာစုအနေနဲ့ပဲ လက်ခံလို့ရပါတယ်။ ခုလိုပြောတဲ့အတွက် အထင်သေးတယ်လို့ မယူဆစေလိုပါဘူး။ ဝတ္ထုတိုဆိုတဲ့ စကားလုံးထက် နိမ့်တယ်လို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အတိုဆုံးစာစုများအတွက် သီးခြားနာမည်တစ်ခုရှိရင် ပိုပြီးသင့်လျော်မှာပဲလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တွေ့ခဲ့တာကို ပြောချင်တာပါ။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဆိုကြပါစို့၊ ပုံပြင်ဝတ္ထုဆောင်းပါးဆိုတာလိုမျိုးပေါ့။ ကြားဖြတ်ပုံပြင်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောချင်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်ရည်ရွယ်တဲ့ ပုံပြင်ဆိုတာ မြွေမင်းသားလို၊ လိပ်ကမ္ဘာမကြီးလို၊ မြန်မာဂန္ထဝင်ပုံပြင်တွေကို ဆိုလိုတာပါ။ အိပ်နေတဲ့ခွေးကို တုတ်နဲ့ရိုက်လို့ လိုက်ကိုက်တာခံရတာနဲ့ နောက်ကို တိရစ္ဆာန် လေးတွေကို မညှင်းဆဲတော့ပါဘူးဆိုတာမျိုးကတော့ သတိပေးလို့ ပြောရ မလား၊ အသိပေးလို့ ပြောဆိုရမလား၊ ထားပါတော့။

မြွေမင်းသားလို ပုံပြင်တွေကို နားထောင်ခဲ့ကြဖူးသလို ပုံဝတ္ထုဆိုတာတွေ လည်း နှစ်သက်စွဲလမ်းခဲ့ဖူးပါတယ်။ ပုံဝတ္ထုဆိုပြီးထွက်လာတဲ့ စာအုပ်ကလေး တွေက ငမိုးရိပ်၊ မင်းကုသ၊ သုဝဏ္ဏသာမ၊ သမ္ဘူလလို စာအုပ်ကလေးတွေပါ။ သမိုင်းထဲမှာပါတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို ကလေးသူငယ်တွေဖတ်လို့လွယ် အောင်ရေးထားတဲ့ ပုံဝတ္ထုတွေကို စွဲခဲ့တာကတော့ အကြောင်းအရာကိုပါ။ အရေးအသားကိုမဟုတ်ပါဘူး။

စာဖတ်များလာတော့မှ ကြိုက်တာက ဝတ္ထုဆောင်းပါးတွေ။ ဆရာသိပ္ပံ မောင်ဝရေးခဲ့တဲ့ စာတွေဆိုပါတော့။ ၁၉၈၀ - ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်တော် ရေးချင်တာက ဝတ္ထုတိုပါ။ ပုံဝတ္ထုလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဝတ္ထုဆောင်းပါးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ဝတ္ထုတိုရယ်လို့ ကြည်ကြည်လင် လင် နှစ်သက်လက်ခံထားတဲ့ ဆရာကြီး မောင်ထင်ရဲ့ ကိုဒေါင်းဝတ္ထုတိုတွေမျိုး ရေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားစမ်းကြည့်တော့တာပေါ့။

ဆရာကြီးမောင်ထင်ရဲ့ ကိုဒေါင်းဝတ္ထုတွေ နှစ်သက်စွဲလမ်းမိတာကြောင့် စာရေးဆရာကိုသစ္စာကို ပင်တိုင်ထားတဲ့ ဝတ္ထုတိုတွေ စရေးဖြစ်တာပါ။ စာရေး ဆရာကိုသစ္စာ ဝတ္ထုတိုတွေကိုစုပြီး စာအုပ်နှစ်အုပ်ထုတ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်က မေလမှာ ထွက်ခဲ့တဲ့ ရယ်စရာတွေ၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်၊ မတ်လမှာထွက်ခဲ့တဲ့ ဟာသလောက၊ အဲဒီနှစ်အုပ်ဟာ ဇာတ်ကောင် ကိုသစ္စာကို ပင်တိုင်ထားပြီး ရေးခဲ့တဲ့ဝတ္ထုတိုတွေကို စုထုတ်ထားတာပေါ့။ ကျွန်တော့် ဝတ္ထုတိုအားလုံး ခုနစ် အုပ်ထွက်ခဲ့ပြီးပါပြီ။

- ၁။ အချစ်ရွှေရတုနှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ၊ (ဧပြီ၊ ၁၉၉၀)
- ၂။ လမ်းပေါ်က ပီတိနှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ၊ (ဇွန်၊ ၁၉၉၄)

၃။ ရယ်စရာတွေ (မေ၊ ၁၉၉၅)

၄။ ကယ်တင်ရှင်ပေါင်းသောင်းခြောက်ထောင်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ၊
(ဩဂုတ်လ၊ ၁၉၉၅)

၅။ ဟာသလောက (မတ်၊ ၁၉၉၆)

၆။ ရယ်စရာ ပြုံးစရာ ကြည်နူးဖတ်စရာ (ကံချွန်+စိန်စိန်ဦး၊ မန္တလေး)
(ဇွန် ၁၉၉၇)

၇။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဟာသဝတ္ထုတိုများ (စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၀၁)

ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဟာသဝတ္ထုတိုများကတော့ ကျွန်တော်ရေးခဲ့ဖူးတဲ့ ကာတွန်း
(၂ဖောင်) ဇာတ်လမ်းတိုလေးတွေကို ဝတ္ထုအဖြစ် ပြန်ရေးတော့၊ ရေးခဲ့ဖူးတဲ့
ကျောရိုးကိုပဲယူပြီး အဖြစ်အပျက်တွေကို ဒီနေ့ ၂၀၀၀-ခုနှစ်ဝန်းကျင် အဖြစ်
အပျက်တွေနဲ့ ပေါင်းပေးခဲ့ပါတယ်။

ခုနောက်ပိုင်းမှာ ဝတ္ထုတိုတွေ အရေးနည်းသွားပါတယ်။ ဖတ်တော့ဖတ်ဖြစ်
တယ်။ ကျွန်တော်အကြိုက်ဆုံးကတော့ ကိုငြိမ်း (မန္တလေး)ရဲ့ ဝတ္ထုတိုတွေပါ။
ကျွန်တော်အရင်က ကြိုက်ခဲ့တဲ့ဝတ္ထုတိုတွေနဲ့ ဒီနေ့ ကျွန်တော်ကြိုက်နေတဲ့
ဝတ္ထုတိုတွေကို ဆက်စပ်ပြီးတွေးကြည့်မိတယ်။ ဘာလို့ ကြိုက်တာလဲဆိုပြီးတော့၊
ဒီတော့ အဖြေရတာက စာရေးဆရာဟာ စာဖတ်သူအတွက် စေတနာထားပြီး
ကြိုးစားထားတယ်ဆိုဆို၊ သူ့စာ သူချစ်လို့၊ သူဖန်တီးမှု သူမြတ်နိုးလို့ အကောင်း
ဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ထားတာပဲဆိုဆို၊ စာထဲမှာ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို တွေ့ရလို့
ပါ။ စကားလုံးတွေသုံးစွဲထားတာကအစ သေသေချာချာ ရွေးချယ်သုံးစွဲထားမှန်း
သိသာနေတယ်။ အင်အားပါတဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ အနုပညာခွန်အားကောင်း
တဲ့ ဝါကျတွေဖြစ်အောင် ဖွဲ့ထားမှန်းသိသာနေတယ်။ စာစီစာကုံးအရေးကောင်း
တဲ့ အထက်တန်းကျောင်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ အရေးအသားမျိုးထက် သာလွန်
နေတယ်လေ။ စကားလုံးတိုင်း၊ ဝါကျတိုင်းကို အလေးထားပြီး ရေးဖွဲ့ထားသလို
တင်ပြတဲ့ပုံစံ၊ အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်မှုတွေကလည်း ကွဲပြားခြားနားနေပါ
တယ်။ ဝါကျတစ်ကြောင်းကို ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ရောက်သွားရင်ပြီးရောဆို
ပြီး ခပ်ပေါ့ပေါ့ ခပ်လွယ်လွယ် ကြိုးစားအားထုတ်မှုမပါဘဲ ဖြစ်သလို ရေးထား
တာမဟုတ်မှန်း သိသာနေလို့ ကြိုက်မိတာပါ။

ဒါဟာ ဒီနေ့ ကျွန်တော်ဝတ္ထုတိုမရေးဖြစ်ခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ အကြောင်းအရင်းလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်ကြိုက်နှစ်သက်တာမျိုးပဲ ဖန်တီးချင်တာလေ။ ကျွန်တော်ကြိုးစားအားထုတ်ချိန်မရခဲ့တဲ့အတွက် မရေးဖြစ်တာပါ။

စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဟာ စာရေးသားမှုအပေါ် တာဝန်ကျေရပါမယ်။ ကြိုးစားအားထုတ်မှုရှိရပါမယ်။ ဝါကျတိုင်းကို ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး တည်ဆောက်နိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ အဲသလိုမှ မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင် စာလုံးပေါင်းများစွာနဲ့ ရေးဖွဲ့ထားတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်မှာ စာဖတ်သူကို စွဲငြိသွားစေမယ့် စာတစ်ကြောင်း၊ စကားလုံးတစ်လုံးလောက်ဖြစ်ဖြစ် ပါသင့်တယ်လို့ ခံယူထားပါတယ်။

ကျွန်တော်ဆိုလိုချင်တာက

၇. ၁၁. ၂၀၀၂ ရက်နေ့ ည (၇) နာရီမှာ မြဝတီရုပ်သံကလာတဲ့ ဆောင်းဒဏ္ဍာရီဇာတ်လမ်းထဲက ဇာတ်ပို့မင်းသမီး ပြောလိုက်တဲ့ စကားမျိုးပါ။

‘အတွေးထဲက ချစ်သူ့ပုံရိပ်ကို အားကိုးနေရတာဟာ ဆပ်ပြာပူဖောင်းထဲဝင်ပြီး လုံခြုံမှုရှိနေပြီလို့ ထင်မှတ်နေသလိုပါပဲ’

တဲ့ . . . မယုံရဘူး။ စိတ်မချရဘူးဆိုတဲ့စကား အဓိပ္ပာယ်အတွက် ရှာဖွေထားတဲ့ ကြိုးစားမှုပါတဲ့စကားမို့ ကျွန်တော်စွဲလမ်းမိတာပါ။

ကျွန်တော်ကြိုးစားအားထုတ်ချိန်ရလိုက်ရင်တော့

ကျွန်တော်နဲ့ ဝတ္ထုတို ပြန်ပြီးနီးစပ်ဦးမှာပါ။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - မေ

အပျော်ဖတ်စာပေနှင့် ကျွန်တော်

စာဖတ်လေ့ကျင့်စဉ်က အပျော်ဖတ်စာပေတွေပါ။ အရှိန်လေးရလာတော့ ဘဝသရုပ်ဖော်ဝတ္ထုတွေ အတွေးအခေါ်အယူအဆနဲ့ပတ်သတ်တဲ့ ဆောင်းပါးတွေ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်တွေ၊ အဲသလိုနဲ့ စာဖတ်သက်ကြာလာတော့ အပျော်ဖတ်စာပေလို့သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဘာသာပြန်စုံထောက်ဝတ္ထုတွေ ပြန်ကြိုက်သွားပါတယ်။

အဲသလိုတွေဖတ်ရင်း ငြီးငွေ့လာတော့လည်း ဘာသာပြန်ထဲကပဲ အလေးအနက် ဝတ္ထုတွေ ဆက်ဖတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတင်ထွေးရဲ့ ဟိုတယ်၊ လေဆိပ်၊ လူ၊ ဝတ္ထုတွေ၊ ဆရာအထောက်တော်လှအောင်ရဲ့ ရှစ်စပ်က ဂျင်ခြေလည်သူ ဟောလိဂ်မှ ကတော်များ၊ ဆရာဖေမြင့်ရဲ့ဆေးရုံ၊ အဲသလို စာအုပ်တွေပါ။ ထပ်ပြန်တလဲလဲဖတ်ရင်းကနေ သတိထားမိလာတာကတော့ သူတို့ရဲ့ ဇာတ်အိမ် တည်ဆောက်ပုံ၊ ဝေါရဟာရွေးချယ်ပုံ၊ စာကြောင်းပြုလုပ်ပုံတွေပါပဲ။

အပျော်ဖတ်စာပေတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော့်သဘောထားကရှင်းပါတယ်။ အတတ်ပညာကြွယ်ဝတာသေချာတယ်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ အနုပညာ (ရသ) ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာဖတ်သူတွေကို ဆွဲဆောင်ထားနိုင်တာပါ။ ကြိုက်တယ်၊ မကြိုက်ဘူးကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်သတ်မှတ်လို့ရပါတယ်။ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးဆိုတဲ့ သတ်မှတ်မှုကိုတော့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် မပြောသင့်ဘူးလို့ ယုံကြည်လက်ခံထားပါတယ်။

ဘာသာပြန်စုံထောက်ဝတ္ထု၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုတွေကို ပုံစံခွက်ဝတ္ထုတွေလို့ ပြောတာလည်း ကြားဖူးပါတယ်။ အတွေးခမ်း၊ ရေးဟန်သေဝတ္ထုတွေဆိုပါတော့။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကြိုက်တာက ကြက်သားဟင်းတစ်မျိုးတည်းကိုပဲ ဟင်းအမယ်တစ်ရာလောက်ဖြစ်အောင်ချက်ထားတဲ့စားဖိုမှူးကောင်းရဲ့လက်ရာကို စားနေရသလိုမျိုးမို့ပါ။ ဘယ် ဟင်းခွက်နှိုက်နှိုက် ကြက်သားဖြစ်မယ်ဆိုတာ သိနေတာပဲ။ ဟင်းခွက်တိုင်းကတစ်မျိုးစီကောင်းနေတာလဲအမှန်ပဲ။ ဇာတ်သိမ်းမှာ တရားခံကို ဖမ်းမိမှာပဲဆိုတာ သိနေပေမယ့် လျှို့ဝှက်သည်းဖို စုံထောက်ဝတ္ထု (ဘာသာပြန်)တွေရဲ့ အရသာပေးပုံက တစ်အုပ်နဲ့တစ်အုပ် ကွဲပြားနေတာ

အမှန်ပါ။

ကျွန်တော်က လျှို့ဝှက်သည်းဖို့ စုံထောက်ဝတ္ထုတွေကို ဖတ်ပြီးမှ ပြောင်းပြန် လှန်ပြီး ဇာတ်အိမ်အခန်းစဉ်တွေကို မှတ်ကြည့်ဖူးတယ်။ အဖမ်းခံရတယ်။ သက်သေခံပစ္စည်းလူတွေ့ရလို့ သူ့ရဲ့ပေါ့ဆမှု၊ အားနည်းချက် ဆိုသလိုပေါ့။ ဒီတော့ ဇာတ်အိမ် ဇာတ်လမ်းတစ်ခု ခေါင်းထဲရောက်လာတာနဲ့ စိတ်ဝင်စားအောင် အခန်းစဉ် ဘယ်လိုခွဲရမလဲဆိုတာ စဉ်းစားတဲ့အလေ့အကျင့်က မျက်စိဆီ ပျံဝင်လာတဲ့ ပိုးကောင် မျက်တောင်တစ်ထောက်အရောက်မှာ ဖျက်ကနဲ မျက်စိမှိတ်လိုက်မိသလိုမျိုးပါပဲ။ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုခေါင်းထဲရောက်တာနဲ့ အခန်းစဉ်ကို ဘယ်လိုခွဲရမယ်၊ ဘယ်အခန်းက စရေးရမယ်ဆိုတာ ကပ်ပါလာတာပါ။ ဒါကတော့ အပျော်ဖတ်စာပေတွေအဖတ်များလို့ ကျွန်တော်ရခဲ့တဲ့အမြတ်ပေါ့။ ကြက်သားကိုချက်မှာပဲဆိုတာ သိနေပေမယ့် ဘယ်လို အရသာထွက်အောင် ချက်မှာပါလိမ့်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်မှု၊ စူးစမ်းမှုကို စာဖတ်သူအတွက် ပေးနိုင်အောင် ကြိုးစားချင်တယ်။

ဟင်းကောင်းတစ်ခွက်ဖြစ်ဖို့အတွက် ချက်တတ်ဖို့က အဓိကပါ။ ဟင်းချက်မတတ်ရင်တော့ ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့အသားငါးကိုမှ ဟင်းကောင်းဖြစ်လာအောင် ချက်နိုင်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။

အကြောင်းအရာ
တင်ပြတဲ့ပုံသဏ္ဍာန်၊ ရေးဟန်
ရေးဟန်နဲ့လိုက်ဖက်တဲ့အသုံးနှုန်း
ဝေါဟာရကြွယ်ဝမှု

အားလုံးကောင်းနေရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။

ဆရာ (ဦး)တင်ထွေး ဘာသာပြန်တဲ့ (အာသာဟေလီရဲ့) လေဆိပ်နဲ့ ဟိုတယ်ကိုဖတ်ပြီးကတည်းက ရလို့ကဲတဲ့အမြတ်ကတော့ ‘လုပ်ငန်း’ကို ဇာတ်လိုက်ထားပြီး ရေးတဲ့နည်းပါပဲ။ လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ ‘လူ’ တွေ ဇာတ်ဆောင်တွေအားလုံးဟာ အဲဒီလုပ်ငန်းကို ပုံဖော်ပေးဖို့ ပါဝင်လာကြတာ။

ဖတ်ဖူးတဲ့ ဝတ္ထုအတော်များများနဲ့ ကွဲလွဲနေတာကို သတိထားမိခဲ့တယ်။ ဝတ္ထုအတော်များများက လုပ်ငန်းထဲက ‘လူ’တွေအကြောင်း ရေးတာများပါ

တယ်။ မြန်မာဝတ္ထုအတော်များများမှာတော့ လုပ်ငန်းအကြောင်းက နည်းပါတယ်။ ဘာလုပ်စားမှန်းမသိတဲ့ လူတွေအကြောင်း ရေးနေတာမျိုးထိရှိပါတယ်။ အပြစ်ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ ရေးဟန်ကွဲလွဲမှု အကြောင်းအရာ ကိုင်တွယ်ပုံ ခြားနားမှုကို နှိုင်းယှဉ်တာပါ။

လေဆိပ်မှာဆိုရင် လူပေါင်းများစွာရဲ့ အဖြစ်အပျက်ပေါင်းများစွာကို ဖတ်နေရတယ်။ အဲဒါတွေဖတ်နေရင်း သိလိုက်လာတာက ‘လေဆိပ်’ ဆိုတာ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ စုမိနေတဲ့နေရာပါလား ဆိုတာပါပဲ။ ဝတ္ထုဆုံးတဲ့အချိန် မှာ ခေါင်းထဲသိသွားတာက ဝတ္ထုထဲက ‘လူ’ တွေအကြောင်းမဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်ငန်းကြီးအကြောင်းပါ။

ဆရာ အထောက်တော်လှအောင်ရဲ့ ဘာသာပြန်လက်ရာတွေထဲမှာ ကျွန်တော်အကြိုက်ဆုံးက ‘ဟောလိဝုဒ်မှ ကတော်များ’ ပါပဲ။ အဲဒီဝတ္ထုကိုကြိုက်ရတဲ့အကြောင်းက ဝတ္ထုအဖွင့်မှာရေးထားတာက ဖြစ်ရပ်ကြီးတစ်ခုရဲ့ နောက်ဆုံးအခြေအနေ။ အဲဒီအနေအထားဖြစ်သွားရတဲ့ကိစ္စမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေတဲ့ လူတွေက အများကြီးပါပဲ။ အဲဒီလူတွေအများကြီးအကြောင်းကို နည်းနည်းစီ၊ တစ်လှည့်စီ နောက်ကြောင်းပြန်ရေးပြရင်း ဝတ္ထုရဲ့နိဂုံးမှာတော့ ဒီဝတ္ထုထဲမှာပါ ဝင်သူများရဲ့ဇာတ်လမ်းအစကို ရောက်သွားပြီး ဝတ္ထုကို အဆုံးသတ်လိုက်တာပါပဲ။

ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် . . .

ဖဲကြိုးစရောင်စုံကို ထိပ်မှာစုချည်ပြီးတွဲလောင်းချထားပြီးမှ ဖဲကြိုးအနီကို တစ်ပေလောက်ရေးပြလိုက်။ အဝါရဲ့အကြောင်းကိုတစ်ပေလောက်ရေးပြလိုက်။ အပြာရဲ့အကြောင်းကိုတစ်ပေလောက်ရေးပြလိုက်နဲ့ လှည့်ပတ်ပြီး တစ်စချင်း အကြောင်းကို နည်းနည်းစီဖွဲ့ပြလိုက်တာ။ နောက်ဆုံးကျတော့ ထိပ်မှာ စုစည်းထားတဲ့နေရာ ရောက်သွားပုံမျိုးပါပဲ။

‘ဟောလိဝုဒ်မှ ကတော်များ’ ကိုတော့ ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ပုံထူးခြားလို့ ကျွန်တော် စွဲနေတာပါ။

အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွေမှာတော့ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်ရဲ့ စာအုပ်တွေ အကြိုက်ဆုံးပါပဲ။ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးဖွဲ့ရလောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ သူတို့ရဲ့ဘဝမှာ

‘စွန့်စားခန်း’ ရှိနေကြတာပါပဲ။ စွန့်စားခန်းဆိုတဲ့ဆီမှာ ပြေးဟယ်၊ လွှားဟယ်၊ ခုန်ဟယ်၊ ပေါက်ဟယ် စွန့်စားရတာမျိုးကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ၊ အဆုံးအဖြတ်တွေမှာ စွန့်စားခဲ့ကြတာတွေကို ဆိုလိုတာပါ။

ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်ဟာ သူပြန်ဆိုတဲ့ စုစည်းပုံဖော်တဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွေမှာ အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အဖြစ်အပျက်တွေကိုချည်း တန်းစီရေးပြသွားတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်ကျင်လည်ခဲ့ရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုအဆောက်အအုံစတဲ့ ထိတွေ့နေရတဲ့ အခြေအနေ အဲဒီအခြေအနေတွေမှာ ရင်ဆိုင်တာ၊ ဖြေရှင်းတာ၊ ရှောင်တိမ်းတာ အားလုံးပါနေလို့ ကျွန်တော် ကြိုက်တာပါ။

တကယ်တော့ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်၊ ဆရာဦးတင်ထွေး၊ ဆရာအထောက်တော်လှအောင်တို့ ပြန်ဆိုနေတဲ့ဘာသာပြန်များဟာ ‘အပျော်ဖတ်’ စာပေအဆင့်ထက်များစွာမြင့်တဲ့ စာအုပ်တွေပါ။ အပျော်ဖတ်စာပေတွေကို စွဲနည်းမျိုးစွဲလမ်းခဲ့လို့ တစ်ဆက်တည်းရေးလိုက်ရတာပါ။ အပျော်ဖတ်စာပေတွေ မဟုတ်ပေမယ့် ဖတ်ရတာ၊ ပျော်ခဲ့တဲ့စာပေတွေပါ။ ဘာသာပြန်တွေပါ။ ဖတ်ရတာပျော်တဲ့ ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေထဲမှာဆရာပါရဂူ၊ ဆရာမြသန်းတင့်တို့ရဲ့ ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေလည်းပါတာပေါ့။

ဝတ္ထုရှည်ကြီးများနှင့်ကျွန်တော်

မဖတ်ခင်ကတော့ စာအုပ်ကြီးကြည့်ပြီး ဖတ်ရမှာ ဝန်လေးတာပေါ့။ ဖတ်မိတော့လည်း ဝတ္ထုစာအုပ်ပါးနေရင် မဖတ်ချင်တော့သလို ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ ဝတ္ထုရှည်ကြီးတွေကတော့ . . .

- ဆရာသိန်းဖေမြင့်ရဲ့ ‘အရှေ့က နေဝန်းထွက်သည့်ပမာ’
- ဆရာဇေနရဲ့ ‘ကောလိပ်ကျောင်းသား’
- ဆရာမကြီးဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ရေးပြီး ဆရာသော်တာဆွေ ဘာသာပြန်တဲ့ ‘ပုဂံသူရဲကောင်းများ’
- ဆရာချစ်ဦးညိုရဲ့ ‘လင်္ကာဒီပချစ်သူ’

အဲသလို ဝတ္ထုကြီးတွေကို နှစ်သက်ခဲ့ပေမယ့် ဒီနေ့ထိ ကျွန်တော်အဲသလို မျိုး ဝတ္ထုရှည်ကြီးမျိုးမရေးနိုင်သေးပါဘူး။ ကျွန်တော်အလုပ်ချင်ဆုံးအလုပ်ဖြစ်ပြီး မလုပ်နိုင်သေးတဲ့ အလုပ်လည်းဖြစ်နေတာကတော့ ‘ဝတ္ထုရှည်ကြီး’ ပါပဲ။

ဝတ္ထုရှည်ကြီးရေးမယ်ဆိုရင်တော့ တခြားအလုပ်တွေနားပြီး သူ့ကိုသီးသန့် အချိန်ပေးရမှာပါ။ အာရုံကို အဲဒီ တစ်ခုတည်းမှာပဲ နှစ်ထားရမှာပါ။ ကျွန်တော် က အဲသလို မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်အလုပ်မှ မနားချင်၊ မရပ်ချင်တဲ့ အလုပ် လောဘဟာ ‘ဝတ္ထုရှည်ကြီး’ ရေးဖို့အတွက်မှာတော့ ကြီးမားတဲ့ အနှောင့် အယှက်ဖြစ်နေရတော့တာပေါ့။

ဝတ္ထုရှည်ကြီးတွေကို သတိရတိုင်း တစ်ရက်မှာ ၂၄ နာရီရှိနေတာကို နည်း တယ်လို့ပဲ ခံစားရပါတယ်။ ကျွန်တော်လုပ်ရမယ့်အလုပ်တွေမှာ ဦးစားပေး ရွေးလုပ်နေရတာမျိုး မဖြစ်ချင်လို့ပါ။ စိတ်ထဲမှာ ဆန္ဒရှိနေသမျှ အလုပ်တွေ အားလုံး လုပ်ချင်တယ်။ တစ်ရက်မှာ အနည်းဆုံး ၄၈ နာရီလောက်ရှိစေချင် တယ်။

ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၃ - မတ်လ

အသိဉာဏ်လက်ဆင့်ကမ်း

ကျွန်တော်ရေးတဲ့ဆောင်းပါးတွေကို အကြမ်းသဘောခွဲကြည့်မယ်ဆိုရင် နှစ်မျိုးခွဲလို့ရပါတယ်။

(၁) ကျွန်တော်ဖြစ်စေချင်တာကိုရေးတာ။ ဖြစ်နေတာ၊ တွေ့နေတာ၊ မြင်နေတာဟာ ကျွန်တော့်စိတ်နဲ့ မတိုက်ဆိုင်လို့။ ကျွန်တော်နဲ့ စိတ်ချင်းတူတဲ့ စာဖတ်သူများကတော့ ‘ပြုပြင်ရေးဆောင်းပါး’ တွေလို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့အမြင်ချင်းမတူတဲ့ စိတ်သဘောထားကွဲလွဲသူများကတော့ ‘ဆူးလှည်းဆောင်းပါး’ တွေလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ဟိုညှိ၊ ဒီညှိနဲ့ လျှောက်ရမ်းနေတယ်လို့မြင်တယ်။ အဲဒီလို ဆောင်းပါးမျိုးတွေက တစ်မျိုး၊ နောက်တစ်မျိုးက

(၂) ‘အသိလက်ဆင့်ကမ်း’ တဲ့ စာပေတွေပါ။ ဆောင်းပါးတွေပါ။ စာဖတ် သူအချို့ကတော့ ‘ပညာပေး’ ဆောင်းပါးတွေလို့ပြောပါတယ်။ ကံချွန်ကတော့ ‘အသိလက်ဆင့်ကမ်းဆောင်းပါး’ တွေလို့ပဲ သတ်မှတ်ချင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ကံချွန်ဟာ ပညာရှိမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပညာမပေးတတ်ပါဘူး။ ကံချွန်ပြောသမျှ၊ ရေးသမျှဟာ မှတ်သားနာယူလိုက်နာရမယ့် ဆောင်းပါးမျိုး တွေချည်း ဖြစ်ချင်မှဖြစ်မယ်။ ကံချွန် သိသလောက် အသိကို ကံချွန် မှန်တယ်လို့ စဉ်းစားမိသမျှ လက်ဆင့်ကမ်းတာပါ။ အဲဒီလို လက်ဆင့်ကမ်းရာမှာ မမှား နိုင်တာတွေကတော့ ပညာရှင်ဆရာကြီးများ ကံချွန်ကို ညွှန်ပြသွန်သင်ဆုံးမခဲ့တဲ့ စကားတွေကတော့ မမှားနိုင်တာတွေပေါ့။ ကံချွန်ရဲ့ ဘဝအတွေ့အကြုံအရ သိလာတာတွေကို လက်ဆင့်ကမ်းရာမှာတော့ နှစ်သက်လက်ခံနိုင်တာတွေရှိ သလို ခေါင်းယမ်းလက်ကာ တားချင်စရာတွေလည်း ပါကောင်းပါပါလိမ့်မယ်။ ထားပါတော့ . . .

ကျွန်တော်ရဲ့စိတ်မှာ မတိုက်ဆိုင်လို့ ရေးခဲ့တဲ့ဆောင်းပါးတွေမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အသိလက်ဆင့်ကမ်းချင်လို့ ရေးခဲ့တဲ့ဆောင်းပါးတွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်

ရေးပြောပြတာဟာ သာမန်အရပ်သုံးစကားတွေနဲ့ ပြောရိုးပြောစဉ် လေသံတွေ တွေ့ရမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဖတ်ရတဲ့ဆီမှာ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးရှိနေတာလို့ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။

ဒါ . . . တမင်လုပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်သိတာကိုက သာမန် အရပ်သုံးစကားတွေပါ။ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ဝါကျတွေကလည်း အများပြောရိုး ပြောစဉ်လေသံ(ဝါကျ) လေယူ လေသိမ်းတွေပါ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကလည်း အများထဲကလူတစ်ယောက်လေ။ အများထက် ထူးချွန်ပြီး မသိဘူး။ အများနဲ့ မတူအောင်လည်း မပြောတတ်ဘူး။ အဲ . . . ကံကောင်းတာ တစ်ချက်ကတော့ အလွန်တော်တဲ့ ပညာရှင်ကြီးများနဲ့ နီးနီးကပ်ကပ်နေခွင့်ရခဲ့တာနဲ့ စာဖတ် ဝါသနာပါလို့ စာများများဖတ်ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်သိ သလောက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြန်ရေးပြ ပြောပြတတ်ပါ။

ပြန်ပြောပြရေးပြတော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ကျွန်တော့်ဆရာရဲ့ ဆုံးမစကားတွေကို လိုက်နာဖြစ်ခဲ့တယ်။ လိုက်နာရင်း ဆရာဆုံးမတာနဲ့ လွဲမှားနေပြီလား၊ အံ့များ ချော်နေပြီလားဆိုတာလည်း မကြာခဏ တစ်ခုခုရေးပြီးတိုင်း စဉ်းစားခဲ့ဖူးတယ်။ ရေးတာများလာတော့ မရေးခင်ကတည်းက ဆရာစကားလိုက်နာဖို့ကြိုပြီး သတိ ထား ကျင့်ရလာတယ်။ အဲဒီ ‘လိုက်နာရန်’ ဆိုပြီး စွဲစွဲမြဲမြဲ သတိထားခဲ့တဲ့ ဆုံးမစကားကတော့ . . .

‘ဘာပဲရေးရေး ကောင်းစေချင်တဲ့ စေတနာပါရဲ့လားဆိုတာ ပထမစဉ်းစား ပါ။ အဲဒီစေတနာအပေါ် အခြေခံတာဆိုရင်တော့ ရေးပေတော့’ . . . ဆိုတဲ့ စကားပါ။ စေတနာပါတယ်၊ မပါဘူးဆိုတာကတော့ ရေးသူကိုယ်တိုင် အသိဆုံး ပဲလေ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်စိတ်နဲ့ မတိုက်ဆိုင်တိုင်း မရေးဖြစ်တော့ဘူး။ တချို့ ကိစ္စတွေမှာ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ မတိုက်ဆိုင်တဲ့ အချက်က အများနဲ့ မဆိုင်တာတွေရှိ တတ်တယ်လေ။ ဥပမာပြောရရင်တော့ သရုပ်ဆောင်တစ်ယောက်ကို ကိုယ်က ကြည့်မရဘူးဆိုပါစို့၊ မကြည့်ဘဲနေလိုက်တာပါပဲ။ ကိုယ်ကြည့်မရတာ အပေါ်မူ တည်ပြီး အပြစ်မရှိ အပြစ်ရှာလိုက်ရေးတာမျိုး မလုပ်ချင်ပါဘူး။ ကောင်းစေချင် တဲ့စေတနာကြောင့် သူ့အပြစ်ကို ပြုပြင်နိုင်ဖို့ ရေးပြတာမျိုးတော့ ရှိပါတယ်။ ကောင်းစေချင်လို့၊ ပြုပြင်စေချင်လို့ ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာကတော့ စာရေးသူ

ကိုယ်တိုင် အသိဆုံးပါ။ ကိုယ့်စေတနာမှန်ရင်ရေး။ မမှန်ရင်မရေးနဲ့ပေါ့။ ကြာ
လာတော့လည်း စာတစ်ပုဒ်ရေးတော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ထွေထွေထူးထူး မကြိုးစားရ
ဘဲ။ စေတနာပါရဲ့လားဆိုတာ အလိုလို စဉ်းစားမိပြီးဖြစ်သွားရော။

ရေးခဲ့တဲ့နေရာတွေ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ရင် သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ စာစောင်၊
မဂ္ဂဇင်းအစုံမှာရေးခဲ့တာပါပဲ။

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှာ ထွက်ခဲ့တဲ့ “ခင်ဗျားပေါင်းတစ်ထောင်
ကျွန်တော်ပေါင်းတစ်သိန်း” ဆိုတဲ့ စာအုပ်က ပါပြီးမဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးတွေကို
စုထုတ်ခဲ့တာပါ။

၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှာ ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ‘တို့တော့မယ်တဲ့ ဆိတ်တော့
မယ်’ ဆောင်းပါးတွေကတော့ ဟံသာဝတီသတင်းစာနဲ့ ကြေးမုံ သတင်းစာမှာ
ပါခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေပေါ့။

၁၉၉၉ ဒီဇင်ဘာမှာ ထွက်တဲ့ ‘ကံချွန်လက်သံ တည်ညံ့’ ဆောင်းပါးတွေ
ကတော့ ဂျာနယ်တွေမှာပါခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေလေ။

၂၀၀၀-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှာထွက်တဲ့ ‘လူငယ်တို့ဖတ်ဖို့ ရွှေဆောင်းပါးများ’
ဆိုတာလည်း ရတနာပုံသတင်းစာမှာ ရေးခဲ့တာတွေ။

၂၀၀၂-ခုနှစ်၊ မတ်လထွက်တဲ့ ‘ကံချွန်ပြောချင်တဲ့စကား’ ဆိုတာကလည်း
ရတနာပုံ သတင်းစာမှာပါခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေစုထုတ်ခဲ့တာပဲ။

၂၀၀၂-ခုနှစ်၊ မေလမှာထွက်တဲ့ ‘ပရိတ်သတ်ကြီးခင်ဗျား’ ဆိုတာကတော့
ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်းမှာ ရေးခဲ့တဲ့ စာပေဟောပြောပွဲ ဆောင်းပါးတွေ စုစည်းမှု
ပေါ့။

၂၀၀၂-ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လထုတ် အင်တာဗျူးနှင့် ဆိုင်ဆိုင်မဆိုင်ဆိုင် စာအုပ်
ကျတော့ အလင်းတန်းဂျာနယ်မှာ ရေးခဲ့တာတွေ။

အဲဒီ စာအုပ် (၇) အုပ်ဟာ ကံချွန်ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးတွေမှာ ‘ကောင်းစေ
ချင်တဲ့ စေတနာ’ ပါတယ်။ မပါဘူးခွဲခြားကြည့်ဖို့ စုစည်းပေးထားတာလို့ ပြောနိုင်
ပါတယ်။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ကောင်းစေချင်တဲ့ ‘စေတနာ’ ဆိုတာ သူ့ရဲ့စကားမှာ
ရှာကြည့်တာထက် သူ့ရဲ့အလုပ်မှာ ရှာကြည့်တာဟာ လက်တွေ့အကျဆုံးပါပဲ။

ဆောင်းပါးတွေရေးတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက်ဖြစ်သွားမှာ

ကို ကျွန်တော်စိုးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရေးကတည်းက ပြန်စုလိုက်ရင် တစ်အုပ်စာ စုမိချိန်မှာ စာအုပ်ထုတ်လို့ရအောင်ဆိုပြီး ရေးခဲ့တာတွေပါ။ အဲဒီလို ရေးခဲ့တဲ့ အတွက် စရေးကတည်းက ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြီး ရေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာအုပ်တွေလုပ်ဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။

ကျွန်တော်ရေးခဲ့တာတွေမှာ ပြုပြင်စေချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ရေးတယ်ဆိုပေမယ့် အမြင်ချင်းမတူလို့ အားလုံးကို လက်ခံနိုင်ချင်မှ လက်ခံနိုင်မယ်လေ။ လက်မခံနိုင်တာတွေလည်း ပါနိုင်တာပေါ့။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကခပ်ဝါးဝါးသိတဲ့ကိစ္စ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံမသိတဲ့အကြောင်းအရာ၊ ကိုးကားစရာ၊ လူနာမည်မေ့နေတာမျိုး၊ မကြာခဏကြုံရပါတယ်။ ရှိပါတယ်။ အဲသလို အားနည်းချက်ကိုတော့ ကြိုတင်ဝန်ခံခြင်းနဲ့ ကာကွယ်ရတာပေါ့။

ကျွန်တော်က ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စိတ်ဝင်စားတတ်တယ်လေ။ ဒီတော့ မရှိကိုအရှိလုပ်မိလို့၊ မသိကို အသိလုပ်မိလို့၊ မမျှော်လင့်ဘဲ ဒုက္ခရောက်ရတာတွေ၊ အထင်သေးခံရတာတွေ သတိထားမိတာပေါ့။ ကိုယ်အဲဒီလို ဒုက္ခမရောက်ချင်ရင်၊ အထင်သေးမခံချင်ရင်၊ ‘ရိုးသား’ ရမယ်ဆိုတာ သိနေတယ်။ ဟန်ဆောင်တယ်ဆိုတာ အချိန်ကာလတစ်ခုထိပဲရမယ်။ အရေခွံကွာကျမယ့်အချိန်ဆိုတာ မလွဲမသွေရောက်လာရမှာပါ။

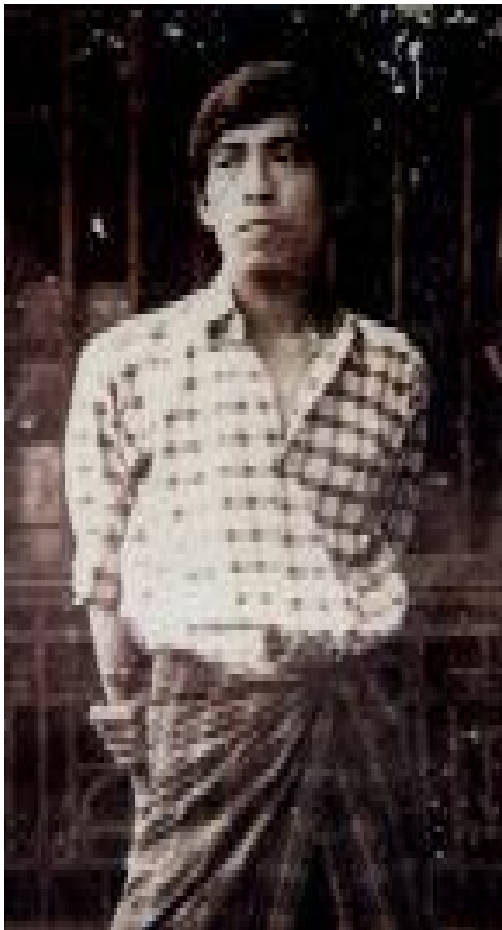
ထောင့်စုံကတွေးပြီး ကြိုတင်စဉ်းစားတတ်တဲ့၊ သတိလက်လွတ်မဖြစ်မိဖို့ ထိန်းတဲ့အကျင့်ကိုတော့ ကျွန်တော် ‘အပျော်ဖတ်စာပေ’ တွေဆီက ရခဲ့တာပါ။

ရွှေအမြူတေ
၂၀၀၃ ၊ ပြေ။

ကာတွန်းဝင်းမောင် (၁)

၁၉၇၁၊ ဦးဘဂျမ်းလမ်း ကာတွန်းပြိုင်ပွဲမှာဆုရတော့ ရန်ကုန်က ရေးဖော် ရေးဖက်များ အဖက်ဖက်က ဝိုင်းဝန်းကူညီနေသူများအားလုံး ကံချွန်အတွက် ဝမ်းသာအားပေးကြပါတယ်။ အဲဒီကာလက လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ သူတို့က အပေး၊ ကံချွန်က အယူ။ အဲဒီ ကျေးဇူးများကို စိတ်ထဲစွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်ထားပါတယ် ခင်ဗျာ။

ကာတွန်းဝင်းမောင်

အဲဒီတုန်းက ကာတွန်း (ကို)ဝင်းမောင်ကလည်း ကံချွန် ကို အကြောင်းပြုပြီး ကာတွန်း ရေးသူများကို ထမင်းဖိတ်ကျွေး ပါတယ်။ အဲဒါမှတ်မှတ်ရရ ခင်မင်မှုရဲ့ အစပေါ့ခင်ဗျာ။ အဲဒီ နောက်မှာတော့ ကံချွန်ရန်ကုန် ရောက်ရင် ကိုဝင်းမောင်ဆီ သွားသလို ကိုဝင်းမောင် မန္တလေးရောက် ပြီဆိုရင်လည်း ကံချွန်အိမ် ရောက်လာတော့ တာပါပဲ။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်ဝန်းကျင် မှာ ထိတွေ့မှု အများဆုံးပါပဲ။ ကာတွန်းဝင်းမောင်ဟာ ကံချွန် ကို ပညာတွေပေးခဲ့ပါတယ်။ ကာတွန်းပုံပေါင်းများစွာ ရေးပြ တယ်။

‘ပါးစပ် ဖြဲရယ်တာ၊ အာဖြဲ အော်ငိုတာ၊ သွားစေ့ပြီး ဒေါသ ကြီးတာ၊ ပြုံးတာလောက်

ရေးတတ်ရုံနဲ့ ကာတွန်းရေးတတ်ပြီမထင်နဲ့။ ခင်ဗျား ဦးဘဂျမ်းကာတွန်းတွေကို လေ့လာကြည့်စမ်း။ စိတ်မကောင်းဖြစ်တာ၊ ရှက်တာ၊ ဝမ်းနည်းနေတာ၊ ကျေနပ်နေတာ၊ ဟန်ဆောင်ထားတာ။ အဲသလို အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့ စိတ်ခံစားမှု ကိုပါ မျက်နှာပေါ် ပေါ်အောင် ရေးထားတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ လျှော့တယ် ဆိုတာ လွယ်ပါတယ်။ ရေးတတ်ပြီးမှ လျှော့စမ်းပါ' လို့ပြောပါတယ်။ ကံချွန်ရဲ့ လက်ရာတွေကို အားမရလို့ပေါ့။ ပြီးတော့ ကာတွန်းတစ်ပုံတည်းကို နှစ်ယောက် ရေးမယ်ဆိုပြီး ရေးပါတယ်။ လက်ရာချင်း ဘယ်လောက်ကွာသလဲ။ ကံချွန်ရဲ့ လိုင်းတွေကြမ်းနေတယ်။ အရုပ်က အသက်မဝင်ဘူး။ ရှင်မနေဘူး။ အဲဒါကို အတူယှဉ်ရေးကြည့်မှ သိမှာဆိုပြီး ရေးတာပါ။ အဲဒီတုန်းက ကံချွန်က သတင်း ကာတွန်းပဲ ရေးတာပါ။ ဒီတော့ ကိုဝင်းမောင်က သတင်းကာတွန်းမှာ အရုပ်နဲ့ တွဲရေးစရာခိုင်းပါတယ်။ (အဲသလို တွဲရေးတဲ့ပုံတွေများကြီးပါပဲ။ တစ်ပုံပဲ နမူနာ ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်)

ကိုဝင်းမောင် မန္တလေးရောက်တာနဲ့ ကံချွန်ဆီ လာတော့တာပဲ။ မန္တလေး မှာက ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ မိဘများ ရှိပါတယ်။ မိဘများရဲ့အိမ်ကို အိပ်ချိန်လောက်မှ ပဲ ပြန်တာပါ။ သူ့မိဘများက 'မင်း ငါတို့ဆီလာတာလား၊ ကံချွန်ဆီလာတာလား' လို့ မေးယူရတဲ့အထိပါ။ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ သူ့အနုပညာနဲ့စာရင် သူရရှိတဲ့အောင်မြင်မှုက နည်းတယ်လို့ပြောရမှာပါ။ အဲဒီတုန်းက ကိုဝင်းမောင် ရဲ့ မိ မော် မေ မ၊ ကိုကိုမောင်၊ ဝင်းပြောင်၊ ဘ၊ ဘွားတို့ကို ကြိုက်တာဟာ လူငယ်များပါတယ်။ ကလေးနဲ့ မိန်းမပရိသတ်နည်းပါတယ်။ အရုပ်ကိုနိုင်သူမို့ ဇာတ်လမ်းမှာစာနဲ့ ညွှန်းတာထက် အရုပ်နဲ့ဖော်ပြတာကိုး။ ရှင်းအောင်ပြောရရင် တော့ ဇာတ်လမ်းကို ဝတ္ထုလိုရေးပြီး အရုပ်ကို သရုပ်ဖော်ပုံထည့်သလိုမျိုးထည့် တာမဟုတ်ဘူး။ ကိုဝင်းမောင်ရေးတဲ့ပုံစံက ဇာတ်လမ်းကို သူ့အရုပ်တွေက သရုပ်ဆောင်တာပါ။ အရုပ်တွေထဲမှာ အမူအယာတွေပါတယ်။ ဒီတော့ စာကိုပဲ ဖတ်ကြည့်သွားကြတဲ့၊ စာထဲက ခံစားမှုကိုပဲ ရှာဖွေတဲ့ ပရိသတ်မျိုးဟာ ကိုဝင်းမောင်ကို မကြိုက်တော့ဘူးပေါ့။

အဲဒီတုန်းက ကိုဝင်းမောင်ဟာ သူ့ကြိုးစားသလောက် ပရိသတ်ရဲ့အသိ အမှတ် ပြုမှုမခံရဘူးလို့ ယူဆခဲ့တယ်။ ပရိသတ်ကို အပြစ်မမြင်ပေမယ့် ဘာကြောင့် အဲသလိုဖြစ်နေရသလဲဆိုတာ ရှာဖွေခဲ့တယ်။

‘ကျွန်တော် ဘာညံ့နေသလဲ၊ ဇာတ်လား၊ အရုပ်လား’

အဲဒီတုန်းက သူမေးတာကို ကျွန်တော် တိတိကျကျ အဖြေမပေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ မဝေဖန်ပြနိုင်ဘူး။ ခုမှ တွေးရင်း သတိထားမိတာပါ။

‘ကိုကံချွန် စက္ကူပေးစမ်း’

ကျွန်တော် သူ့ရှေ့ကမှာ စက္ကူတွေ အထပ်လိုက်ချပေးလိုက်တယ်။ သူ့ရင်ထဲမှာ ခံစားမှုတစ်ခုခုရှိလာတာနဲ့ ကာတွန်းပုံတွေ မနားတမ်းရေးလေ့ရှိတယ်။

‘ဝင်းမောင်ဟာ မိန်းမလှလေးတွေပဲ ရေးတတ်သူလား။ ဝင်းမောင်ရဲ့ ယောက်ျားလေးပုံတွေက ဘာညံ့နေလို့လဲ။ ဘာလိုနေလို့လဲ။ ဒီမယ် ကြည့်ဗျာ ပြောစမ်းပါ’

ကိုဝင်းမောင်ဟာ အမျိုးသားပုံတွေကို ဆက်တိုက်ရေးလိုက်တယ်။

‘ဝင်းမောင် ငွေလိုချင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဝင်းမောင် ပရိသတ်ရဲ့အချစ်ကို လိုချင်တာပါဗျာ။ လက်ခံမှုကို လိုချင်တာပါ။ ဒီနေ့ ဝင်းမောင်ရေးတဲ့စာအုပ်ဟာ လက်သင်လူသစ်ကလေးတစ်ယောက်ရေးတဲ့ စာအုပ်လောက်ပဲ စောင်ရေရှိတယ်။ ဝင်းမောင် ဘာညံ့နေလို့လဲ’

ကာတွန်းပုံကို တကယ်လှအောင် ရေးနိုင်သူဟာ ဝင်းမောင်ပါ။

ကာတွန်းပုံကို တကယ်ချစ်စရာကောင်းအောင် ရေးနိုင်သူဟာ ကိုသော်ကပါ။ ကံချွန်လက်ခံသတ်မှတ်ထားတာပေါ့ ခင်ဗျာ။ သဘောတူလည်းရပါတယ်။ မတူလည်းရပါတယ်။ (ပန်းချီ) ရုပ်ပြမှာတော့ ကိုဝသုန်ဟာ ကျွန်တော် လေးစားစွာ နှစ်သက်ခဲ့သူပါ။

၁၉၇၅ ခုနှစ်မှာ ကာတွန်းဝင်းမောင် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။ ခုဆိုရင် နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါးရှိပြီ။ ကိုဝင်းမောင်သာ သိနိုင်မယ်ဆိုရင် . . .

စူပါဆိုတာ ဘာလဲ။

အောင်မြင်မှုဆိုတာဘဲ။

ကိုဝင်းမောင်ကို သတိရရင်း တွေးမိသွားတာပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၁. ၄. ၀၂

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ကာတွန်းဝင်းမောင် (၂)

‘ကာတွန်းဝင်းမောင်’ ဆိုတာကို ကာတွန်းစာအုပ်ရေးသူအဖြစ်ပဲ အားလုံးက သိထားတာလို့ဆိုရပါမယ်။ ငွေတာရီမှာ မဂ္ဂဇင်း ကာတွန်းတွေရေးခဲ့တာကို သိတာ အချို့လောက်ပဲရှိပါမယ်။ သတင်းစာကာတွန်းကတော့ ၁၉၇၃ခုနှစ်မှာ စာအုပ်တွေမရေးတော့တဲ့အချိန်မှာ မိဘများရှိရာ မန္တလေးလာရင်း ကံချွန်ကို သင်ပြရင်းရေးခဲ့တာပါ။ သတင်းစာတိုက်ကို ပို့ဖို့ဆိုတာထက် ကံချွန်ကို ရေးပြသင်ပြတာတွေ ဆိုပါတော့။

(သူရေးပြတဲ့ သတင်းကာတွန်း (စာမဲ့) တစ်ပုံကို ပူးတွဲဖော်ပြ လိုက်ပါတယ်) အဲသလိုရေးပြတဲ့ ပုံပေါင်းများစွာကို တွေ့ခဲ့ရတော့ ကိုဝင်းမောင်ဟာ ကံချွန်အတွက် သတင်းကာတွန်းရေးနည်းပါ သင်ပေးတဲ့ဆရာလည်း ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ သတင်းစာစာမျက်နှာပေါ်မှာ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ကာတွန်း လက်ရာတွေ မတွေ့ရပေမယ့် ကိုဝင်းမောင်ဟာ သတင်းကာတွန်း အတွေး ကောင်းသူ၊ အရေးကောင်းသူဆိုတာ ကံချွန် သိခွင့် ကြုံခဲ့ရတဲ့ကာလပါ။

တစ်ရက်မှာ ကံချွန်ရေးတဲ့ ကာတွန်းထဲက ကလေးပုံကိုကြည့်ပြီး ‘ကာတွန်းဆိုတာ တစ္ဆေသရဲကိုတောင် ချစ်စရာကောင်းအောင် ရေးနိုင်ရတယ်ဗျ။ ခင်ဗျားက ချစ်စရာကောင်းတဲ့ကလေးအရွယ်ကို ကာတွန်းရေးပြီး ရွံ့စရာ၊ ကြောက်စရာ အရုပ်ကလေးတွေဖြစ်နေရင် ဘယ်ဟုတ်တော့မှာလဲ’ ဆိုပြီး ကလေးပုံလေးတွေ ရေးပြပါတယ်။ ဆယ်နှစ်ဝန်းကျင်အရွယ် အရုပ်ကလေးတွေပါ။ (ဝန်ခံချက်-

ကံချွန်ဟာ ရှစ်နှစ် ကိုးနှစ်နဲ့ ဆယ့်သုံးလေးနှစ်ကြားအရွယ်ကလေးပုံတွေကိုခုထိ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်မရေးနိုင်သေးပါဘူး) ကြုံရင် ကြုံသလို ကံချွန်လိုအပ်တာကို ရေးပြ၊ ပြောပြ၊ သင်ပြသွားလို့ ကာတွန်းကိုဝင်းမောင်ဟာ ကိုကံချွန်ရဲ့ဆရာလို့ ကံချွန် ပြောတာပါ။

အဲသလို သင်ပေး ပြီးတော့ ကံချွန်ကို စာအုပ်ရေးဖို့ ခိုင်းပါတယ်။ သူထုတ်ပေးမယ်။ ရေးရမှာက ‘မန္တလေးမြို့ကလူတွေအကြောင်း’ဆိုတဲ့ခေါင်းစဉ်နဲ့။ အဲဒီအချိန်ကကိုဝင်းမောင် က ‘ရန်ကုန်မြို့က လူတွေအကြောင်း ၁ - ၂’ ထွက်ပြီးနေပြီ။ (၃) ရေးနေတာ တစ်အုပ်စာမပြည့်နိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ၁ - ၂ ထဲမှာပါပြီးသား အကြောင်းအရာ တွေကို ရှောင်နေရလို့။ ဒါကြောင့် ကိုဝင်းမောင်က ရန်ကုန်မြို့က လူတွေ အကြောင်း-၃ ကို ကံချွန်ရေးမယ့် မန္တလေးမြို့က လူတွေအကြောင်း - ၁ နဲ့ တွဲထုတ်မယ်။ ပြီးရင် ‘မန္တလေးမြို့က လူတွေအကြောင်း-၂’ ကို ဆက်ရေး၊ ကံချွန်တစ်ယောက်တည်းရေးတာကို သူထုတ်မယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ‘ရန်ကုန်မြို့က လူတွေအကြောင်း-၃’ ကို ရေးနိုင်ဖို့အတွက် ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ ကံကြမ္မာက ဖန်တီးပေးလိုက်လို့ မမျှော်လင့်ဘဲ အကြောင်းအရာ အသစ်တွေ ရလိုက်လို့ ကံချွန်နဲ့တွဲမထုတ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ စာအုပ်တွဲမထုတ်ဖြစ်ပေမယ့် ကံချွန်အတွက် အမြတ်ရလိုက်တာကတော့ စာမူတစ်အုပ်စာဖြစ်အောင် လေ့လာတဲ့၊ ရေးတဲ့ အကျင့်ပါ။

ကိုဝင်းမောင်နဲ့ ပတ်သက်တာတွေကို တွေးရရင် ‘လူအဆန်ဆုံးပညာရှင်’ လို့ ပြောရမှာပါ။ ကိုဝင်းမောင် လုပ်ခဲ့သမျှတွေဟာ အထင်ကြီးခံရဖို့အတွက် ကြိုးစားခဲ့တာမပါဘူး။ ကာတွန်းပညာကိုပဲ တိုးတက်ချင်လို့ ကြိုးစားခဲ့တာချည်းပါပဲ။ ကိုဝင်းမောင်ရေးခဲ့တဲ့ ရန်ကုန်မြို့က လူတွေအကြောင်းသုံးတွဲဟာ ကာတွန်းဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင်ဆိုတာထက် ‘ထက်မြက်တဲ့ ကာတွန်းဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ စူးရှတဲ့အမြင်’ လို့ ပြောမှ ပြည့်စုံမယ့်မှတ်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်ကာလတစ်ခုရဲ့ လှုပ်ရှားရုန်းကန်ရပ်တည်နေရတဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးကို အပိုအလိုမရှိအဖြစ်မှန်များရဲ့ ပုံရိပ်ကို အနီးကပ်ဆုံး ထင်ဟပ်ပြနိုင်တဲ့ ‘လူတွေအကြောင်း’ စာအုပ်ပါပဲ။ ကိုဝင်းမောင်နဲ့ ကျွန်တော်စာအုပ်လုပ်ဖို့ တိုင်ပင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူက ‘လူတိုင်းလေယာဉ်ယုံလုပ်ပြနေရင်တော့ ကိုယ်က ခုံးယုံလုပ်နိုင်အောင်ပဲ ကြိုးစားချင်တယ်ဗျာ။ အချိန်ယူချင်ယူရပါစေ ဖြစ်သလိုတော့ ဘာမှ မလုပ်ချင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့လုပ်နိုင်တာထဲက အကောင်းဆုံးမလုပ်နိုင်သေးရင် လုပ်နိုင်အောင်ပြင်ဆင်ရမှာပဲ။ ခင်ဗျားလည်းစဉ်းစားပါ။ ကျွန်တော်လည်း စဉ်းစားမယ်’ ဆိုပြီး ပြောခဲ့တယ်။

အတွေးကို ရပ်မရ။ ကျွန်တော်ဆက်မတွေးချင်ပါဘူး၊ မရေးချင်ပါဘူး။ ကာတွန်း ကိုဝင်းမောင်။ ဆက်မတွေးချင်ပေမယ့် မေ့မရတဲ့အဖြစ်မို့ ရေးရပါဦးမယ်။

၁၉၇၅ ခု၊ ဂျပူလိုင်လကုန် ဒါမှမဟုတ် သြဂုတ်လ ပထမပတ်မှာ ကိုဝင်းမောင်နဲ့ ကိုဝသုန်တို့ ရိုက်အလှခံရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ စာရောက်လာတယ်။ စာထဲမှာပါလာတဲ့ စာတစ်ကြောင်းက -

‘ကျွန်တော်တို့ထက်မရှိလို့ ကျွန်တော်တို့ကို ရိုက်လုတာပဲဗျာ။ အမှုမဖွင့်ပါဘူး’ တဲ့။ သြဂုတ်လ (၂၇) ရက်နေ့မှာတော့ ခေတ္တရာ ကိုသန်းမြင့်က ကျွန်တော် လုံးဝမကြားချင်တဲ့သတင်းယူလာပါတယ်။ ညနေသုံးနာရီလောက်မှာ ကာတွန်း ကိုဝင်းမောင် ဆုံးပြီတဲ့။

၃၀. ၈. ၇၅ ရက်နေ့ နေ့စွဲနဲ့ ရေးလိုက်တဲ့စာကလည်း ရောက်လာပြန်တယ်။ ကိုဝသုန်ရေးလိုက်တာ။

‘ရဲဘော်တစ်ယောက်၊ တေဖက်တစ်ယောက်၊ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်၊ လေးစားရတဲ့ အနုပညာသမားတစ်ယောက် ကျွန်တော်တို့ ဆုံးရှုံးလက်လွှတ် လိုက်ရပြီ ကိုကံရာ’

၂. ၉. ၇၅ ရက်နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာမှာ ‘ကာတွန်း ဝင်းမောင် သေပြီတဲ့’ ဆိုတဲ့ ခေါင်းစည်းနဲ့ ကျွန်တော်ရေးတဲ့ ဆောင်းပါး ပါခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ ဒီနေ့ထိ ကာတွန်းဝင်းမောင် မသေပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၈. ၄. ၀၂

ကာတွန်းဝင်းမောင် (၃) အလွမ်းကောက်သင်းကောက်

ကံချွန် ကာတွန်းရေးနေသမျှ ကာတွန်းဝင်းမောင်ကို သတိရနေမှာပါပဲ။ ကိုဝင်းမောင်က ကာတွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမြဲရှာဖွေနေတယ်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်၊ ဂျူလိုင်/ဩဂုတ်လလောက်မှာ စာစောင်ဂျာနယ်တွေ စာအုပ်တွေထုတ်ဝေတာ ရပ်သွားခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲသလိုရပ်သွားတဲ့ လစဉ်ထုတ်တွေထဲမှာ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ မိ မော် မေ မ လစဉ်လည်းပါတာပေါ့။

ဒီတော့ ကာတွန်းပဲရေးတတ်သူများဟာ ဘာလုပ်ကြသလဲဆိုတော့ ကာတွန်းပဲ ရေးတာပေါ့ခင်ဗျာ။ ဖြေဖျော်ရေးကာတွန်း၊ ကလေးဖတ်ကာတွန်း လေးတွေကို (တရားမဝင်) ရေးထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ ၂၃. ၁၀. ၇၄ ရက်နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာမှာ မှောင်ခိုအနုပညာဆိုပြီး ကံချွန်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေး ခဲ့ပါတယ်။ တရားဝင်ထုတ်ဝေခွင့်တွေပြန်ပေးဖို့ပါ။ ကာတွန်းစာအုပ်တွေ မှောင်ခို /တရားမဝင် ထွက်တယ်ဆိုပေမယ့် ဘယ်စာအုပ် ဘယ်သူရေးတယ်ဆိုတာ သိနေတာပါပဲ။ ရေးတဲ့သူများကလည်း တရားမဝင်ထုတ်တယ်ဆိုပေမယ့် စောင့် ထိန်းလိုက်နာရမယ့် စာပေကျင့်ဝတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုကျင့်ဝတ်တွေကို လိုက်နာကြ တာပါပဲ။

ထားပါတော့ ကံချွန်ပြောချင်တာက ကိုဝင်းမောင်ရဲ့အကြောင်းပါ။ ကိုဝင်းမောင်လည်း နှစ်ပင်လိမ်ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ် ထုတ်ဝေသွားပါ တယ်။ အပိုင်း (၁) ပေါ့။ (၂) ဆက်မထွက်နိုင်ဘဲ ဆုံးသွားရတာပါ။ အပိုင်း (၁)စာအုပ်ကလေးက (၃၂)မျက်နှာရှိပါတယ်။ (၁၆)မျက်နှာ ဝင်းပြောင်ကို နာရေးပြင်ထားသလိုမျိုး ရေးထားတယ်။ ဟာသလုပ်တာပေါ့လေ။ တကယ် လည်း နှစ်ပင်လိမ်စာအုပ်ကလေးရဲ့ နောက်ကျောမှာ အပိုင်း(၂)ဇာတ်သိမ်းပိုင်း ကိုမျှော်ဖို့ ကြော်ငြာရင်း သရုပ်ဖော်ခဲ့တဲ့ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့ နောက်ဆုံးလက်ရာကိုပဲ ကိုဝင်းမောင်ဟာ ကံချွန်ညီ ကာတွန်းဗိုမောင်ကနေတဆင့် (ဗိုမောင်နဲ့ ရန်ကုန် မှာဆိုတော့) ကံချွန်ဖို့ ထည့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးနဲ့အတူ ဖော်ပြထား

တာဟာ ကိုဝင်းမောင်ရဲ့နောက်ဆုံးလက်ရာ (၁၉၇၅)ပါ။

ကာတွန်းဝင်းမောင်ရဲ့နောက်ဆုံးလက်ရာ
(နှစ်ပင်လိန်ကာတွန်းစာအုပ်ကျောဖုံး)

ကိုကိုမောင်ရဲ့ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှုကလည်း (ခေါင်းလောင်းဘောင်းဘီ) ခြေဝကျယ်ဘောင်းဘီ ဖြစ်နေပြီ။ ပုံနဲ့အတူပါလာတဲ့စာမှာတော့ ကိုကိုမောင်ကို ရေးတဲ့လှိုင်းတွေမှာ အထူအပါးတွေ လိုသလိုသုံးထားကြောင်းနဲ့ ပြောင်းလဲနေတဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုရေစီး ကြောင်းမှာ ကိုယ့်အရုပ်ကို အမိလိုက်စေဖို့ ရေးထားတယ်။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ပြီးတော့ ဇာတ်ကောင်တွေ (မင်းသား+မင်းသမီး) ရဲ့ဝတ်စားဆင်ယင်မှု လိုက်လျောညီထွေရှိဖို့ လိုကြောင်းတွေရေးတယ်။ ရေးနေရင်းကနေ တုံးတိတိ ကြီးရပ်လိုက်ပြီး -

‘တော်ပြီဗျာ။ ကျုပ် သတိလက်လွတ်ဖြစ်ပြီး ရေးမိသွားတာ’ ဆိုပြီး ရပ်ပစ် လိုက်တယ်။ သူ့ဆုံးပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ သူ့ရဲ့စာအုပ်ရော၊ သူ့ရဲ့စာရော တစ်ဝက်တစ်ပြက်နဲ့ ရပ်လိုက်တာဟာ ကံချွန်အတွက် မေ့မရစရာအဖြစ် အမြဲ သတိရနေစေမယ့် အဖြစ်တွေလို့ ပြောရတော့မှာပေါ့။

ကာတွန်းရေးတဲ့လူဟာ ဝမ်းသာတာ၊ ဝမ်းနည်းတာ၊ ကြည်နူးတာ၊ ပျော်တာ၊ အားနာတာ၊ ရှက်တာစတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ခံစားမှုကို သူ့ကာတွန်းပုံရဲ့ မျက်နှာပေါ်မှာ ထင်ဟပ်နေအောင် ရေးပြနိုင်ရမယ်။ ရေးပြနိုင်ဖို့ထိ ကြိုးစားရ မယ်လို့ ကံချွန်ကိုပြောခဲ့တဲ့ ကိုဝင်းမောင်၊ ကံချွန် သူ့ရဲ့နောက်ဆုံးစစ်စစ် လက်ရာ မူရင်းကို တစ်မိမိမိမိကြည့်မိပါတယ်။

လှုပ်နေပါတယ်လို့သိရအောင် သင်္ကေတပြလေ့ရှိတဲ့ လက်တွေ့၊ ခြေတွေ ဘေးက လိုင်းတိုလေးတွေမပါဘဲ လှုပ်နေအောင် ရေးထားတယ်။ ကြည်နူးပြီး ခေါ်နေတဲ့ ကောင်လေး၊ ရှက်ရွံ့ရွံ့နဲ့ လိုက်နေတဲ့ ကောင်မလေး၊ တစ်လောက လုံးမှာ သူတို့နှစ်ယောက်တည်းပဲနေချင်သလို ခံစားရပြီး နှစ်ယောက်တည်းပဲ နေချင်လို့ လောကကြီးအပြင်ဘက် လျှောက်လှမ်းနေသလား ထင်ရအောင်ရေး ထားတယ်။

ကာတွန်းဆရာကိုယ်တိုင် ပြောဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပျော်နေမှ ပျော်နေတဲ့ပုံကို ရေးတယ်တဲ့။ ပျော်နေတဲ့ပုံကိုရေးတော့မယ်ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်ပါ ပျော်လာတယ်တဲ့။ ရေးရင်းကို ပျော်လာမှလည်း အဲဒီရေးတဲ့ပုံပါ ပျော်လာပြီး ကြည့်တဲ့သူပါ ပျော်ရွှင်မှုကူးစက်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကာတွန်း ဝင်းမောင်တစ်ယောက် စာအုပ်အရေးနားရတဲ့ကာလဟာ ကံချွန်အတွက်တော့ ပိုပြီးကောင်းခဲ့တာ အမှန်ပါ။ ကာတွန်းပညာအကြောင်း၊ ကာတွန်းဆရာ အကြောင်း အများကြီးပြောဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ဆရာပေါ်ဦးသက်ကိုတွေ့ချင်လို့ဆို တာနဲ့ ကံချွန်လိုက်ပို့ပေးခဲ့တယ်။ ဆရာတော် ဦးပညာကို ဖူးချင်လို့ဆိုလို့ လိုက် ပို့ပေးခဲ့ရတယ်။ ကိုဝင်းမောင်နဲ့ပတ်သက်လို့ ရေးစရာ၊ ပြောစရာလေးတွေက

ဟိုတစ်စ ဒီတစ်စ ပြန်ကျနေတာလေးတွေ အများကြီးပါပဲခင်ဗျာ။

၁၉၇၄-ခုနှစ်က ကာတွန်းဝင်းမောင်ရဲ့လက်ရာ

သတိရစရာ အသေးအဖွဲ့လေးကအစ မေ့လို့မရတာတွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အလွမ်း ကောက်သင်းကောက်လို့ ပြီးမှာမဟုတ်လို့ ဒီမျှနဲ့ပဲ နားပါရစေ။ ကိုဝင်းမောင်ကို အကြောင်းပြုပြီး တွေးနေမိပါတယ်။ နည်းပညာတွေ တိုးတက်လာတဲ့ခေတ်မှာ လူရဲ့စွမ်းရည်တွေ နောက်ဆုတ်ကုန်ပြီလား။

လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဖန်တီးနိုင်မှု၊ ကျွမ်းကျင်မှုရဲ့တန်ဖိုးကို ကျွန်တော်တို့ (ခုထက်ပိုပြီး) လေးလေးစားစား သတိမထားသင့်ဘူးလား။ အသွေးသားထဲက

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

စိမ့်ထွက်လာတဲ့ ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းရည်ရဲ့တန်ဖိုးကို အလေးထားမှ လူသားရဲ့ ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းရည်တွေလည်း မြင့်တက်လာမှာပါ။ သိပ္ပံပညာရဲ့ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာတွေ တိုးတက်ထွန်းကားလာတဲ့အချိန်မှာ လူသားရဲ့ ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းရည်ဟာ ပိုပြီး တန်ဖိုးရှိလာတယ်လို့ပဲ ကံချွန်တော့ယုံပါတယ်။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၁၅. ၄. ၀၂

မောင်သစ်လွင် (လူထု)

ကံချွန်နဲ့ ဆရာမောင်သစ်လွင်တို့ဟာ စာပေခရီး အတော်များများကို နှစ်ပေါင်းများစွာ အတူသွားခဲ့ကြဖူးတဲ့ စာပေခရီးသွားဖော်တွေပါခင်ဗျာ။

ဟောပြောပွဲခရီးတွေ အကြောင်း ပြန်ရေးမယ်စိတ်ကူးမိတိုင်း တွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲကတော့ ခုနှစ်တွေ၊ တွေ့ခဲ့တဲ့သူတွေ၊ ကျွေးခဲ့တဲ့ကော်မတီတွေရဲ့ အမည်တွေ မသိတာပါပဲ။

နမူတူ၊ ဘော်တွင်းကို စာပေခရီး သွားခဲ့တာဆိုရင် ဆယ်နှစ်အတွင်းမှာပဲ ရှိပါသေးတယ်။ နှစ်ယောက်တည်းပါ။ ဘယ်နှစ်ကလည်းဆိုတာ စဉ်းစားလို့မရတော့ဘူး။ အဲဒီစာပေခရီးမှာ အမှတ်တရ ဓါတ်ပုံရိုက်ပေးခဲ့တဲ့ ဦးကျော်ဝင်း လက်ထောက် အထွေထွေမန်နေဂျာ နမတ္တူ(ဘော်တွင်း)စာပေဟောပြောပွဲသွားစဉ်က (ထုတ်လုပ်) ကိုတော့ မှတ်မိနေပါတယ်။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

(နောက်ကျောဘက်မှာ ဦးကျော်ဝင်းရဲ့တံဆိပ်တုံး ရိုက်ပေးထားလို့) ဘော်တွင်းကို အပေါ်ကနေ ကြည့်လို့ရတဲ့နေရာ၊ မြင်ရတဲ့နေရာမှာ ဦးကျော်ဝင်းက ဓါတ်ပုံအမှတ်တရ ရိုက်ပေးပါတယ်။ ခုတော့ ဦးကျော်ဝင်း မုံရွာပြောင်းသွားပြီလို့ ကြားရပါတယ်။ ဓါတ်ပုံကို ကြည့်ရင်း ဆရာသစ် (မောင်သစ်လွင်-လူထု)

မောင်သစ်လွင် (လူထု)

အကြောင်း စဉ်းစားမိတယ်။ ဆရာသစ်မှာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေချင်တယ်။ ဟိတ်ဟန် မလုပ်တတ်ဘူး။ လူအထင်ကြီးခံရဖို့ ကြိုးစားဟန်ဆောင်တာမျိုးမရှိဘူး။ ဆရာသစ်ရဲ့ အထူးခြားဆုံးနဲ့ လေးစားစရာ အကောင်းဆုံးကတော့ သူတစ်ပါးရဲ့ အားနည်းချက်ကို ထုတ်ပြောလေ့မရှိတာပါ။ ခင်ဗျာ။ စကားစပ်မိရင်ကိုပဲ . . .

‘ကံချွန် ရာ ငါ့လောက် ဘယ်သူသိမှာလဲ’
‘ကဲ . . . ပြောဗျာ’

‘ဘာလို့ ပြောရမှာလဲ။ ဒါမျိုးဆိုတာ မပြောကောင်းဘူးကွ။ မင်းလည်း အလေ့အကျင့်လုပ်။ အနုပညာကိစ္စ၊ အများနဲ့ယှက်နွှယ်တဲ့ ပြဿနာမဟုတ်ရင် ဘယ်တော့မှ မပြောနဲ့’

‘စာမျက်နှာပေါ်က ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး’

‘ဘယ်ကမှကို မပြောတာ အကောင်းဆုံးပါကွာ’ ဆိုတဲ့ စကားမျိုး မကြာခဏ ကြုံရတတ်ပါတယ်။ ကံချွန်နည်းနည်းလေး မဆိုစလောက် အသက်ကြီးလာမှ ဆရာသစ်စကားရဲ့ လေးနက်မှုကို နားလည်လာပါတယ်။ (ဒါပေမယ့်

ဆရာသစ် ဘာတွေသိထားတယ်ဆိုတာကိုတော့ သိချင်တုန်းပါပဲခင်ဗျ။ နေနှင့် ဦး၊ အလစ်မှ ချော့မေးရဦးမယ်)

ဆရာသစ်အကြောင်းရေးဖို့ စိတ်ကူးပေါ်လာရတာက ဆရာသစ်ရဲ့ဟာသ တွေကို ပြောချင်လို့ပါ။ ဆရာသစ်ဟာ စိတ်မချမ်းမမြေ့ဖြစ်နေတာကို ဝန်းကျင်ကို အသိပေးလေ့မရှိပါဘူး။ စိတ်ကြည်နူးစရာကိုသာ ကူးစက်စေသူပါ။ လိုတိုရှင်း ပြောရရင်တော့ သူများကို ဘယ်လိုဒုက္ခမျိုးမှ မပေးတတ်ပါဘူး။ သူ့ဇနီးဆုံးခဲ့တာ (၁၅) နှစ်ကျော်ပြီထင်ပါရဲ့။ ဆယ်တစ်နှစ်ပြည့်တုန်းက ဇနီးအတွက် ဆွမ်းကျွေး တယ်။ ဆရာသစ်ဟာ သမီးနှစ်ယောက်ကို ထိန်းကျောင်းရင်း နေထိုင်ခဲ့သူပါ။ သူ့ဇနီးကိုလည်း သူတော်တော်ချစ်ပါတယ်။

မြစ်ငယ်စာပေဟောပြောပွဲသွားတုန်းက (လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော် က)သူ့ဇနီးရှိသေးတယ်။ မြစ်ငယ်မှာဟောနေတုန်း နောက်ထပ်ပွဲကူးဟောပေးဖို့ မြစ်လောင်းဘက်က လာဖိတ်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာသစ်က -

‘မဖြစ်လို့ပါခင်ဗျ။ ကျွန်တော့်သမီးလေးက ကျွန်တော်နဲ့အတူ သိပ်တာပါ။ ကျွန်တော် ချော့သိပ်ရပါတယ်။ သူ့ကို တစ်ညထက် ပိုခွဲထားလို့ မရလို့ပါ’

ဆိုပြီး ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ ကံချွန်က ကော်မတီကို -

‘ဒီလိုလုပ်ဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့ ကလေးကိုသွားခေါ်လိုက်၊ ဆရာသစ်ဆက်လိုက် လိမ့်မယ်’

ဆိုတော့ ဆရာသစ် ကံချွန်ကို မအီမလည်မျက်နှာနဲ့ကြည့်ပြီး ကော်မတီကို-

‘ကလေးကသူ့အမေနဲ့လည်း မခွဲနိုင်ပါဘူးခင်ဗျာ’ လို့ ပြောခဲ့ဖူးတာကိုလည်း ကံချွန်အမှတ်ရပါတယ်။ အစောက စကားပြန်ကောက်ရရင် ဆရာသစ်ရဲ့ဇနီး ဆုံးတာ ဆယ့်တစ်နှစ်ပြည့်မှာ ဆွမ်းကျွေးတော့ ကံချွန်က ဆရာသစ်အတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်မိတယ်။ ကံချွန်က သမီးတစ်ယောက်နဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာနေ လာရသူမို့ စာနာမိလို့ပါ။ ကံချွန်ရဲ့စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားတဲ့ မျက်နှာကိုကြည့်ပြီး ဆရာသစ်က ချက်ချင်းစိတ်ပြေအောင် ဖန်တီးပေးပါတယ်။

‘ငါ့ဇနီးဆုံးတာ ဆယ်နှစ်ကျော်ပြီဆိုတာ မိတ်ဆွေတွေသိအောင် လုပ်ရတာ ကွ။ ဒါတောင် နေနိုင်တာကို ချီးကျူးကြတယ်။ နောက်တစ်ယောက် ရှာပေးဖို့ တော့ စိတ်မကူးကြဘူး’

လို့ အတည်ပေါက် ဟာသဖောက်ပါတယ်။ ဆရာသစ်ရဲ့ဟောပြောပွဲ အဖွင့်စကားဆို ဘယ်နှစ်ခါ နားထောင်ရ၊ နားထောင်ရပြုံးမိရတဲ့စကားလေးပါ။

‘အဟမ်း . . . အဟမ်း . . . ကျွန်တော့်ရုပ်က ခန့်သလို အသံကလည်း ကောင်းပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော်နဲ့ ဘေဘီနဲ့က သူငယ်ချင်းပါ။ ဘေဘီဆိုတာ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်ကို ခေါ်တာပါ။ ရင်းနှီးပါတယ်။ သမီးလေး မိဆွေ၊ အဆိုတော်နာမည် မေဆွိပေါ့လေ။ သူ သီချင်းဆိုတော့မယ်ဆိုတော့ ဘေဘီက အကူအညီကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုခေါ်တာ အစ်ကိုကြီးတဲ့။ အစ်ကိုကြီးလာပါဦးပေါ့။ သမီးသီချင်းဆိုတဲ့ဆီမှာ ကူပါဦးဆိုလို့ ဝင်ဆိုပေးခဲ့ရ သေးတယ်။ ကျွန်တော်ပြောလိုက်ရင် သိမှာပါ။ နောက် ကြားရင် သတိထားနား ထောင်ကြည့်ပါ။ နားပန်းဆံ့မှာပေါ့။ ဟေ . . . ဟေ . . . ဝါး . . . ဆိုတာ ကျွန်တော်ဆိုပေးထားတာ’

အဲဒီမှာ ပွဲကျပါပဲ။ ရယ်သံစဲတာနဲ့ -

‘နောက်တစ်ခါ လာပြန်ချည်သေး. . . ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်ပဲခင်ဗျ’

ဆိုပြီး ဆင့်ဖြုတ်တတ်ပါတယ်။ ဆရာသစ်ဟာ ကံချွန်ထက် အသက်အများ ကြီး ကြီးပါတယ်။ သူကတော့ ကံချွန်ကို မင်းနဲ့ငါနဲ့က ခွယ်တူကွလို့ ပြောတတ် ပါတယ်။ ဆရာသစ်ရဲ့ မပြောင်းမလဲ တည်နေခဲ့တဲ့အရည်အသွေးကတော့ သူတစ်ပါးထိခိုက်နစ်နာမယ့်စကားမပြောတာနဲ့ ဆက်ဆံရသူတွေကို အမြဲစိတ် ချမ်းသာအောင် ကြိုးစားနေထိုင်တာပါပဲ။ ကံချွန်လေးစားရတဲ့ ‘သတင်းစာ ဆရာ’ ထဲမှာ ဆရာသစ် (မောင်သစ်လွင်-လူထု) ဟာ တစ်ယောက်အပါအဝင် ပါ။ ကိုယ်ရည်သွေးဆောင်းပါးမျိုး၊ ပညာပေးဆောင်းပါးမျိုး၊ အပုပ်ချဆောင်းပါး မျိုး၊ အတိုက်အခိုက်ဆောင်းပါးမျိုး လုံးဝ မရေးခဲ့ပါဘူး။

ဒီနေ့ ဆရာသစ် ဘာလုပ်နေသလဲလို့မေးမိတော့ တိပ်ခွေတစ်ခွေထုတ်ပေး ပါတယ်။

‘ဒါ ငါရေးတဲ့သီချင်းတွေကွ။ စတီရီယိုတွေပါ။ မန္တလေးတင်အသံသွင်းထား တာ။ ငါ့ဟာငါ ခံစားချင်လို့။ ခု ငါ အားတဲ့အချိန်မှာ ဂစ်တာတီးတယ်’ တဲ့။

တကယ်ကို ကံချွန် လေးစားပြီးရင်းလေးစားရင်းပါပဲ။ လူငယ်တွေကို မျက် ခြေမပြတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူငယ်တွေနဲ့အတူ ရင်ခုန်နေတာပါ။ သတင်းစာ

ဆရာကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ ဂစ်တာသံကို ကြားချင်ရင်တော့ ညညမှာ နန်းတော် ရာကွက်သစ် (အမရပူရ) ကို လာခဲ့ပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၁၁. ၂. ၀၂

တမ္ပဝတီဝင်းမောင်

ပန်းပုညာရှင် တမ္ပဝတီဦးဝင်းမောင်။ ကံချွန်ကတော့ ကာတွန်းရေးဖော် ရေးဖက်အဖြစ်စသိခဲ့တာပါ။ ဆရာမောင်သစ်လွင် -လူထု၊ ကံချွန်၊ ဝင်းမောင်

ဆိုပြီး စာပေဟောပြောပွဲတွေ ခရီး ဆန်ဖူးပါတယ်။ ကိုဝင်းမောင်ဟာ ဟာသအား အလွန်ကောင်းသူပါ။ ဆရာမောင်သစ်လွင် (လူထု) အကြောင်းရေးခဲ့တော့ကိုဝင်းမောင် အကြောင်းလည်း ရေးချင်လာ ပါ တယ်။ ကိုဝင်းမောင်အကြောင်း ရေးရင် ဆရာမောင်သစ်လွင် (လူထု) အကြောင်းတွေလည်း ပါဦး မှာပါပဲ။

ကံချွန်တို့သုံးယောက် ခရီးအတူ သွားပြီဆိုရင်တော့ ကံချွန်က ပရိသတ်ပါ။ ဆရာသစ်နဲ့ ကိုဝင်းမောင် ပြောသမျှ နားထောင် တဲ့ အလုပ်ကိုပဲ လုပ်ပါတယ်။

တမ္ပဝတီ(ဦး)ဝင်းမောင် | ၁၉၇၀-ဝန်းကျင်ကပုံ

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ကန်ဘလူ - ချပ်သင်းကို စာပေဟောပြောပွဲခရီးထွက်ဖြစ်တုန်းက . . ကြာပြီ။
 ၁၉၇၃-၇၄ ဝန်းကျင်ကဖြစ်ဖို့များပါတယ်။ ကံချွန်တို့ သုံးယောက်တွဲပေါ့။
 ကန်ဘလူမှာက သတင်းထောက်ကိုခင်မောင်ရီ ရှိပါတယ်။ ကိုခင်မောင်ရီက
 ခုတော့ စာပေစာနယ်ဇင်းမှာ အတွင်းရေးမှူးလား၊ ဥက္ကဋ္ဌလား လုပ်နေပါတယ်။
 ကံချွန်တို့ဟာ သတင်းစာဆောင်းပါးရေးသူ၊ ကာတွန်းရေးသူတွေ ဖြစ်လေတော့
 ရောက်လေရာမြို့မှာ ကံချွန်တို့ကို အနီးကပ်ညှိခံတာဟာ သတင်းထောက်
 တွေပါပဲ။ အဲသလို ညှိခံကျွေးမွေးတဲ့အချိန်မှာ မြို့ခံကော်မတီများနဲ့အပြန်
 အလှန်စကားညှိခံ ဝိုင်းဖွဲ့ဖို့ တာဝန်မျိုးကိုတော့ ဆရာသစ်က ယူရပါတယ်။
 ကံချွန်တို့အဖွဲ့မှာ သူကလူကြီးကိုး။

ကန်ဘလူမှာ ထမင်းစားရင်း စကားပြောကြတော့ ဆရာသစ်က
 ကြက်သားတုံးကို လှမ်းယူရင်းကနေ . .

“ဒီမှာတော့ ကြက် ဘယ်ဈေးရှိလဲခင်ဗျ”

ဆိုပြီး စကားစပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ကံချွန်တို့ကသိနေပြီ။ ကုန်ဈေးနှုန်း
 အကြောင်း စိုက်ပျိုးရေးအကြောင်း၊ မွေးမြူရေးအကြောင်း၊ ဒေသစီးပွားရေး
 ဆိုတာတွေပြောတော့မှာပါ။ ဆရာသစ်ရဲ့စကားကို ကော်မတီက မဖြေရသေး
 ခင်မှာ ကိုဝင်းမောင်က ဝင်ပြီး

“ဘူတာနားကဈေးမှာရှိတယ်”

“မင်းကွာ”

“ဘာလဲ - ဆရာသစ်ပဲမေးပြီးတော့”

“ တော် - တော်”

ဆိုပြီး ပြုံးပါတယ်။ ကော်မတီတွေပါ ပြုံးကြတာပါ။ ကိုဝင်းမောင်က
 အဲသလိုလူ။ မနက်ပိုင်းမှာ လမ်းလျှောက်ကြတော့ ဆရာသစ်က

“ကျွန်တော်တို့ကို ထူးထူးခြားခြား ဧည့်မခံပါနဲ့ခင်ဗျာ။ လွယ်တာပဲ စီစဉ်ပါ။
 ဒေသစာလေးပေါ့”

လို့ပြောတော့ ကိုဝင်းမောင်က ပြုံးတယ်။ ဆရာသစ်ကလည်း မျက်စောင်း
 ထိုးကြည့်ပြီးပြုံးပါတယ်။ ခဏနေတော့ ကောက်ညှင်းပေါင်းနဲ့အကြော်တွေ
 ရောက်လာပါရော။ ဒီတော့ ကိုဝင်းမောင်က

“ဒါ ဒေသစာပဲ ဆရာသစ်၊ မန္တလေးက မိန်းမကြီးကြော်တာမဟုတ်ဘူး။ ကန့်ဘလူက မိန်းမကြီးကြော်တာ”

ဆရာသစ်ဟာ ရယ်ချင်တာကိုအောင့်ထားတဲ့ကြားက “ဟီး ဟီး” ဆိုတဲ့ အသံပွင့်ထွက်လာပါတယ်။ နောက်ရက်မှာ လမ်းလျှောက်ရင်း ပို့သင့်ပို့ထိုက် တဲ့နေရာပို့၊ ပြသင့်ပြထိုက်တာပြ၊ သိချင်တာရှိတော့မေးပေါ့လေ။ စာပေခရီးမှာ အဲဒီအစီအစဉ်ကလည်း မပါမဖြစ်ပါလေ့ရှိပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ကန့်ဘလူမှာ ကိုခင်မောင်ရီက စပါးအဝယ်ခိုင်ကိုလိုက်ပြပါတယ်။ စပါးအဝယ်ခိုင်မှာဝယ်ရ ပြီးတာက ဘယ်လောက်၊ မှန်းထားတာက ဘယ်လောက်ဆိုတာတွေ ပြောပြ ပြီးတော့

“ဆရာတို့ ဘာသိချင်သေးလဲ။ သိချင်တာရှိရင်မေးပါ” ဆိုတော့ ဆရာသစ် က

“ဟိုဟာတွေက . . .”

“တာဝန်ကျေ ဦးကြီးတွေကိုရောင်းဖို့ ဖွင့်ထားတဲ့ဆိုင်တွေပါ”

“ဪ . . . ဟိုဟာ ဘားပလက်တွေနော်။ မောင်ဝင်းမောင် ကြည့်စမ်း ဘားပလက်ပုလင်းကွ။ စီဗစ်လည်းရှိတယ်။ တို့ဆီမှာတော့ ခြောက်လမှ တစ်ပုလင်းလောက်ပါလာပြီး အိမ်ထောင်စု နှစ်ဆယ်မဲနှိုက်လိုနှိုက်ရ၊ တစ်အိမ် ထောင် ငါးပြားရလိုရ . . . ဘယ်လိုလုပ်စားမလဲကွာ . . . နော်”

“ထောင်းပြီးလျက်ပေါ့”

ကိုဝင်းမောင်နဲ့အတူသွားရင် နှုတ်ဆိတ်ကောင်းတဲ့အငြိမ့်လူရွှင်တော်ပါတဲ့ အငြိမ့်ကြည့်နေရသလိုပါပဲ။

“ဆရာသစ် ဟိုဟာခါတ်ဗူးလို့ခေါ်တယ်၊ မမြင်ဖူးရင် ကြည့်ထား”

“ဟုတ်လား ထောင်ပြီးလျက်ရတာပဲလား”

“မဟုတ်ဘူး၊ ထမင်းထည့်စားရတာ”

ကံချွန်တို့ကို ဦးဆောင်လိုက်ပြတာက ကိုခင်မောင်ရီဖြစ်နေလို့ ပြောချင် ရာပြော စချင်သလိုစ လုပ်နေကြတာပါ။ ဟောပြောပွဲပြီးလို့ ပြန်ကြတော့မယ် ဆိုတော့ ကိုခင်မောင်ရီက လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေပေးရင်း ပြောခဲ့တဲ့စကားကို ခုထိမှတ်မိနေတယ်။ ဘားပလက်၊ စီဗစ်၊ ခါတ်ဗူး၊ လက်နှိပ်ခါတ်မီး၊ ရွှေဝါ

ဆပ်ပြာ၊ ပုဆိုး၊ အင်္ကျီစတွေ လက်ဆောင်ပေးရင်း

“ဆရာတို့ကန်တော့ဖို့ငွေကို ငွေလိုမပေးတော့ဘူးဆရာ။ ပစ္စည်းတွေပဲ ဝယ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ငွေလိုပေးရင် ဆရာတို့လိုချင်တဲ့ပစ္စည်းတွေက ဝယ်လို့ လွယ်တာမဟုတ်ဘူးလေ။ ပစ္စည်းလိုပေးလိုက်တာကတော့ ဆရာတို့ မလိုအပ် ရင်ချက်ချင်းငွေလုပ်လို့ရတယ်”

ဆိုတဲ့စကားပါ။ အဲဒီတုန်းက ဘားပလက်ကိုကြည့်ပြီး ဓါတ်ဗူးကိုကြည့်ပြီး ဆပ်ပြာကိုကြည့်ပြီး ကံချွန်တို့ကြည့်နူးမိကြတဲ့ အပျော်မျိုးကို ငွေရှိရင် လိုချင်တာ အကုန်ဝယ်ရနေတဲ့ ဒီနေ့ကလေးတွေကတော့ စာနာခံစားတတ်မှာမဟုတ်ဘူး ခင်ဗျ။ အချိန်ကာလတစ်ခုရဲ့အပြောအဆို အပြုအမူဆိုတာ အဲဒီအချိန်ကာလ ရဲ့ အခြေအနေကို ထင်ဟပ်နေတာပါပဲ။

ကိုဝင်းမောင်ဟာ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတွေကို စိတ်ဝင်စားတဲ့၊ ခေတ်ကိုမျက်ခြေမပြတ်တဲ့ ပန်းပုပညာရှင် ဦးဝင်းမောင်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ကိုဝင်းမောင်က . . .

“ဟောပြောပွဲတစ်ပွဲလောက်တော့ ခင်ဗျားရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ ဆရာသစ် ရယ်သွားချင်သေးတယ်ဗျာ”

လို့တမ်းတတဲ့ လေသံနဲ့ပြောလာလို့ ကံချွန်တွေမိပါတယ်။ လူ့ဘဝရဲ့ အဓိပ္ပာယ်မှာ နေရကျိုးနပ်တယ်ဆိုတဲ့စကားဟာ ပြုံးရပျော်ရ ကြည်နူးရတဲ့အချိန် တွေအပေါ်မူတည်ပြီး ပြောတာပဲဖြစ်ပါမယ်။ ကိုဝင်းမောင်ဟာ လွတ်လွတ် လပ်လပ် ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နေချင်တဲ့ဆီမှာ ကံချွန်နဲ့ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး တူပါတယ်။ ကံချွန်တို့ ချပ်သင်းစာပေဟောပြောပွဲသွားကြတုန်းက ချပ်သင်း သစ်တော ကြိုးဝိုင်းကိုပါ ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ချပ်သင်းစာပေကော်မတီက သစ်တော ကြိုးဝိုင်းမှာ ဆင်လေ့ကျင့်ရေးစခန်းရှိတယ်ဆိုလို့ပါ။ ကံချွန်နဲ့ ကိုဝင်းမောင်က အဓိကကြည့်ချင်တာ။ ဆရာသစ်က ရောပါရတာ။ လိုက်ပို့မှာက သစ်တော ဌာနက။ သွားကြမယ်ဆိုတော့ လိုက်ပို့မယ့်ကားက ဟီးနီး သစ်တင် ကားကြီးပါ။ ဆရာသစ်ကတော့ ရှေ့ခေါင်းထဲကထိုင် လိုက်လို့ရပါတယ်။ ကံချွန်နဲ့ ကိုဝင်းမောင်က နောက်ကသစ်တင်တဲ့တန်းတွေပေါ် မတ်တတ်ရပ် လိုက်ရ တာ။ ဆရာသစ်က တပြုံးပြုံးပေါ့။ တောထဲကိုတော်တော်လေးဝင်မိတော့

ကားကစခန်းတစ်ခုမှာရပ်တယ်။

“ကားက ဒီနားထိပဲ ဝင်လို့ရတယ်ဆရာ”

“ဆင်လေ့ကျင့်ရေးစခန်းက ဘယ်မှာလဲ”

“လေးမိုင်လောက် လမ်းလျှောက်ရမယ်”

“လျှောက်မယ်လေ”

ဆရာသစ်ဟာ တောင့်တောင့်ကို မကျေမနပ်နဲ့ လိုက်ခဲ့ရတာပါ။ မင်းတို့ တမင်သက်သက် လူကြီးဒုက္ခပေးတာဆိုတဲ့အကြည့်နဲ့ကြည့်တာက အကြိမ်ကြိမ် ပါ။ နှစ်မိုင်လောက်လျှောက်ပြီးချိန်မှာ သစ်တောဝန်ထမ်းတစ်ဦးနဲ့တွေ့ရတယ်။ ဆင်တစ်ကောင်မုန်ယိုပြီး ထွက်သွားလို့ဆိုပြီး သတိပေးလိုက်တယ်။ ဘယ်လို လုပ်မလဲ။ လှည့်ပြန်မလား။ လှည့်ပြန်တာမှ ဆင်နဲ့တွေ့နေရင်ကော။ ဘာလုပ်ရ မှန်းမသိဖြစ်နေတုန်းမှာ ဝန်ထမ်းက နည်းနည်းဆက်လျှောက်လိုက်ရင်တော့ သင်တန်းသားတွေရဲ့ အဆောင်ရှိတယ်ဆိုလို့ ဆက်လျှောက်ကြတယ်။ အဲဒီမှာ သင်တန်းသားနှစ်ဆယ်လောက်တွေ့ရတယ်။ ကံချွန်တို့ကို ဟောပြောပွဲလာတဲ့ စာရေးဆရာတွေဆိုပြီး မိတ်ဆက်ပေးတော့ ထုံးစံအတိုင်း စကားနည်းနည်းပြော ပါပေါ့။ စကားပြောချိန်မရဘူးဆိုတော့ ကာတွန်းပုံဖြစ်ဖြစ်ရေးပါလို့ တောင်းဆို ရော။

ဒီတော့ ကိုဝင်းမောင်က -

‘ခင်ဗျားတို့လည်း တောထဲမှာ ယောက်ျားတွေချည်းနေရတာဆိုတော့ ပျင်း မှာပဲ။ ဒီတော့ ကာတွန်းပုံသက်သက် အရုပ်လေးတွေတော့ ရေးမပြတော့ပါဘူး။ အဲဒီကာတွန်းရုပ်လေးတွေနဲ့ အနုပညာဖြစ်အောင် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ နိုင်ငံခြား ဟာသ ကာတွန်းပုံတွေပြန်ရေးပြပါမယ်။ ခင်ဗျားတို့ခံစားရင်း စိတ်လက်ပေါ့ ပါးသွားအောင်လို့’ ဆိုပြီး ပလေးဘွိုင်းမဂ္ဂဇင်းထဲက ကာတွန်းပုံ တွေရေးပြပါ တယ်။ လေးငါးပုံပါပဲ။ ကံချွန်လည်းရေးရတာပါပဲ။ (ကိုယ်ကလည်း ရေးချင်ချင် ပါ) တောင်းဆိုကြတာကိုး။ လေ့လာထားတာတွေ ထုတ်သုံးရတော့တာပေါ့။ ပင့်ဟောက်မဂ္ဂဇင်းထဲက ကာတွန်းပုံ သုံးလေးပုံရေးပြဖြစ်တယ်။ တဝါးဝါး တဟားဟားနဲ့ သင်တန်းဆရာတွေပါ စိတ်လက်ပေါ့ပါးပြီး လန်းလန်းဆန်းဆန်း ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ သင်တန်းသားတွေအပြင်လိုက်ပို့တဲ့ ကော်မတီရော

ဟောပြောရတဲ့ ကံချွန်တို့ပါ လန်းဆန်းတာပါ။ အဲဒီကထွက်တော့ဆရာသစ်က
 ‘မြို့မနီး အိမ်ဝေး တောထဲတောင်ထဲမှာ လာပြီးနိုင်ငံဝန်ထမ်းဆောင်နေရ
 တဲ့ဝန်ထမ်းတွေကို ထပ်ပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့များ ရေးပြကြမှာလားလို့ ငါက
 စိုးရိမ်နေတာ။ အလုပ်လုပ်နေတဲ့လူတွေသွားပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ သွားပြောရင်
 မင်းတို့ အရိုက်ခံရမှာ။ ဟီး . . . ဟီး . . . တော်သေးတယ်။ မင်းတို့ကို
 ပလေးဘွိုင်းက ကယ်လိုက်တာ’

လို့ပြောပါတယ်။ အလုပ်လုပ်နေသူတွေကို လုပ်ငန်းတိုးတက်အောင်မြင်
 ဖို့ ပညာပေးတာမရှိမဖြစ်လိုအပ်သလို စိတ်လက်ပေါ့ပါး လန်းဆန်းသွားအောင်
 ဖြေဖျော်ပေးဖို့လည်း မရှိမဖြစ်လိုအပ်တယ်ဆိုတာ လက်တွေ့သိခဲ့ရတဲ့ ပွဲပါပဲ။

ကံချွန်တို့ ဆက်လျှောက်လိုက်တာ ဆင်လှေကျင့်ရေး စခန်းရောက်တော့
 ဆင်မပြောနဲ့ ကြွက်တောင်မတွေ့ရပါဘူး။ ဆင်ဦးစီးတွေလည်း ဆင်တွေနဲ့ အတူ
 တောထဲသွားနေကြပြီတဲ့။ သူတို့နေတဲ့ အိမ်တွေ၊ အသုံးအဆောင်တွေကို
 ဝါးနဲ့ချည်း လုပ်ထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဝါးအကြီး၊ အသေး အရွယ်စုံကို
 အသုံးပြုပြီးတော့ပေါ့။

ကွက်လပ်ထဲမှာတော့ ဧရာမ သစ်လုံးကြီးတွေနဲ့ လုပ်ထားတဲ့ တိုင်လေး
 တိုင်နဲ့ တန်းနှစ်တန်းရှိတယ်။ ဆင်ရိုင်းကို အဲဒီမှာ ထူးခတ်ထားပြီး အစားနည်း
 နည်းချင်း ကျွေးရင်း ယဉ်ပါးအောင်လုပ် လေ့ကျင့်ပေးတာလို့ ဆိုပါတယ်။
 ကံချွန်တို့ ဆင်စခန်းကပြန်တော့ သင်တန်းသားတွေကို မတွေ့ရတော့ပါဘူး။
 တောထဲမှာ လက်တွေ့လုပ်ဖို့သွားကြတာ ဖြစ်ပါမယ်။ ဆရာသစ်က -

‘ဝင်းမောင် - မင်းပုံအရေးကောင်းလို့ အကုန်ဂျူတီဖြုတ်ပြီး အိမ်ပြန်ပြေး
 ကြပြီ။ ဟိုကောင် ကံချွန် မင်းလည်း ဒီအမှုမှာပါတယ်’

ကိုစိန်မြင့် (ရွှေချည်ထိုး)

ဟိုတုန်းက . . .

‘စိန်မြင့်ကဘာလဲ’ လို့ မေးလာရင်

‘စိန်မြင့်ဆိုတာ အနုပညာကို ခံစားတတ်သူ၊ အနုပညာမြောက်အောင် ခင်းကျင်းပြင်ဆင်တတ်သူ၊ မြန်မာ့ရိုးရာအငွေ့အသက်တွေအပြည့်ပါတဲ့ အနုပညာသစ်တွေကို ဖန်တီးတတ်သူ။ အဲဒါ စိန်မြင့်ပဲလို့ ဖြေရမှာပါ။ အဲဒါ ကံချွန်သိတဲ့ စိန်မြင့်ပါပဲ။’

စိန်မြင့်
ကိုစိန်မြင့်
ဦးစိန်မြင့်

ဒီနေ့တွေ ဦးစိန်မြင့် အရွယ်ရောက်နေပါပြီ။ ကံချွန်နဲ့ စသိခဲ့တာ နှစ်သုံးဆယ်ကျော်ပါပြီ။ ဒီနေ့ ဦးစိန်မြင့်က ဘာလဲလို့မေးရင်လည်း ကံချွန်အဖြေက ပြောင်းမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဦးစိန်မြင့်ဟာ အနုပညာကို ခံစားတတ်သူ။ အနုပညာမြောက်အောင် ခင်းကျင်းပြင်ဆင်တတ်သူ။ မြန်မာ့ရိုးရာအငွေ့အသက်တွေအပြည့်ပါတဲ့ အနုပညာ သစ်တွေ ဖန်တီးနေသူပါပဲ။

ဦးစိန်မြင့် (ရွှေချည်ထိုး)

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ကံချွန်နဲ့စသိတဲ့၁၉၇၀-ခုနှစ်ဝန်းကျင်တုန်းက သူက ရှေးဟောင်းကျေးလက် လက်မှုပစ္စည်းတွေ၊ အနုပညာလက်ရာရာပါတဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေ စုဆောင်းနေတဲ့အချိန်။ ကြေးအလေးတွေကအစ လှည်းတို့၊ ယက္ကန်းစင်တို့၊ ရှေးအိမ်တို့လိုဟာမျိုးတွေပေါ့။ တိုက်ဆိုင်ချင်တော့ ကံချွန်ရဲ့ အိမ်နားက ချာတိတ်ကပွဲဈေးသည် သိန်းဝင်းတဲ့။ ကြေးကုန်သံကုန်ရောင်းတာ။ ဒီတော့ နယ်စုံ အရပ်စုံရောက်နေတာပေါ့။ ဘယ်နယ် ဘယ်ရွာ ဘယ်အရပ်မှာ ဘာတွေ ရှိတယ်။ ဘယ်လိုဟာတွေတွေ့ဖူးတယ်ဆိုတာ ဒီကောင်လေးက သိတယ်။ တွေ့တွေ့လာတာကိုး။

ကံချွန်က သူတို့နှစ်ယောက်ကို ဆက်ပေးလိုက်တယ်။ ကိုစိန်မြင့်က သိန်းဝင်းပြောပြတဲ့ လှည်းတို့၊ အိမ်တို့ကို ဓါတ်ပုံရိုက်ခဲ့ဖို့ ကင်မရာတစ်လုံးပေး တယ်။ ပစ္စည်းအသေးအမွှားတွေဆိုရင် တစ်ခါတည်း ဝယ်ခဲ့ဖို့ငွေလည်းထုတ် ပေးတယ်။ သိန်းဝင်း ပစ္စည်းရလာပြီဆိုတာနဲ့ ကံချွန်နဲ့အတူ သွားပို့ကြတယ်။ ကိုစိန်မြင့်မှာချင်တာရှိရင်လည်း ကံချွန်ကိုမှာထားတယ်။ ကောင်လေးပွဲဈေး သွားနေတဲ့ ရက်မျိုးမှာဆိုရင်ပေါ့။ အဲသလို ပတ်သတ်ယှက်နွယ်မှုကြောင့် ပိုပြီး အထိအတွေ့များခဲ့ကြတယ်ဆိုပါတော့။ ကိုစိန်မြင့်ကို စတွေ့ ကတည်းက ကြိုသိထားနှင့်ခဲ့တဲ့ ‘ရေဆေးစိန်မြင့်’ ဆိုတဲ့နာမည်ကြောင့် ကံချွန်က ခင်နှင့်ပြီး သားပါ။ သူ့ရဲ့ ရေဆေးပန်းချီလက်ရာတွေနဲ့ မင်ခြစ်ပုံကြမ်းတွေကို ကြည့်ရတဲ့ အခါမှာတော့ ပိုပြီးသဘောကျခဲ့တယ်။

ကံချွန် သူ့အိမ်ကို မကြာခဏရောက်နေရတော့ သူ့ပန်းချီလက်ရာတွေနဲ့ ပါ ရင်းနှီးလာရတယ်ဆိုပါတော့။ ပြီးတော့ ထူးထူးခြားခြားစိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်း တာက သူ့အိမ်လေးပဲ။ အလွန်လှပြီး ချစ်စရာကောင်းတဲ့ (MINI MUSEUM) ပြတိုက်သေးသေးလေးလိုပဲ။ သူ့ရဲ့အိမ်လေးဟာ သူ့ရဲ့အနုပညာခံစားမှု၊ ဖန်တီး မှု၊ အတွေး၊ စိတ်ကူးတွေကို ထင်ဟပ်ပြထားတာပဲ။ သူ့အိမ်လေးကို သူ့ဟာသူ တစ်မိမိမိမိကြည့်ပြီး အမြဲပြောင်းလဲပြင်ဆင်နေသေးတာ။ ရက်တစ်ပတ်တစ်ခါ လောက် အိမ်ရဲ့အပြင်အဆင်က ပြောင်းနေတာ။ အဲဒါကြောင့်လည်း သူ့အိမ်ကို ခဏခဏရောက်ဖြစ်တာပါ ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူ့အိမ်လေးကို တစ်မိမိမိမိကြည့်နေ ရတာကိုက ကံချွန်အတွက် စိတ်အဆာပြေသလိုဖြစ်နေတာအမှန်ပါပဲ။ ကြည့်နူး

ကျေနပ်မှုတစ်ခု အလိုလိုရနေတာကိုး။

ဦးစိန်မြင့်ရဲ့ ရေဆေးလက်ရာ

ကံချွန်ဟာ အဲဒီခံစားမှုကို ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် ခံစားနေရရုံနဲ့ မကျေနပ်နိုင်ဘဲ ကိုယ်လိုအပ်ညာခံစားဖို့ ဝါသနာပါတဲ့ မိတ်ဆွေတွေကိုပါ ဒီကြည်နူးမှုလေး မျှဝေချင်လို့ သူ့အိမ်ခေါ်ခေါ်သွားဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်စားနေတဲ့ စကားလုံး နဲ့ပြောရရင်တော့ ကံချွန်ရဲ့ ရူးသွပ်မှုကို ကိုစိန်မြင့်က နားလည်ပေးတယ်ဆိုပါတော့။ ကျွန်တော်ခေါ်ခေါ်သွားတဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတွေကို ကြည်ကြည် လင်လင်လက်ခံတယ်။ ကြိုဆိုတယ်။ တစ်ခါတလေမှာ ကံချွန်တို့သွားတဲ့ အချိန်သူနဲ့လွဲနေတာမျိုးကြုံရတယ်။ အဲသလို မတွေ့လို့ ပြန်ပြောပြမိတော့ . . .

‘နောင် ကျွန်တော်မရှိလည်း ခင်ဗျားဟာခင်ဗျား သော့ဖွင့်ဝင်ပြပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်မှာထားလိုက်မယ်’

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဆိုပြီး သူ့ရဲ့ မိနီမြူဇီယမ်(MINI MUSEUM) လေးဟာ ကံချွန် ဝင်လိုဝင် ထွက်လိုထွက်ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့ထိဆိုပါတော့။ ကံချွန်နဲ့ကိုစိန်မြင့်ရဲ့ ပတ်သက်ယှက်နွယ်မှု ခင်မင်မှုက ဒါပါပဲ။ သူ့ရဲ့ အနုပညာဖန်တီးမှု၊ အနုပညာ စိတ်ကူး၊ အနုပညာအတွေးတွေကို ကံချွန်က နှစ်သက်တယ်။ သဘောကျတယ်။ နှစ်သုံးဆယ်ဆိုတဲ့ အချိန်ကာလကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ရောက်လာတဲ့ ဒီနေ့ထိ ကံချွန်နဲ့ ကိုစိန်မြင့်ကြားမှာ ဘာမှ မပြောင်းလဲပါဘူး။ အဲသလို မပြောင်းလဲတဲ့ ခင်မင်မှုကြောင့်၊ ဆက်ဆံရေးကြောင့် ဒီစာကိုရေးဖြစ်တာပါ။ သူနဲ့ ကျွန်တော် ရဲ့ ဆက်ဆံရေးကို တွေးကြည့်ရင် ပီတိဖြစ်ရတယ်။

ဘာအကျိုးကျေးဇူးအတွက်မှမဟုတ်ဘဲ၊

ဘာမျှော်လင့်ချက်မှမရှိဘဲ၊

အနုပညာကို အခြေခံပြီး ခင်မင်ခဲ့တာ။ ကံချွန်ကံကောင်းပါတယ်။ ကိုစိန်မြင့်အပါအဝင် ရင်းနှီးခင်မင်ရတဲ့ မိတ်ဆွေများဟာ ရိုးသားဖြူစင်စွာ၊ ရင်းနှီး ခင်မင်စွာ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်တွေ့တာနဲ့

‘ဘာလုပ်ပေးရမလဲ’

‘ဘာကူညီရမလဲ’

ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ပြိုင်တူမေးပြီးပေါင်းခဲ့ကြသူများဖြစ်နေတာပါပဲ။ ဘယ် အချိန်မှာပဲတွေ့တွေ့၊ မတွေ့တာဘယ်လောက်ပဲကြာကြာ၊ အခြေအနေတွေ ဘယ်လိုပဲ ပြောင်းပြောင်း၊ ခင်မင်မှုတွေမပြောင်းတဲ့ မိတ်ဆွေဆိုတာ၊ လက်ချိုး ရေလို့ရလောက်တဲ့ အရေအတွက်ပဲရှိကြတာပါ။ လူတိုင်းမှာဆိုပါတော့။

ဦးစိန်မြင့်ဆိုတာ ဒီနေ့မှာ ကမ္ဘာကို ရွာဖြစ်အောင် သူ့အနုပညာနဲ့ဖန်တီးနိုင် နေပါပြီ။ ပြည်ပမှာ ပန်းချီပြပွဲတွေအခါခါ လုပ်ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ယူသွားသမျှကား လက်ကျန်မရှိရောင်းရတဲ့ အနေအထားပါ။ အနုပညာကို တံတားခင်းပြီး ကြိုက် တဲ့နိုင်ငံကို ရွာတောင်ပိုင်းနဲ့ ရွာမြောက်ပိုင်းလည်သလို သွားလို့ရနေပါပြီ။

သူ့ကို . . .

မန္တလေးမြို့ရဲ့ မြို့သစ်၊ ၉-၈၊ ၆၁ လမ်းကျောက်တစ်ဖက်ပိတ်လမ်းသွယ် လေးထဲက ကံချွန်ရဲ့ ပြခန်းမှာ ‘တင့်လှပေဟန်’ ပန်းချီပြပွဲလုပ်မယ် ပန်းချီကား ပေးပါဆိုတော့ . . .

ဆရာကြီး ဦးအေးမြင့် (မြန်မာ့ရိုးရာ)
 တမ္ပဝတီ ဦးဝင်းမောင်
 ဦးဇော်ဝင်း (သစ်ထွင်း) ယဉ်ကျေးမှုတက္ကသိုလ်မန္တလေးတို့ဆီမှာ ပန်းချီကား
 တောင်းတုန်းကလိုပါပဲ။
 ‘ယူလေ’ တဲ့။

v v v

မြို့တော်မောင်ယဉ်အောင်ရဲ့ဟာသ

‘ကံချွန်ဟာ ဇာတ်သဘင်လောကသားများနဲ့ ရင်းနှီးမှုဟာ စာပေလောက
 သားများနဲ့ ရင်းနှီးမှုထက်ပိုပါတယ်ခင်ဗျ။ မန္တလေးမှတ်ဆိတ်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်
 တစ်ခေတ် ၁၉၈၀ ကျော်ဝန်းကျင်နှစ်များမှာ ဘီအီးဒီအောင်သိုက်၊ မိုးဝင်း၊ မိုးမင်း၊
 မန္တလေးကိုချစ်စရာ၊ ကိုဒီပါ၊ ကိုထင်ပေါ်၊ ကိုသာဓု စတဲ့သဘင်လောက
 သားများနှင့်အတူ ကံချွန်ဟာအချိန်ကုန်ခဲ့သူပါ။ ကိုချစ်စရာ၊ ကိုဒီပါ၊ ကိုထင်ပေါ်
 တို့ကို အကြောင်းပြုပြီး ဦးရွှေဗျိုင်း၊ ဦးနောက်တိုး၊ ဦးပေါစ် စတဲ့ သက်ကြီးလူရွှင်
 တော်ကြီးများနဲ့လည်း အခါအားလျော်စွာ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ အောင်မြင်တဲ့
 ဒါရိုက်တာများဖြစ်တဲ့ ကိုမြတ်မိုင်း၊ မောင်ယဉ်အောင်၊ ကိုငြိမ်းမင်းတို့နဲ့လည်း
 ဆုံဖြစ်ပါတယ်။

ကံချွန်ဟာ မန္တလေးလူရွှင်တော်များကို ကံချွန်ရဲ့ဆရာများအဖြစ် လေးစား
 စွာ အသိအမှတ်ပြုထားသူပါ။ လောကကြီးကို ‘ဟာသ’ ရှုထောင့်က ကြည့်မြင်
 တတ်ဖို့ အလေ့အကျင့်ကို မန္တလေးသဘင်လောက ဟာသပညာရှင်များထံက
 ကံချွန်ရခဲ့တာပါခင်ဗျ။ ဟာသစာပေကို ဟာသစာရေးဆရာကြီးများရဲ့ စာအုပ်
 ဖတ်ပြီးလေ့လာသလို မန္တလေးသဘင်လောက ဟာသပညာရှင်များဟာ ကံချွန်
 အတွက် ‘သက်ရှိစာအုပ်များ’ ပါပဲ။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဟာသဆိုတာ မျက်ရည်နဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။

ဘဝနာခဲလို့ ဟာသအားကောင်းတာဆိုတဲ့ စကားတွေရဲ့ အနှစ်သာရကို တိတိကျကျ ခွဲခြားပြီး ကွဲကွဲပြားပြားနားလည်အောင်၊ မန္တလေးသဘင်လောက လူရွှင်တော်ကြီးများဟာ သူတို့ဘဝနဲ့ရင်းပြီး ကံချွန်ကို ပညာသင်ပေးနေသလို ခံစားရပါတယ်။ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ဘဝကနေ ဖန်တီးရတဲ့ဟာသတွေမှာက ‘အတတ် ပညာ’ ကို အားပြုပြီး ဖန်တီးထားရတာမို့ ရယ်ရဦးတော့ ‘ရင်’ ကို မထိလာဘူး။ မပြည့်မစုံ ဘဝထဲကနေ လျှပ်ပြက်လိုက်သလို မထင်မှတ်ဘဲ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ဟာသတွေမှာ အတတ်ပညာနဲ့ဖန်တီးတာထက် တစ်ဆင့်မြင့်ပါတယ်။ ခံစား ချက်ကို အကြောင်းပြုပြီး ‘ပါရမီ’ ကြောင့်မွေးဖွားလာတဲ့ ဟာသတွေပါ။ အဲသလို ဟာသမျိုးက တသသဖြစ်ပြီး စွဲကျန်ရစ်စေတယ်။ ကံချွန် ဟာသစာပေပေါင်း များစွာဖတ်ရှုဖူးပါတယ်။ ဟာသအပြောကောင်းသူများစွာရဲ့စကားဝိုင်းမှာ နား ထောင်ဖူးပါတယ်။ ဟာသဖန်တီးသူများစွာရဲ့ ဟာသများကို လေ့လာခံစားဖူး ပါသည်။

စွဲကျန်ရစ်တာကတော့ စင်ပေါ်က ဟာသတွေမဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝထဲက ဟာသတွေပါ။ မြို့တော် မောင်ယဉ်အောင်ရဲ့ ဘဝထဲကဟာသအချို့ကို တင်ပြ ပါစေ။ ကြာတော့ကြာပါပြီ။

မန္တလေး တော်သလင်းနေ ကတ္တရာ အရည်ပျော်အောင် ပူနေချိန်မှာ မောင်ယဉ်အောင်နဲ့ ချစ်စရာဟာ ဆန်ဖိုးလေးရရ၊ ဆီဖိုးလေးရရ ကြံကြဖန်ကြဖို့ ထွက်ခဲ့ရင်း နှစ်ယောက်အတူစီးလာတဲ့ စက်ဘီးဟာ ဘောင်ကျိုးပြီး ရှေ့ဘီးနဲ့ လက်ကိုင်ကတခြား၊နောက်ဘီးနဲ့ဖင်ထိုင်ခုံကတခြားဖြစ်လို့နှစ်ယောက်လုံးကျွမ်းထိုး မှောက်ခုံလွင့်ကျသွားပါသတဲ့။ ဒီတော့လည်း လူးလဲထပြီး ကိုယဉ်အောင်က ရှေ့ဘီးနဲ့လက်ကိုင်ကိုတွန်း၊ ကိုချစ်စရာက ဖင်ထိုင်ခုံနဲ့ နောက်ဘီးကို မလာရင်း ကိုချစ်စရာက ဆပ်ကတွေမှာ တီးလေ့ရှိတဲ့ တီးလုံးကို ပါးစပ်ဆိုင်းနဲ့ တီးပေး သတဲ့။

‘တော် . . . တတော်တော် . . . ခုံးခုံး . . . တော်တတော်တော်’

ဆိုပြီးတော့။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ယဉ်အောင် ရှေ့ဘီးနဲ့လက်ကိုင်ချည်းတွန်းသွား
နေရာကနေ -

‘မောင်ချစ်ရေ တို့မောပြီကွာ။ ဆင်တွေ၊ ကျားတွေ တစ်လှည့်ထုတ် လိုက်ဦး’
လို့ ပြောသတဲ့။

မြို့တော်သိန်းအောင် အလွမ်းပြေဆိုပြီး ဓားတောင်ကို ပြန်ကတော့
ကိုယဉ်အောင်မှာ အခက်အခဲတွေအများကြီးရှိပါတယ်။ ဇာတ်ခုံနဲ့ နှစ်နှစ်ဆယ်
လောက် ကင်းကွာနေတဲ့ မြန်မာဇာတ်သဘင်လောကမှာ ပြဇာတ်တစ်ခေတ်
(ရုပ်ရှင်တွေ ခေတ်ကောင်းချိန်မှာ) ထူထောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ မြို့တော်ယဉ်အောင်ကို
ဇာတ်ခုံနဲ့ ထိတွေ့ဖူးတာ နှစ်နှစ်လောက်သာရှိသေးတဲ့ သူများကလည်း ဟိန်းကြ
ဟောက်ကြအဖြစ်နဲ့ ကြုံရပါတယ်။ ကိုယဉ်အောင် ဘယ်လောက်လုပ်နိုင်တယ်။
ဘာတွေလုပ်တတ်တယ်ဆိုတာမှ မသိဘဲကိုး။ ဇာတ်တိုက်နေတဲ့ ရက်ပိုင်းမှာ
ကိုယဉ်အောင်ကို ကြည့်လိုက်ရင် W.T.C အဆောက်အဦးပြိုတဲ့အထဲက တိုး
ထွက်လာတဲ့သူကို ကြည့်လိုက်ရသလိုပဲ။

‘ဘယ်လိုတုန်းဗျ။ အခြေအနေက’

‘ကျားကို ခွေးဝိုင်းကိုက်တာခံရတာဗျ။ ခုမှတော့ ရုန်းလို့မရတော့ဘူး။
လှုပ်လေမြုပ်လေဖြစ်နေတာ’ လို့ပြောရင်း ရယ်ပြလေ့ရှိတယ်။

ကံချွန် ပန်းချီပြပွဲ လုပ်နေတဲ့ရက်မှာ ကိုယဉ်အောင်ကို စောစောလာခဲ့ဖို့
ခေါ်တော့ -

‘ကိုကံ အဲဒါတော့သည်းခံဗျာ။ ကျွန်တော်စောစောလာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။
အနွေးထည်ကမရှိဘူးဗျ။ မနက်စောစောဆိုရင် နားထင်ပလာစတာကပ်ပြီး
စောင်ခြုံထိုင်နေရတာ။ ဘေးလူမြင်ရလည်း နေမကောင်းလို့ စောင်ခြုံထားသလို
ဘာလိုလိုပေါ့ဗျာ’လို့ပြောပါတယ်။ ကိုယဉ်အောင်ဟာ ဟာသအားကောင်းလွန်း
လို့အောင်မြင်တဲ့ ဒါရိုက်တာဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။ ကြုံဆုံရင်ဆိုင်ရသမျှ စိတ်မချမ်း
သာစရာတွေ ပြဿနာတွေ ဒုက္ခတွေကို ဟာသနဲ့ချေဖျက်နိုင်စွမ်းရှိတယ်လေ။
မိသားစုခြောက်ဆယ်ကျော်ရဲ့ စားဝတ်နေရေးကို တာဝန်ယူရတဲ့အလုပ်လို့

ပြောရမယ့်စင်တင်ဒါရိုက်တာအလုပ်ဟာ စိတ်ညစ်စရာ သောင်းခြောက်ထောင် နဲ့အဆင်မပြေမှုတွေကို ဖင်ခုထိုင်နေရတဲ့အလုပ်ပါ။ မြို့တော်ဇာတ်သဘင်ကို အမှီပြုရပ်တည်နေတဲ့ မိသားစုတွေအတွက် မြို့တော်ဇာတ်သဘင်ကြီး အောင်မြင်နေဖို့တာဝန်က သူ့တာဝန်လေ။ ဒါက ကံချွန်ရဲ့အမြင်ပါ။ အဲဒီစကား ကို တစ်ခါက သူ့ကိုပြောမိတော့ . . .

“ဟုတ်ရဲ့လားဗျာ”

“ခင်ဗျားဆီက ပြန်လုံးကိုကြားချင်သေးတယ်”

“ပြန်စရာကို စကားမရှိဘူး။ ကျွန်တော့်မှာ အဲသလိုအစွမ်းအစမျိုးရှိတယ် ဆိုတာ ခုခင်ဗျားပြောမှသိရတာ။ ကျွန်တော့်မိသားစုသာ ဒီစကားကြားသွားရင် ခင်ဗျားကို ဟားမှာသေချာတယ်။ ကျွန်တော့်တာဝန်ကိုတောင် မိသားစုက ယူထားရတာဗျ။

လို့ပြောပါတယ်။ သူ့ဘဝအတွေ့အကြုံကို ဟာသလုပ်ပြောပြတဲ့အခါ ရယ်လိုက်ရပေမယ့် အားနာတယ်။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၁၈. ၂. ၀၂

၂ ပြဿနာ

ကံချွန်တွေ့မိတာပါ။ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းတွေ့ရတာ အားမရလို့ စာဖတ်သူများပါ တွေးကြည့်ဖို့ တင်ပြလိုက်ရတာပါခင်ဗျာ။ အတွေးစ ရမိတာက နိုင်ငံခြားဟာသတို့လေး တစ်ခုကပါ။ အဲဒီ ဟာသတို့လေးက . . .

မွေးမြူရေးခြံတစ်ခုတွင် ကျောင်းသားကလေးများ လာရောက်လေ့လာရာ ခြံပိုင်ရှင်က လိုက်လံပြသသည်။ ကျောင်းသားလေးများ လိုက်လံကြည့်ရှုနေရာမှ တစ်ယောက်က -

“ဦးလေး - ဟိုကြက်အနက်တွေက ဥအဖြူတွေ ဥပြီးတော့၊ ကြက်အဖြူ တွေကတော့ ဘာလို့ ဥအနက်တွေမဥရတာလဲဟင်”

ဆိုတဲ့ ဟာသပါခင်ဗျာ။ ဟာသတို့လေးမှာလည်း ခြံရှင်ရဲ့အဖြေမပါ ပါဘူး။ အဲဒါမနေနိုင်မထိုင်နိုင်နဲ့ ကံချွန်ဆက်စဉ်းစားမိတာပါ။ ဥတွေ ဘာလို့ဖြူတာလဲ။ ဥအနှစ်တွေကရော ဘာလို့ဝါကြတာလဲ။ ဥတချို့မှာတော့ အဖြူပေါ်မှာ အစက် အပြောက်ပါတာမျိုးတွေ့ဖူးပါတယ်။ ငုံးဥမှာ ဆိုပါတော့၊ အညိုပြောက်ကလေး တွေ ပါ ပါတယ်။

လိပ်ဥ၊ ကြက်ဥ၊ ငန်းဥ၊ အိမ်မြှောင်ဥ၊ မြွေဥ၊ မန်ဒါလီဥ၊ ပုရွက်ဆိတ်ဥ၊ ကုန်းနေသတ္တဝါ အတော်များများဟာ ဥအဖြူတွေ ဥကြတယ်။ အနှစ်က အဝါ ရောင်ဖြစ်တယ်။ အဖြူမှာ မှိုင်းတာ ညှို့တာ၊ စိမ်းရောင်သမ်းတာ၊ အဝါရောင် သမ်းတာဆိုတာမျိုးတော့ရှိပါတယ်။ ခြံငုံပြီးပြောရရင်တော့ အဖြူပါပဲ။ အနှစ်တွေ ကလည်း မသိမသာကွာခြားမှု ရှိနိုင်ပေမယ့် အဝါရောင်မှာပဲ အခြေခံတာပါ။

ခုလို တွေးကြည့်တဲ့အတွက် ဘာရနိုင်သလဲဆိုတော့ ဘာမှမရပါဘူး။ အဲဒါ ကြောင့် စိတ်သက်တောင့်သက်သာရှိတဲ့ တွေးနည်းလို့ ဆိုရပါမယ်ခင်ဗျာ။ ငွေရဖို့ တွေးပြီး ငွေမရရင်၊ နာမည်ကြီးဖို့တွေးပြီး နာမည်မကြီးရင်၊ မအောင်မြင်တဲ့ အတွေးကို တွေးမိတဲ့အတွက် အတွေးရှုံးပါတယ်။ တွေးတဲ့အတိုင်းအောင်မြင် ရင်တော့ ကြည်နူးရတာပေါ့လေ။

ဥဘာလို့ဖြူရသလဲ - အနှစ်ဘာကြောင့်ဝါရသလဲဆိုတာကတော့ တွေးမရ လည်း နာမည်မပျက်နိုင်ပါဘူးခင်ဗျာ။ အဲ တွေးလို့ရလိုက်ရင်တော့ အဲဒီအတွေး

ကို အခြေခံပြီး ဥတွေကိုအဝါတွေ၊ အစိမ်းတွေ၊ အနက်တွေ၊ အပြောက်တွေ၊ အစင်းတွေ၊ အကွက်တွေဖြစ်အောင် ဥလာဖို့အတွက် ဘယ်လိုဖန်တီးပေးရင် ရနိုင်မလဲ။ အားလုံးဖြူနေတာကတော့ ရိုးနေပြီ။ ဥအနက်တို့ ဥအညိုတို့ဆိုရင် တော့ ဈေးကွက်မှာ ပိုရနိုင်မလား။ အရောင်းသွက် တစ်ဆယ်ထဲပါမလား။

စားသောက်ဆိုင်တွေမှာလည်း ဥကို ဦးစားပေး နေရာပေး ခင်းကျင်းပြသ ထားတာမျိုး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဥတွေအားလုံးဖြူနေတဲ့အတွက် ဥတဲ့အခါ ကြက်တွေမှာ အလိမ်ခံနေရပါခင်ဗျာ။ ဘဲဥတွေကို ကြက်မနဲ့ဝပ်ခိုင်း၊ ဘဲလေး တွေပေါက်လာ။ ကြက်မကြီးက ထိန်းရ။ အဖြူချင်းတူနေတော့ သူ့ဥလိုလို၊ ကိုယ့်ဥလိုလိုနဲ့ ဝပ်လိုက်ရတာ။

ဘဲဆိုတဲ့ အမျိုးကလည်း တော်တော်စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့နိုင်တာ၊ ကန်စပ်လည်း ဥတာပဲ၊ အစာစားရင်းလည်းဥတာပဲ။ ခြံထဲမှာ ဟိုတစ်လုံး ဒီတစ်လုံးတွေ့ရာနေ ရာ ကြုံသလို၊ ဖြစ်သလို ဥထားတာ။ ဘဲမှာ ဝပ်ကျင်းမှမလိုဘဲ။ ဘဲခြံတွေ ဘဲဥ လိုက်ကောက်ရတာပျော်စရာတော့အကောင်းသာ။ ဘဲဥတွေ ဖောက်ချင် ပြီဆိုရင် ကြက်မကြီးကို အဝပ်ခိုင်းရတာပဲ။ အဲဒီမှာလည်း ပြဿနာ။ ဘဲလေး တွေ နည်းနည်းကြီးလာတာနဲ့ ကြက်မကြီး ဒုက္ခရောက်တော့တာ။ ဟိုငတိတွေ က ဂတ်ဂတ် - ဂတ်ဂတ်ဆိုပြီး ရေထဲဆင်းသွားရော။ ကြက်မကြီးခင်မျှာ ရေထဲ လည်းဆင်းမလိုက်နိုင်။ ကမ်းပေါ်မှာ ဟိုပြေး ဒီပြေးနဲ့။ ဥတွေဖြူနေတဲ့အတွက် အရောခံရတာပေါ့ ခင်ဗျာ။ အကောင်ပေါက်လာကာမှ ကြက်မဟုတ်မှန်း သိရတာကိုး။ ဒါပေမယ့် ကြက်မကြီးကတော့ ကြက်မေတ္တာအပြည့်နဲ့ပဲ။ သိနေ လည်း ချစ်ရှာတာပါပဲ။

ခုတော့ ဥတွေမှာ မိဘမဲ့ ဖြစ်ရပြန်ပြီ။ စက်ဖောက်ဆိုတာတွေလေ။ ဓါတ် ဖောက်လို့လည်း ခေါ်ကြတယ်။ ဥတွေကို စက်နဲ့ဖောက်လိုက်တော့ ပေါက်လာ ကတည်းက အမေကို မတွေ့ရတော့ဘူး။ အမေရင်ငွေ့အစား မီးလုံးရင်ငွေ့ခိုပြီး ကြီးရတော့တာပေါ့။ အမိမဲ့ကြက်များ အားငယ်တယ်ဆိုတာလည်းဟုတ်တယ်။ ဓါတ်ဖောက်ကြက်ထဲမှာ တိုက်ကြက်မရှိဘူးလေ။ ကြက်ကြမ်းကတော့ လိုင်းရှင်း တယ်။ မိဘနဲ့ ကြီးပြင်းရတော့ သတ္တိကောင်းတယ်။ ဘဲမျိုးဘိုးတူဆိုတဲ့စကား ဟာ ကြက်ဖတွေမှာလည်း ရှိပါတယ်။ အဖေဘူးကြက်က သားလည်း ဘူးကြက်

ဖြစ်တာပဲ။

အဖေ တိုက်ကြက်မှ သားလည်း အခွပ်ကောင်းတာ။

ဒါလည်းတွေးချင်စရာပဲ။

ဥအဖြူ အနှစ်ဝါပေမယ့် ပေါက်လာတော့ ကြက်မိဘလိုပဲ တူတာခင်ဗျ။ ဆိုးတာ တစ်ချက်က ကြက်ညီအစ်ကိုချင်းလည်း မညာဘူး။ ခွပ်ပြီဆို အသေ အကြေပဲ။ ဒါကြောင့် ကြက်ဖ တစ်ကောင်ပဲ ထားရတယ်။ ပေါက်တဲ့ကြက်ထဲ မှာ အဖတွေပါတာများနေရင် ရောင်းပစ်ရတာပါ။

ကြက်ဥ ဟာသတို့ တစ်ခုလည်းရှိပါသေးတယ်။

ကြက်ခြံမှာ လေ့လာတဲ့ ကလေးတွေကို ခြံရှင်က ဥဖောက်စက်ပြသတဲ့။ ကလေးတွေက ကြက်ပေါက်စလေးတွေကိုကြည့်ပြီး အတော်အံ့သြနေကြ တယ်။ ဒီတော့ ခြံရှင်က -

‘မင်းတို့က ကြက်ကလေးတွေ ဥထဲက ထွက်လာတာကို အံ့သြနေတာလား’ လို့မေးတယ်။ အဲဒီတော့ ကလေးတစ်ယောက်က

‘ထွက်လာတာကို မအံ့သြပါဘူး။ ဘယ်လိုလုပ် ဝင်နေခဲ့သလဲဆိုတာကိုပဲ အံ့သြတာပါ’ လို့ ပြန်ဖြေသတဲ့။

ဒီပုံပြင် သတိရတော့လည်း ကံချွန်တို့ ငယ်ငယ်က ငြင်းခုံဖူးတဲ့ ကြက်မကြီး ကဥလို့ ကြက်ဥဖြစ်တာလား။ ကြက်ဥကပေါက်လို့ ကြက်မကြီးဖြစ်တာလား။ ကြက်ဥက အစလား။ ကြက်မကြီးကအစလား။ ကြက်မကြီးကအစဆိုရင် ကြက်ဖကြီးအတွက်တော့ ကြက်ဥကအစဖြစ်မနေဘူးလား။ ဒါဖြင့် ကြက်မကြီး ကရော ဘယ်လိုလုပ်ဥနိုင်မှာလဲ။ အဲ - ဗျိုင်းကျတော့ အမေပဲရှိတယ်လို့ ကြားဖူး ပြန်ရော။ အဲဒါလည်း ဟုတ်မဟုတ် လေ့လာသင့်တဲ့ကိစ္စပါပဲ။ တကယ်ကို အရည်မရ အဖတ်မရ လုပ်ရမယ့် သုတေသနမို့ ကံချွန်စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ဗျိုင်းတွေက လေဥ ဥတာလို့ ကြားဖူးပါတယ်။ ကဲ ဒီလိုဆို ဗျိုင်းမှာရော ဥက ပထမလား၊ ဗျိုင်းက ပထမလား။

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဇန်နဝါရီ

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

အလွယ်ဆုံးဆိုတာဟာ အခက်ဆုံးပါပဲ

အဆုံးစွန်နှစ်ဖက်ကို ရောက်သွားတာနဲ့ တူညီမှုဆိုတာရှိတတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။ ပန်းချီဆရာကြီးတစ်ယောက်ဟာ မင်းသမီး က၊နေတဲ့ပုံကို မိနစ်နှစ်ဆယ် အတွင်း ဆီဆေးနဲ့ရေးပြသွားတာ ကြည့်ဖူးပါတယ်။ စကတည်းက ဆေးကို စုတ်တံနဲ့တို့ပြီး တောက်လျှောက်ရေးသွားတာပါ။ အောက်လိုင်းတောင် မကောက်ပါဘူး။ ဟိုခြစ်၊ ဒီခြစ် တစ်ချက်နှစ်ချက်တို့နဲ့ ပုံပေါ်သွားတာပါ။ သူ ရေးတာကြည့်ရတာ သိပ်လွယ်တယ်။ လွယ်လွယ်လေး ရေးသွားတာ။ အဲသလို သက်တောင့်သက်သာနဲ့ လွယ်လွယ်လေးနဲ့ရေးပြဖို့ဆိုတာ တော်တော်ခက်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ သူ့အတွက်သာလွယ်နေတာပါ။ အဲသလို လွယ်လွယ်လေးနဲ့ လုပ်သွားနိုင်ဖို့ နှစ်လေးဆယ်လောက် လေ့ကျင့်ခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ပန်းခက်ပန်းနွယ် ပန်းကနုတ်တွေနဲ့ စားပွဲ၊ ကလားထိုင်တွေကို ကံချွန်တို့ တွေ့ဖူးပါတယ်။ ပရိဘောဂဆိုင်ကြီးတွေမှာပေါ့။ ပန်းပုဆရာတစ်ယောက်က ရှာရှာဖွေဖွေတွေ့လာတဲ့သစ်မြစ်ကို ဖြတ်တောက်ပြီး အနုပညာပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်အောင်လုပ်လိုက်တော့ အဲဒီသစ်မြစ်ဟာ ပန်းစားပွဲကြီးပေါ်ရောက်သွားပါတယ်။ ဒီတော့ လက်သမားဆရာက သေသေချာချာကြည့်တယ်။ ဟိုလိုကြည့်၊ ဒီလိုကြည့်။ ပြီးတော့ အသာပြန်ချပြီး မလွယ်ဘူးဗျို့၊ ဒီလိုသစ်မြစ်ကို ရှာတတ်ဖို့ ရော၊ ရှာတွေ့ဦးတော့လည်း ဒီလိုဖြတ်တောက်လိုက်တာနဲ့ ပန်းပုတစ်ခုဖြစ်သွားဖို့အတွက် မြင်တတ်ဦးမှလို့ သူ့ရဲ့စားပွဲပေါ်တင်ထားတဲ့ ပန်းပုကိုကြည့်ပြီးပြောတာလည်း တွေ့ဖူးပါတယ် ခင်ဗျာ။

ဆန့်ကျင်ဘက်နှစ်ခုမှာ ရှိနေတဲ့ သဘောတရား တစ်စိပ်တစ်ပိုင်း တူညီမှုဆိုပြီး စာတမ်းတစ်စောင်လောက်ရေးရရင် ကောင်းမလားလို့ ကံချွန်စဉ်းစားနေပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကံချွန်က ပန်းပွင့်တွေနဲ့ အင်္ကျီဝတ်ထားတဲ့နေ့ ပန်းပွင့်ဆိုတာက သေးသေးမဟုတ်ပါဘူး။ ဆယ်လက်မလောက်ရှိတဲ့ အပွင့်ကြီးတွေပါ။ တစ်ပွင့်အနီ၊ တစ်ပွင့်အဝါ၊ တစ်ပွင့်အပြာ အောက်ခံက နက်မှောင်နေတာဆိုတော့ တွေးသာကြည့်ပါတော့။ ကိုမိုးဒီဝတ်ထားတဲ့ သိပ်ကောင်းတယ် ထူးရှယ် ကြော်ငြာထဲက အင်္ကျီက ယဉ်ပါသေးတယ်။ အဲသလောက် စူးစူးရဲရဲ ပြုံးပြုံး

ကြောင်ကြောင်ကို ဝတ်ထားတဲ့နေ့မှ စာရေးဆရာတစ်ယောက်နဲ့ ဆုံမိတယ်။ သူကတော့ လည်းကတုံးလွဲရင် ဘာမှမဝတ်ပါဘူး။ အများဆုံးဝတ်တာက ဖျင်အင်္ကျီပါ။

ကံချွန်သူ့ကို စကားတစ်ခွန်းပြောမိတယ်။ သူ့မျက်နှာပေါ်က အပြုံးကို သနားမိလို့ပါ။ ဉာဏ်အလင်းရပါစေတော့ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ပါ။

‘သူငယ်ချင်း ခုလိုဝတ်ရဲဖို့အတွက်လည်း သတ္တိလိုတာပဲ’ ဆိုတဲ့စကားပါ ခင်ဗျာ။ ကိုယ့်ဘဝမှာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့အရာကို ခပ်လွယ်လွယ်လေး သဘောထားနိုင်ဖို့ဆိုတာ အလွန်မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ။ ဒီစာကြောင်းကို ရေးမိတာကတော့ ကံချွန်ရဲ့ မိတ်ဆွေ လူရွှင်တော် (မန္တလေးက မူလ) ကိုချစ်စရာရဲ့စကားတစ်ခွန်းကြောင့်ပါ။ သူက

‘ကျုပ်သားက ကျုပ်တို့အိပ်ယာကမထခင် ထထွက်သွားပြီး ပိုက်ဆံရှာပြီလေ။ မိဘကို အားကိုးလို့မရမှန်းသိတော့ သူ့ပြဿနာသူဟာသူ ထရှင်းတာ’

ဆိုတဲ့စကားပါ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဘဝမှာ အလွန်ခက်ခဲတဲ့အရာကို ခပ်လွယ်လွယ်လေး သဘောထားနိုင်ဖို့ဆိုတာ အလွန်မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါလို့ ရေးမိတာပါ။ အဆုံးစွန်နှစ်ဖက်ရဲ့ တူညီမှုတွေမှာ သိလို့ကြောက်တာနဲ့ မသိလို့ မကြောက်တာဆိုတဲ့ စကားတွေကိုလည်း သတိရမိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ပြီးတော့ အလေးအနက်ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းပေးရမယ့် ပြဿနာမျိုးတွေမှာ သက်တောင့်သက်သာလေးနေပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါးဖြစ်အောင် နားပြီးမှ ဖြေရှင်းပေးတာမျိုးလည်း ကြုံဖူးပါတယ်။

အလုပ်ကို အလွန်အကျွံလုပ်တာနဲ့ အနားယူ အပန်းဖြေရတာလည်း မျှတအောင်တွဲထားရတာပါပဲ။ ဒီကိစ္စမှာတော့ ကံချွန်တို့အရင်က သဘောမပေါက်ခဲ့ကြပါဘူး။ အနားယူတယ်ဆိုတာကြီးကိုပေါ့ခင်ဗျာ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကံချွန်တို့က အမြဲလိုလို နားနေကြတာကိုး။

ဟာသနှင့် မျက်ရည်သည် ဆက်စပ်နေ၏ဆိုတဲ့စကားလည်း ရှိပါသေးတယ်။

လူတိုင်းဟာ ပြုံးချင် ရယ်ချင်တာပေါ့။ ငိုချင်တဲ့လူရယ်လို့ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။ ပြုံးချင်ရယ်ချင်ကြပါတယ်ဆိုပေမယ့် ပြုံးအောင် ရယ်အောင်လုပ်ဖို့ကျတော့

ခက်ပြန်ရော။ မငိုချင်ကြဘူးဆိုကြပေမယ့် ငိုအောင်လုပ်ဖို့ကျတော့ လွယ်ပြန်ရော။

ဒီဇိုင်းတစ်ခုကို ကြည့်မိတယ်။ လက်နဲ့သာလိုက်ရေးရရင် ဘယ်လွယ်မှာလဲ။ ကွန်ပျူတာနဲ့ လုပ်ထားတာ။ အဲ ကွန်ပျူတာနဲ့ ဒီဇိုင်းလုပ်နေတဲ့ သူငယ်ချင်းနား ထိုင်ကြည့်မိတော့ လွယ်ပြန်ရော။ ကိုယ်လိုချင်တာ စက်ကလုပ်ပေးတာကိုး။ ကံချွန်ကာတွန်းတစ်ပုံ (ရုပ်ပုံ) ရေးလိုက်သလိုပါပဲ။ လွယ်မှလွယ်။

အဲ . . .

ကွန်ပျူတာက ကာတွန်းတော့ မရေးတတ်ဘူး။

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဖေဖော်ဝါရီ

ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ရသ

ကံချွန်တို့ဟာ ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ချီတက်ခဲ့ကြသူတွေဆိုတော့ မသိစိတ်မှာကိုက တစ်ခုခုဖြစ်ချင်လို့ တစ်ခုခု လုပ်နေကြတာပါခင်ဗျ။ ဘာမှ မဖြစ်ချင်ဘဲနဲ့ တစ်ခုခုလုပ်နေတာမျိုးမရှိခဲ့ပါဘူး။ အဲသလို မရှိခဲ့ပေမယ့် ကံချွန်ကိုယ်တိုင် လူငယ်တွေကို ရည်ရွယ်ချက်ထားဖို့ ပြောမိပါတယ်။ တစ်ခုခုဖြစ်ချင်လို့ တစ်ခုခုလုပ်နေတယ်ဆိုတာ မေ့နေတာ။

ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ ဘာမှမလုပ်ဖြစ်သလို၊

ရည်ရွယ်ချက်ရှိပေမယ့် မလုပ်ဖြစ်တာတော့ ရှိပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ လုပ်ဖြစ်တာကတော့ နည်းပါတယ်။

စာရေးတော့လည်း တစ်ခုခုပြောချင်လို့ တစ်ခုခုခံစားရလို့ ရေးတယ်ပေါ့ခင်ဗျ။ ဘာမှ မပြောချင်ဘဲ ရေးဖို့ဆိုတာကတော့ တော်တော်ကို ခက်ပါတယ်။ ရိုးသားရင်ပေါ့။ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုခု မပါအောင် ပြောချင်တဲ့ အကြောင်းအရာ

မပါအောင်ဆိုပြီး ကြိုးစားရေးနေရရင်ကိုပဲ အဲဒီစာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က “မပါအောင်” ဆိုတာဖြစ်နေပြီခင်ဗျ။

ကံချွန်ကတော့ ပန်းချီရေးခဲ့သူ ၊ ရေးနေသူဆိုတော့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ခေါင်းထဲမထားဘဲ၊ အကြောင်းအရာကို အရင်ဖျောက်ကြည့်မိပါတယ်။ ရှင်းအောင်လို့ ပြောရရင် ဆောင်းပါတစ်ပုဒ်ဟာ ရေးချင်တဲ့ အကြောင်းအရာ တစ်ခုခုကြောင့် ရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ရေးချင်တဲ့ အကြောင်းအရာကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့၊ မြင်တဲ့၊ ကြားတဲ့၊ သိတဲ့အဖြစ်အပျက် တစ်ခုခုဟာ ရင်ထဲမှာ ခံစားမှု တစ်ခုခုကို ပေးလိုက်လို့ပါပဲ။ အဲဒီအကြောင်းအရာကို မျှဝေချင်လို့ အဲဒီဆောင်းပါးကို ရေးဖြစ်တယ်ပေါ့ခင်ဗျ။

တစ်ခါတစ်လေမှာ အတွေးနဲ့ ခံစားမှုကို မွေးဖွားကြည့်တယ်။

ဒီလိုများဖြစ်လာရင် ၊ ဟိုလိုများဖြစ်လာရင် ဆိုပြီးတွေး တယ်။ တွေးရင်း တွေးရင်းတကယ်ခံစားလာရရင် အဲဒါကို ရေးဖြစ်ရော။ ကံချွန် တော့ ဘာမျှ မခံစားရဘဲနဲ့ မရေးတတ်သေးပါဘူး ခင်ဗျ။ ခံစားဖို့ရာအတွက် အကြောင်းအရာဟာ လေးနက်ချင် လေးနက်မယ်။ ခပ်ပေါ့ပေါ့ပါးပါးထဲကပဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ အဲသလိုတော့ ကွဲပြားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာကိုပါ ဖျောက်ဖို့ ကြိုးစားကြည့်နေတာကြာပြီ။ ဘယ်လိုမှ ဖျောက်မရပါဘူး။ ကံချွန် ညံ့သေးလို့ ထင်ပါရဲ့။

ပန်းချီမှာက ရတယ်။ ရေဆေးဆိုရင် အရောင်တွေကို မျောကြည့်တယ်။ ရေစိုနေတုန်း ဆေးတွေလောင်းကြည့်။ ရေမခြောက်ခင် ဆေးတွေပြန်နှုတ် ကြည့်။ အရောင်တွေကပေးတဲ့ ခံစားမှု၊ အလင်းအမှောင်ကပေးတဲ့ ခံစားမှု၊ အနုအရင့်ကပေးတဲ့ ခံစားမှုတွေရှိပါတယ်။ အရေးခံပစ္စည်းမပါဘဲ ခံစားလို့ ရတာ၊ လွယ်လွယ်ပြောရရင်တော့ မီးပျက်နေလို့ မှောင်နေရာကနေ မီးလာ လိုက်လို့ လင်းသွားရင် ပျော်သွားနည်းမျိုးပါပဲ။

အမြဲလင်းနေတာကို တွေ့နေရရင်လည်း လင်းနေတာဟာ ပျော်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ခံစားချင်မှ ခံစားရမှာပေါ့ ခင်ဗျ။ ဒီတော့ အကြောင်းအရာ မပါတာကို ခံစားမယ်ဆိုရင်တော့၊ ဖန်တီးသူရဲ့ ခံစားမှု အခြေအနေနဲ့ ခံစားသူ ရဲ့ ခံစားမှု အခြေအနေတူညီမှု တစ်ခုတော့ရှိရမှာပါ။

ခံစားမှု အခြေအနေတူညီမှု မရှိရင်တော့၊ အကြောင်းအရာပါနေလည်း၊ ခံစားမှု ကူးစက်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။

‘ဪ . . . နပိုလီယံ နပိုလီယံ . . . ငါ့သူငယ်ချင်းကြီး ငါမမွေးခင်က ဆုံးသွားရှာတယ်’ ဆိုတဲ့ ကိုတင်အောင်နီရဲ့ ပြာလောင်ထဲက ပျက်လုံးမျိုး။ နှစ်ဆင့်ဖြုတ်ထားတာကို အသုံးလုံးကျေလောက်တတ်တဲ့ ပျံကျဈေးသည် အဒေါ်ကြီးက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ခံစားလို့ရပါ့မလဲ။ ဒီတော့ အကြောင်းအရာမပါတဲ့ အနုပညာဆိုရင် ပိုဝေးပြီပေါ့၊ ခံစားဖို့ရော၊ ဖန်တီးဖို့ရော။

အဲသလို ဝေးတဲ့စာရင်းထဲမှာ ကံချွန်လည်းပါ ပါတယ်။ နှစ်ဖက်လုံးမှာကို ပါတာပါ။ ပန်းချီမှာတော့ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ခံစားလို့ရပါတယ်။ အရောင်အလင်း အမှောင်၊ အနုအရင့်၊ အရောင်အထားအသို ဖွဲ့စည်းပုံဆိုတာတွေပါနေသေးတာကိုး။ စာပေမှာတော့ ကံချွန် ခံစားလို့ရတာတွေဟာ ‘စကားလုံး’ တွေပဲ ရှိပါသေးတယ်။

ကံချွန်တို့ အမြဲကြားဖူးနေတာ၊ သုံးစွဲနေတာ

“နွေခေါင်ခေါင်” ဆိုတဲ့ စကားရှိပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ လထဲကတော့ နိုင်ငံခြားရောက်နေတာ နှစ်သုံးဆယ်လောက်ရှိပြီဖြစ်တဲ့ ပန်းချီမိတ်ဆွေ “အောင်တိတ်” ရောက်လာပြီး သူ့စကားပြောတာနားထောင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇင်ဘာတတိယပတ်ထဲမှာပါ။ မန္တလေးဆောင်းဟာ တော်တော်လေးတော့ အေးပါတယ်။ နှင်းဝေနေတဲ့ ဆောင်းမနက်မှာ ကိုအောင်တိတ်က . . .

‘ခုလို . . . ဆောင်းခေါင်ခေါင်မှာ’ ဆိုပြီး စကားစလိုက်တော့၊ အဲဒီ ‘ဆောင်းခေါင်ခေါင်’ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ စိတ်အဆာပြေသွားသလို ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ဘာလို့အမျိုးအမည်မသိတဲ့ ပီတိတစ်ခု ရင်ထဲ လှုပ်ခတ်သွားရသလဲ ဆိုတာ၊ ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့ ‘အသစ်’ ကို တမ်းတနေတဲ့ သဘာဝအရ ‘အသစ်’ တစ်ခုကို ရလိုက်လို့ပါပဲ။ အဲဒီအသစ်ဟာ ကံချွန်နားလည် ခံစားလို့ရတဲ့အသစ်လည်းဖြစ်နေလို့ပါ။

ပြီးပြည့်စုံတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခု၊ စာကြောင်းတစ်ကြောင်း မဟုတ်ပေမယ့် စကားလုံးလေး တစ်လုံးတည်းကိုက အရသာရှိနေတာ။

ဒီလို စကားလုံးအရသာကို ဆရာသိန်းသန်းထွန်းရဲ့ စာတွေထဲမှာလည်း တွေ့ရလေ့ရှိပါတယ်။ အားလုံးသိနေတဲ့ စကားလုံးတွေကိုပဲ၊ အားလုံးမရေးဖူး၊ မသုံးဖူး၊ မတွဲစပ်ဖူးတာမျိုးပေါ့။

‘မြစ်ပြင်မှာ ရေချိုးဆင်းလာတဲ့ နေခြည်မျှင်တွေကို တွေ့ရတယ်။’

မြစ်ကြီးက ချမ်းလွန်းလို့ တုန်နေတာကို လူတွေက လှိုင်းထ၊တယ် လို့ ပြောကြတယ် ဆိုတာမျိုးပါ။ ရိုးရိုးလေးနဲ့ ဆန်းနေတာ။ ဒီစာကြောင်းတွေ၊ ဒီစကားလုံး တွေမှာ ထူးခြားဆန်းပြား ကြီးမားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ မပါပါဘူး။ ထူးအောင် ဆန်းအောင်ဆိုပြီး ကြိုးစားတွဲစပ်ထားတာမျိုးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အသစ်ကို တမ်းတတဲ့ စိတ်ကြောင့် အလိုအလျောက် စိမ့်ထွက်လာတဲ့ စကားလုံးတွေလို့ ခံစားရပါတယ်။ ရိုးသားမှုကို ရှာတွေ့တယ်။ မဆန်း ဆန်း အောင်ဆိုပြီး အတင်းလုပ်ကြံထားတဲ့ မရိုးသားမှု အရိပ်အငွေ့ကင်းတယ်။

ဒါကတော့ ကံချွန်ခံစားတတ်သလောက် ‘အသစ်’ နဲ့ ပတ်သက်လို့ တွေ့ရှိထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ ရသလို ပြောရမယ်ထင်ပါတယ်။ ဖန်တီးသူဟာ သုံးစွဲသူက ငါ့ကို အထင်ကြီးအောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့နေလို့ ။

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - မတ်

ပြေအရူး

ဧပြီ(၁)ရက်နေ့မှာ ချစ်စနိုးကျီစယ်ပြီးစတာ၊ အရူးလုပ်တာဟာ ဘယ်သူက၊ ဘယ်တုန်းက၊ ဘာကိုအကြောင်းပြုပြီး စတင်ပြုလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာတော့ ကံချွန် မသိပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အားကြီးသိချင်ပါတယ်။

ဆံပင်ဆိုးရင်းတွေမိတာကတော့၊ ဩော် . . လာမယ့်နှစ်ထောင်နှစ် ဧပြီလ (၄) ရက်နေ့ဆိုရင် ငါ့အသက် ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိပြီပေါ့။ နည်းနည်းတောင် ကြီးမလို့ ကြံပြီပဲဆိုတဲ့အတွေးပေါ့။ ဒီတော့ “မွေးနေ့အကြို” ကြည်နူးစရာ စကား ဝိုင်းလေးလုပ်ဖို့ စိတ်ကူးရသွားတယ်။ “ပရိဟက်ပီဘတ်ဒေး” ပေါ့ခင်ဗျာ။ ကံချွန် ကံကောင်းချင်တော့ ကံချွန်ရဲ့ခပ်ကြောင်ကြောင်လုပ်ရပ်အတွက် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေတဲ့ ဧပြီ (၁) ရက်နေ့ကရှိနေတာပါပဲ။ ကံချွန်ရဲ့လုပ်ရပ်ကို ရူးတယ်လို့ ပြောလာရင် ကံချွန်ရူးတာဟာ အင်တာနေရှင်နယ် အရူးလို့ပြောရမှာပေါ့။

ရူးဖို့လိုင်စင်ရထားတဲ့နေ့မှာ ရူးတာပဲ။

မြန်မာပြည်မှာ ဧပြီအရူး (April Fool) နေ့မှာ ခပ်ကြောင်ကြောင်လုပ်ရပ်ကို လူသိရှင်ကြားလုပ်တာ ကံချွန်ပထမဆုံးဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ခပ်ကြောင်ကြောင်အတွေးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ်မှတ်တမ်းတင်လိုက်ရတာပါ။ ကြိုးစားကြည့်တာပါ။

ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ မှတ်တမ်းထဲမှာပါဖို့ ခက်သလို ခပ်ကြောင်ကြောင် မှတ်တမ်းထဲမှာလည်း ပါဖို့ခက်ပါတယ် ခင်ဗျား။ မှတ်တမ်းတင်ခံရနိုင်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ။ မှတ်တမ်းတင်ခံရနိုင်တဲ့ အရည်အချင်းတွေလိုပါတယ်။ အဲဒီ ခပ်ကြောင်ကြောင်လုပ်ရပ်ဟာ အများလက်ခံနိုင်တဲ့လုပ်ရပ်လည်းဖြစ်ရပါမယ်။ ခပ်ကြောင်ကြောင်လုပ်ရပ်တွေမှာလည်း အမျိုးအစားတွေခွဲလို့ရမယ်ထင်တယ်။ ဝိုင်းပြီးတွေးဖို့ အစဖော်ပေးတာပါ။ အချို့လုပ်ရပ်တွေက ခပ်တည်တည်နဲ့ကြောင်တာပေါ့။ ဟာသမဟုတ်ပါဘူး။ အတည်ကြောင်။

စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းအရောင်းတက်ဖို့ ကံစမ်းမဲထည့်ပေးတာတို့၊ စာအုပ်ဝယ်သူတွေအတွက်လက်ဆောင်ပစ္စည်းပါတာတို့ အမှတ်တရလက်မှတ် ရေးထိုးပေးတာတို့ စတာတွေပေါ့လေ။ ကံချွန်ရဲ့ မွေးနေ့အကြိုမှာလည်း ကံချွန်ရဲ့

စာအုပ်ဝယ်သူတွေကို ကံချွန်ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးပေးမယ့် အစီအစဉ် ထည့်ပါမယ်။ အဲဒီ ရက်တွေမှာထွက်တဲ့ စာအုပ်တွေကို လက်မှတ်ထိုးပေးမှာ ဖြစ်သလို အရင်ထွက်သွားတဲ့စာအုပ်တွေကိုလည်း လက်မှတ်ထိုးပေးမှာပါ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဝယ်ထားတဲ့ကံချွန်ရဲ့စာအုပ်မှာ လက်မှတ်ထိုးပေးပါဆိုရင်လည်း ထိုးပေးမှာပါပဲ။

မွေးနေ့အကြို ကြည်နူးစရာ စကားဝိုင်းကျင်းပမယ့် အစီအစဉ်ကို ဂုဏ်ပြု လွှာပေးပို့မယ်ဆိုရင်လည်း လက်ခံဖတ်ကြားပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မွေးနေ့ အကြိုကျင်းပပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ ခပ်ကြောင်ကြောင် လုပ်ရပ်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်သွားဖို့လည်း ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။ မွေးနေ့ အကြိုတိုင်းမှာ ကြည်နူးစရာစကားဝိုင်းဖွဲ့ပြီး ပျော်နိုင်ဖို့အတွက် ကြည်ကြည်နူးနူး ပြန်ပြောလို့ရမယ့် အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်များနဲ့ ဘဝကိုဖြတ် သန်းခဲ့ဖို့တော့ လိုတာပေါ့ခင်ဗျာ။ မွေးနေ့မှာ ကိုယ်အသုံးမကျတာတွေကို တွေး ပြီး ငိုနေရရင်တော့ ကြည်နူးစရာ စကားဝိုင်းဖွဲ့လို့ ဘယ်ဖြစ်မှာလဲ။

ခုလို ပြောလိုက်တော့

‘ကံချွန် မင်းဘဝမှာ အမှားတွေမပြုမူမိခဲ့ဘူးလား’ လို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ မေးရင်ဖြေပါမယ်။

‘ခင်ဗျားထက်ပိုတာပေါ့’ လို့ဖြေရမှာပါ။

ကျောင်းနေတုန်းက အကုန်ဆုံးက ခဲဖျက်ပဲ။ စာရေးဆရာ ကာတွန်းဆရာ ဖြစ်တော့ အကုန်ဆုံးက မင်ဖျက် (Correction Pen) ပါ။ ဒါကိုက ဂုဏ်ယူ စရာပေါ့ခင်ဗျာ။ ကိုယ်မှားတာကို မှားမှန်းသိတာကိုက ကျေနပ်စရာပါ။ ပိုပြီး ကျေနပ်စရာ ကောင်းတာက မှားမှန်းသိတာနဲ့ ပြင်တတ်တဲ့အကျင့်ရှိတာပေါ့ လေ။ မှားမှန်းသိတာကို မပြင်ခဲ့ရင်သာ ပြန်တွေးမိတိုင်း ဆွေးနေရမှာခင်ဗျာ။ စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရမှာ။ ခုချိန်ထိလည်း ကံချွန်ဟာ မှားတာတွေရှိကောင်းရှိ မှာပေါ့။ သေချာတာကတော့ သိလျက်နဲ့ မမှားပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကံချွန်ဖြတ် သန်းခဲ့ရတဲ့ဘဝကို ပြန်တွေးလိုက်ရင် ကြေကွဲစရာမရှိပါဘူး။

ကဲ

မွေးနေ့အကြို ဘာလို့ မလုပ်ရဲရမှာလဲ။

ဧပြီ (၁) ရက်ကို ဘာလို့ မရွေးရမှာလဲ။

ဧပြီ (၁) ရက်နေ့မှာ ကြည်နူးစရာကောင်းတဲ့၊ ပျော်စရာကောင်းတဲ့ ကျီစယ် မှုတွေဟာ ကံချွန်ရဲ့ မွေးနေ့အကြိုပွဲအတွက် အသင့်တော်ဆုံးနေ့ရက်ဖြစ်သလို ဧပြီဖူး (April Fool) ရဲ့ အနှစ်သာရကို ဖော်ညွှန်းရာရောက်မယ်လို့ရော လက်ခံ နိုင်ပါသလားခင်ဗျာ။ တွေးကြည့်စမ်းပါ။

မွေးနေ့အကြိုပွဲလုပ်တာဟာ လူ့ဘဝကို ပျော်ပျော်ကြီး ဆက်လက်နေထိုင် သွားဖို့အတွက်၊ ကြည်နူးပျော်ရွှင်မှုတွေကို မျှဝေဖို့အတွက် အားသစ်မွေးခြင်းပါ ပဲ။

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဧပြီ

လွယ်အိတ်

လွယ်အိတ်ဆိုတာ ကံချွန်တို့မြန်မာရဲ့ မူပိုင်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းပေါ့ ခင်ဗျာ။ ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝကျောင်းနေစကတည်းက ထိတွေ့ ခဲ့ကြရတာပါ။ ကြီးတော့လည်း လုပ်ငန်းခွင်သုံးအဖြစ် ကံချွန်တို့ရဲ့ ပုခုံးထက်မှာ ဆက်လက်နေရာယူထားတာပါပဲ။ တောက ဦးကြီးတက်လာတော့လည်း လွယ် အိတ်ကြီးက ပုခုံးချိတ်ပါလာတာပါပဲ။ တောင်ပေါ်က ရှမ်းကြီးမှာလည်း လွယ် အိတ်ကြီးနဲ့တပူးတွဲတွဲ တွေ့ရတာပါ။ အထက်ပိုင်းက ကချင်ကြီး၊ ချင်းအမျိုးသား ကြီး၊ လားဟူ၊ အီကော၊ မြန်မာပြည်အနှံ့အပြားက ညီနောင်တိုင်းရင်းသားများ မှာလည်း လွယ်အိတ်ရှိကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် လွယ်အိတ်ဆိုတာ မြန်မာကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အသုံးအဆောင်လို့ ပြောရင်တောင် ရလောက်ပါတယ်ခင်ဗျား။ လွယ်အိတ်ဘယ်အချိန်က ပေါ်ခဲ့သလဲ။

အဲဒါ ကံချွန်စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ လွယ်အိတ်ရဲ့ သက်တမ်းကို သိချင်လို့ပါ။ လွယ်အိတ်ရဲ့ သမိုင်းအစဆိုပါတော့ခင်ဗျား။ သီချင်းရေးဆရာများကတော့ ချစ်သူရဲ့ ပုခုံးထက်က လွယ်အိတ်ကလေးဖြစ်ချင်တယ်ဆိုပြီး ရေးဖွဲ့ဖူးတယ်

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မှတ်ပါတယ်။ ကံချွန်ကတော့ အဲဒီအဖွဲ့အနွဲ့မှာ အလျော်အစားရှိနေတယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ပုခုံးထက်ကို ယီးလေးခိုလိုက်ရတာနဲ့ ကာမိအောင် နေကြာစေ လျော်ရော၊ မရမ်းသီးယိုရော၊ နှပ်ညှစ်တဲ့လက်ကိုင်ပုဝါရော အကုန်သယ်ပေး ရတာ၊ လောကကြီးမှာ အလျော်အစားနဲ့ ကင်းတဲ့ နေရာရယ်လို့ မရှိပါလားဆို ပြီး အတွေးဆက်မိတယ် ခင်ဗျ။

ဒီတော့ . . .

‘လွယ်အိတ်လို့ လူစားပဲ’ လို့ပြောကြတဲ့စကားပါ သတိရမိပြန်ရော။ လွယ်အိတ်ဆိုတာ ဘေးကအမြဲလိုက်နေတာကိုး၊ ရှေ့ကလည်း ဦးမဆောင်နိုင် နောက်လိုက်လည်းမလုပ်ချင်ဆိုရင် လွယ်အိတ်နဲ့ တင်စားကြပြန်ရော။ မှော်ဘီ ဆရာသိန်းကြီးရဲ့ ‘အရူးလွယ်အိတ်’ ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ကံချွန်တော်တော် သဘောကျပါတယ်။ အရေးပါတာရော၊ မပါတာရော အာရုံရသမျှ အကုန် ထည့်ထားတဲ့ အရူးလွယ်အိတ်ဟာ ကံချွန်တို့ ဦးနှောက်မျိုးပဲ ဖြစ်မှာပါ။

လွယ်အိတ်ဟာ မြန်မာနဲ့ ခွဲမရတဲ့ အသုံးအဆောင်ပါ။ ဆရာမင်းကျော်ရဲ့ ‘လျှပ်တစ်ပြက် ဂျပန်’ စာအုပ်မှာ နိုင်ငံခြားဟိုတယ်ထဲ ထိုင်နေတုန်း ‘ဆရာ က မြန်မာပြည်က မဟုတ်လား’ ဆိုကာ နှုတ်ဆက်ကြောင်း၊ ‘မြန်မာမှန်း ဘယ်လို သိသလဲ’ မေးတော့ ‘လွယ်အိတ်ကြောင့် သိတာ’ လို့ ပြန်ဖြေထားတဲ့ အခန်း ပါတာကိုလည်း သတိရမိပါတယ်။ လွယ်အိတ်ဟာ ကံချွန်တို့ နေ့စဉ် သွားလာ လှုပ်ရှားနေကြတဲ့ အရွယ်သုံးပါး အားလုံးအတွက် လိုအပ်တဲ့ အသုံးအဆောင် ဖြစ်ခဲ့တာ ကြာပါပြီခင်ဗျ။

လွယ်အိတ်ကိုတော့ ကံချွန်တို့ ပုခုံးပေါ်က ဘယ်သူမှ ဆွဲဖြုတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ မသိစိတ်မှာ စွဲနေခဲ့ပေမယ့် ကံချွန်ပုခုံးထက်မှာ နိုင်ငံခြားပစ္စည်း ကြော်ငြာစာအုပ်တွေထဲက အိတ်မျိုးတွေရောက်လာတာကို ခုမှ သတိထားမိပါ တယ်။ နိုင်ငံခြားဖြစ်အိတ်ရော (သူများလက်ဆောင်ပေးလို့)၊ ပြည်တွင်းဖြစ် နိုင်ငံခြားအိတ်ရော၊ အကြီးအသေး အကန်အပိတ်မျိုးစုံ၊ အရှည်အပုမျိုးစုံ၊ ထည့်မယ့်ပစ္စည်း၊ ယူသွားရမယ့် ခရီးလိုက်လို့ လွယ်ဖို့၊ ကျောပိုးဖို့၊ ခါးပတ်ဖို့

အမျိုးမျိုးရှိနေတော့ ကံချွန်တို့ကလည်း သူ့နေရာနဲ့သူ သုံးဖို့ဆိုပြီး အမျိုးမျိုး ဝယ်ဖြစ်ရော။

မိန်းကလေးများအတွက်လည်း လက်ကိုင်အိတ်၊ လက်ဆွဲအိတ်၊ ပုခုံးလွယ် အိတ် မျိုးစုံကို စုံလို့။ ခပ်ငယ်ငယ်ကလေးတွေအတွက် ကျောပိုးအိတ်ကလေး တွေ၊ ဟော ခုဆို ခါအိုရိစ်အိတ်ဆိုပြီး ကြိုးရှည်ရှည်နဲ့ အိတ်တွေ (ခါးပိုက်နှိုက် များ ဓားခွဲဖို့တော့ တော်တော်ခက်သွားတာပေါ့ ခင်ဗျာ။) လွယ်အိတ်များလို အပိတ်မပါဟောင်းလောင်း ‘စတိုင်’ မဟုတ်လေတော့ ပစ္စည်းထည့်ရတာ စိတ်ချ လို့ ၊ သုံးရတာအဆင်ပြေလို့ အသုံးများလာကြတာပါလားလို့ ဆက်တွေးမိပါ တယ်။ အတော်များများရဲ့ ပုခုံးပေါ်မှာ တွေ့နေရတာကိုး။ လွယ်အိတ် လွယ်သူ တွေတောင်မှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများပဲ ရှိတော့သလိုပါပဲ။ လူကြီးများက တော့ ကိုယ့်လုပ်ငန်းနဲ့အံဝင်မယ့်အိတ်များပြောင်းသုံးကုန်ကြပါပြီ။

လုပ်ငန်းကြီးကျယ်သူများကလည်း ကြီးကျယ်တဲ့အလျောက် ၊ အောက်ခြေ အလုပ်သမားများကလည်း ကိုယ့်အသုံးအတွက် အံဝင်တာသုံးဖို့က အဆင်ပြေ နေတာဟာ၊ လွယ်အိတ်ကို ဆွဲဖယ်နိုင်တဲ့ အရည်အသွေးတွေပဲပေါ့ခင်ဗျာ။ လွယ်အိတ်နဲ့ခွဲမရတဲ့ လူတန်းစားလို့ ဆိုရမယ့် စာရေးဆရာများကြားမှာကိုပဲ အခြားအိတ်မျိုးစုံက ဝင်ရောက်စပြုလာတာကိုလည်း သတိထားမိပါတယ် ခင်ဗျ။

ကံချွန်တို့ လွယ်လွယ်ခေါ်ခဲ့ကြတဲ့ အိတ်အမည်းများဟာ၊ ဟိုးအရင် ကတော့ စာရေးဆရာများအလွန်ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကံချွန်သတိထားမိသလောက် ဆိုရင် ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာတွေလှိုင်ဦး ကိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အရာရှိ ဝန်ထမ်း စာရေးဆရာများလည်းကိုင်ကြပါတယ်။ နောက်တော့ အတော်များများ ကိုင်လာကြပါတယ်။ ခုတော့ အဲဒီအိတ်များဟာလည်း ‘အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း တစ်ခု’ အဖြစ်မြင်သွားပါပြီ။ အဲဒီအိတ်များရဲ့ အသုံးဝင်ပုံကို ကိုယ်အသုံးချ မှာနဲ့ အံဝင်ဖို့ပဲလိုတယ်လို့ မြင်လာတာကြောင့်ပါ။

စာပေဟောပြောပွဲသွားရင်ကိုပဲ လွယ်အိတ်ဆိုတာ ပါတဲ့သူပါ မပါတဲ့သူ

လည်းမပါ ဖြစ်နေပြီခင်ဗျ။ အချို့ဆရာများလည်း ဟောပြောပွဲစင်မြင့် သွားခါနီးမှ အိတ်မည်းထဲက လွယ်အိတ်ထုတ်လွယ်ပြီး ချီတက်တာလည်း ရှိရဲ့။ အချို့လည်း အဲဒီအိတ်မည်းပဲ ဆွဲလာတာပါပဲ။ ဆရာနေဝင်းမြင့် နဲ့ ဟောပြောပွဲ ခရီး သွားပြီဆိုရင် အဲဒီအိတ်မည်း ထားခဲ့မှာကို စိုးရိမ်နေတာပါ။ အဲဒီထဲမှာက ပရုပ်ဆီလည်းပါတယ်။ အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးလည်းပါတယ်။ လျက်ဆား ပုလင်းလည်းပါတယ်။ မှတ်စုစာအုပ်၊ ကက်ဆက်၊ ဓာတ်ခဲ၊ ဓာတ်မီးဖယောင်းတိုင်၊ မီးခြစ်အစုံပါတာ။ လွယ်အိတ်ထဲမှာဆို အဲသလောက်စုံစုံ ထည့်ဖို့မလွယ်ဘူး။ ထည့်ထားလည်း ရှာရနှိုက်ရခက်မှာ။

ဥဟောပြောနေတုန်း မီးပျက်သွားလို့ကတော့ ဆရာ‘နေ’ ရဲ့ သေတ္တာမဲ သွားဖွင့်လိုက်ရင် ကိစ္စပြီးပြီ။ အမှောင်နဲ့ မည်းမည်းထဲမနေရတော့ဘူး။ ဟောခါ နီး ချောင်းဆိုးသလား၊ အဆင်ပြေစေရမယ်။ ညအိပ်ခါနီး ခရီးပန်းလို့ ကိုက်ခဲနေ သလား။ သူ့အိတ်မည်းကြီးဖွင့်ပြီး ‘ဆရာကံ ဒါလေးသောက်လိုက်’ ဆို လှမ်းပေး တာသာယူသောက်လိုက်။ ဝွတ်ကနဲဆို (Good) ဝွတ်ကနဲပါပဲ။ ချက်ချင်း ကောင်းသွားတာ။

ဒါကြောင့် အဲဒီသေတ္တာပြားလေးရဲ့ အသုံးဝင်ပုံကို သဘောကျသွားတယ်။ ငွေတွေထည့်နိုင်မှ ကိုင်ရမှာမှမဟုတ်ဘဲ။ ထည့်စရာမှာ ကိုယ်အသုံးတည့်တာ ထည့်လို့ရရင်၊ အဆင်ပြေရင် ကိုင်သင့်တာပေါ့။ ကံချွန်တို့မြင်တာကတော့ တိုလီမုတ်စ အကုန်ထည့်ယူလို့ ကောင်းတယ်ဆိုတာပါပဲ။

ကံချွန်တို့ဟာ လွယ်အိတ်ကို အထင်သေးလို့လည်းမဟုတ်ပါဘူး။ မမြတ်နိုး လို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အလေးမထားလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကံချွန်သုံး နေကျအိတ်ကို ပြေးကြည့်မိတယ်ခင်ဗျ။ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်၊ မှတ်ပုံတင်၊ စာပေ စာနယ်ဇင်းကဒ်၊ ရိုးရာပန်းပညာရှင်ကဒ်၊ ဘယ်ကဒ် ဘယ်အကန့်ထဲမှာရှိနေ တယ်ဆိုတာ သိနေတယ်။ ပိုက်ဆံသီးခြားထည့်လို့ရတယ်။ စာတိုက်ထည့်ရ မယ့် စာအိတ်တွေ ဘယ်အကန့်ထဲမှာဆိုတာ သိနေတယ်။ တစ်ခုခုလိုချင်တာနဲ့ အလွယ်တကူ နှိုက်ယူလို့ရတယ်။ ဒါတွေသာ လွယ်အိတ်ထဲထည့်ထားမယ်ဆို

ရင် တစ်ခုခုလိုချင်တာနဲ့ မွေနှောက်ရှာရမယ့်သဘောရှိပါတယ်။ တစ်ခုခုကို နှိုက်ထုတ်ရင်း ဟိုဟာထွက်ကျ၊ ဒီဟာထွက်ကျလည်း ဖြစ်နိုင်တာပဲ။

ကံချွန်တွေ့မိပါတယ်ခင်ဗျာ ။

လွယ်အိတ်ကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး လွယ်ရင်းကနေ တစ်ဆင့် ဘာလို့ ပိုမိုအသုံး တည့်မယ့်အိတ်မျိုးကို ကံချွန်တို့ စဉ်းစားဖန်တီးမှု မလုပ်ခဲ့ကြပါလိမ့်လို့။ နောက် ထပ်သာ လွယ်ထားတာနဲ့ မြန်မာမှန်းသိစေမယ့် အိတ်အသစ်လုပ်ခဲ့ကြမယ်ဆို ရင် စိတ်ကူးခဲ့ကြတယ်ဆိုရင်။

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဇွန်

“လက်ပြစ်” ရဲ့တန်ဖိုး

- ပန်းချီဆရာပေးတဲ့ဒီဇိုင်း
- ကွန်ပျူတာက ထုတ်လုပ်ပေးတဲ့ဒီဇိုင်း ပြီးတော့
- လူသရုပ်ဆောင်တဲ့ ရုပ်ရှင်
- ကွန်ပျူတာနဲ့ သရုပ်ဆောင်တဲ့ရုပ်ရှင် (အထူးပြုလုပ်ချက်တွေနဲ့)
- (လူကိုယ်တိုင်) ဂီတပညာရှင် ဖန်တီးနေတဲ့ သံစဉ်
- ကွန်ပျူတာနဲ့ ဖန်တီးထားတဲ့သံစဉ်
- ကာတွန်းဆရာရေးတဲ့ ကာတွန်းရုပ်ရှင်
- ကွန်ပျူတာ အကူအညီနဲ့ရေးတဲ့ ကာတွန်းရုပ်ရှင်

ကံချွန်တို့ တစ်မျိုးချင်းကို ယှဉ်တွေးကြည့်ရအောင်ပါခင်ဗျား။ တွေးတာရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးထဲမှာ စိတ်သက်သာရာရစေတာလည်း ပါ ပါတယ်။ စနစ်တကျ တွေးတတ်ရင်ပေါ့။ စနစ်တကျ မတွေးတတ်ရင်တော့ တွေးမိတဲ့အတွက်ပဲ စိတ်ဒုက္ခရောက်ရတာမျိုးလည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

စိတ်ဒုက္ခရောက်စေမယ့် အတွေးမျိုးဆိုရင်တော့ ကံချွန်ဟာ ခေါင်းထဲမှာ ကြာကြာမထားပါဘူး။ လူ့ဘဝဟာ ပျော်ပျော်နေရမှ လူဖြစ်ကျိုးနပ်တယ်။ ထိုက်တန်လို့ခံယူထားလို့ပါ။ ဒါကြောင့် ကံချွန်တွေးပြီဆိုရင် စိတ်ချမ်းသာစရာ၊ စိတ်သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်စရာ အဖြေထွက်မယ့်အတွေးမျိုးပဲတွေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ယုတ္တိမရှိတဲ့ စိတ်သက်သာစရာမျိုးဆိုရင်လည်း လက်မခံပါဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်သက်သောင့်သက်သာဖြစ်စရာ အတွေးတစ်ခုခုရပြီဆိုရင်လည်း မျှဝေချင်ပါတယ်ခင်ဗျ။ အတွေးဒါနပေါ့ခင်ဗျ။ ခုလည်း တွေးမိတာလေးရှိလို့ပါ။ တွေးချင်စရာအချက်အလက်တွေကတော့ အချိန်ကာလသီးခြားစီတွေ့ခဲ့တာပါ။ ခုမှ ဆက်စပ်ပြီး အဖြေထုတ်မိတာခင်ဗျ။

ဒီလိုပါ

စတီဗင်စပီးဘင်ရိုက်ကူးတဲ့ ဂျူးရစ်ဇစ်ပတ်ခ် (ဒိုင်နိုဆော့ဥယျာဉ်) ရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားကို (ဗွီဒီယိုခွေ) ကြည့်ရပါတယ်။ ကြိုက်တယ်ပေါ့။ သည်းထိတ်ရင်ဖိုဖြစ်အောင်လည်း ရိုက်နိုင်စွမ်းရှိပါပေတယ်လို့ ချီးကျူးမိတယ်။ ကံချွန်မြေးတွေဆို မျက်လုံးအပြူးသားနဲ့ပါးစပ်ကလေးတွေဟောင်းလောင်းဖွင့်ပြီးကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ ကြည့်ကြတာ။ မကြည့်ဘဲလည်း မနေနိုင်ဘူး။ ကြိုက်လည်းကြိုက်ကြတယ်။ အဲဒီအခွေကို အပိုင်ဝယ်ပေးထားရတယ်။ ကြာပြီ။

အဲဒီအခွေအတူ ဝယ်ပေးခဲ့ရတဲ့ နောက်အခွေက (ဟုမ်းအလုန်း) ဆိုတဲ့အခွေပါ။ ၂ ရယ်၊ ၃ ရယ်။ ကလေးတစ်ယောက်တည်း အိမ်ကြီးထဲမှာ ရှိနေခဲ့ပြီး လူဆိုးတွေနဲ့ တွေ့တဲ့ ဇာတ်လမ်းလေး။ ကလေးက ကလေးလိုတွေးပြီး (လူကြီး) လူဆိုးတွေကို အနိုင်တိုက်ခိုက် အောင်ပွဲခံတဲ့ ဇာတ်လမ်းပါ။

အဲဒီ နှစ်ခွေလုံး ကံချွန်လည်း ကြိုက်ပါတယ်။ စကြည့်ခါစကတည်းက စိတ်ထဲမှာ ဟုမ်းအလုန်းကတော့ ကလေးကြိုက်ပေါ့လေ။ ဂျူးရားဇစ်ပတ်ခ်ကတော့ လူကြီးကြိုက်ပေါ့လေ။ ရိုက်ပုံကလည်း ခမ်းနားတယ်ပေါ့။ ဟိုး လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးခြောက်လကထင်ပါရဲ့။ မြန်မာ့အသံက လွှင့်ထုတ်ပေးတဲ့(ဒစ်စကာဗာရီ) ကဏ္ဍမှာ ကွန်ပျူတာရဲ့အစွမ်းတွေ၊ ဖန်တီးနိုင်ပုံတွေပါလာတယ်။ အဲဒီမှာ ကွန်ပျူတာ အကြောင်းရှင်းပြနေတဲ့ပညာရှင်က သူ့ကို ကွန်ပျူတာထဲမှာထည့်ပြီး ဒိုင်နိုဆော့က ကိုက်တာလုပ်ပြတယ်။ အဲဒီမှာ ကြော်ငြာတစ်ခုထဲက လွင်မိုးရဲ့စကားနဲ့ပြောရရင်တော့ ‘ပွဲသိမ်းဗျား’ ပေါ့ ခင်ဗျ။ ကံချွန်မြေးတွေဟာ သူတို့

တအံ့တဩထိတ်ထိတ်လန့်လန့်နဲ့ကြည့်ခဲ့ကြတဲ့ စတီဗင်စပီးဘင်ရဲ့ ဒိုင်နိုဆော
ကားကြည့်တိုင်း ‘အဲဒါ ကွန်ပျူတာနဲ့လုပ်တာ’ ဆိုတဲ့အသံ ထွက်လာပါတော့
တယ်။

ခုတော့ ကလေးလေးက ဂေါ်လီလုံးတွေနဲ့ လူဆိုးကို ချော်လဲအောင်လုပ်
တဲ့ ဟုမ်းအလုန်းဇာတ်ကားလေးက အရသာရှိပြီး ခမ်းနားလာတယ်လို့ ကံချွန်
ယုံကြည်လာပါတယ်။ ကံချွန်မြေးတွေလည်း ဒိုင်နိုဆောကားကို သိပ်မကြည့်
တော့ဘူး။ အဲသလိုပဲ တီဗွီကြော်ငြာမှာ နိုင်းနိုင်းက စူပါမင်းလို ယုံပြလိုက်၊
အရိုင်းတို့၊ ကင်းကောင်တို့က စူပါမင်းလို ယုံပြလိုက်မို့ ဘက်မင်းတွေ၊ စူပါမင်း
တွေလည်း မကြည့်တော့ပါဘူး။

ဒါက ပထမ စဉ်းစားစရာဖြစ်သွားတာ။ ရုပ်ရှင်မှာ စဉ်းစားစရာဖြစ်တော့
ကာတွန်းပါ ဆက်စဉ်းစားစရာဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျ။ ကာတွန်းရုပ်ရှင်မှာလည်း
‘လိုင်းရင်းကင်း’၊ ‘အာရစ္စတိုကက်’၊ ‘ဘမ်ဘီ’၊ ‘ဂျင်းဂဲလ်ဘွတ်ခ်’ လို့ လက်နဲ့
သီးသန်းရေးဆွဲခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကားတွေနဲ့ ကွန်ပျူတာပေါင်းစပ်လာတဲ့ တွိုင်းစတိုရီ၊
အနံ့ဇီး၊ ဘက်စ်ဝါးတို့လို ကားတွေကို ယှဉ်ကြည့်မိတယ်။ အဲဒီမှာ ကံချွန်ခံစားရ
တာက လိုင်းရင်းကင်း၊ အာရစ္စတိုကက်၊ ဂျင်းဂဲလ်ဘွတ်ခ်လို ဇာတ်ကားတွေမှာ
က အဲဒီအရုပ်တွေထဲမှာ ကာတွန်းရေးဆွဲသူရဲ့ ‘စိတ်’ ပါနေတယ်။ လွမ်းအောင်၊
ပျော်အောင်၊ စိတ်မကောင်းဖြစ်တာ၊ ကြည်နူးတာဆိုတဲ့ ခံစားမှုတွေပေါ့။
ကာတွန်းဆရာဟာ သူရဲ့ဖန်တီးမှုထဲမှာ ပါသွားရတာပါ။ ကွန်ပျူတာခလုပ်နှိပ်
လုပ်ရမယ့် ဇာတ်ကားတွေမှာကတော့ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာမှာ စိတ်က
နှစ်ပြီး လုပ်ရလို့ အံ့ဩစရာကောင်းလောက်တဲ့ ‘အပြ’ တွေပဲ ထွက်လာပါတယ်။
အဲဒီဇာတ်ကားတွေထဲမှာ ဘာခံစားမှုမှ မပါလာဘူး။ ကံချွန်အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ
ယှဉ်ကြည့်ပြီးပါပြီ။

ဒီဇိုင်းတစ်ခုဖန်တီးရာမှာလည်း ကံချွန်သတိထားမိတာရှိပါတယ်။ မြင်
အောင်ကြည့်တတ်မယ်ဆိုရင် လက်နဲ့ရေးတဲ့ပန်းချီဆရာရဲ့ ဒီဇိုင်းထဲမှာက
‘ကောင်းစေချင်တဲ့’ စေတနာဆိုတာ တွေပါနေပါတယ်။

ဂီတမှာရော -

ပိုပြီးတောင် သိသာပါသေးတယ်ခင်ဗျ။ ကီးဘုတ်ပေါ်လက်တင်ပြီး
ကွန်ပျူတာရဲ့အကူအညီနဲ့ ဖန်တီးထားတဲ့ သံစဉ်ဆိုပါတော့။ ဘယ်လောက်ပဲ

ကွန်ပျူတာက စွမ်းစွမ်း၊ ဂီတပညာရှင်တွေကိုယ်တိုင်ဖန်တီးထားတဲ့ တီးထားတဲ့ သံစဉ်ကိုတော့ မမီနိုင်ပါဘူး။ ခံစားမှုနဲ့ယှဉ်ပြီး အတိုးအကျယ်၊ အနွဲ့အချယ်၊ အမှိုက်အလင်းဆိုတာတွေဟာ လက်ဖျားက စီးဆင်းလာရမယ့် ကိစ္စတွေပါ။ ကွန်ပျူတာထဲမှာခံစားမှုဆိုတာ မပါပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးနေမှသာ ခံစားရရင် ခံစားရသလောက် ဖန်တီးမှုက ပြောင်းလဲသွားနိုင်တာပါ။ ကွန်ပျူတာကိုချည်း အားကိုးပြီး ဖန်တီးထားတဲ့ဂီတဟာ အလွန်လက်ကျင့်ကောင်းတဲ့သူများ ဘာ ခံစားချက်မှမပါဘဲ အမှားအယွင်းမရှိလက်စွမ်းပြ တီးထားသလိုပါပဲ။ ဒါ ကံချွန် ခံစားရတာပါ။

ဒီတော့ တွေးမိတယ်။

လူသားစွမ်းရည် စစ်စစ်ဟာဘာလဲ။

နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာဆိုတာ စွမ်းရည်ရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ အသုံးချပစ္စည်း ပါ။

ကံချွန်ဟာ ကွန်ပျူတာခေတ်မှာ နည်းပညာ၊အတတ်ပညာများရဲ့ အရေးပါ မှုကို လေးစားစွာလက်ခံပါတယ် ခင်ဗျာ။ အဲဒီ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာများ ဟာ ထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့ လူသားများက အသုံးချမှသာ ထိရောက်တဲ့ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ဖြစ်လာမှာပါ။

ကံချွန်စိုးရိမ်တာက ကံချွန်တို့ဟာ ကိုယ့်သားသမီးတွေ၊ မြေးတွေမှာ ပိုင် ဆိုင်ထားတဲ့စွမ်းရည်ကိုဖော်ထုတ်လေ့ကျင့် မပေးမိမှာကိုပါ။ ကံချွန်နဲ့ ကံချွန်ရဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ပြောတဲ့စကားလေးကို နိဂုံးချုပ်ပါရစေ။

‘ကိုကံ ဘယ်တုန်း’

‘မြေးတွေကို သင်တန်းလိုက်ပို့မလို့’

‘ဘယ်သင်တန်းလဲ၊ ကွန်ပျူတာလား၊ စကားပြောလား’

‘ပန်းချီသင်တန်းပါ’

စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၂ - ဇူလိုင်

မှတ်စုဒါတိုအထွာများ

ဘယ်သူ့ တို့ရပါမလဲလို့ စဉ်းစားရင်း စာအုပ်စင်ကို ဖွလိုက်တာ မှတ်စု အတိုအထွာလေးတွေ ထွက်လာပါတယ်ခင်ဗျ။ အတော်များများကတော့ တစ်စုံတစ်ယောက်ရေးလိုက်တာကို သဘောမတူနိုင်လို့ ချေပရေးသားဖို့ မှတ်ထားတာတွေပါပဲ။ ရေးလောက်စရာ မဟုတ်ပါဘူးလေဆိုပြီး မရေးဖြစ်တာ များပါတယ်။ ခုပြန်ဖတ်ကြည့်တော့ ဘယ်တုန်းက ဘယ်သူ့ကိုရေးဖို့ မှတ်သား ထားခဲ့မှန်းတော့ မသိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရေးပြချင်လာတယ်။ တစ်စုံတစ်ယောက် အတွက်မဟုတ်ဘူးဆိုတာသေချာသွာလို့ရယ်။ ပရိသတ်အတွက်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ် ချက် ပြောင်းသွားတာရယ်ကြောင့်ပါ။

ဒီစာပိုဒ်ကလေးတွေကို မှတ်သားထားမိတာကတော့ တစ်ယောက် ယောက်က 'ဟာသ'ကို ထိခိုက်ပုတ်ခတ်ပြီး ပြောခဲ့လို့ မှတ်ထားတာ ထင်ပါ တယ်။

xxxxxxxxxx

ဆပ်ကပ်လူပြန်အကြောင်း ရေးပြရန် -
ဘားကျွမ်းပညာရှင်တွေထက် ပိုမတတ်ရင်၊ မကျွမ်းကျင်ရင် ဘားကျွမ်း ကစားရင်း ဟာသလုပ်လို့ မရပါဘူး။

xxxxxxxxxx

အဲဒီစာပိုဒ်ကလေးကို တွေ့ပါတယ်။
နောက်တစ်ရွက်မှာတော့
ဟာသကို အထင်သေးတဲ့လူဟာ 'ကမ္ဘာကြီးပြားတယ်' ဆိုတဲ့ အသင်းဝင် ရင် အမှုဆောင်တစ်နေရာ ရမှာသေချာတယ်။
ဟာသကိုခံစားတတ်သူ များတယ်။ ဖန်တီးတတ်သူများတယ်။

xxxxxxxxxx

လောကကြီးမှာ သနားစရာ အကောင်းဆုံးလူဟာ ဘယ်သူလဲလို့ မေးရင် ဟာသကို မခံစားတတ်သူပဲ။

xxxxxxxxxx

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ဟာသကို ပေါ့ပျက်ပျက်လို့ ယူဆထားသူအတွက် အကောင်းဆုံးကတော့
'ရိုဘော့' စက်ရုပ်တွေနဲ့ တွဲပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ပါပဲ။

xxxxxxxxxx

တစ်ယောက်ယောက်ကို တုံ့ပြန်ဖို့ရေးခဲ့ဟန်ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ခု ပြန်ဖတ်
ကြည့်တော့ ဟာသချစ်တဲ့ ပရိတ်သက်အတွက် ဒီစာပိုဒ်ကလေးတွေဟာ
ကျေနပ်မှု ကြည်နူးမှု ပေးနိုင်မယ်လို့ ယူဆတဲ့အတွက် လက်ဆင့်ကမ်း လိုက်ရ
တာပါ။

ရူးတာသေချာသွားပြီ

ကံချွန်က မွေးနေ့အကြိုကို ဧပြီ(၁)ရက်နေ့မှာ လုပ်မယ်။ မွေးနေ့က ဧပြီ(၄)
ရက်နေ့မို့ အဲဒီမှာ ဘယ်လိုစိတ်သောကရောက်နေသူကိုမဆို စိတ်လက်ပေါ့ပါး
ကြည်နူးသွားအောင် ပြောပေးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ဒေါက်တာကိုကိုကြီး (စာရေးဆရာ၊
ပန်းချီဆရာ၊ စိတ်ပညာရှင်) ကို ကြည်နူးစရာ စကားဝိုင်းရဲ့ အဖွင့်မှာ ပြောပေးဖို့
ကံချွန်သွားတောင်းဆိုပါတယ်။ ပျော်စရာအခမ်းအနားမျိုးမှာ ဆရာသာ အဖွင့်
စကားပြောပေးလို့ကတော့ အတိုင်းထက်အလွန်ပေါ့။

'ဘယ်နေ့တုန်း'

'ဧပြီ တစ်ရက်'

'ဗျာ'

'ဧပြီ တစ်ရက်ပါဆရာ'

'တကယ်အခမ်းအနားလုပ်မှာလား'

'လုပ်မှာပေါ့၊ ဘာလို့လဲ။'

'ကျွန်တော့်ကိုများ ဧပြီဖူး (April Fool) လုပ်မလို့လားလို့'

'ဟာ . . . မဟုတ်ဘူးဆရာ၊ ကျွန်တော်အဲဒါ သတိကို မထားမိဘူး'

'အင်း . . . ဒါဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားရူးတာပဲ' လို့ပြောပြီးရယ်ပါတယ်။

ဧပြီ(၁)ရက်ဟာ မွေးနေ့အကြိုလုပ်ဖို့ အကောင်းဆုံးဆိုတာ သေချာသွားပါပြီ။
(တကယ်လုပ်ဖြစ်အောင် ၊ စကားကျွံအောင်ပြောနေရတာပါခင်ဗျာ)

ချစ်သူငယ်ချင်းများ

‘မင်း အသက်ငါးဆယ်ကျော်မှ ပိုပေါလာတယ် မှတ်တာပဲ’

‘မှန်တာပေါ့။ အသက်ကြီးတော့ ပေါရတာ တင့်တယ်သွားပြီ’

‘မင်း . . . ဘယ်သူကပြောသလဲ’

‘ငါ့ဟာငါ ပြောတာပေါ့။ လူတွေကို စိတ်ညစ်အောင်လုပ်ပြီး မျက်ရည်ချ၊ ဝတ္ထုရေးပြီး၊ အလွမ်းကားရိုက်ပြီး ကြည့်တဲ့လူတွေ၊ ဖတ်တဲ့သူတွေ တနှံ့နှံ့တို့တာ ကို ငါက အရသာမခံတတ်ဘဲ’

‘မင်း မှ မရေးတတ်ဘဲ’

‘ငိုချင်အောင်ရေးဖို့ မခက်ပါဘူး သူငယ်ချင်းရာ။ အရောင်းသွက် တစ်ဆယ် ပစ္စည်းစာရင်းတွေ ကူးရေးပြ’

‘ဖွတ် . . . ပေါက်တတ်ကပြောဖို့ပဲ တတ်တယ်’

‘ဖွတ် က သစ်တောထွက်ပစ္စည်းနော်။ ရှားပါးမျိုးနွယ်ထဲပါတယ်။ ဟာသ သမားက သနားတတ်တယ်။ ဒေါသမကြီးတတ်ဘူး။ မရက်စက်တတ်ဘူး။ စိတ်နုတယ်။ စကားစပ်မိလို့ သတိရသွားတုန်း ပြောရဦးမယ်။ တောဟင်း ရောင်းတဲ့ဆိုင်ဆို ငါမစားဘူး။ မြို့ဟင်းလည်း မစားပါဘူး။ ဘယ်အကောင် ဖြစ်ဖြစ်သနားတယ်။ ပုစွန်ဆို မစားတာ ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ရှိပြီ။ ကြက်တော့ ဟောပြောပွဲလေး ဘာလေးလိုက်တဲ့အခါ ကော်မတီအားနာလို့ စားတယ်’

‘အသက်ကြီးပြီကွာ။ နည်းနည်းတော့ထိန်းပါ’

‘ဘာကိုလဲ’

‘အကုန် မင်းရေးတာရော၊ ဝတ်တာရော၊ စားတာရော၊ ဘယ်ဟာမှ အချိုး မကျဘူး’

‘မင်းတို့ပဲ လက်ခံနိုင်ဖို့ ကြိုစားပါကွာ။ ငါကတော့ မလျော့နိုင်ဘူး’

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၄. ၃. ၀၂

မသိလို့ပေးပါရစေ

အပင့်အကော် အတို့အထောင်ဆိုတာ ကံချွန်လုပ်နေကျ အလုပ်တွေပါ ခင်ဗျာ။ သူတစ်ပါးကို ချောက်ကျအောင်မဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်တရားတစ်ခုခု ပေါ်ထွက်ဖို့အတွက်ဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ပါ။ မရဲတရဲနဲ့ ‘အစ’ ဆွဲရတာ ဝါသနာပါ ပါတယ်။ ရှုပ်သွားပြီဆိုရင်တော့ ဝိုင်းရှင်းကြပေါ့။

အချစ်ဂျာနယ်မှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်စရေးမိတော့ အချစ်ဂျာနယ်ဖတ်နေ တဲ့ ကလေးမများက ကံချွန်ကို ဆက်သွယ်လာကြပါတယ်။ ကြားဖြတ်ပြော ပါရစေ။ ကံချွန်က ကံချွန်ရဲ့သမီးကို အုပ်ချုပ်ပြီး နှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်ထိန်းကျောင်း ခဲ့ရတဲ့ကာလမှာ သမီးရဲ့သူငယ်ချင်းတွေကလည်း ကံချွန်ကို သိနေခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီနေ့ သူတို့တစ်တွေက တွေ့တဲ့နေရာမှာ လေးလေး စိန်စိန်ဦး နေကောင်းလား။ ကလေးတွေကအဘိုးကပ်သလားဆိုတာမျိုးတွေမေးရင်းနှုတ်ဆက်။ ဘေးပါလာ တဲ့မိန်းကလေးတွေကို သူက ‘ဒါစာရေးဆရာ ဦးကံချွန်လေ။ ငှါသူငယ်ချင်းရဲ့ အဖေပေါ့’ လို့ မိတ်ဆက်ပေး။ ဒီလိုနဲ့ မိန်းကလေးတော်တော်များများဟာ ကံချွန်နဲ့ရင်းနှီးခင်မင်ကုန်ပါတယ်။ ကံချွန်က ပျော်ပျော်နေတတ်တော့ ပြောရဲ ဆိုရဲလည်းရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဆောင်းပါးရေးဖြစ်တာပါ။ ကဲ မရဲတရဲနဲ့ ‘အစ’ ဆွဲပါတော့မယ်။ ဖွပြီ။

xxxxxxxxxx

‘လေးလေး’

‘ဗျာ’

‘မိန်းကလေးတွေ ပန်းခြံမှာ၊ အအေးဆိုင်မှာ၊ ကျုံးဘေးမှာ ကိုယ့်ချစ်သူနဲ့ ထိုင်ပြီး စကားပြောနေတာကို ဘယ်လိုသဘောရသလဲ’

‘ဟေ အချွန်နဲ့မတူအလုပ်က ငါလုပ်နေကျပါအေ’

‘သမီးမေးတာဖြေပါ။’

‘ဝင့်တော့လည်ပြီ’

အချို့ စာရေးဆရာကြီး၊ စာရေးဆရာမကြီးများရေးသော ဆောင်းပါး တစ်ချို့ကို ကံချွန်လည်းဖတ်ဖူးပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဒီနေ့ ကောင်လေး၊ ကောင်မလေး

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

တွေ့ရဲတင်းလိုက်တာ။ လူမြင်ကွင်းမှာ တွဲထိုင်တယ်။ တွဲလျှောက်တယ်ပေါ့ ခင်ဗျာ။ အမေတို့ခေတ်တုန်းက ဘဘတို့ခေတ်တုန်းက၊ ဦးဦးတို့ခေတ်တုန်းက စသဖြင့်လည်း နှိုင်းယှဉ်ပြကြပါတယ်။ အချို့ကတော့ ယိုသူမရှက် မြင်သူရှက် ဆိုတဲ့ စကားမျိုးထိ သုံးကြသပေါ့။

ကံချွန် အလိုအရတော့ အဲဒီပုံခိုင်းလောက်ထိ နှိုင်းဖို့မလိုအပ်သေးဘူး ထင်ပါတယ်ခင်ဗျ။ အနှိုင်းခံဖြစ်ရပ်နဲ့ နှိုင်းတဲ့စကား အံ့မဝင်ဘူးထင်ပါတယ်။ ထင်ခဲ့ပေမယ့် မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်နေခဲ့တာပါ။ ကံချွန်ကလည်း လူမြင်ကွင်း မှာရော၊ မမြင်ကွင်းမှာရော တွဲစရာမရှိလေတော့ ရေးကြပေါ့။ ကံချွန်နဲ့ ဘာဆိုင် တာမှတ်လို့။ ဟော ခုတော့ မဆိုင်ဘူးထင်တာက မဆိုင်တဲ့အပေါက် ဝလိုင်နဲ့ ခေါက်ဆိုသလို ကလေးတွေပြောနည်းဖြစ်လာပြီ။ ရေးတာလည်း ကံချွန်မဟုတ် ပါဘူး။ အရေးခံရတာလည်း ကံချွန်မဟုတ်ပါဘူး။

‘ငှါတူမရယ် ရေးတာလည်း ငါမဟုတ်ဘူး။ အရေးခံရတာလည်း ငါမဟုတ် ဘူး။’

‘လေးလေး အရေးခံချင်လို့လည်း မရပါဘူး။ ကြုံတုန်း အမြတ်မထုတ်ချင် ပါနဲ့။’

‘ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ်သိပါတယ်အေ’။

‘ကဲ မေးထားတာဖြေပါ’။

‘ဒီလိုလုပ် မေးစရာရှိတာဆက်မေး။ ငါက ငယ်ငယ်ကတည်းက မေးခွန်းကြီး တွေ၊ မေးခွန်းငယ် (က) (ခ) ခွဲတာတွေ ဆယ့်ငါးပုဒ်လောက်ပေးပြီး ကြိုက်ရာ ခုနှစ်ပုဒ်ဖြေပါနဲ့။ ကြီးပြင်းခဲ့တာဆိုတော့ ဆက်မေးအေ။ ငါဖြေချင်တဲ့ဟာ ဖြေမယ်’။

‘ချစ်သူနဲ့လူမြင်ကွင်းမှာ လုံးဝမတွေ့သင့်ဘူးလား’။

‘ဒါကတော့ နှစ်ဆယ့်ငါးမှတ်တန်အေ။ တစ်ယောက်ယောက်ဖြေပါလိမ့် မယ်။ လေးလေးက မတွေ့သင့်ဘူးလို့ ပြောပြန်ရင် ညီးကမမြင်တဲ့ နေရာသွား တွေတော့မှာ။ အဲဒါမှပိုပြီးကိုယ်ကျိုးနည်းမှာ။ တွေ့သင့်တယ်ဆိုပြန်တော့လည်း ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများနဲ့ဆုံရင် မျက်နှာပူစရာကြီး ဟီး ဟီး’။

‘လေးလေး ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို ဘယ်လိုမြင်သလဲ’။

‘လေးစားထိန်းသိမ်း တိုးပွားအောင်လုပ်ရမယ့်အရာလို့ မြင်တာပေါ့ ငါတူမရယ်။ မြေဝိုင်းအကကို ထိန်းသိမ်းရမယ်။ မြေဝိုင်းကို မြတ်နိုးတတ်ခဲ့လို့ ဒီနေ့ခေတ်မီဇာတ်ခုံကြီးပေါ်မှာ ခေတ်မီ မီးတွေ၊ ဆက်တင်တွေ၊ အသံအထူးပြုလုပ်ချက်တွေနဲ့ကနိင်လာတာပေါ့ကွယ်။ တိုးပွားအောင်လုပ်လာကြတာလေ။ ကဲလေးလေးဖြေတာ အမှတ်လေးဆယ်ဖိုးတော့ရသွားပြီ။ နောက်ထပ်မေးလည်းဖြေမှာမဟုတ်တော့ဘူး။ အောင်မှတ်ရလို့ကတော့ ငုတ်တုတ်ထိုင်နေတော့မှာ။ ဂုဏ်ထူးလိုချင်သူများ၊ ထိုက်တန်သူများ ဆက်လက်ဆွေးနွေးကြဖို့ ‘ဗျိုး’ ဟစ်ပေးလိုက်မယ် ဟုတ်ပြီလား။’

‘မေးစရာတွေက အများကြီးကျန်သေးတယ်။’

‘သည်းခံပါကွယ်။’

‘လေးလေးက လူလည်ကြီး။’

ခုလောက် အစဆွဲထုတ်ရင်ကိုပဲ လုံလောက်ပါပြီ ငါတူမရယ်။ ဆက်ပြီးရေးကြ၊ ပြောကြ၊ ငြင်းခုံန်ကြရင်းနဲ့ အသင့်လျော်ဆုံးဆိုတာ ထွက်ပေါ်လာမှာပါ။ လေးလေးသာ ငယ်သေးရင်တော့ ချစ်သူနဲ့ဘယ်နေရာတွေ့သင့်သလဲဆိုတဲ့အဖြေကို မျှော်နေမိမှာပဲ။ ဒီမေးခွန်းမျိုး ချွန်ချွန်က သိပ်ကြိုက်တယ်။

အချစ်ဂျာနယ်

၁၁. ၃. ၀၂

စာရေးဆရာရယ်၊ စာမူခရယ်၊ ဂျာနယ်ရယ်၊ အယ်ဒီတာရယ်

ကံချွန်ဂျာနယ်တွေမှာစာရေးနေတော့ဘယ်ဂျာနယ်ကစာမူခဘယ်လောက် ရသလဲဆိုတဲ့မေးခွန်း၊ စာမူခတိုးပေးဖို့ မတောင်းဘူးလားဆိုတဲ့ မေးခွန်း၊ စာမူခ ဘယ်လောက်ရမှရေးမယ်ဆိုပြီး ပြန်ပြောသင့်တယ်ဆိုတဲ့ အကြံပြုချက်မျိုးတွေ၊ မေးခွန်းတွေနဲ့ မကြာခဏရင်ဆိုင်ရပါတယ်ခင်ဗျာ။

ကံချွန် စာရေးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ပြောရရင်တော့ (၁) စာမူခများများ ပေးတိုင်းရေးမယ်မဟုတ်ပါဘူး။ (၂) စာမူခနည်းပေမယ့် ရေးချင်ရင်ရေးပါမယ်။

ဒါကတော့ ကံချွန်ရဲ့ (တစ်ယောက်တည်း) သဘောထားပါ။ စာမူခကို ဖယ်ထားပြီးပြောပါဦးမယ်။ စာမူခဆိုတာက ကိုယ့်စာမူပေးပြီးမှ ပါပြီးမှရတဲ့ ကိစ္စပါ။ စပြီးပေးထားတာကတော့ ပေးချင်လို့ပေးတာပါ။ တောင်းတိုင်းမပေး ပေမယ့် မတောင်းဘဲလည်းပေးချင်ပေးတာပါ။

ပေးတဲ့ဆီမှာလည်း ပေးချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းအတွက် အခြေခံနှစ်ချက် ရှိပါတယ်။ (၁) အယ်ဒီတာကို စိတ်ချယုံကြည်လို့၊ (၂) အယ်ဒီတာကို မသိသော် ငြားလည်း ဂျာနယ်ရဲ့မူနဲ့ ကိုယ်ရေးတဲ့စာမူရဲ့ ဦးတည်ချက်အံဝင်နေတယ်လို့ ယူဆတဲ့အတွက်၊ ကိုယ်ပြောချင်တဲ့အကြောင်းအရာဟာ အဲဒီဂျာနယ်ဖတ်နေတဲ့ ပရိသတ်အတွက်ဖြစ်နေလို့၊ ရေးခဲ့တာပါ။ ဒါကတော့ ကံချွန်ရေးဖြစ်တဲ့ အကြောင်းရင်းပါပဲ။ စာမူခဆိုတာ ရေးပို့ပြီးတဲ့နောက်ကိစ္စပါ။ ကံချွန်ရေးချင် တာကိုရေးတာမို့ စာမူခနည်းခြင်း၊ များခြင်းဟာ ကြိုတွေးတဲ့အထဲ မပါတာပါ။

စာမူခဆိုတာ ဂျာနယ်တစ်စောင်နဲ့တစ်စောင်ပေးတဲ့နှုန်းချင်းမတူနိုင်ပါဘူး။ ကွာခြားမှုရှိတာပေါ့။ စာမူခသတ်မှတ်မှုဆိုတာ အဲဒီဂျာနယ်ရဲ့စီးပွားရေးကိစ္စပါ။ အယ်ဒီတာနဲ့ စာရေးဆရာရဲ့ဆက်သွယ်မှုက အနုပညာကိစ္စပါ။

ဂျာနယ်တစ်စောင်ရဲ့ အရုံးအမြတ်၊ စောင်ရေအနည်းအများပေါ်မူတည်ပြီး စာမူခပေးရာမှာ တချို့ဂျာနယ်ကစောင်ရေနည်းလို့၊ အရုံးပေါ်နေလို့၊ များများ မပေးနိုင်တာရှိသလို စောင်ရေကောင်းပေမယ့် များပေမယ့် အမြတ်များများ

လိုချင်လို့ စာမူခနည်းပေးလည်းရှိမှာပေါ့။

စာရေးဆရာဟာ ‘စာမူဖြစ်ပြီးရော’ သဘောထားပြီး နာမည်ရောင်းစား တာမျိုးလည်းရှိမှာပါပဲ။ အယ်ဒီတာ လောကကြီးတစ်ခုလုံး ခြောက်ပစ်ကင်း သဲလည်းစင် မရှိနိုင်သလို စာရေးဆရာလောကကြီး တစ်ခုလုံးဟာလည်း ရောင်းတမ်းလုပ်သူ မရှိဘူးလို့မပြောနိုင်ပါဘူးခင်ဗျာ။

အဲဒီငွေကိစ္စကိုတော့ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုရဲ့ ခေါင်းစီးအောက်မှာပဲ ထား လိုက်ကြပါစို့။

စာမူခဆိုတာ စာရေးဆရာရဲ့ အနုပညာအရည်အသွေးကို ဆုံးဖြတ်တဲ့ စံညွှန်းမဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုစီးပွားရေးပိုင်းက သတ်မှတ်ချက်တစ်ခု ပါ။ ဝတ္ထုကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ဖို့၊ စာမူကို စာအုပ်ထုတ်ဖို့ ဆိုတာမျိုးကတော့ အနုပညာ ကိုအခြေခံတဲ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလို့ ကံချွန်မြင်ပါတယ်။ မြတ်မယ်လို့ယုံကြည် မှုကို လုပ်ကြတာများပါတယ်။ ဂျာနယ်ထုတ်တယ်ဆိုတာမျိုးကတော့ စီးပွားရေး ကိုအခြေခံပေမယ့် အနုပညာလုပ်ငန်းသဘော ပိုပြီးဆန်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို လည်း ကံချွန်ကတော့ကိုယ့် သဘောနဲ့ကိုယ်ခွဲထားပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဂျာနယ် တစ်စောင်ကို စာမူပို့တဲ့ဆီမှာ စာမူခဘယ်လောက်ပေးမှာလဲဆိုပြီး မမေးပေမယ့် လုံးချင်းစာအုပ်ထုတ်မယ်ဆိုရင်ဝတ္ထုကိုရုပ်ရှင်ရိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ဘယ်လောက် ပေးမှာလဲဆိုတာမေးပါတယ်။

စာမူခ အနည်းအများအပေါ် အခြေခံပြီး လုံ့လစိုက်ထုတ်မှုအားကိုတော့ ဘယ်တော့မှမပြောင်းလဲပါဘူး။ ကိုယ်သိသလောက်၊ တတ်သလောက်နဲ့ အကောင်းဆုံးဆိုတာဖြစ်အောင်တော့ ကြိုးစားတာပါပဲ။

ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၊ စာမူတစ်ပုဒ်ရဲ့ အနုပညာအရည်အသွေးဆိုတာက စာဖတ်သူများက ဆုံးဖြတ်ပေးတာပါ။ ဂျာနယ်ဖတ် ပရိသတ်က ဘယ်အတိုင်း အတာထိ အသိအမှတ်ပြုမလဲ၊ အလေးထားမလဲဆိုတာ အဲဒီစာရေးဆရာရဲ့ စာဖတ်သူများအပေါ်ထားတဲ့သဘောထား။ အဲဒီစာမူကို စာဖတ်သူရှေ့ ပို့ပေး တဲ့အယ်ဒီတာရဲ့စေတနာ။ အဲဒါတွေဟာ အဲဒီစာမူရဲ့အနုပညာအရည်အသွေး ကို မှတ်ကျောက်တင်ပေးဖို့ စာဖတ်သူရှေ့ ပို့လိုက်တာပါပဲ။ အယ်ဒီတာ တစ် ယောက်ဟာ စာဖတ်သူအတွက် ဖတ်စေချင်တဲ့စေတနာမပါဘဲ စာမူကို ရွေး

မထည့်ပါဘူး။ စာဖတ်သူရှေ့ပို့ကတည်းက သူ့ရွေးချယ်မှုကိုသူယုံကြည် လို့ပါ။

ဂျာနယ်မှာ စာရေးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ စာရေးဆရာရယ်၊ စာမူခရယ်၊ ဂျာနယ်ရယ်၊ အယ်ဒီတာရယ် ပတ်သတ်ဆက်နွှယ်နေမှုကို ဒီလိုပဲခံယူထား ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကံချွန်တော့ စာမူတစ်ခုရေးတော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ကိုယ်ကရေးချင် လို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တောင်းလာလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စာမူခဘယ်လောက်ပေးမှာလဲဆိုပြီး မမေးဖူးပါဘူး။ အနုပညာအရည်အသွေးဆုံးဖြတ်ချက်စံမဟုတ်လို့ ကိုယ့်ဂျာနယ် ရဲ့အနေအထားနဲ့ကိုယ်ဆုံးဖြတ်ပါလို့ ပြန်ပြောလိုက်တာပါပဲ။

အဓိကကတော့ ဂျာနယ်ကို စာမူရောင်းစားတဲ့အလုပ် ကံချွန် မလုပ်ပါဘူး ခင်ဗျာ။ ဂျာနယ်ဆိုတာ စာရေးဆရာရဲ့ အနုပညာဈေးကွက်မဟုတ်ပါဘူး။ ယုံကြည်ချက်စင်မြင့်ပါ။

ဒါကတော့ စာရေးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ထားတဲ့သဘောထားပါ။

ပေါ်ပြူလာဂျာနယ်
၁၅. ၁. ၀၂

ပေါက်ပင်ဘာကြောင့်ကိုင်းရတယ်

ပေါ်ပြူလာဂျာနယ်၊ အတွဲ(၅)၊ အမှတ်(၄၂)၊ (၂၃. ၁၁. ၂၀၀၁)၊ အင်္ဂါနေ့ ထုတ်မှာပါတဲ့ ဆရာမောင်သွေးသစ်ရဲ့ ကိုယ့်စင်ကိုယ်ဖျက်သူများ ဆောင်းပါးကို ဖတ်ပြီး . . .

စာရေးသူ၊ ကာတွန်းရေးသူ တစ်ယောက်ဟာ စာစောင်ဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်း အသစ်တစ်ခုခုထွက်လာတော့မယ်ဆိုရင်ဝမ်းသာပါတယ်ခင်ဗျာ။အဲဒီ စာစောင် ဂျာနယ် မဂ္ဂဇင်းဟာဖြင့် အယ်ဒီတာ ဘယ်သူပဲဆိုပြီး သိရတဲ့အခါမှာတော့ စာပေအစဉ်အလာကြီးတဲ့၊ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံရင့်ကျက်တဲ့ ဆရာများ ဦးဆောင်မယ်ဆိုရင် ပိုပြီးဝမ်းသာပါတယ်။ ကိုယ်မကြားဖူးတဲ့၊ မသိတဲ့ နာမည် သစ်များဖြစ်နေရင်တော့ စောင့်ကြည့်ကြပါတယ်။ ထွက်လာတဲ့စာစောင် ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းရဲ့အရည်အသွေး အနှစ်သာရပိုင်းရော၊ အပြင်အဆင်ပိုင်းရော ကောင်းနေရင် ကြည်နူးကျေနပ်မှုဟာ နှစ်ဆတိုးရပါတယ်ခင်ဗျာ။ အယ်ဒီတာ များဟာစာရေးဆရာကောင်းများပေါ်ထွက်လာမယ်ဆိုရင် ဝမ်းသာနည်းမျိုးပါပဲ။ ကလောင်ဟောင်းများကို လေးစားသလို ကလောင်သစ်၊ ကလောင်ကောင်း များကိုလည်းမျှော်လင့်သလိုပေါ့ခင်ဗျာ။ တကယ်ပါအယ်ဒီတာသစ်၊အယ်ဒီတာ ကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာရင် စာရေးဆရာများကလည်း ဝမ်းသာစွာ ကြိုဆို တာပါပဲ။

အဲ . . . စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းတစ်ခုထွက်လာပြီး အယ်ဒီတာသစ် ဆိုတာကလည်း စာရေးသူများ မျှော်လင့်သလို အရည်အသွေးမရှိ၊ အတွေ့ အကြုံမရှိ၊ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် (ငွေထုပ်ဖင်ခုထိုင်ထားလို့) ဖြစ်လာတာ မျိုးဆိုရင်တော့ ဆရာမောင်သွေးသစ်ကြုံလိုက်ရတဲ့ ကိုယ့်စင်ကိုယ်ဖျက်သူပဲဖြစ် လာမှာပါ။ စာရေးဆရာအကြောင်းမသိဘဲ ဘယ်လိုမှ အယ်ဒီတာကောင်းမဖြစ် နိုင်ပါဘူး။ အယ်ဒီတာကောင်းမဟုတ်ဘဲ အယ်ဒီတာ တာဝန်ယူထားရင် အဲဒီ စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းဟာ အောင်မြင်ဖို့အလွန်ခက်ပါတယ်။ (အမှန်က တော့ ဘယ်လောကမှာမဆိုပါ။ ကိုယ်မကျွမ်းကျင်တာ တာဝန်ယူဦးဆောင်လုပ်

ကိုင်နေရင် မအောင်မြင်နိုင်ဘူး)

ဆရာမောင်သွေးသစ်တို့ အယ်ဒီတာလုပ်ချိန်က စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း ဆိုတာ အလွန်နည်းပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဒီတော့ စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထွက်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ အယ်ဒီတာအရည်အသွေးပြည့် ပညာရှင်များကို စဉ်းစားရှာဖွေပြီး ဦးဆောင်ပေးဖို့ခေါ်ယူရရှိနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကိုယ့်စာစောင်၊ ကိုယ့်ဂျာနယ်၊ ကိုယ့်မဂ္ဂဇင်းက ဘယ်မူနဲ့သွားမှာလဲ။ ဦးတည်ချက်ကဘာလဲ။ အဟောင်းထဲကအကောင်းလား။ အနာဂတ်အတွက်အသစ်လား။ ထုတ်ဝေ မယ့်သူမှာ စာပေခံယူချက်ရှိသလား။ ဒါမှမဟုတ် စီးပွားရေးအတွက်ပဲ အဓိက ထားမှာလား။ ဒီကိစ္စမှာလည်း ဟိုတစ်ချိန်ကတော့ ထွက်လာမယ့်စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းရဲ့ အယ်ဒီတာအမည်ကို ကြည့်ပြီး ကံချွန်တို့ စာရေးသူများဟာ သိခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ သူ့မူနဲ့သူ၊ ကိုယ့်ဟန်နဲ့ကိုယ် အလှကိုယ်စီပါပဲ။ ဦးတည်ချက်တစ်ခုအတွက် ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်း ရှိသူတွေချည်း အလိုလို စုပြီးဖြစ်သွားတာကိုး။ အဲဒီတုန်းကတော့ လက်ရွေးစင်တွေချည်းပြိုင်မယ့် နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲအပြေးပြိုင်တာ ကြည့်ရ သလိုပါပဲခင်ဗျာ။ မဂ္ဂဇင်းတိုင်း၊ စာစောင်တိုင်း၊ ဂျာနယ်တိုင်းဟာ ချန်ပီယံတွေ ချည်းပါပဲ။ ဒီနေ့ စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများကို ကြည့်ရတာကတော့ မြို့လူထု မာရသွန်ပြေးတာ ကြည့်ရသလိုပါပဲ။

စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများ များပြားတာကို ကံချွန်စိတ်ပျက်စကားမဆို ပါဘူး။ ဝမ်းသာကြိုဆိုပါတယ်။ ကံချွန်အားမရတာက အယ်ဒီတာအချို့ရဲ့ လုပ် ရပ်ပါ။ ဆရာမောင်သွေးသစ်ကြုံနည်းမျိုး မကြာခဏကံချွန်လည်း ကြုံဖူးပါ တယ်။ ‘ခင်ဗျားက ကြံဖန်ရေးတတ်ပါတယ်ဗျာ။ တစ်ပုဒ်လောက်လုပ်လိုက် စမ်းပါ။ စာမူခ လက်ငင်းပေးမှာပါ’ ဆိုတာမျိုးပါ။ ယုံကြည်လို့၊ စိတ်ချလို့ပြော တယ်ဆိုပေမယ့် အစော်ကားခံရသလိုပါပဲ။ စော်ကားတယ်ဆိုတာ အသိဉာဏ် နည်းသူရဲ့လုပ်ရပ်မို့ ကံချွန်စိတ်မဆိုးပါဘူးခင်ဗျာ။ အဲ . . . ဒါပေမယ့် အဲသလို အသိဉာဏ်နဲ့လူက မိဒီယာတစ်ခုမှာ ဦးဆောင်ဆိုတော့ စာနယ်ဇင်း လှေပေါ်မှာ ငါးခုံးမပါလာတာပါပဲ။ (ဘယ်နှယ် ငွေရပြီးရော ကြံဖန်ရေးရမယ်လို့)

ကံချွန် ဒီစာရေးဖြစ်တာဟာ ကိုသွေးရဲ့ ဆောင်းပါးထဲက စေတနာနဲ့

သံယောဇဉ်ကိုတွေ့မိလို့ပါ။ စာနယ်ဇင်းလောကကြီးသိက္ခာရှိစေချင်တဲ့၊ တိုးတက်စေချင်တဲ့ဆန္ဒနဲ့ စာနယ်ဇင်းများရဲ့ မာလိန်မှူးတို့ ရုပ်ပုံလွှာကို လှစ်ဟ ပြတာလို့ မြင်ဖြစ်ပါတယ်။ အယ်ဒီတာဟာ ဘယ်လိုတာဝန်တွေယူပြီး လုပ်ကိုင်ရတယ်ဆိုတာမသိရင်တော့ ငွေရှိလို့ စတိုးဆိုင်ဖွင့်နည်းမျိုး သဘောထားပြီး အယ်ဒီတာစားပွဲထိုင်ရဲနေကြမှာပါ။ အဲသလိုမျိုး အယ်ဒီတာကတော့ ကိုယ့်စင်ကိုယ်ဖျက်တယ်လို့မြင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ သူတက်ထိုင်လို့ စင်ပြိုသွားတော့လည်း စတိုးဆိုင်ကရောင်းမကောင်းရင် စားသောက်ဆိုင်ပြောင်းဖွင့်သလိုမျိုး အလုပ်ပြောင်းသွားမှာပါပဲ။

ဒီနေ့ စာပေနယ်မှာရှိနေတဲ့ အယ်ဒီတာကြီးများ၊ အယ်ဒီတာလေးများကိုပဲ ကံချွန်တို့ မေတ္တာပို့နေယုံရှိတာပါပဲ။ ဆရာကြီးတို့၊ ဆရာလေးတို့ ကျန်းမာပါစေ ဆိုပြီး။ လှေကြုံစီးအယ်ဒီတာများကတော့ လှိုင်းနည်းနည်းကြီးလိုက်တာနဲ့ ဆင်းသွားကြမှာပါ။

လှိုင်းကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိတာက စာဖတ်ပရိသတ်ပါ။

ဆရာမောင်သွေးသစ်ရဲ့ စာကိုဖတ်ပြီး ဆရာမောင်သွေးသစ်နည်းတူ အယ်ဒီတာများနဲ့ ပတ်သက်လို့တွေးမိတာပါ။

အယ်ဒီတာဟာ ကလောင်အို၊ ကလောင်ပျို၊ ကလောင်သစ်တို့ရဲ့ စာမူကောင်းမျှော်လင့်သလို စာရေးသူများဟာလည်း အယ်ဒီတာအရည်အသွေးပြည့်မီသော အယ်ဒီတာအို၊ အယ်ဒီတာပျို ၊ အယ်ဒီတာသစ်တို့ကို မျှော်လင့်တယ်ဆိုတာ အတွေးဆက်ခံစားမိလို့ . . . ။ သေချာတာကတော့ ကိုယ့်စရိတ်နဲ့ကိုယ် ကိုယ့်အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနေကြတာပါပဲ။

ပေါ်ပြူလာရာနယ်
၄. ၁၂. ၀၁

မော်ဒန်လောင်းရှိပ်

၂၀၀၂-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ‘ပန်းချီဝါကျများ’ ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးပါပါတယ်။ ဆောင်းပါးရဲ့ ပထမဆုံး စာကြောင်းက -

‘ပန်းချီဝါသနာပါတဲ့ လူငယ်များအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ဒီဝါကျများကို ရေးလိုက်တယ်’

လို့ ဆိုပါတယ်။ ဆရာရဲ့ ဆောင်းပါးဟာ ပန်းချီရေးဖို့ မဟုတ်ဘဲ ပန်းချီပညာကို သုတေသနလုပ်ချင်လို့၊ လေ့လာချင်လို့ ဆိုတဲ့ လူငယ်တွေအတွက် ပိုပြီး အသုံးဝင်ပါလိမ့်မယ်။ ပန်းချီရေးချင်တဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်အတွက်တော့ ဆေးအတွက်လေးမှာ စိုးပါတယ်။ ပထမစာပိုဒ်ရဲ့ နောက်ဆုံးစာကြောင်းမှာ တော့ -

‘ကျွန်တော်ကြိုးစားတင်ပြထားတာပါပဲ။ မပြည့်စုံမှာ သေချာပါတယ်။ နောက်လူများဖြည့်စွက်ကြပါ’

လို့ အဆုံးသတ်ထားလို့ ကံချွန်ဒီစာ ရေးဖြစ်တာပါခင်ဗျာ။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါးကိုဖတ်ပြီး ရေးချင်စိတ်ပေါ်လာတာတွေ ရေးတဲ့ ဆီမှာ အယူအဆတူတာလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ကွဲပြားတာလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ မတူတာတွေချည်း ရှာဖွေပြီး ဆန့်ကျင်ရေးသားတာ မဟုတ်သလို တူတာတွေ ချည်းရှားပြီး အလုပ်ပိုမလုပ်ပါဘူး။ ပန်းချီပညာကို ရေးဖို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ လေ့လာဖို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူငယ်ဖြစ်ဖြစ်၊ လူကြီးဖြစ်ဖြစ် ဝါသနာပါလို့ပဲဖတ်ဖတ်၊ ဘာရယ်လို့ မဟုတ်ဘဲ အပျင်းပြေပဲဖတ်ဖတ် ‘ပန်းချီအကြောင်း’ ကို ‘ဆင်ဆိုသည်မှာ’ အဆင့်ထက်ပိုပြီး မှန်းဆသိနိုင်စေချင်လို့။

ပန်းချီဟာ အနုပညာပါ။ အနုပညာကို ဝါသနာမပါရင် လုပ်လို့ မရပါဘူး။ မလုပ်ဖြစ်ပါဘူး။ ပန်းချီပညာကို ထပ်ခွဲရရင်တော့ စီးပွားရေးပန်းချီနဲ့ ရသပန်းချီလို့ ခွဲရပါလိမ့်မယ်။ စီးပွားရေးပန်းချီကိုတော့ လက်မှုပညာသဘော၊ တတ်အောင် သင်ပေးပြီး (ဝါသနာ မပါသော်ငြားလည်း) အရေးခိုင်းလို့ ရပါတယ်။ ဆိုင်းဘုတ်ရေးတာ၊ ပိုစတာရေးတာ၊ မဏ္ဍပ်လုပ်တာ စသည်ဖြင့်ပေါ့။ ပန်းချီ

ပညာကို ဝါသနာပါသူများအတွက်တော့ စီးပွားရေးပန်းချီရေးရင်း ရသပန်းချီပါ ရေးသွားသူ ဆရာကြီးများရှိပါတယ်။ ဆရာကြီးဦးလွန်းကြွယ်ကိုယ်တိုင် ဆိုင်းဘုတ်ရေး၊ ပိုစတာရေးကစပြီး လုပ်ရင်း၊ သင်ရင်း လေ့လာရင်း ရသပန်းချီ ဘက် ကူးလာတာဖြစ်ကြောင်း ဟောပြောဖူးပါတယ်။ စီးပွားရေးပန်းချီကို အထင်သေးလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဝါသနာမပါသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာအဖြစ်သင်လို့ ရတယ်ဆိုတာ ရှင်းထားတာပါ။

ရသပန်းချီကိုတော့ ပန်းချီပညာကို အလေးအနက်ဝါသနာပါမှ သင်ဖြစ် လေ့လာဖြစ်တာပါ။ ဒါကြောင့် လူငယ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူကြီးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ယောက်ျားပဲ ဖြစ်ဖြစ် ‘ပန်းချီဆွဲကြပါ’ လို့ ခိုင်းလို့ မရပါဘူး။ ဝါသနာပါသူကိုလည်း ပန်းချီမဆွဲ ပါနဲ့ လို့ တားလို့ မရပါဘူး။ ပန်းချီဟာလည်း ကဗျာရေးတာ၊ စာရေးတာ၊ သီချင်း ဆိုတာ၊ ဂစ်တာတီးတာလိုပဲ အနုပညာကိုး။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါး စာမျက်နှာ (၄၃) စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်းမှာ ‘လူငယ်လေးတွေ ပန်းချီ ဆွဲနိုင်ကြပါစေ။ လူငယ်လေးတွေ ပန်းချီဆွဲကြပါ’ လို့ ရေးထားတော့ ဆရာ ဇော်ဇော်အောင် စေတနာလွန်သွားပြီလို့ ယူဆလိုက်ပါတယ်။

ပန်းချီဆွဲချင်တဲ့သူ (လူငယ်၊ လူကြီး၊ လူလတ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ) ဘယ်သူ မဆို ပန်းချီဆွဲချင်ရင် အရေးခံပစ္စည်းရှိရင်၊ ရေးစရာပစ္စည်းရှိရင် ရေးလို့ရပါတယ်။ ရေးချင်စိတ်ရှိဖို့ ပဲလိုပါတယ်။ ရေးလိုက်ပါ။ ရေးရတာမှာ ပျော်နေရင် ဆက်တိုက် ရေးသွားမှာပါပဲ။ ကိုယ်ရေးချင်တာကို ရေးလိုက်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကျေနပ် သွားရင်ပျော်မှာပါ။ ကိုယ်ရေးတာကို ကိုယ်မှမကြိုက်ရင်တော့ ရေးရတာ ပျော်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကြိုက်ခြင်း၊ မကြိုက်ခြင်းဆိုတာကလည်း ကိုယ်တိုင်က ရေးချင်တဲ့ပုံကို ကိုယ်ရေးချင်လို့ ရေးတာမဟုတ်ဘဲ မသိစိတ်မှာတစ်ယောက် ယောက်နဲ့ တူချင်လို့ (ပီကာဆိုနဲ့ တူချင်လို့၊ ဗင်ဂိုးနဲ့ တူချင်လို့) ရေးလိုက်ပြီးကာမှ မတူရင် မကြိုက်ဘဲဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ပုံတစ်ပုံဟာ ကိုယ်ရေးချင်လို့ကို ရေး တာ၊ ဘယ်သူနဲ့ တူဖို့၊ ဘယ်ဝါနဲ့ တူဖို့ ဆိုတဲ့ ဆန္ဒမပါဘူး။ တစ်ယောက်ယောက် နဲ့ တူနေလည်း ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ ရေးချင်လို့ကို ရေးလိုက်တာဆိုတဲ့ ပုံမျိုး ကိုတော့ ရေးသူဟာရေးပြီးတာနဲ့ ကြိုက်မှာပါ။ ကျေနပ်မှာပါ။ ရေးတဲ့ နည်းစနစ် ဆိုတာဟာလည်း ရေးချင်သူရဲ့ ရွေးချယ်မှုဟာ သူ့အတွက် အကောင်းဆုံးနဲ့

အသင့်လျော်ဆုံးနည်းစနစ်ပါပဲ။ သူ့ရွေးချယ်တဲ့ နည်းစနစ်ဟာ ပန်းချီသမိုင်းမှာ မှတ်တမ်းတင်ပြီး နည်းစနစ်ထဲက တစ်ခုခုဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မယ်။ လုံးဝမရှိဘူး သေးတဲ့ အသစ်ရေးဟန်လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေပါမယ်။ ကျောက်ခေတ် ရေဟန် ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေပါမယ်။ အဲဒါဟာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ ရေးသူ ရွေးချယ်တဲ့ ရေးဟန်ဟာ သူ့အတွက် အကောင်းဆုံးပါပဲ။ သူ့ရေးချင်တဲ့ဟန်နဲ့ရေးမှ ရေးရ တာပျော်မှာပါ။ ဖန်းတီးတာဖြစ်မှာပါ။ တစ်ယောက်ယောက်လို ဖြစ်အောင်လုပ် တာနဲ့ဖန်တီးတာမဟုတ်တော့ပါဘူး။ အတုလုပ်တာပဲ။ အတုလုပ်တာက မတူရင် စိတ်ညစ်ရပါတယ်။ အလိုလိုတူသွားတာလား။ တမင်တူအောင်လုပ်တာလား ဆိုတဲ့ ကွဲပြားမှုကိုတော့ ရေးသူရဲ့ ‘ရိုးသားခြင်း’ အပေါ် မူတည်ပါတယ်။

(----) ကဲ့သို့ဆိုပြီး တူအောင်ရေးနေရင် အတုလုပ်နေရတာပျော်နေရင်၊ ဆင်တူယိုးမှား ထုတ်လုပ်ရတာ ကျေနပ်နေရင် အနုပညာသမားမဖြစ်ဘဲ လက်မှု ပညာသမားသာ ဖြစ်သွားမှာပါ။ ဒီနေ့ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါးမှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ပန်းချီဆရာများရဲ့ လက်ရာတွေကိုပဲ ကြည့်ပါ။ သူတို့ အရင် ဆရာကြီးများနဲ့မတူ ကွဲပြားခဲ့လို့ ‘ဖန်တီးသူ’ ဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။

ပန်းချီအနုပညာမှာ များများကြည့်ဖူး မြင်ဖူးဖို့ထက် များများရေးဖို့က ပို ပြီး လိုအပ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးများရဲ့ လက်ရာဆိုတာ ဘယ်မကောင်းဘဲ နေမှာ လဲ။ ကောင်းမှာပေါ့။ ကောင်းရင်လည်း ကြိုက်မိမှာပေါ့။ ကြိုက်မိလို့ လိုက်တု ရေးမိရင် လေ့ကျင့်တဲ့ အဆင့်ထက်လွန်ပြီး ကိုယ်ဖန်တီးမိတဲ့ဆီမှာပါ အနုပညာ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ခံရရင် ကိုယ့်တိုးတက်မှုကို ကိုယ်ဟာကိုယ် ဘရိတ်အုပ်လိုက် တာလို့ ပြောရမှာပဲ။

အစွဲအလမ်း၊ လောင်းရိပ် ဆိုတာတွေဟာ ရိုးရာပန်းချီ၊ သဘာဝ ပန်းချီ ရေးဆွဲသူတွေမှာသာ ရှိတတ်တာ၊ ရှိနိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ မော်ဒန်ပန်းချီရေးသူ တွေမှာလည်း ရှိနေတာပါပဲ။ တွေ့နေရတာပါပဲ။ မော်ဒန်ပန်းချီကို သိပ်ကြိုက် ပြီး လေ့လာလေ လောင်းရိပ်မိလေပဲ။ ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးချင်သူဆိုရင်တော့ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ကူး၊ ကိုယ့်ရဲ့အတွေးကို ကိုယ့်လက်ကလိုက်ပြီး အကောင်အထည် ဖော်နိုင်အောင် များများရေးဖို့ပဲလိုပါတယ်။ ရေးရာမှာ အဓိကကျတာက ရိုးသား ဖို့ပါ။ ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ အနုပညာက ကိုယ့်အကြောင်း ပြောပါလိမ့်မယ်။

ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ အနုပညာက (ပီကာဆို အကြောင်း၊ ဂျက်ဆင်ပူးလော့ အကြောင်း) ပြောပြနေမယ်ဆိုရင်တော့ (တကယ်) အသစ်ချစ်သူ ဖြစ်နိုင်ပါဦး မလား။ အသစ်ကိုချစ်ရင် အသစ်ကိုပဲဖန်တီးပြရမှာပေါ့။ ဖန်တီးမှုရဲ့ အနှစ်သာရ ဟာ ရိုးသားမှုဖြစ်တယ်ဆိုတာပဲ ဖန်တီးချင်သူများသိထားဖို့လိုပါတယ်။

တကယ်ရေးချင်လို့ဆိုတဲ့ ဆန္ဒနဲ့တွဲပြီး တခြားဆန္ဒတွေ မပါဖို့ လိုပါတယ်။ တစ်ယောက်ယောက်နဲ့တူအောင်၊ လူအထင်ကြီးအောင်ဆိုတာမျိုးပါ။ ဒါကြောင့် ‘ရိုးသားမှု’ကို အဓိကထားဖို့၊ တကယ်ရေးချင်တာရေးဖို့၊ ရိုးရာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မော်ဒန် ပဲဖြစ်ဖြစ် လေ့လာတဲ့အဆင့်ထက် လွန်ကဲပြီး ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ဆီမှာပါ တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ ဟန်ယူလိုက်ရင် ‘လောင်းရိပ်’မိတာပါပဲ။ အသစ်ဖန်တီး ချင်တဲ့လူငယ်တွေမှာလည်း ‘မော်ဒန်လောင်းရိပ်’ မမိဖို့လိုပါတယ်။ လောင်းရိပ် မမိအောင် ‘ဖန်တီးနိုင်သူ’ ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၆. ၅. ၀၂

အစ်ဇင်(မ်) မလိုပါ

စိတ္တဇပန်းချီဆိုတဲ့ စကား။

ပန်းချီလောကမှာ တိမ်ကောသွားတာ ကြာပါပြီ။ လုံးဝကွယ်လုနီးပါး ဖြစ်နေပါပြီ။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါ (စာ - ၄၄)မှာ တွေ့လိုက် တော့မှ ရှိခဲ့ဖူးပါလားဆိုပြီး ပြန်သတိရပါတယ်ခင်ဗျ။

(Modern Art)မော်ဒန်အတ်ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ဆရာဇော်ဇော်အောင် ဘာသာပြန် မပြပါဘူး။ မလိုအပ်ဘူးလို့ ယူဆလို့ ထင်ပါတယ်။ ဆရာရေးတဲ့ ပန်းချီနည်းစနစ်တွေဟာ မော်ဒန်ခေါင်းစီးအောက်က အယူဝါဒတွေ အစ်ဇင်မ် (ISM) တွေမို့ မော်ဒန်ဆိုတဲ့ ခေါင်းစီးစာလုံးကို ကံချွန်မှာရှိတဲ့ အဖုံးပြုတ်နေတဲ့ အဘိဓာန်စာအုပ်ငယ်လေးမှာ ရှာကြည့်ပါတယ်။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

(Modern) မော်ဒန် ခေတ်မီသော၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်ဆိုင်သော၊ ယခင်က မရှိခဲ့ဖူးသည့် အသစ်ဖြစ်သောလို့ ပြထားပါတယ်။ ဒီတော့ ကံချွန်တွေ့မိပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ငါးဆယ်က ရေးနည်းရေးဟန်ဟာ ဒီနေ့ထိ ခေတ်မီတုံးလား။ ဒီနေ့နောက်ထပ်ရေးတဲ့၊ ဆွဲတဲ့ အဆန်းအသစ်တွေ မရှိသေးဘူးလား။

ဟန်အသစ်တွေ အများကြီးပါပဲ။ မြန်မာပန်းချီဆရာတွေ ရေးခဲ့တာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီမှာက ပန်းချီမဂ္ဂဇင်း၊ ပန်းချီစာစောင်ဆိုတာမျိုးတွေ မဖွံ့ဖြိုးလို့ မှတ်တမ်းအဖြစ် စနစ်တကျပြုစုသူ မရှိလို့ အများမသိကြတာပါ။ ကွယ်လွန်သူ ဆရာခင်ဝမ်းဟာ မှတ်ဆေးပူးတွေကို အသုံးပြုပြီး ဖန်တီးတဲ့ ပန်းချီကားတွေ ဟာ မှတ်တမ်းတင်ရမယ့် အသစ်ပါ။ ဆရာခင်ဝမ်းရဲ့ ရေးဟန်ကို ဘယ်နိုင်ငံခြား ပန်းချီဆရာရဲ့ (ISM) အယူဝါဒ ခေါင်းစီးအောက်မှ အထားမခံနိုင်ပါဘူး။ ဒါဆို ကံချွန်တို့ (ISM) အသစ်တစ်ခု သတ်မှတ်ရမှာပေါ့။ မရှိဘူးတဲ့ စတိုင်ကိုး၊ ရေးဟန်ကိုး။

ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရေးပြတဲ့ အယူဝါဒတွေဟာလည်း တကယ်တော့ ပန်းချီဆရာတွေက သတ်မှတ်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီပန်းချီဆရာတွေရဲ့ လက်ရာတွေကို ကြည့်ပြီး ခံစားပြီး ဝေဖန်ရေးဆရာများက သတ်မှတ်ခဲ့တာပဲ။ ပန်းချီဆရာကတော့ သူရေးတဲ့ပန်းချီကို ကားကုမ္ပဏီများက ဒီဇိုင်းအသစ်ထုတ် သလိုမျိုး ရေးဟန်အသစ်ကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် နာမည်ပေး၊ ထုတ်လုပ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ အသစ်ကို ခံစားချင်လို့၊ ရှာဖွေချင်လို့ သူ့ဟာသူ ရှာဖွေရေးဆွဲ သွားတာပဲ။ ဒါကြောင့်

ကံချွန်အယူအဆကိုပြောရရင် တကယ်ပန်းချီရေးချင်ရင် အယူဝါဒတွေသိဖို့ မလိုပါဘူး။ ပန်းချီဆရာကြီးတွေရဲ့ အတွေးတွေ၊ အရေးတွေကို လေ့လာ ချင်လေ့လာ။ ဘယ်ဆရာကြီးက ဘယ်ဝါဒဆိုတာ ဝေဖန်ရေးဆရာတွေရဲ့ သတ်မှတ်ချက်ပဲ။ ဝေဖန်ရေးဆရာဟာ သူခံစားရသလို သူဖွင့်ဆိုမှာပါ။ သတ်မှတ်မှာပါ။ အဲဒါကလည်း သူ့ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုး။ နောက်ထပ်ပန်းချီ ရေးမယ့်သူကရော ဆရာကြီးများရဲ့ ပန်းချီကားများကို ဝေဖန်ရေးဆရာပေးတဲ့ မျက်မှန်တပ်ကြည့်ကြမှာလား။ ဆင့်ပွားဖန်တီးဖို့ မတူတဲ့ အသစ်ရေးဟန်ရှာဖို့ ကိုယ်ပိုင်မျက်စိနဲ့ ကြည့်ကြမှာလား။

ကံချွန်ကတော့ ဒီနေ့ထိ ပန်းချီအယူဝါဒတွေကို မသိဘူး။ သိဖို့လည်း မကြိုးစားဘူး။ ပီကာဆိုရဲ့ ပန်းချီကားကိုမြင်ရင် ဒါကတော့ ပီကာဆိုရေးဟန် ဆိုတာသိတယ်။ ဗင်းဂိုးကားမြင်ရင် ဒါက ဗင်ဂိုးရေးဟန်ဆိုတာ သိတယ်။ ဘယ်သူက ဘယ်အစ်ဇင်မ်လဲဆိုတာတကယ်မသိဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ လူငယ်၊ လူကြီးရေးတဲ့ ပန်းချီကားတွေလည်း ဘယ်ဝါဒဆိုတာ မသိဘူး။ ခံစားလို့ရရင် ကြိုက်တယ်။ ခံစားလို့မရရင် မကြိုက်ဘူး။ (ကြိုက်တယ် မကြိုက်ဘူးဆိုတာ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူး သတ်မှတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး) ကံချွန်ကိုယ်တိုင် လည်း ကိုယ်ရေးချင်တာကို လိုက်ဖက်မယ်ထင်တဲ့ ရေးဟန်၊ ထိရောက်မယ် ထင်တဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုနဲ့ ရေးလိုက်တာပါပဲ။

ကံချွန်တို့ကို ဆရာသင်ပေးတာက ရေးဆေးဆိုရင် အစိုရေးရင် ဘယ်လို ရေးဟန် ရေးလို့ရမယ်။ အခြောက်ဆိုရင် ရေးဟန်က ဘယ်လို၊ ဆီဆေးမှာ စုတ်နဲ့ရေးမလား၊ ရေးချက်တွေကို ဘယ်လိုရှာမလဲ၊ ဆေးတွေအသုံးပြုပုံကို အဓိကသင်တာပဲ။ ဒါကြောင့်

ဒီနေ့ပန်းချီရေးချင်တဲ့ (လူငယ်၊ လူလတ်၊ လူကြီး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ) ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ရေးမယ့်ပစ္စည်းနဲ့ အရေးခံပစ္စည်းအကြောင်းသိရင် ရေးလို့ရပါတယ်။ ကိုယ်ရေးချင်တဲ့ဟန် ဘယ်လိုရေးရင်ရမလဲဆိုတာ များများ ရေးရင်းနဲ့ တွေ့သွားမှာပါ။

ပန်းချီဆရာ ကိုကိုကြီး (ဒေါက်တာကိုကိုကြီး-စိတ်ပညာ)ရဲ့ ပန်းချီပြပွဲ (ပထမအကြိမ်)ကို ၂၀၀၂ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၁)ရက်ကနေ (၂၈)ရက်ထိ ပြသွား ပါတယ်။ ထန်းရိပ်ညိုမှာပါ။ ဆရာဦးကိုကိုကြီးနဲ့ ကံချွန်ခင်ပါတယ်။ အပြန် အလှန် လေးလေးစားစား ရင်းရင်းနှီးနှီး ကိုခင်တာပါ။ သူ့ပန်းချီပြပွဲ ဖွင့်ပွဲနေ့ မှာ ကြည့်တယ်။ စုတ်တံအကြီးကြီးနဲ့ လျှောက်ခြစ်ထားတာပဲ။ တချို့ပန်းချီကား ကတော့ ကင်းဘတ်စပေါ် ဆေးတွေလောင်းပြီး စုတ်တံနဲ့ ဖြန့်ထားသလိုပဲ။ ဒီပန်းချီကားတွေကိုသာ တခြားပန်းချီဆရာ တစ်ယောက်ယောက်ရေးရင်တော့ စိတ်ဝင်စားပြီး အဖြေရှာမိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခုတော့ လေးလေးစားစား ခင်ရတဲ့ ဆရာဖြစ်နေတယ်။ ပြပွဲရဲ့ တတိယရက်မှာ ဆရာဦးကိုကိုကြီးနဲ့ ထိုင်မိတော့ ‘လာကြည့်တဲ့လူတစ်ယောက်က ဝေဖန်တယ်ဗျ။ ဒါမျိုးတော့ လူတိုင်းရေး

တတ်တယ်တဲ့။ သိပ်ကောင်းတဲ့ စကားဗျာ။ ကျွန်တော့်ပန်းချီကားကို ကြည့်ပြီး ခံစားလိုက်ရတာကို ကျွန်တော်သိလိုက်ရတာပဲ။ ကျွန်တော်က အဲဒါမှတ်ထား တယ်။ မနေ့ကတော့ လာကြည့်တဲ့သူတွေထဲက တစ်ယောက်က မေးတော့ ကျွန်တော် ဖြေစရာရသွားတယ်။ ဒါမျိုးတော့ ငါတို့တောင်ရေးတတ်သေးတယ် ဆိုတဲ့ အသိလေးပေးချင်လို့ပါလို့ ဖြေလိုက်တယ်။ မေးတဲ့သူ အတော်သဘော ကျသွားတယ်ဗျ။ သူခံစားရတာနဲ့ ထပ်တူကျသွားတာကိုး’

လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က အဲဒီခံစားမှု အဲဒီအဖြေကို မကျေနပ်နိုင်ဘူး။ အိမ်ရောက်တော့ တကယ်ပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆေးခွက်တွေ ချ။ ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် ဆွဲပစ်လိုက်တယ်။ ခြစ်ပစ်လိုက် တာဆိုပါတော့။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ကား ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထိုင်ကြည့်တယ်။ ကြည့် နေရင်း ကံချွန်ခြစ်ထားတာဟာ သစ်ကိုင်းနဲ့ တူသလိုလို ခံစားရတော့ ပထမ ခြစ်ထားတဲ့ အတိုင်းရပ်မထားနိုင်တော့ဘူး။ နောက်ထပ် အမှောင်လေးတွေတို့၊ အကိုင်းအသေးလေးထည့်လုပ်မိရော။ အဲဒီလိုလုပ်မိတော့မှ အဖြေရ လိုက်တာ ပါ။ ဆရာဦးကိုကိုကြီးကားတွေမှာ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး မြင်တွေ့ လိုက်ရတာက ရိုးသားမှုနဲ့ လောဘကင်းမှုပဲ။ ဒါဆိုတော်ပြီလို့ရပ်ရဲတယ်။ ကံချွန်က မရပ်ရဲဘူး။ လောဘမသတ်နိုင်ဘူး။ ဒီလိုရေးထားတာနဲ့ လူတွေက ပန်းချီကားဖြစ်တယ်လို့ သတ်မှတ်ပါ့မလားဆိုတဲ့စိတ်ဟာလည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ်မယုံတာပဲ။ ကိုယ်ရေးတဲ့ ပန်းချီကား ပန်းချီကားဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်ဘူး ကိုယ်ဟာကိုယ် သတ်မှတ်ရမှာပေါ့။ ပန်းချီကားကိုကြည့်ပြီး ပန်းချီဆရာဟာ သူ့ကိုယ်သူ ဘယ်လောက်ယုံတယ်ဆို တာလည်း သိနိုင်ပါလားဆိုတဲ့ အသိပါရပြန်တယ်။

ကံချွန်ဟာ ရေးသူကနေ ခံစားသူနေရာမှာ ပြောင်းကြည့်ခဲ့လို့ ခုလိုသိတာ ပါ။ ဒီအသိဟာလည်း ကံချွန်ခံစားရတဲ့အပေါ် ဆုံးဖြတ်တဲ့အသိပါ။ ကံချွန် သိတာနဲ့ ပန်းချီဆရာ ဆိုလိုချင်တာ တူချင်မှတူမယ်။ တူခြင်း မတူခြင်းဟာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ ဖန်တီးသူမှာ လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးခွင့်ရှိသလို ခံစားသူ မှာလည်း လွတ်လပ်စွာ ခံစားခွင့်ရှိပါတယ်။

ခု ကံချွန်ရေးပြခဲ့တာဟာ လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်လေးပါ။ ဒီဖြစ်ရပ်မှာ ဆရာ ဦးကိုကိုကြီးရေးထားတဲ့ကားတွေကို ဘယ်သူ့ရေးဟန်နဲ့တူလို့ဆိုပြီး ကြိုက်သွား

တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာအစ်ဇင်မ်မှန်းလည်း မသိပါဘူး။ ဘာ အစ်ဇင်မ်မှန်း မသိပေမယ့် ခံစားလိုတော့ ရတာပါပဲ။ ဒီတော့ ပန်းချီကားရေး ချင်တယ်ဆိုရင်၊ ခံစားချင်တယ်ဆိုရင် အစ်ဇင်မ်တွေသိဖို့ထက် ပန်းချီရေးချင် စိတ်ရှိဖို့ရယ်၊ ရေးစရာပစ္စည်းရယ်၊ အရေးခံပစ္စည်းရှိဖို့ရယ်၊ ကိုယ်ရေးချင်တာကို ရေးနိုင်ဖို့အတွက် ဆေးရဲ့သဘောကို သိဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ အစ်ဇင်မ် ဆိုတာတွေဟာ ဝေဖန်ရေးဆရာများ၊ မှတ်တမ်းတင်သူများနဲ့သာ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ခံစားသူအတွက် အစ်ဇင်မ်မလိုပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၁၃. ၅. ၀၂

အစ်ဇင်(မ်) စက်ဝိုင်း

ဖန်တီးသူတိုင်းဟာ ခံစားသူပါပဲ။ ခံစားရတာကို ဖန်တီးကြတာပါ။ သူတစ်ပါး ဖန်တီးတာကိုလည်း ခံစားကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဖန်တီးသူတိုင်းဟာ ခံစားသူများလည်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ (ခံစားသူတိုင်းသာ ဖန်တီးသူ မဖြစ်တာပါ)။ ဖန်တီးသူများဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖန်တီးရင်း ခံစားနေရတာ ရိုးအီလာတဲ့ အခါ အပြောင်းအလဲ လုပ်တော့တာပေါ့။ ရေးဟန်တွေပြောင်းကြည့်တယ်။ သုံးနေကျ အရောင်တွေ ပြောင်းကြည့်တယ်။ အဲသလိုပြောင်းကြည့်ရာမှာ အရောင်တွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုကို ခံစားကြည့်တာ၊ အနုအရင့်တွေရဲ့ ပေါင်းစပ်မှုကို ခံစားကြည့်တာ၊ အလင်းအမှောင်တွေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြည့်တာတွေ ပါလာတယ်။ အဲဒါကို ဝေဖန်ရေးဆရာတွေက ဧရာမစကားလုံးတွေ၊ ခမ်းနားတဲ့ ဝေါဟာရတွေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တော့တာ။ တံဆိပ်ကပ် တော့တာ။ နိုင်ငံခြားက ဝေဖန်ရေးဆရာများ တံဆိပ်ကပ်တာကို ကိုယ်တိုင် ပန်းချီရေးသူတစ်ယောက်

အနေနဲ့ ဖတ်ပြီး ပြုံးမိတာ ခဏခဏ ကြုံရပါတယ်။

ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါး (စာ - ၄၈၊ ကြောင်းရေး - ၂၃) မှာ -
'ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောနိုင်တာကတော့ သူတို့ရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ စိတ်
လှုပ်ရှားမှု Emotion တွေကိုဖော်ပြရာမှာ အရောင်တွေ၊ ပုံသဏ္ဍာန်ပြင်ညီ
Surface တွေ၊ ဟင်းလင်းပြင်ကွက်လပ်နေရာ Space တွေကိုဖွက် Distort
ပြီးတော့ ဖော်ပြကြတယ်'

လို့ ရေးထားတယ်ခင်ဗျ။ အဲဒီစာကြောင်းတွေရဲ့ အထက်မှာလည်း -

'မိမိအဇ္ဈတ္တ ခံစားမှုကို မိမိ ထုတ်ဖော်ပြသခြင်းကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်
ယုံကြည်ကျင့်သုံးကြခြင်းပါပဲ'

ဆိုတဲ့ ဝါကျမျိုးတွေပါ ပါသေးတယ် ခင်ဗျ။ ဒါတွေဟာ တကယ်တော့
ပန်းချီဆရာရဲ့ အာဘော်တွေမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဝေဖန်သူ၊ ခံစားသူရဲ့ မှတ်တမ်းတင်
မှုပဲ။ ကံချွန်ကတော့ ကိုယ်တိုင်လည်း ပန်းချီရေးဆွဲနေတဲ့အတွက် ရေးဆွဲသူ
ဖန်တီးသူတစ်ယောက်ရဲ့ ခံစားမှုကိုပါ ထိတွေ့နေရပါတယ်။ ဖန်တီးသူရဲ့
ခံစားမှုဟာ ဝေဖန်သူ၊ မှတ်တမ်းတင်သူရဲ့ ခံစားမှုနဲ့တော့ ထပ်တူမကျနိုင်ပါဘူး။
ဝေဖန်သူ၊ မှတ်တမ်းတင်သူရဲ့ ခံစားမှုကို မှားတယ်လို့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။
ကွဲပြားနိုင်တယ်ဆိုတာကို စာဖတ်သူတို့ သိထားစေချင်တာပါ။ ပန်းချီ၊
ဆောင်းပါးထဲက အတွေးအခေါ်တွေ၊ အယူအဆတွေကို ပန်းချီပညာရှင်ကြီး
တွေရဲ့ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေလို့ ထင်မှတ်မှားတတ်လို့ပါ။

ဆရာဦးကိုကိုကြီးရဲ့ ပန်းချီကားကို ကံချွန်ဟာ ခံစားသူအနေနဲ့ အဓိပ္ပာယ်
ဖွင့်ကြည့်ခဲ့သလိုပေါ့။ ဆရာဦးကိုကိုကြီးကို မေးကြည့်ရင် အဲဒီပန်းချီကားတွေကို
ဆရာခံစားရေးဆွဲခဲ့တာဟာ ကံချွန်ခံစားဖော်ကျူးတာနဲ့ တူချင်မှ တူမှာပေါ့။
ကွဲလွဲနေဖို့ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာဖတ်သူများကို သတိပေးချင်တာက ပန်းချီ
ဆောင်းပါးတွေဟာ ပန်းချီဆရာရဲ့ အာဘော်တွေ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သတိ
ထားဖို့ပါ။

ကဲ . . . ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ဆက်ဆွေးနွေးရအောင်၊ အတွေးအခေါ်
နည်းပညာ အသုံးချပုံပြောင်းလဲခြင်းအကြောင်း ဆိုပါတော့။ ကျွန်တော့်
ဆောင်းပါးအစမှာ ရေးခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဖန်တီးရင်း ခံစားနေရတာ

ရိုးအီလာတဲ့အခါ အပြောင်းအလဲ လုပ်တော့တာပေါ့လို့။ ဒါဟာ ဘာမှမဆန်း တဲ့ကိစ္စပါ။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ရဲ့ ဆောင်းပါး (စာ - ၄၉၊ ကြောင်းရေး - ၁၉)မှာ စပြီးရေးခဲ့တာကို ဖတ်ကြည့်ပါဦး။

(၁) ကျောင်းတော်ကြီးက ပို့ချပေးတဲ့ ပန်းချီသဘောတရား၊ ရသပညာ သဘောတရားတွေကို ဆန့်ကျင်တယ်။ (၂) ကျောင်းကြီးတွေက လွှမ်းမိုးကြီးစိုး ချုပ်ကိုင်ထားမှု Patronage ကို လည်း ဆန့်ကျင်ကြတယ်။ နောက်ရာစုနှစ် တွေမှာတော့ 'ကျောင်းတော်ကြီး အကယ်ဒမီ' ပန်းချီဆရာများနဲ့ ရှေ့ကို သိပ် ရောက်ချင်တဲ့အသစ်သမားများ Avant- Gardeနဲ့ သိသိသာသာကွဲခဲ့ပါတယ်။ သမိုင်းခရီးမှာ ကျောင်းတော်ကြီး ပန်းချီဝါဒအယူအဆတွေဟာ ပြိုလဲပျောက် ကွယ်ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် . . .

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များမှာ ကျောင်းတော်ကြီး ပန်းချီကို ပြန်လည်စိတ်ဝင်စား လာကြတယ်။ ဘယ်သူတွေလဲဆိုတော့ ပို့စ်မော်ဒန် သမားတွေပါပဲ။ ကျောင်း တော်ကြီးဝါဒရဲ့ ရေးနည်းရေးဟန်တွေကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်လာကြတယ်။ အရင်က ပယ်ခဲ့တဲ့သဘောတရားတွေ ပြန်သုံးလာကြတယ်။ သူတို့ဟာ ပို့စ် မော်ဒန်သမားတွေပဲ။

တကယ်တော့ ဒါဟာ ရေးဆွဲနေသူများရဲ့ အကြိုက်ပြောင်းလဲမှုပါ။ ရေးနည်းတစ်ခုကို ရိုးအီလာလို့ နောက်တစ်မျိုးပြောင်းတာပါ။ ပထမရေးနည်း ကိုမှားတယ်ဆိုပြီးမြင်လို့မဟုတ်ပါဘူး။ ပထမရေးနည်းကိုဆန့်ကျင်တယ်ဆိုတာ ထက် အသစ်ကို ရှာဖွေခဲ့ကြတယ်လို့ပဲ မြင်ပါတယ်။ ပန်းချီမှာ ဘယ်ရေးနည်းမှ သုံးမရအောင် ကျန်ရစ်တယ်ဆိုတာ မရှိလို့ပါပဲ။ တင်ပြချင်ပါတယ်။

မန္တလေးမြို့က ပန်းချီဆရာကြီး ဦးထွန်းစိန်ဆိုတာ အလွန်ရိုးရိုးရှင်းရှင်းလေး ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ ပန်းချီဆရာကြီးပါ။ အသက် (၇၄)နှစ်ရောက်မှ မော်ဒန်ပန်းချီတွေ ဆွဲပြီး ၂၀၀၁-ခုနှစ် စက်တင်ဘာ (၂၁) က (၃၀)ထိ ထန်းရိပ်ညိုမှာ ပြပွဲလုပ် သွားပါသေးတယ်။ ဒါဟာရေးဆွဲသူ တစ်ယောက်ရဲ့ အကြိုက်ပြောင်းသွားခြင်း ပါ။ အမြဲရေးဆွဲခဲ့တဲ့ နည်းစနစ်ကို ရိုးအီလာလို့ အသစ်ရှာကြည့်တဲ့ သဘောပါ။ သဘာဝပန်းချီရေးရင်းကနေ မော်ဒန်ပန်းချီတွေ ရေးသွားတဲ့ ဆရာများ ရှိသလို မော်ဒန်ပန်းချီတွေ ရေးရာကနေ သဘာဝပန်းချီဘက် စိတ်လည်သွားသူများ

လည်း ရှိမှာပါပဲ။ တကယ်တော့ ပန်းချီရေးခြင်းဟာ ပန်းချီဆရာများရဲ့ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာကိစ္စပါ။

ပန်းချီရေးနေသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ပြောချင်တာ တစ်ခုပဲ ရှိပါတယ်။ အရောင်တွေကိုပဲ အားပြုပြီးရေးတာ။ အလင်းအမှောင်တွေရဲ့ အလှကိုပဲပြတာ၊ အနုအရင့်တွေရဲ့ ယှက်နွယ်ပုံကိုပဲ ထင်ဟပ်တာ စတဲ့အရေးခံပစ္စည်း မပါတဲ့ ပန်းချီကားတွေဟာ စာသားမပါတဲ့ ဂီတသံစဉ်နဲ့ တူတယ်လို့ ကိုခင်ဝမ်းက ပြောဖူးပါတယ်။ အလေးအနက် စဉ်းစားသင့်တဲ့ စကားပါ။ တူရိယာပစ္စည်း နဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုမရှိဘဲ သံစဉ်တစ်ခုဖြစ်အောင် ဖန်တီးလို့ မရပါဘူး။

နိဂုံးချုပ်ပါရစေ။ ဆရာဇော်ဇော်အောင်ကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဆရာရဲ့ ပန်းချီဝါကျများဖတ်ပြီး ဒီစကားတွေပြောဖြစ်တဲ့ အတွက်ပါ။ ဆရာ ဇော်ဇော်အောင်လည်း ပန်းချီရေးစေချင်ပါတယ်။ ဝါသနာပါရင်ပေါ့။ ရေးဖို့။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၂၀.၅.၀၂

**ဗန္ဓုလေးဘဠိဗျံ၊ ဗန္ဓုလေးနောက်ပိုင်း၊
ဗန္ဓုလေးပြဇာတ်၊ ဗန္ဓုလေးအော်ပရာ - ၁**

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မှတ်တမ်းတင်ဖို့.

(မေလ ၂၀၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်ထုတ် အလင်းတန်းဂျာနယ်(စာ - ၁၂) မှာ ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်ရဲ့ 'မျိုးဆက်သစ် အငြိမ့်သဘင် စဉ်ဆက်မပြတ်စေချင်' ကိုဖတ်ပြီး ဒီစာကို ရေးချင်စိတ်ပေါ်လာတာဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပါတယ်ခင်ဗျား)

ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်ခင်ဗျား။ ဆရာက မန္တလေးနဲ့ ဝေးနေလို့ မန္တလေး အငြိမ့်ကို လွမ်းတာ။ ကံချွန်က မန္တလေးမှာနေပြီး မန္တလေးအငြိမ့်ကို လွမ်းနေရသူပါ။ ခုလိုပြောတော့ ဒီနေ့ မန္တလေးမှာ အငြိမ့်မရှိဘူးလား ဆိုရင် ရှိပါတယ်။ အရင်ကလို အဖွဲ့သုံးဆယ်ကျော်မရှိပေမယ့် ခြောက်ဖွဲ့လောက်တော့ ရှိပါတယ်။ အရေအတွက်နဲ့အတူ ဟိုးအရင်က အရသာတွေပါ နည်းသွားတယ်။ မြန်မာအဘိဓာန်မှာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသလို

(သာယာငြိမ့်ညောင်းသော အတီး၊ အဆို၊ အကကို အခြေခံ၍ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်မပါ မင်းသမီးနှင့် လူပြက်သာ ကပြသော ပွဲသဘင်)

မဟုတ်တော့ပါဘူး။ စတော့ချ်ရှိုး ငါးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း မင်းသမီးအက နှစ်ဆယ်ငါးရာနှုန်း လူပြက်(ဟာသ) နှစ်ဆယ်ငါးရာခိုင်နှုန်းဖြစ်နေတာ ကြာပါပြီ။ ဒါလျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ တွက်ထားတာပါ။

မြန်မာအဘိဓာန်က အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုတဲ့ အငြိမ့်မျိုး ပြန်လည်ရှင်သန်စေချင်တယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒထက် အဲသလို အငြိမ့်မျိုးကို မှတ်တမ်းတင်ထားနိုင်ဖို့ ပိုပြီး ဆန္ဒရှိနေပါတယ် ခင်ဗျ။ အဲသလို ကနိုင် ပြန်နိုင်တဲ့ ဒီနေ့ မန္တလေးက သဘင်ပညာရှင်ကြီးများဟာ အသက် (၆၀)ဝန်းကျင်မှာ ရှိနေကြပါသေးတယ်။ သူတို့ကို အကခိုင်းပြီး မှတ်တမ်းတင်မယ်ဆိုရင် ရပါသေးတယ်။ အဲသလို မှတ်တမ်းတင်ရာမှာ ပညာရှင်များကို စတူဒီယိုထဲခေါ်ကစေပြီး ရိုက်တာမျိုးထက်က မန္တလေးလမ်းပေါ်မှာ ဒါမှမဟုတ် မန္တလေးဝန်းကျင်က ရွာမှာ ကပြီးရိုက်စေချင်တာပါ။ ပရိသတ်၊ ပွဲဈေးတန်း၊ ပွဲကသူ အားလုံးပေါင်းမှ အငြိမ့်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ် အနှစ်သာရကို (အကယ်၍များ နိုင်ငံခြားသားကို ပြမယ်ဆိုရင်) နားလည်ခံစားနိုင်မှာပါ။ မန္တလေးအငြိမ့်ဆိုတာနဲ့ မန္တလေး အငြိမ့်နဲ့ ရင်းနှီးကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့သူများရဲ့ အာရုံမှာတော့ ဆောင်းနှင့်မူန် ပွဲဈေးတန်းဟာ အာရုံမှာ အဝေးရိုက်ချက် ရိုက်ပြသလို ထင်ဟပ်လာပြီးသားပါ။ ကံချွန်ယုံတယ်။ ဆရာစိန်ရွှေလှိုင် လွမ်းတဲ့

အထဲမှာ လူပြတ်ပြတ် မင်းသမီးကတာနဲ့အတူ အငြိမ့်ဝန်းကျင် မြင်ကွင်းကြီး လည်းပါမှာသေချာပါတယ်။ ဘာလို့ ခုလိုပြောရသလဲဆိုရင် ကံချွန်တို့ဟာ ခန်းမထဲမှာထိုင်ပြီး အငြိမ့်တွေကသမျှ လေးငါးလ မကြည့်နိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မန္တလေးမှာ မန္တလေးအငြိမ့်ကို တစ်ဆောင်းတွင်းလုံး စက်ဘီးတစ်စီးနဲ့ လှည့် ကြည့်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကြည့်လည်း ကြည့်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ တစ်ချို့ဆို နယ်ပွဲတွေထိ လိုက်ကြည့်ကြတာ။

မန္တလေးအငြိမ့်ရဲ့ ဖမ်းစားမှုမှာ အဆို၊ အက၊ အတီး၊ ဟာသတွေအပြင် အငြိမ့်ဝန်းကျင်ရဲ့ အငွေ့အသက်တွေလည်း ပါပါတယ်။ ကလေးတွေ ကစားဖို့၊ ရဟတ်တို့၊ ချားတို့၊ မြားပစ်တာ၊ ဘောလုံးပစ်တာ၊ လက်လှည့်တုတ်နဲ့ ဘောလုံး ကန်တာ၊ ပွဲဈေးတန်း၊ အဲဒါတွေဟာလည်း မန္တလေးအငြိမ့်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ပါ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က မန္တလေးအငြိမ့်ဆိုတာနဲ့ (ခင်ဗျားတို့၊ ကျွန်တော် တို့ ရင်ထဲကပုံစံမျိုး) မှတ်တမ်းတင်မယ်ဆိုရင် မန္တလေးမြို့ရဲ့ ဆောင်းနှင်းမှုန်

ကြား လမ်းပေါ်မှာ ရပ်ကွက်ထဲမှာ ကပြီး မှတ်တမ်းတင်စေချင်တာပါ။ မန္တလေး အငြိမ့်ဆိုတာမှာ -

ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးရဲ့ စရိုက်ဆိုတာပါ တွဲပါနေလို့ အငြိမ့်ဝန်းကျင်ကို ပါ မှတ်တမ်းတင်ထားစေချင်တာပါ။ ခုလိုဆန္ဒဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းမှာ ဘောလုံးပွဲကို ဘောလုံးကစားနေတာချည်း ရိုက်ပြတာနဲ့ ဘောလုံးကစားတာ ရော၊ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ရော၊ ဒိုင်လူကြီးရော၊ နည်းပြရောရိုက်ပြတာက ဘောလုံးပွဲ ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဘောလုံးပွဲရဲ့ ခမ်းနားမှု ပိုပြီးပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသလိုပေါ့။ အငြိမ့် က၊နေတာချည်း အစအဆုံးရိုက်ပြမယ့်အစား ပရိသတ်ရော၊ ပွဲနောက်မှာ မျက်ခုံးမွှေးဆွဲနေတဲ့ မင်းသမီးရော၊ ကလေးတွေကစားနေတာရော၊ ပွဲခင်းလယ် က ထိုင်မော့နေတဲ့ အဘွားကြီးရော အားလုံးကို အံဝင်ခွင်ကျ မှတ်တမ်းတင် ပြနိုင်ရင် မန္တလေးသားများ မန္တလေးအငြိမ့်ဘာလို့ တသသ စွဲနေတယ်ဆိုတာ သိသာမှာပါ။ ဒါမျိုးကို ဒါရိုက်တာ(ဦး)မောင်တင်ဦးတို့သာ ရိုက်လိုက်ရရင်ဆိုတဲ့ အတွေး ကံချွန်ငယ်ထိပ်အောက် မကြာခဏရောက်တတ်ပါတယ်။

မန္တလေးအငြိမ့်ဆိုတာ ရောင်းတမ်းအခွေ ထွက်နေတဲ့ အငြိမ့်တွေမျိုးလို့ မန္တလေးအငြိမ့်ကို မခံစားခဲ့ဘူးရင် ထင်တတ်ကြပါတယ်။

မန္တလေးအငြိမ့်ကို မှတ်တမ်းလို ရိုးရိုးမရိုက်ချင်ဦးတော့ သင်္ကြန်မိုးလို ဇာတ်လမ်းသီကြိုထည့်ရိုက်မယ်ဆိုရင်ကောလို့လည်း တွေးမိပါတယ်။ (ပန်း ပန်လျက်ပါမှာ မန္တလေးအငြိမ့်ရဲ့ အငွေ့အသက် နှစ်ဆယ်ရာနှုန်းလောက်တော့ ပါပါတယ်။ မပေဒါရဲ့ အချစ်+ဘဝဇာတ်လမ်းမှာ အငြိမ့်က သီကြိုအဖြစ် ထည့်ထားတာမို့ပါ)ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်အငြိမ့်သံယောဇဉ်ရှိနည်း ကျွန်တော်လည်း ရှိနေပါတယ်။ လွမ်းဖော်လွမ်းဖက် တမ်းတဖော် တမ်းတဖက် တွေ့လိုက်ရလို့ ကြည်နူးကျေနပ်မိတာ အမှန်ပါ။ ကျွန်တော်တို့က မန္တလေးသားဖြစ်နေတော့ အပြောရခက်နေပါတယ်။ တကယ်တော့မန္တလေးအငြိမ့်ဆိုတာ ‘မြန်မာ့အငြိမ့်’ ပါ။ မြန်မာ့လေ့၊ မြန်မာ့စရိုက်၊ မြန်မာ့ပွဲတော်တွေရဲ့ အငွေ့အသက်တွေပါ ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေတာမို့ မန္တလေးအငြိမ့်ကို မှတ်တမ်းတင်စေချင်တာပါ။

ခုလိုရေးရတာကိုက ကံချွန်မှာ ငွေမရှိလို့ပါ။ ကံချွန်မှာသာ ငွေရှိရင် ဒီအချိန်ဆို မန္တလေးအငြိမ့်ခံစားမှုဟာ ပုံစံသုံးလေးမျိုးနဲ့ ထွက်ပြီးနေပါပြီ။

ကံချွန်က အရုပ်ကလေးတွေ ရေးတတ်တော့ နည်းနည်းတော့ တော်သေးတာ ပေါ့။ မန္တလေးအငြိမ့်ကို လွမ်းတိုင်း မင်းသမီးကတဲ့ပုံတွေ ရေးပြီး အလွမ်းဖြေလို့ ရတယ်လေ။ (ဒါကလည်း မန္တလေးအငြိမ့်ကို စွဲလမ်းခံစားဖူးမှ သိမှာပါ) ဒါကြောင့် မန္တလေးသင်္ကြန် ခံစားမှုကို သင်္ကြန်မိုးနဲ ဖွင့်ဆိုခဲ့သလို မန္တလေးအငြိမ့် ခံစားမှုကို ကျွန်တော်တို့ မှတ်တမ်းတင်ဖို့တော့ လိုပါပြီ။

ခုအချိန်ဟာ မိတယ်ဆိုရုံပဲရှိတယ်ဗျာ။ စိတ်ဝင်စားသူတွေရှာပြီး တိုက်တွန်း ဖို့ကတော့ မန္တလေးအငြိမ့်ချစ်သူတိုင်း တာဝန်လေ။

ရေးနေရင်း ကိုဇော်မြင့်(ရီမြင့်ရုပ်ရှင်)ရဲ့ မျက်နှာချည်း မြင်ယောင်နေတယ် ဗျို့။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၁၀. ၆. ၀၂

မန္တလေးအငြိမ်း၊ မန္တလေးချောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်၊ မန္တလေးအော်ပရာ- ၂

အော်ပရာခေတ်

မန္တလေးအငြိမ်းမှာ အဆို၊ အက၊ ဟာသကနေ တစ်ဆင့် တက်ပြီး 'အော်ပရာ' ဆိုတာတွေ ထည့်လာတဲ့ခေတ်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ရတနာပုံ၊ သစ်လွင်၊ လမင်းတရာ၊ အငြိမ်းတွေဟာ 'အော်ပရာ' ကို ပရိသတ် တမ်းတမ်းတတကြည့်ရအောင် စင်တင်ခဲ့တဲ့ အငြိမ်းတွေပါ။ အငြိမ်းစင်တင်အော်ပရာမှာ အောင်မြင်ခဲ့သူများကတော့ ဒါရိုက်တာမောင်မြတ်မိုင်းနဲ့ ဒါရိုက်တာ လူရှင်တော် ကိုချစ်စရာပါပဲ။ (မန္တလေးက ချစ်စရာပါ)။ မန္တလေးက ဇာတ်မှာ အော်ပရာ နာမည်ကြီးတာကတော့ ဒါရိုက်တာ မောင်ယဉ်အောင်ရဲ့ မြို့တော်က အော်ပရာတွေပါပဲ။

မန္တလေးအငြိမ်း အော်ပရာခေတ်ရဲ့ ထင်ရှားတဲ့ ဒါရိုက်တာ လူရှင်တော်

မန္တလေးအငြိမ်းလောက အော်ပရာတစ်ခေတ်ထူထောင်ခဲ့သူ

မန္တလေးဇာတ်သဘင်လောကမှာ ပြဇာတ်ခေတ်တစ်ခေတ်ထူထောင်နိုင်ခဲ့တဲ့

ကျွန်တော်က မန္တလေးအငြိမ်းကိုမှတ်တမ်းတင်ဖို့ရေးရင်း မန္တလေးအော်ပရာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ စိတ်ကူးခဲ့ဖူးတာကို သတိရသွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကိုယဉ်အောင်ကို အကြံပြုတာပါ။ မြို့တော်ရဲ့ အော်ပရာတွေကို ဗီဒီယိုပြန်ရိုက်ဖို့၊ ဇာတ်ခုံပေါ်မှာ ဇာတ်အရသာအတိုင်းရိုက်ဖို့ ကိုယဉ်အောင်က - 'အဲဒါကတော့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူးဗျ။ စင်ပေါ်မှာ က,နေတာကို ထိုင်ကြည့်

ရတာနဲ့ ဝီဒီယိုရိုက်ပြီး ပြန်ကြည့်ရတာဟာ ကိုယ့်ရည်းစားကို လူကိုယ်တိုင် တွေ့ရတာနဲ့ ဓာတ်ပုံတွေ့ရသလိုတော့ ကွာတာပေါ့။ ခု အခြေအနေကတော့ အနုပညာအိုသည်မရှိ ဆိုပေမယ့် က၊ မယ့်သူတွေ၊ က၊ နိုင်မယ့်ပညာရှင်တွေက အတော်အိုကုန်ပြီမို့ ဓာတ်ပုံလေးပဲကြည့်ရကြည့်ရဆို သဘောထားပြီး မှတ်တမ်း တင်ထားရမယ့်သဘော ဖြစ်နေပါပြီ။ ကိုချစ်စရာ က၊ ခဲ့တဲ့ အော်ပရာတွေ၊ ကိုမြတ်မိုင်း စင်တင်ခဲ့တဲ့ အော်ပရာတွေ၊ ကိုယဉ်အောင်ရဲ့ မြို့တော်ဇာတ်မှာ တင်ခဲ့တဲ့ အော်ပရာတွေ သူတို့ဦးစီးပြီး လုပ်နိုင်တုန်း အနုပညာမှတ်တမ်းတင်မှု လုပ်စေချင်တယ်။ ငွေရေးကြေးရေးအကျိုးအမြတ်ထက် အနုပညာအကျိုး အမြတ်ကိုကြည့်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ဆန္ဒပေါ့ခင်ဗျာ။

ဒါကြောင့် ဒီဆန္ဒကို မျှိုသိပ်ထားတာကြာပါပြီ။ ခုမှ ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်ကို အကြောင်းပြုပြီး ကြုံတုန်းဖွင့်ဟလိုက်ရတာပါ။ နောက်ပိုင်းကို မှတ်တမ်းတင် မယ်ဆိုရင်တော့ ရွှေမန်းဦးတင်မောင် က၊ ခဲ့တဲ့ ဇာတ်တွေကို ဦးတင်မောင်ရဲ့ မျိုးဆက်များနဲ့ မှတ်မိ သိမိသလောက်ကို အခြေခံပြီး ပြန်က၊ လို့မှတ်တမ်း တင်ရမှာပေါ့။

အငြိမ့်မှာ လမင်းတရာ၊ သစ်လွင်၊ ရတနာပုံတို့ရဲ့ အချိန်ကာလ။ ဇာတ်မှာ ရွှေမန်းတင်မောင်၊ မြို့တော်သိန်းအောင်တို့ရဲ့ အချိန်ကာလဟာ မြန်မာ့ဇာတ် သဘင်မွန်းတည့်ချိန်ပါပဲ။ အဲဒီအချိန်က စင်တင်အတတ်ပညာကို မှတ်တမ်းတင် ထားဖို့အတွက်ကတော့ အချိန်ဟာ အလွန်အလွန်ကို နည်းနေပါပြီ။ ဒီနေ့ ဒီအချိန်မှာ မှတ်တမ်းတင်မထားရင်တော့ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင် မွန်းတည့်ချိန်က အနုပညာတွေဟာ ဟိုးရှေးရှေးတုန်းကလို့ အစချီပြောရမယ့် ဒဏ္ဍာရီတွေ ဖြစ် သွားတော့မှာပါ။

မြို့တော်ပြဇာတ်

မြန်မာစင်တင်ပြဇာတ်အကြောင်း ပြောမယ်ဆိုရင်လည်း မြို့တော်ပြဇာတ် တွေဟာ ချန်ထားလို့မရတဲ့ ပြဇာတ်တွေပါ။ ပြဇာတ်ကို လွမ်းကြစို့ဆိုရင် လွမ်းစရာဆိုလို့ မြို့တော်ပြဇာတ်တွေပဲ ရှိပါတယ်။

ကံချွန်စိတ်ထဲမယ် မကြာခဏ ဖြစ်မိတာကတော့ အလှူအတန်း ရက်ရော တဲ့ ထက်ထက်မိုးဦးဆီမှာ မန္တလေးရဲ့ အငြိမ့်ဇာတ်သဘင်တွေ အနုပညာမှတ် တမ်းတင်ဖို့ အရင်းအနှီးထုတ်ပေးတဲ့ အနုပညာအလှူလုပ်ဖို့ အကြံပြုရမလား

ဆိုတာပါပဲ။ ဒီမှတ်တမ်းက မြန်မာ့အနုပညာလောကအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်နေတယ်လို့ (မန္တလေးသားမို့ ပြောလည်းခံရမှာပါ) ယုံကြည်နေပေမယ့် ကိုယ့်မှာလည်း ငွေမရှိ၊ ဘယ်သူ့ပြောရမှန်းလည်းမသိ ဖြစ်နေတယ်လေ။

စင်တင်ပြဇာတ်တွေကို ရိုက်မယ်ဆိုရင်လည်း စင်တင်ပြဇာတ်ရဲ့ အရသာ၊ အနှစ်သာရ၊ ပတ်ဝန်းကျင် အငွေ့အသက်တွေပါအောင် ရိုက်ကူးတည်းဖြတ် မှုမျိုးတော့ ရှိရမှာပေါ့။ တစ်ခါတစ်ခါမှာ လူမှုကူညီရေးတွေ လုပ်နေတဲ့ စေတနာ ရှင်များကို အနုပညာကူညီရေးဆိုပြီး လုပ်ချင်တဲ့ စေတနာရှင်တွေများပေါ်လာ ရင် ကောင်းမှာပဲလို့လည်း တမ်းတမိပါတယ်။

အလှူရှင်အနေနဲ့ ကိုယ်ယုံကြည်စိတ်ချရသူများကို ထိန်းသိမ်းဖို့ တာဝန် ပေးပြီး အနုပညာအတွက်၊ ယဉ်ကျေးမှုအတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်နေတဲ့၊ ဈေးကွက်ဝင်ဖို့ မသေချာ မရေရာပေမယ့် လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ အနုပညာ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်မှတ်တမ်းတင်ဖို့ပေါ့ခင်ဗျာ။ ဒီကိစ္စဟာ မဖြစ်နိုင်စရာ မရှိပါဘူး။ စပြီးမတည်တဲ့သူပဲ လိုပါတယ်။ စေတနာရှိကြပေမယ့် လုပ်ခွင့်မကြုံ လို့၊ လှူခွင့်မပေါ်လို့သာကိုး။ အနုပညာလောကမှာ ငွေအား၊ လူအား၊ ဉာဏအား အံဝင်ခွင်ကျပေါ်လာရင် ကိုယ့်အနုပညာမှတ်တမ်းအတွက် ပါဝင်ကြမယ်လို့ ယုံပါတယ်ခင်ဗျာ။

အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာတွေကို လုပ်ဖို့အတွက် ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု မှတ်တမ်းအတွက် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ် မရှိပေမယ့်။ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာတွေလုပ်ဖို့ စိတ်ဝင်စားတဲ့လူ၊ တတ်နိုင်တဲ့လူ၊ လက်တွဲ မိဖို့ပဲ လိုတယ်လို့ ထင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ (ဒီစာမူ ရေးနေရင်း ဦးဝင်းငြိမ်းကို မြင် ယောင်မိပါတယ်။) မန္တလေးအငြိမ်း၊ မန္တလေးနောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်၊ မန္တလေးအော်ပရာတွေကို ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ မှတ်တမ်းတင်မလဲ၊ ထိန်းသိမ်းမလဲ ဆိုတာဟာ ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ အရင်လုပ်ရမယ့်ကိစ္စလို့ ရိုးသားစွာ မြင် ယောင်မိပါတယ်။ ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်လည်း သဘောတူမယ်ထင်ပါတယ်။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၁၇. ၆. ၀၂

မန္တလေးအငြိမ်း၊ မန္တလေးနောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးပြဇာတ်၊ မန္တလေးအော်ပရာ - ၃

အိုကွယ့် မြို့နန်းသူအလှ

ကိုကံချွန် မန္တလေးအငြိမ်းကို မှတ်တမ်းတင်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဆက်ပြီးအကြံပြုရမှာတွေ အများကြီးရှိတယ်နော်။ မှတ်တမ်းတင်သင့်ပါတယ် ဆိုပြီးပြောရုံနဲ့ အကြံပြုရုံနဲ့ မပြီးဘူးဗျ။ ခင်ဗျား အဲဒါကို တွေးမိလား။

‘ဘာကို တွေးရမှာလဲ’

‘ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးအငြိမ်းရေစီးကြောင်းမှာ ပုံစံတွေက အဆင့်ဆင့် ပြောင်းခဲ့တာလေဗျာ။ ကျွန်တော်တို့က ဘယ်ခုနှစ်ကို ဘယ်ပုံစံကို မှတ်တမ်း တင်မှာလဲ။ အဆင့်ဆင့်တင်မှာလား။ အနှစ်သာရအရှိဆုံးလို့ ခံစားရတဲ့ မန္တလေး အငြိမ်းပုံစံကိုတင်မှာလား။ လူပြက်သုံးယောက်၊ မင်းသမီးသုံးယောက် တီးဝိုင်းက ငါးယောက် (၁)ပတ္တလား+မောင်း၊ (၂) ကြေးတီး၊ (၃)နဲ့၊ (၄)ဒိုးတီး၊ (၅) အုပ်စုံတီး ထမ်းဆင့်က တစ်ယောက်ဆိုတဲ့ ဆယ်နှစ်ယောက်နဲ့ ကခဲ့ကြရာက ဒီနေ့ဆို မန္တလေးအငြိမ်းဆိုတာ လူသုံးဆယ်ငါးယောက် အနည်းဆုံးရှိတဲ့ အဆင့်ရောက် နေပြီ။ ခုနှစ်အလိုက် အငြိမ်းရဲ့ စီစဉ်တင်ဆက်ပုံ ပြောင်းနေတာ တွေရော သတိထားမိရဲ့လား’

‘ပြောင်းနေမှန်းတော့သိတယ်။ တိတိကျကျတော့ မှတ်သားမထားမိဘူး။ လုပ်စမ်းပါဦး’

‘လွယ်လွယ်ပြောရရင်တော့ဗျာ၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင် ပုံစံက ဆို၊ က၊ ပြက်လို့ ပြောကြပါစို့ဗျာ။ ကားလိပ်ဖွင့်တာနဲ့ မြင်းတက် ကရောင်းတီး လေပြေထိုး။ မြင်းတက် ကရောင်းတီးတာနဲ့ အငြိမ်းထွက်တော့မယ်ပေါ့။ ပွဲခင်းထဲ ရောက်နေတဲ့ အငြိမ်းက လူတွေရှိရင် အငြိမ်းခုံဆီလာပေတော့။ သတိပေးလိုက် တာပဲ။ ခွန်းထောက်ဆို ခွန်းထောက်ချတီး မင်းသမီးခေါ် ထခွင်ပြက် အဲသလို လာတာလေဗျာ။ ၁၉၇၀ ရောက်တော့ ကားလိပ်ရှေ့ လူရွှင်တော်ထွက်ပြီး ပွဲအကြောင်းပြောရ ဖြစ်သွားပြီ။ အလှပွဲကိုခင်ဗျ။ မင်္ဂလာအောင်ပွဲ မဟုတ်လား

ခင်ဗျာ ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ပြီးတော့ အော်ပရာဝင်ရော။ ကြည့်နော် ခွန်းထောက်
 ပျောက်စပြုပြီ။ မင်းသမီးတစ်လက်နဲ့ တစ်လက်ကြားကပွဲတွေပါလာပြီ။ ဂီတ
 ပိုင်းမှာလည်း ပတ္တလားပျောက်ပြီး ဆိုင်းဝိုင်းရောက်လာပြီ။ ကြေးတီးကလည်း
 ခုံမင်းအတီးကျင့်ပြီး ခုံမင်းပြောင်းတီးလာရော။ ဆက်တိုက်ဆိုသလို ကီးဘုတ်
 တွေပါ ရောက်လာတော့တာပါပဲ။ ဒါတွေက အော်ပရာနဲ့ တွဲပါလာတာတွေ’

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

‘အေးဗျ . . . သိနေပေမယ့် သတိမထားခဲ့မိတာ၊ ဆက်ပါဦး’

‘၁၉၈၀ လောက်ရောက်တော့ ပဏာမသီချင်း အငြိမ့်ပိုင်သီချင်းပေါ့ဗျာ။ အဲဒါနဲ့ ဖွင့်တဲ့ပုံစံ ပြောင်းသွားပြီ။ အဲဒါနဲ့ ဖွင့်ပြီးတာနဲ့ ကပွဲလာတယ်။ ကပွဲ ပြီးမှ ပွဲအကြောင်းပြောတာ။ ဘုရားပွဲဆိုလည်း ဘုရားပွဲနဲ့ သက်ဆိုင်တာ။ အလှူပွဲဆိုလည်း အလှူပွဲနဲ့ သက်ဆိုင်တာပေါ့ဗျာ။ အဲသလို ပွဲအကြောင်း ပြောပြီးတာနဲ့ စတော့ချ်ရှိုးလိုက်တာ အငြိမ့်ရုံလူကုန်နီးပါးပါပဲ။ လူရွှင်တော်ကြီး များ ခေတ်သီချင်းမဆိုတတ်တော့ သူတို့အတွက် နေရာပျောက်နေပြီ။ ဒီနေ့ အငြိမ့်စင်ပေါ်မှာက ခွန်းထောက်ဆိုတတ်ဖို့ထက် စတီရီယိုသီချင်းဆိုတတ်ဖို့ က ပိုပြီးအရေးကြီးနေပြီလေ’

‘အင်း . . . စတီရီယိုသီချင်းကို ခေတ်ရေစီးကြောင်းရဲ့ ပြောင်းလဲဖြစ်ထွန်း လာမှုမို့ လက်ခံပါတယ်ဗျာ။ ဒါပေမယ့် သူ့နေရာနဲ့သူ ရှိစေချင်တယ်’

ပြောရဦးမယ် နောက်ဆယ်စုနှစ် ၁၉၉၀ မှာတော့ မင်းသားလေးတွေပါ ပါလာပြီဗျ။ ဇာတ်ကျ မင်းသားလေးတွေလည်း ပါတယ်ပေါ့လေ။ သူတို့က စတော့ချ်ရှိုးကဏ္ဍမှာတော့ ခေတ်တေးသံရှင်ပေါ့။ မင်းသမီး သုံးလက်ပြီးရင်တော့ နှစ်ပါးသွားကရတယ်။ နယ်ပွဲဆို နှစ်ပါးသွားနဲ့ မိုးလင်းတာပဲ။ ဒါက နောက်ဆုံး အငြိမ့်ပုံစံ။

ကျွန်တော်တို့ ကြိုက်ခဲ့တာကတော့ ၁၉၆၀ အငြိမ့်ပုံစံနဲ့ ၁၉၇၀ အငြိမ့် ပုံစံပဲဗျာ။ ၁၉၆၀ ပုံစံမှာကတော့ ဦးနောက်တိုး၊ ဦးမြမန်း၊ ဦးလိမ္မော်၊ ဦးရွှေဗျိုင်း၊ ဦးတက်တိုး၊ ဦးအောင်စိန် စတဲ့ လူကြီးတွေခေတ်လို့ ပြောရမယ်ထင်တယ်နော်။

ဟုတ်တယ်လေ။ ဒီပါ၊ ချစ်စရာ၊ ထင်ပေါ်ဆိုတာက ၁၉၇၀နောက်ပိုင်းမှာ အော်ပရာခေတ်မှာ တစ်ရှိန်ထိုးတက်လာတာလေ။ သူတို့အရင် သောင်းတန်၊ ဂျော်လီ၊ မိတ်ဆက်တို့ခေတ်ရှိခဲ့သေးတာပဲ။ ဘယ်လူရွှင်တော်တွေက ဘယ်လို လေ၊ ဘယ်လိုပြန်လုံးမျိုး သန်တယ်။ ပိုင်တယ်ဆိုတာ ဦးဒီပါ၊ ဦးချစ်စရာတို့ ဆိုရင် ကောင်းကောင်းကြီးသိတာပေါ့။

‘အင်း . . . ဒီပါကိုက အသက်(၇၀)ကျော်ပြီနော်၊ ဟိုတစ်လောက လက်ဘက်ရည်ဆို မှာတွေ့တယ်။ ကလေးတွေနဲ့ တွဲအလုပ်လုပ်ရတာ မသက်သာဘူးဗျာ။ သူတို့ပြောသမျှ ပရိသတ်ကရယ်အောင် ကိုယ်က မျက်နှာ

ကို အမျိုးမျိုး လုပ်ပြနေရတော့၊ ခံပေးနေရတော့ ပွဲပြီးလို့ အိမ်ပြန်လာရင် မျက်နှာ အနင်းခံချင်စိတ်တောင်ပေါက်တယ်လို့ ပြောသေးတယ်’

‘ကျွန်တော်လည်း ဟိုတစ်လောက ကိုထင်ပေါ်နဲ့ တွေ့တယ်။ ခုတော့ ဦးထင်ပေါ်ပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်လူရွှင်တော်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စာတွေ ရေးပေးသွား သေးတယ်။ ဒီနေ့ ကွယ်ပျောက်နေတဲ့ ခွန်းထောက်လိုဟာမျိုးပေါ့ဗျာ။ ‘မြတ်ဒီတိအခါသမယမှာလ၊ စာသပါလို့ တင်ပဏ္ဍာ၊ မင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲမှာ ကွယ်၊ နွဲကြသဘင်မဟာ (အောင်ဇေယျာ)၊ နားဝင်သာသည့်အငြိမ့်ပွဲ . . . သူဌေးဖြစ်ကြစေဖို့ . . . ဘေးလှစ်ကာ ရှောင်ပယ်ခွာ၍ မောင်မယ်နှစ်ဖြာ အတူစုံရွှီတို့မှာလ . . . သက်ရာတည့်မြဲ . . . လက်ထပ်မင်္ဂလာအောင်ပွဲ’ ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာခွန်းထောက်ပေါ့။

‘အင်း . . . ဆရာစိန်ရွှေလှိုင်သာ ဒီမှာ ရှိနေရင် ဒီစကားဝိုင်းမှာ ဝင်နွဲ့မှာ သေချာတယ်’

‘ဟုတ်ပါ။ ခုတော့ ကံချွန်နဲ့ ကံချွန်ချည်း ပြောနေရတော့ မောလှသဗျာ။ မင်းသမီးကို အလှည့်ပေးဖို့ ကဲ . . . ကိုချွန်ရေ . . .

(ဥမ္မာဒန္တီ စံမမို့ ဟန်ချီကျော့ရှင်း)၂

(ခါးတော်လေး မခိုးတရို့ ပါးတော်လေးမို့ပါဟဲ့ အိုကွယ် . . . မြို့နန်းသူ အလှ)’

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၂၄. ၆. ၀၂

လူငယ် လူကြီး ခေတ်ရေစီး

ဒီနေ့ လူကြီးများအနေနဲ့ လူငယ်များရဲ့ အပြုအမူအနေအထိုင် ဆက်ဆံရေးကို ကျေနပ်တာလည်းရှိ၊ မကျေနပ်တာလည်းရှိ။ အားရတာလည်းပါ၊ အားမရတာလည်းပါဖြစ်နေကြပါတယ်ခင်ဗျ။ စာစောင်၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများမှာ ရေးတဲ့ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးများရဲ့ စာတွေထဲမှာ မကြာခဏ တွေ့နေရလို့ သိတာပါ။ အချို့ဆိုရင် စိုးရိမ်သောက အတော်ကြီးစွာနဲ့ ရေးသားနေကြတာ တွေလည်း ဖတ်ရပါတယ်။

.... အပြုရဲတာကို မြင်ပါများတော့ လူငယ်တွေပါ လိုက်ပြီး အနေရဲလာကြမှာကို စိုးရိမ်ပါတယ်ကွယ်။ ဒါတွေဟာ မြန်မာ့အနေအထိုင်မျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ တို့ယဉ်ကျေးမှုက ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမ ရင်းနှီးစွာနှီးနှော ဆက်ဆံတယ်ဆိုတာက လူ့ကွယ်ရာမှာ ပြုရတဲ့ကိစ္စတွေ။

(လူထုဒေါ်အမာ)

ကလျာမဂ္ဂဇင်း(၂၀၂)၊ ဒီဇင်ဘာ(၂၀၀၁)

ဒါကတော့ ပူပူနွေးနွေးဖတ်လိုက်ရတဲ့ ဆောင်ပါးထဲက စာပိုဒ်ပါခင်ဗျ။ လူကြီးတွေဟာ စေတနာအပြည့်ပါတဲ့ စကားတွေကို သောကနဲ့၊ စိုးရိမ်စိတ် နဲ့ ပြောနေကြ၊ ရေးနေကြတယ်ဆိုတာ ယုံမှားသံသယရှိဖို့ မလိုပါဘူးခင်ဗျ။

ကံချွန်ကတော့ ကံချွန်ရဲ့ သမီးကို ဆုံးမခဲ့စဉ်က -

‘ငါ့သမီး မိဘကွယ်ရာ၊ လူမမြင်ကွယ်ရာမှာ တစ်ခုခုလုပ်တော့မယ်ဆိုရင် စဉ်းစားပါ။ ငါ့မိဘရှေ့၊ လူအများရှေ့မှာရော ဒီအပြုအမူ၊ ဒီလိုလုပ်ရပ်မျိုး လုပ်ရဲသလားလို့ အများရှေ့ မိဘရှေ့မှာလည်း လုပ်ရဲတယ်ဆိုလို့ကတော့ လုပ်ပေရော့။ လူသိမခံရဲတဲ့အလုပ်ကို လူမမြင်ကွယ်ရာမှာလည်း မလုပ်လေနဲ့ တစ်ချိန်မဟုတ် တစ်ချိန် လူတွေသိမှာပဲ’

လို့ဆုံးမခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကောင်းစေချင်လို့ ဆုံးမကြတာပဲဆိုတာ လူငယ်တွေသိထားဖို့က အရေးအကြီးဆုံးပါခင်ဗျ။ လူကြီးတွေရဲ့ စေတနာကို မြင်တတ်ဖို့လိုပါတယ်။ ကံချွန်တို့ လူကြီးမိဘများကလည်း ကလေးတွေ၊ လူငယ်တွေရဲ့ အပြုအမူသာမက ‘စိတ်’ ပါမြင်အောင်ကြည့်တတ်ရပါမယ်။ ကံချွန်ရဲ့ တူမလို့

နေတဲ့ ကလေးမလေး သူ့ရည်းစားနဲ့ လမ်းလျှောက်ရင်း စကားပြောသွားကြ
တာ ပုခုံးစောင်းတိုက်လိုက်၊ မျက်စောင်းထိုးလိုက်၊ ခေါင်းလေးငဲ့လိုက် ဆိုပါ
တော့။ ဒါနဲ့ ကံချွန်က နောက်ရက်မှာ -

‘ညည်းအေ . . . မနေ့ ငါမြင်ကတည်းက ပြောချင်နေတာ၊ လူမြင်ကွင်း
ကြီးမှာ အဲသလိုနေရသလား’

လို့ ဆုံးမဖို့ စကားနိဒါန်းစလိုက်တော့ -

‘လေးလေးဘာသိလို့လဲ။ လူမြင်ကွင်းမဟုတ်ရင် ဒီကောင်တွေက တအား
ကဲတာ’

တဲ့ ခင်ဗျ။ အင်း ခေတ်ရေစီးပြောင်းလဲလာတဲ့ဆီမှာ ကံချွန်တို့
အမျိုးသားများရဲ့ ပြောင်းလဲမှုကို ထည့်မတွက်မိတာ ကံချွန်မှားတာပါ။ ဒီနေ့
မိန်းကလေးများ လူမြင်ကွယ်ရာမှာ ချစ်သူပေမယ့် မတွေ့ရဲတာ အပြစ်ပြော
လို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လူရှေ့သူရှေ့မှာ တွေ့ကြုံ၊ စကားပြောကြတာလည်း
အပြစ်ပြောဖို့ ခက်ပါတယ်။ မိန်းကလေးများကလည်း သူတို့ရဲ့ လုံခြုံရေး
အတွက် စိတ်ချရမယ့်နေရာကို ရွေးချယ်ကြတာပေါ့။

ရည်းစားနဲ့ ဈေးထိပ်အအေးဆိုင်မှာ ချိန်းတွေ့ပြီး အအေးတစ်ခွက်တည်း
ပိုက်နှစ်ခုနဲ့၊ ရည်းစားနဲ့အတူသောက်လို့ အမေက ဆုံးမတဲ့အကြောင်း တစ်ခါ
ရေးဖူးပါတယ်။ ဘယ်မှာမှန်းတော့ မမှတ်မိဘူး။

‘ညည်းမရှက်ဘူးလား။ လူမြင်ကွင်းမှာ ရည်းစားနဲ့ ချိန်းတွေ့ရတယ်လို့။
ငါတို့ငယ်ငယ်ကဆို ညည်းအဖေ ဒီလမ်းရှိ ဟိုလမ်းက လှည့်သွားတာ။ လူမြင်
ကွင်းမှာ ပြုံးပြလို ကိုယ်ကပြန်ပြီးပြရမှာတောင် ရှက်တာ။ အသည်းအသန်
တွေ့ချင်လှချည့်ရဲ့ဆို ချိန်းမှ ညသန်းခေါင်အိမ်အောက်ဆင်းတွေ့တာ’

‘ဟုတ်ကဲ့ ဒါဆို သမီးလည်း ညသန်းခေါင်မှပဲ ချိန်းတွေ့ပါတော့မယ်’
ဆိုတဲ့ဟာပါ။ သရော်စာပါ။

ဒီနေ့ အဓိကကွဲလွဲနေတာကတော့ လူကြီးက အရှက်ကို ဦးတည်ပြီး ပြော
နေကြပါတယ်။ အမျိုးသမီးငယ်တွေက လုံခြုံဖို့အတွက် အသင့်တော်ဆုံး နေရာ
ဟာ ‘လူများ’ ရှိတဲ့နေရာလို့ ‘လုံခြုံမှု’ အတွက်ဦးတည်ပြီး ရွေးနေကြပါတယ်။
လူငယ်တွေ အတုမြင် အတတ်သင်ဖြစ်မှာကိုတော့ လူကြီးတိုင်း စိုးရိမ်ကြ

တာပါ။ လူငယ်တွေမှာ မှန်ကန်တဲ့ အသိရှိဖို့က ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ဂြိုဟ် တုစလောင်းတွေ မှီပေါက်သလို အိမ်ခေါင်တွေပေါ်မှာ ရောက်လာတဲ့အချိန် မှာ -

အဆိုး ၊ အကောင်း

ယူသင့် ၊ မယူသင့်

ခွဲခြားနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ လူငယ်တွေဖြစ်အောင်တတ်နိုင်သလောက် ကြိုးစား တည်ဆောက်ပေးဖို့သာ အဓိကဖြစ်တယ်လို့ အိပ်မက်ထဲမှာ ပညာရှိကြီး တစ်ဦးက ကံချွန်ကို ပြောပြပါတယ်ခင်ဗျာ။ မလုပ်နဲ့ဆိုတားဖို့ထက် ဘာလုပ် သင့်တယ်ဆိုတာ သိဖို့လိုတာပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၂၄. ၆. ၀၂

စင်တင်ဟာသ - ၁

၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ စာပေခရီးအတော်များများ ခြေဆန်ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ မိတ္ထီလာ၊ အမြင့်၊ မုံရွေးကြေးမုံ၊ ခင်မွန်၊ ဝမ်းတွင်း၊ မိုးညှင်း စတဲ့မြို့ရွာတွေဟာ ဇန်နဝါရီနဲ့ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်းမှာ သွားခဲ့တဲ့ သွားရမယ့်ခရီးတွေပါ။ ဒီစာရေးတဲ့ အချိန်မှာတော့ မိုးညှင်းကို မသွားရသေးပါဘူးခင်ဗျ။

စာပေခရီးတွေသွားရင်း သွားခဲ့ဖူးတဲ့ ဟိုးအရင့်အရင်က စာပေခရီးအတွေ့ အကြုံများကို အမှတ်ရမိပါတယ်။ ကံချွန်နားထောင်ဖူးတဲ့ ဟောပြောပွဲ တွေမှာရော၊ အတူဟောရင်း နားထောင်ခဲ့ရတဲ့ ဟောပြောပွဲတွေမှာပါ စာရေး ဆရာအတော်များများဟာ ‘ဟာသ’ ပြောဖို့ ကြိုးစားကြပါတယ်။ သူတို့ရေးတဲ့ စာတွေဟာ အတည်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အချစ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကဗျာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆောင်းပါးပဲ ဖြစ်ဖြစ် စင်ပေါ်ရောက်ရင်တော့ အတော်များများဟာ ဟာသပြောဖို့ ကြိုးစား

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

ကြတော့တာပါပဲ။

ဝေဒနာဏ်ရှိလို့ ဟာသတွေထည့်ပြောတာကတော့ နားထောင်ရ မဆိုးပါဘူးခင်ဗျာ။ ပရိသတ်ရယ်စေ့ချင်လို့ အတင်းဖန်တီးထားတဲ့ ဟာသမျိုးကျတော့ နားထောင်ရဆိုးပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဟာသကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ မလေ့လာခဲ့ဘဲ ပရိသတ်ရဲ့နှစ်သက်မှုကိုလိုချင်လို့ ကြားဖူးနားဝရှိသမျှ ဟာသတွေထည့်ပြောသူများလည်း တွေ့ရဖူးပါတယ်။

ဟာသဆိုတာနဲ့ အားလုံးအတူတူပဲလို့ထင်ရင် မှားမှာပေါ့ခင်ဗျာ။ ‘ကျွန်တော် မြင်ခဲ့ရတာ တကယ်ရယ်စရာကောင်းတယ်’ ဆိုပြီး ပြောပြတာတွေ ရှိပါတယ်။ စကားသာဆုံးရော၊ အကြောင်းအရာသာပြီးရော၊ ဘယ်နားရယ်လို့ ရယ်လိုက်ရမှန်းမသိဘူးခင်ဗျာ။ တစ်ချို့လည်း ရယ်စရာပြောပြတာ ကြားဖူးခဲ့တာကို ပြန်ရေးပြကြတယ်။ ဟာသပုံပြင်ဆိုပါတော့။ ရေးပြတော့ မရယ်ရတော့ဘူး။ အဖြေကရှင်းရှင်းလေးပါ။ ပြောပြတုန်းက ပြောပြသူရဲ့ လေယူလေသိမ်း မျက်နှာ အမူအရာကြောင့် ရယ်ရတာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါမျိုး ပြန်ရေးပြမယ်ဆိုရင်တော့ စကားလုံးတွေထဲမှာ အသံတွေ၊ အမူအရာတွေပါ ပါရမယ်။ အကြောင်းအရာတင် ရေးပြလို့ မရပါဘူးခင်ဗျာ။

ဟာသတစ်ခုဟာ တင်ပြတဲ့ ပုံစံအမျိုးအစား ပြောင်းလဲလိုက်တာနဲ့ ဟာသအနှစ်သာရမဲ့ သွားတာတွေ ရှိပါတယ်။ စာမဲ့ဟာသကာတွန်းဆိုပါတော့။ (ကွယ်လွန်သူ ဆရာကြီးဦးသန်းကြွယ်ရေးခဲ့ဖူးတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်) ကိုယ်ကကြည့်ပြီးတစ်မိမိမိမိတွေ့မိလေ ရယ်ချင်လေဖြစ်နေလို့ ပြန်ပြောကြည့်ပါ။ နားထောင်ရတဲ့လူက ရယ်ချင်မှရယ်ပါမယ်။ ပြောပြသူကို အားနာလို့ ရယ်စရာပြောပြနေတာပဲ။ အခင်အမင်မပျက်အောင် မရယ်ချင်ပေမယ့် ဟန်လုပ်ပြီး ပြုံးမှပဲဆိုပြီး ပြုံးတာမျိုးတော့ရှိကောင်း ရှိပါမယ်။

- အပြကို အားပြုတဲ့ ဟာသ။
- အရေးကို အားပြုတဲ့ ဟာသ။
- အပြောကို အားပြုတဲ့ဟာသ။

အဲဒီဟာသတွေဟာ ကွဲပြားခြားနားပါတယ်။ အမျိုးအစားမတူပါဘူးခင်ဗျာ။ ဟာသမျိုးကွဲတွေပါ။ အပြဟာသ ကတော့ လှုပ်ရှားမှုအပေါ် အခြေခံ

လို့ အမြင်အာရုံကနေတဆင့် ရယ်ရအောင်ဖန်တီးရတာပါ။ စာမဲ့ကာတွန်းတို့၊ ရုပ်ရှင်မှာစကားပြောမပါတဲ့ ဟာသဇာတ်ကားတွေ၊ ဇာတ်ကွက်တွေဆိုပါတော့။ ‘မစ္စတာဘင်းန့်’ ဟာသတွေမှာ အများဆုံးတွေ့နိုင်ပါတယ်။ အပြင်ကို အားပြုတဲ့ ဟာသတွေပေါ့။

အပြင် အားပြုတဲ့ ဟာသမှာ ပထမတစ်ကွက် ဟာသအဖြုတ်ကို သဘောမပေါက်လို့၊ ဒါမှမဟုတ် ရှေ့ကပျိုးခဲ့တာကို မသိလိုက်လို့ မရယ်ရတော့ဘူးဆိုရင် အဲဒီဟာသဟာ ပြက်လုံးဆုံးတာပါပဲ။ ပထမပြကွက်ကို နောက်ပြကွက်တွေက ဖုံးသွားတာကိုး။ နင်းသွားတာကိုး။ အပြင်အားပြုတဲ့ ဟာသချင်းတူတာကိုပဲ စာမဲ့ကာတွန်းနဲ့ စကားမဲ့ဟာသရုပ်ရှင်ကွဲပြားပါသေးတယ်။ စာမဲ့ကာတွန်းက ချက်ချင်းကြည့်လို့ သဘောမပေါက်ရင် ပြန်ကြည့်ချိန်ရှိပါသေးတယ်။ ဒါက ကွဲပြားတဲ့အချက်ပါ။ တူတဲ့အချက်ကတော့ အပြင်အားပြုထားတဲ့ ဟာသကို အပြောနဲ့ ဖြစ်ဖြစ်၊ အရေးနဲ့(စာလို)ဖြစ်ဖြစ် ပြောင်းပြီး ဖန်တီးမယ်ဆိုရင် ဟာသအားတော့ ပျော့သွားမှာ အမှန်ပါပဲ။ ပျော့သွားမှာ အမှန်ပါပဲ။

အပြင်အားပြုတဲ့ ဟာသမှာ အငြိမ့်၊ ဇာတ်၊ သဘင်တွေရဲ့ လူရွှင်တော်များရဲ့ ဟာသလည်း အကျုံးဝင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ သူတို့ရဲ့ ဟာသကတော့ - လေ၊ မျက်နှာ၊ အမူအရာ ပေါင်းထားတာတွေကိုး။ သိပ်ကိုပညာရင့်သွားပြီဆိုရင်တော့ လေထဲမှာကိုပဲမျက်နှာအမူအရာတွေပါ ထည့်နိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ မယုံရင် ဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်ဆံပြက်လုံးများကို နားထောင်ကြည့်ပါ။ စင်တင်ဟာသ၊ အပြင်ဟာသလို ပြန်ပြောပြလို့ ရယ်ရအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ဖို့ဆိုတာ လေထဲမှာ အမူအရာ၊ မျက်နှာပါပေါ်လာအောင် ပြောနိုင်မှပါ။ စာရေးဆရာများ စာပေဟောပြောတာက အမူအရာတွေ၊ ပြုံးတူးပြဲတဲ့မျက်နှာတွေ လုပ်ပြလို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ လေထဲမှာ မျက်နှာရော၊ အမူအရာရော မြင်ယောင်လာအောင် ထိ ပြောတတ်ရပါမယ်။ ကိုယ်ပြောတဲ့ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်တွေထဲက ဇာတ်ကောင်တွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ဆိုလိုတာပါ။

အချို့စာရေးဆရာများ ဟာသကို ပြောဖို့ကြိုးစားရင်း ခါးအောက်ပိုင်းပြက်လုံးတွေပါ ပါကုန်တာလည်း ရှိပါတယ်။ ခါးအောက်ပိုင်းပြက်လုံးဆိုတာ ဟာသအား အင်မတန်ကောင်းမှ ညစ်ပတ်တာကို ဟာသက ဖုံးနိုင်တာပါ။

ဟာသအား မကောင်းရင် ခါးအောက်ပိုင်းပြက်လုံးဟာ ဟာသမမြောက်လာဘဲ ညစ်ပတ်တာသက်သက်ဖြစ်သွားတော့တာပါပဲ။ ဟာသကို စင်တင်မယ်ဆိုရင် ဒီအချက်ဟာ သတိအထားသင့်ဆုံးပေါ့ခင်ဗျာ။ ခါးအောက်ပိုင်း ပြက်လုံး ပြက်လိုက်လို့ 'ညစ်ပတ်လိုက်တာ'လို့ အပြောခံရတာဟာ ဟာသအားမကောင်း လို့ပါဘဲ။

အပြောဟာသမှာလည်း အပြဟာသနဲ့ သဘောချင်းတူတာတွေ ရှိပါတယ် ခင်ဗျာ။ အဲဒါကတော့ ပထမပြောလိုက်တဲ့ ပြက်လုံးဟာ အဓိပ္ပာယ် တွေးစရာ များနေရင်၊ ပရိသတ်က သဘောမပေါက်လို့ မရယ်ရင် နောက်ဆက် ပြောတဲ့ စကားတွေကနင်းပစ်လိုက်တဲ့အတွက် ပထမပြက်လုံးဟာဆုံးတာပါပဲ။ ကိုယ်က ရယ်စရာပြောလိုက်လို့ ပရိသတ်က မရယ်တော့ဘူးဆိုရင် ပြောတဲ့ လူလည်း ကြောင်စိစိဖြစ်ရတာပါပဲ။ ကိုယ်ခေါ်တဲ့နောက် ပရိသတ်က လိုက်မလာတော့ ကိုယ်နဲ့ ပရိသတ် တခြားစိဖြစ်ရတာပေါ့ခင်ဗျာ။

စင်တင်ဟာသရဲ့ သဘောက သီးခြားအသွင်ရှိပါတယ်။ ဟာသစာရေး ဆရာတိုင်း ဟာသမပြောတတ်ပါဘူး။ ဟာသမရေးတတ်သော်လည်း ဟာသ ပြောတတ်သူရှိပါတယ်။ ဟာသ သဘောတော့သိထားရမှာပေါ့။ ဟာသပြောတဲ့ အလေ့အကျင့်တော့ရှိရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အချို့စာရေးဆရာများ ကျတော့ ဟာသမရေးတတ်ပေမယ့် ဟာသပြောနိုင်ပါတယ်။ အထင်ရှားဆုံး ဥပမာက တော့ ဆရာကြီး ဦးအောင်သင်းပါ။

စာရေးဆရာတစ်ဦးရဲ့ ဟာသဆိုတာက ဇာတ်သဘင်လူရွှင်တော်ရဲ့ဟာသ မျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ အချို့စာရေးဆရာများ လူရွှင်တော်ဟာသမျိုး ပြောလေ့ရှိပါ တယ်။ လူရွှင်တော်ဟာသထဲက အဆင့်မြင့်ပြက်လုံးမျိုးပြောမိရင်တော့ ပရိသတ် ရယ်မှာပေါ့။ အဆင့်မြင့်ဆိုတာက အနုပညာအရ (ဟာသအရ) အဆင့်မြင့်တာ၊ အားကောင်းတာ၊ ဒါမှမဟုတ် ပြက်လုံးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ ပြက်လုံးအကြောင်း အရာဟာ စာပေဟောပြောပွဲလာတဲ့ စာပေပရိသတ်ရဲ့ အသိဉာဏ်အတွေး အခေါ်နဲ့ (စိတ်ဝင်စားတဲ့) အံဝင်တဲ့ ပြက်လုံးမျိုးဆိုရင် ရယ်မှာပါ။

စာပေဟောပြောပွဲစင်မှာတင်မယ့် စာရေးဆရာရဲ့ ဟာသဟာ စင်တင်တဲ့ စာရေးဆရာရဲ့ အတွေးအခေါ်၊ အသိဉာဏ်ကို ထင်ဟပ်ပြတာဖြစ်သလို ဟာသ

ကို ရယ်တဲ့ပရိသတ်ရဲ့ အတွေးအခေါ် အသိဉာဏ်ကိုလည်း ရယ်တဲ့ ပြက်လုံး အပေါ်ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်လို့ရပါတယ်။

စာရေးဆရာများရဲ့
စာပေဟောပြောပွဲမှာ
စင်တင်ခဲ့တဲ့
ဟာသတွေပေါ်
တွေးမိတာတွေပါ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၅. ၃. ၀၁

စင်တင်ဟာသ - ၂

ဟာသတစ်ခုကို ရယ်ဖို့အတွက် ပျက်လုံးထုတ်သူရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ခံစားသူက သိနားလည်ဖို့လိုပါတယ်ခင်ဗျာ။ အဲသလိုသိနားလည်ရာမှာလည်း ဟာသဖန်တီးသူက နိမ့်နေရင် ခံစားသူက မြင့်နေရင်အဲဒီပြက်လုံးကို ရယ်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ တချို့ဟာသရုပ်ရှင်မှာ မိန်းမကြီးတွေနဲ့ ကလေးတွေ တဝါးဝါး တဟားဟားပွဲကျနေပေမယ့် လူလတ်ပိုင်းပညာတတ်လူငယ်တွေ မရယ်တာ မျိုးရှိပါတယ်။ ဟောပြောပွဲမှာလည်း အတူတူပါပဲခင်ဗျာ။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများလို့ ရယ်ခဲ့တဲ့ပြက်လုံးဟာ ‘ပွဲကျ’ ဟာ အရပ်သူအရပ်သားများ တဲ့ ပရိသတ်ကြား ချပြမိတဲ့အခါ ရယ်သံသဲ့သဲ့တောင် မကြားရတာမျိုးရှိတတ် ပါတယ်။

နေရာဒေသဝန်းကျင်ကို အခြေခံတဲ့စကား အဓိပ္ပာယ်မျိုးကို ဒေသန္တရ ဗဟုသုတမရှိတဲ့ကလေးတွေက ဘယ်လိုရယ်ပါ့မလဲ။ အဲသလိုပါပဲ ကျောင်းသင် ဘာသာရပ်ကို အခြေခံတဲ့ စကားမျိုးကိုလည်း အရပ်သူအရပ်သား သဘော

မပေါက်နိုင်ဘူးခင်ဗျ။ ‘ဟာသ’ တစ်ခုစင်တင်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ဟာသကို စင်တင်မယ့်သူဟာ စင်ရှေ့မှာရှိနေတဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ အနေအထားကိုတော့ မှန်းဆ နိုင်ရပါမယ်။

ကံချွန်စာရေးဆရာ (-----) နဲ့ ဟောပြောပွဲအတူသွားစဉ်က ရပ်ကွက် ဟောပြောပွဲမှာ သူပြောတဲ့ခါးအောက်ပိုင်းပြက်လုံးတစ်ခုကို ပရိသတ်ဝေါခနဲ ရယ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ပွဲပြောရတာက ကောလိပ်တစ်ခုက ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေပါ။ အဲဒီပွဲမှာ သူ့ရဲ့ ပြက်လုံးကို စင်ပေါ်ကနေပြောတော့ ဘယ်သူမှ မရယ်ကြပါဘူး။ ဟောပြောပွဲလည်းပြီးရော ရေးသူဖတ်သူတွေဆုံပွဲ မှာ ရေရေလည်လည် အဝေဖန်ခံရပါတော့တယ်ခင်ဗျ။ ရိုင်းစိုင်းညစ်ညမ်းလို့ ဆိုပြီးတော့။

ရယ်တာဘာလို့လဲဆိုရင် ရယ်စရာပြောလို့ ရယ်တာပေါ့ဆိုတဲ့ အဖြေဟာ ပြည့်စုံတဲ့ အဖြေမဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခါတစ်လေမှာ ပြောလိုက်တဲ့စကားဟာ ရယ်စရာမဟုတ်ပေမယ့် နားထောင်နေတဲ့ ပရိသတ်ဝေါခနဲ ရယ်လိုက်ကြတာ မျိုး ရှိတတ်ပါတယ်။ စာရေးဆရာဟောပြောတဲ့အထဲက နာမည်တစ်ခုခုဟာ ဒေသခံမှာ ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးရဲ့ နာမည်နဲ့ တူနေလို့ ရယ်တာမျိုးပေါ့။ (ကံချွန်တော့ ဟောပြောတဲ့ဆီမှာ အတတ်နိုင်ဆုံး နာမည်တွေမပါအောင် ပြောပါတယ်။ မလွဲမရှောင်သာ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းထဲက မင်းသား၊ မင်းသမီး နာမည်ပြောရမယ်ဆိုရင်လည်း မင်းသားနာမည်ကတော့ ကံချွန်လို့ပဲ ပေးလိုက် တာပါပဲ။ မင်းသမီးနာမည်တော့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး တစ်ယောက်ယောက် နာမည် ပေးလိုက်တာပါပဲ) ဟာသလို့ မရည်ရွယ်ပေမယ့်ဟာသဖြစ်တတ်သလို ပြက်လုံး ထုတ်လိုက်တဲ့ ဟာသထဲက နာမည်နဲ့တူနေလို့ မရယ်ကြတော့ဘဲ စိတ် မကောင်းဖြစ်သွားကြတာမျိုး၊ စိတ်ဆိုးသွားတတ်ကြတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။

ကျင်းပတဲ့ ပွဲလမ်းသဘင်နဲ့ နေရာဒေသကို လိုက်ပြီး စင်တင်ရမယ့် ဟာသ ဟာ ရွေးချယ်မှု မှန်ကန်ရပါမယ်ခင်ဗျာ။ ဇာတ်သဘင်အငြိမ့် လူရွှင်တော်များ တောင်မှပဲ အရပ်ပွဲ၊ ကျောင်းသားပွဲ၊ အလှူပွဲ၊ မင်္ဂလာပွဲ၊ နိုင်ငံတော်ပွဲ ဆိုတာမျိုး တွေကို အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် ပြက်လုံးရွေးထုတ်ရပါတယ်။ ကံချွန်တို့ စာရေးဆရာများဟာ ဟာသကို စနစ်တကျ လေ့လာထားတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ

ပရိသတ်အနေအထားကို အလေးမထားဘဲ ဟာသကို မဖန်တီးတတ်ဘဲ၊ အတင်းဖန်တီးနေရင် ကိုယ့်စကားကိုယ်ပြန်သတ်သလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ကံချွန်နဲ့အတူ သွားရင်းလာရင်း ဟာသကို မဖန်တီးတတ်ဘဲ ဖန်တီးလို့ အထင်သေးစရာဖြစ်သွားရတဲ့ ဆရာများရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။

ကံချွန် သတိထားမိတာကတော့ စာပေဟောပြောပွဲလာတဲ့ ပရိသတ်ဟာ ‘စာရေးဆရာ’များဆီက သူတို့ကြားရမယ့်စကား သူတို့ မျှော်လင့်ထားတာ ရှိပြီးသားပါ။ အဲဒီမျှော်လင့်ချက်ဟာလည်း လေးစားမှုအပေါ် အခြေခံထားတာ ပါ။ ချစ်ခင်မှုအပေါ် အခြေခံထားတာပါ။ ရပ်ကွက်တစ်ခုမှာ အငြိမ့်ရှိလည်း ဒီလူတွေကြည့်မှာပဲ။ စာပေဟောပြောပွဲရှိလည်း ဒီလူတွေ လာမှာပဲ ဆိုပေမယ့် စင်ရှေ့ကိုလာတဲ့ရည်ရွယ်ချက်ချင်းကတော့ မတူပါဘူး။ ကံချွန်တို့ဟာ ဒီအချက် ကိုတော့ အလေးအနက် သတိထားသင့်တာပေါ့ခင်ဗျာ။

ပရိသတ်အမျိုးမျိုး ကွဲပြားပေမယ့် စာပေဟောပြောပွဲကို လာတဲ့ ရည်ရွယ် ချက်နဲ့ သဘောထားကတော့ ကိုးဆယ်ရာနှုန်း တူတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား၊ အရပ်သူ အရပ်သား၊ အလုပ်သမားအားလုံးဟာ စာဖတ်ဝါသနာပါလို့ စာကို မဖတ်ဖြစ်ဦးတော့ စာရေးဆရာများကို လေးစား လို့လာတာပါ။ ပရိသတ်ဟာ အဲသလိုသဘောထားကြောင့်အချို့ စာရေးဆရာ များဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အခွင့်ထူးခံလို့ထင်ပြီး အခွင့်အရေးတွေ ယူသွားလေ့ ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ (ကံချွန် ကြုံဖူးပါတယ်။ ခုတော့ စာပေနယ်မှာ မရှိတော့ပါ ဘူး။ သူဟာ (. . .)မြို့နယ်က ရေတွေကို စိတ်မသန်လို့ ဆိုပြီး စပါကလင်မှာပြီး ပလုပ်ကျင်းဖူးပါတယ်။)

အလွန်သတိထားသင့်တဲ့ အချက်ကတော့ စာရေးဆရာများကို လေးစား နေတဲ့ ပရိသတ်ထဲမှာ စာရေးဆရာများထက် စာများများဖတ်နေသူများ ပါတယ် ဆိုတာပါပဲခင်ဗျာ။ ဒါကြောင့် ကံချွန်တို့ဟာ ရေးသူနဲ့ဖတ်သူ အပြန်အလှန် လေးစားရပါမယ်။ စာပေဟောပြောပွဲ စင်ရှေ့ရောက်လာတဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ ‘မျှော်လင့်ချက်’ကို မှန်းဆနိုင်ရပါမယ်။

စာဖတ်ပရိသတ် ရယ်တယ်ဆိုတာ ‘ဟာသ’ကြောင့်ဆိုလွယ်လွယ်ပြောလို့ မရပါဘူးခင်ဗျာ။ စာပေဟောပြောပွဲစင်ရှေ့က စာပေပရိသတ်အများဆုံးရယ်

တာက -

(WIT) = ဇဝနဉာဏ်ဖြင့်စီကာပတ်ကုံးပြောတတ်သောအာဝဇ္ဇန်း

(SATIRE) = သရော်တာ

(BURLESQUE) = အမြီးအမောက်မတည့်သော လူ့အဖြစ်အပျက်

ဆိုတဲ့ သုံးမျိုးအပေါ် အခြေခံတာ။ JOKE = ပြက်လုံးကို အခြေခံတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကံချွန်သတိထားမိတဲ့ အချက်ပါခင်ဗျာ။ ကံချွန် ကိုယ်တိုင် ပြောဖူးလို့ ရယ်တာ၊ ဆရာ့ဆရာကြီးများပြောဟောလို့ ပရိသတ်ပွဲကျဖြစ်ခဲ့ တာတွေကို ဟောပြောတုန်းမှာ နားထောင်ရင်း သတိထားမိတာပါ။ အဖြေရှာ ကြည့်မိတာပါ။ စာပေဟောပြောပွဲများမှာစင်တင်တဲ့ ဟာသများအတွက် ကိုယ့်ဟာကိုယ် သတိထားကြည့်ဖို့ တော့လိုပါတယ် ခင်ဗျ။ စာပေစင်ပေါ်က ဟာသဟာ (JOKE) ပြက်လုံးတွေချည်းတော့ မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ ဟာသကို သေသေချာချာ မလေ့လာဘဲ ရယ်ပြီးရော သဘောထားပြီး လွယ်လွယ်ဖန်တီး နေသူအချို့ကြောင့် 'ဟာသ' ဆိုတာ အထင်သေးစရာ ဖြစ်နေရတာပါ။ ခပ်ပေါ ပေါခပ်ကြောင်ကြောင်လို့ထင်နေကြတာပါ။ ကံချွန်တို့ စာပေနယ်မှာပါ 'ဟာသ' ဆိုတာနဲ့အလေးအနက်သဘောထားချင်ကြပါဘူးခင်ဗျာ။ စာပေလောကသား ချင်းကိုက ရသကိုးပါမှာ ရှစ်ပါးကိုပဲ အထင်ကြီးသူများပါတယ်။ ဟာသနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ခပ်ပေါပေါပဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်ခင်ဗျ။

ဟာသကို အလေးအနက်မလေ့လာဘဲ စာပေစင်ပေါ်တင်ခဲ့တဲ့ ဆရာများ ကြောင့် စာဖတ်ပရိသတ်ရဲ့ အထင်လွဲမှုခံရတာတွေလည်းရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကံချွန်ဒါကြောင့် ရှင်းရတာပါ။ စာပေစင်ပေါ်ကနေ အပေါစားပြက်လုံးတွေ၊ ခါးအောက်ပိုင်း ပြက်လုံးတွေ ထုတ်သွားသူများကြောင့် -

'ဆရာကြီးတွေဖိတ်ပြီးပါပြီ။ ပရိသတ်မအီအောင် ရယ်စရာပြောတတ်တဲ့ ဆရာတစ်ယောက်လောက်လည်းပါစေချင်လို့ ဆရာ့ကိုလာခေါ်တာပါ။ ခပ်ပေါ ပေါပြောရုံပါပဲ။ အလေးအနက်ပြောမယ့် ဆရာကြီးတွေပါပြီးသားပါ'

လို့ အခေါ်ခံရတာတွေရှိလာတာပါ။ ကံချွန် ပရိသတ်ကို အပြစ်မမြင်ပါ ဘူး။ (အရင်ကတော့ တော်တော်စိတ်ဆိုးခဲ့ဖူးပါတယ်) သေသေချာချာလေ့လာ ကြည့်တော့ စာပေစင်ပေါ် မတင်သင့်တဲ့ ပြက်လုံးတွေကို ဆရာ့ဆရာများက

မစဉ်းမစားနဲ့တင်ခဲ့ကြလို့ဆိုတာတွေ့ရလို့ ဒီစာကို ရေးမိတာပါ။
စာပေစင်မှာတင်မယ့်
'စင်တင်ဟာသ'တွေဟာ အဆင့်ရှိရပါမယ်ခင်ဗျာ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၁၂. ၃. ၀၁

စဉ်းစားသင့်တဲ့ အမှတ်တရများ

(၂၆. ၂. ၂၀၀၁)ရက်နေ့ထုတ် အလင်းတန်းဂျာနယ်မှာ ကံချွန်ဟာ စာပေဆု၊ အနုပညာဆုပေးသူများ၊ ယူသူများ ဆုအပေါ် သဘောထားများကို ရေးခဲ့ပါတယ်ခင်ဗျာ။ အဲဒီဂျာနယ်မှာပဲ စာမျက်နှာ (၁၁)မှာ ကိုထွန်းဦး (ယနေ့ မန္တလေးစာအုပ်တိုက်အဖွဲ့) နဲ့ မောင်ဖူလုံ(ပုသိမ်ကြီး) မိသားစုတို့ရဲ့ ဆရာကြီး မြသန်းတင့်ကွယ်လွန်ခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဆရာတော်(၁၀)ပါးကို ဆွမ်းကပ်ခဲ့ကြတဲ့ သတင်းလည်း ပါပါတယ်ခင်ဗျာ။ အဲဒီသတင်းမှာ (၅)နှစ်ပြည့် မြောက်တဲ့ အချိန်မှာတော့ 'မြသန်းတင့် စာပေဆု' ပေးအပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ကံချွန်ကြားနေရတဲ့ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း စာပေဆုနဲ့ ခုမှ စီစဉ်တဲ့ ဆရာ မျိုးမြင့်ဆွေရဲ့ အနုပညာဆုများကတော့ ဘယ်တော့ပေးမယ်ဆိုတာ ရက် မသတ်မှတ်ရသေးပါဘူး။ အဲဒီရက်မသတ်မှတ်ရသေးတဲ့ဆုများနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကံချွန်ဆီလာပြီး အကြံပြုသူများရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ စာဖတ်သူများပါပဲ။ သူတို့ပြု တဲ့ အကြံဟာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီအကြံဉာဏ်များကို အမှန်တကယ် သိသင့် သူများဟာ ဆုပေးမယ့် ဆရာများဖြစ်တာကြောင့် အလင်းတန်းဂျာနယ် စာမျက်နှာပေါ်ကပဲ သက်ဆိုင်ရာ ဆရာတို့ကို အကြံဉာဏ်လက်ဆင့်ကမ်း လိုက်ရပါတယ်ခင်ဗျား။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

‘ကိုကံ’

‘ခင်ဗျာ’

‘အမှတ်တရပေးမယ့် စာပေဆုတွေ၊ အနုပညာဆုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုချင်လို့ လက်ခံနားထောင်ပေးနိုင်မလား’

‘ပေးနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ အနုပညာရှင်ကြီးများကို ချစ်လို့၊ သံယောဇဉ်ရှိလို့ ကောင်းစေချင်တဲ့ အကြံဉာဏ်တွေပဲ မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တွေးမိတာတွေ အရင်ပြောချင်တယ်’

‘ပြောပါ’

‘လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကဖြစ်ဖြစ်၊ ထင်ရှားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကဖြစ်ဖြစ်၊ ကွယ်လွန်ပြီး ပညာရှင်ကြီးများကို အကြောင်းပြုပြီး ပေးတာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီဆုဟာ နှစ်စဉ် သွားနိုင်သလို တစ်ကြိမ်တည်းနဲ့ ပြီးချင်လည်းပြီးသွားနိုင်တယ်။ သုံးလေးနှစ် ပေးပြီး ရပ်ချင်လည်းရပ်သွားနိုင်တယ်’

‘ဟုတ်ပါ’

‘ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာကြီးများရဲ့ အမှတ်တရ၊ စာပေဆု၊ အနုပညာ ဆုဆိုတာတွေ လုပ်သလို ဆရာကြီးများအတွက် အမှတ်တရ၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးထူထောင်တည်ဆောက်မှုတွေ လုပ်စေချင်တယ်လေ။ အမြဲတည်နေမယ့် အမှတ်တရမျိုး’

‘ကဲ . . . ကဲ . . . ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် ရှင်းရှင်းပဲ ပြောတော့မယ်။ ဝေဒီကိုပြီး ပြောနေတာကိုတော့ ကျွန်တော် အချိန်မပေးချင်ဘူးဗျာ။ ဝေါဆို ခိုင်း၊ ရူးဆို ဖောင်း ၊ လိုတိုရှင်း ထင်းကနဲပြောဗျာ’

‘ကျွန်တော့်အမြင်နော်’

‘ဟုတ်ပါပြီ’

‘တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ပေးလိုက်တဲ့ဆုဟာ အဲဒီ တစ်စုံတစ်ယောက် အတွက် ဖြစ်ပါတယ်’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘အကယ်၍ ကျောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ ဆေးခန်းဖြစ်ဖြစ်၊ လမ်းခင်းတာဖြစ်ဖြစ်ပေါ့။’

ဒီလိုဗျာ -'

‘ပြောပါ’

‘ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းရဲ့ စာမူခတွေ့ပေးမယ့်ဆု ဆိုပါတော့။ စာရေးဆရာတွေကို ပေးတာလည်းပေးပေါ့။ ဆရာကြီးနဲ့ ဒေါ်ကြီးစိုးတို့ရဲ့ ဇာတိရွာကလေးမှာလည်း ရပ်ကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ လုပ်ပေးစေချင်တယ်လေ။ ဘယ်ဒေသက ဧည့်သည်တွေပဲ ရောက်လာလာ ဆရာကြီးတို့ ဇာတိရောက်တာနဲ့

‘ရွှေဥဒေါင်းလမ်း’ တို့ . . .

စာသင်ကျောင်းရဲ့ သင်ထောက်ကူခန်းမဟာ ‘ရွှေဥဒေါင်းခန်းမ’တို့၊ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးကိုတာဝန်ယူတဲ့ ဆေးခန်းဟာ ‘ရွှေဥဒေါင်းဆေးခန်း’ တို့ဖြစ်နေရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ။ ဒါက ကျွန်တော် စိတ်ကူးနဲ့ ပုံဖော်ကြည့်ပြီး ကြည်နူးစရာကောင်းတဲ့ အမှတ်တရ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ပေးစေချင်လို့ . . . ။

‘ခင်ဗျား အဲဒီရွာကလား’

‘မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ဇာတိက ပုသိမ်ကပါ။ ဒီမန္တလေးမှာ အလုပ်လာလုပ်နေတာပါ’

‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ခင်ဗျား စေတနာသန့်သန့်၊ ရည်ရွယ်ချက်သန့်သန့်နဲ့ အကြံပြုတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံပါတယ်။ ပြန်ရေးပါမယ်။’

ကံချွန်နဲ့ သဘောထားချင်းတိုက်ဆိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဆရာကြီးရဲ့ စာမူခများထိန်းသိမ်းထားရတဲ့တာဝန်ဟာ အလွန်ကြီးပါတယ်။ စနစ်တကျ ပြန်သုံးပေးဖို့ ခုလို အကြံပြုတာကို ကံချွန်လေးစားပါတယ်ခင်ဗျာ။ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဒါဟာ အကြံဉာဏ်ကောင်းပါပဲ။ ဆရာကြီးရဲ့ ဇာတိ၊ ဆရာကြီးကတော်ရဲ့ ဇာတိ နောက်ဆုံးခေါင်းချခဲ့တဲ့ရွာလေးသာ ဆရာကြီးရဲ့ စာမူခတွေနဲ့ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ ထူထောင်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ပေးမယ်ဆိုရင် ဆရာကြီးအတွက် ဒေသခံများဟာ ဝမ်းသာဂုဏ်ယူ မေတ္တာပို့လိုပြီးမှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။

ကံချွန်အဲဒီရွာလေးမှာ ဟောပြောဖူးပါတယ်။ ဆရာချစ်ဦးညို၊ ဆရာ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၊ ဆရာမကြူကြူသင်းတို့နဲ့ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးနှစ်က လို့ ထင်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဟောပြောကြရတာက နေ့ပွဲ။ စာသင်ကျောင်းဝိုင်း ကြီးထဲက သစ်ပင်ရိပ်မှာ ။ နောက်တစ်ခါရောက်သွားရင်တော့ ‘ရွှေဥဒေါင်းခန်းမ’ ဆိုတာမျိုးထဲမှာ စာပေဟောပြောပွဲကြီး ဟောပြောခွင့်ရချင်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဖွင့်ပွဲ မှာတော့ ဆရာကြီးရဲ့ အရင်းနှီးဆုံး အပြန်အလှန် လေးစားမှုအရှိဆုံး အမေ လူထုဒေါ်အမာတို့ဟောပြောစေချင်တာပေါ့ခင်ဗျာ။ တာဝန်ကျေတဲ့ သတင်းစာ ဆရာ၊ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ ကျေးဇူးတရားကို နယ်မြေလူထုကြီး နားလည်ခံစားရမယ့်နေ့။ ကံချွန်စိတ်ကူးနဲ့ မျှော်မိပါတယ်။

ဒီအကြံဉာဏ်လေးကို သင့်လျော်တယ်ထင်လို့ အကောင်အထည်ဖော်ပေး ကြရင်ပေါ့ခင်ဗျာ။ စာပေဆုဆိုတာကတော့ ပေးဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိပြီးသားကိုး။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
 ၂. ၄. ၀၁

ပျောက်ချိန်တန်ပျောက်၊ ကွယ်ချိန်တန်ကွယ် ဖြစ်ချိန်တန်ဖြစ်၊ သစ်ချိန်တန်သစ်

ဝေါဟာရများ၊ အပြုအမူများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများ၊ အခေါ်အဝေါ် အပြောအဆို အသုံးအနှုန်း၊ အပြုအမူအားလုံးဟာ ပျောက်ချိန်တန်ပျောက်၊ ကွယ်ချိန်တန်ကွယ်၊ ဖြစ်ချိန်တန်ဖြစ်၊ သစ်ချိန်တန်သစ် နေမှာပါပဲခင်ဗျာ။ မပျောက်သင့်တာများကိုတော့ မှတ်တမ်းတင်ထိန်းသိမ်းရမှာပေါ့။ ကွယ်ချိန်တန်လို့ကွယ်သွားရမယ့်ဖြစ်ရပ်များ၊ အလေ့အထများဟာလည်း ကွယ်မှာပါပဲ။ ပုံစံတွေပြောင်းသင့်တာပြောင်းကုန်မှာပါ။ ဒီတော့ မပျောက်ပျယ်သင့် မကွယ်သင့်တာတွေ မှတ်တမ်းတင်ထိန်းသိမ်းဖို့ပဲလိုပါတယ်။

ကံချွန်တို့ငယ်ငယ်က ရှင်လောင်းလှည့်တာဟာ မြင်းတွေနဲ့ ဝင်းခင်း (တတ်နိုင်သူများက)မောင်ရှင်လောင်းကိုဆင်ပေါ်တင်၊ နားထွင်းမယ့်မိန်းကလေးများက လှည်းယာဉ်စီးလို့၊ ရွှေထီးတွေ တစ်တန်းကြီးနဲ့ မြင်ခဲ့ရဖူးတာပေါ့ခင်ဗျာ။ ဟော... ဒီနေ့ ရှင်လောင်းလှည့်နေကြပါပြီ။ မြို့မှာပေါ့ခင်ဗျာ။ ရှင်ပြုမယ့်သူများရော၊ နားသမယ့်သူများရော ဆန်နီပစ်ကပ်စီးပြီး လိုက်နေရပါပြီ။ ဒါဟာ ခေတ်ရဲ့ အခြေအနေအရ တောင်းဆိုမှုအရ ပြောင်းလဲလာတဲ့ ပုံစံပေါ့ခင်ဗျာ။ ရှေးဟန်၊ ရှေးမူကိုပယ်ချင်လို့၊ မလိုလားလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ မြို့ကြီး ပြကြီးမှာ မြင်းတွေ၊ နွားတွေ၊ လှည်းယာဉ်တွေရှာရမှာထက် ဆိုင်ကယ်တွေ၊ ကားတွေရှာရတာက လွယ်ပါတယ်။ အစီးရေလိုသလောက်ရပါတယ်။ ရှေးမူအတိုင်း ဆင်တွေ၊ မြင်းတွေ၊ လှည်းယာဉ်တွေရှာရမယ်ဆိုရင် ကုန်ကျစရိတ်လည်း ကြီးပါမယ်။ အချိန်လည်း ပေးရပါမယ်။ စီစဉ်ရတာအခက်အခဲ ရှိပါတယ်။ မလွယ်ပါဘူး။

ဒီလိုပါပဲ။ ပြောဆိုသုံးနှုန်းနေတဲ့ စကားတွေဟာလည်း ပြောင်းလဲသွားမှာပါပဲ။ ကိုယ့်မြန်မာဝေါဟာရများကို မချစ်လို့၊ မသုံးချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သုံးဖို့ရာ နေရာမရှိတာ၊ အဝင်ခွင့်ကျမဖြစ်တာ၊ မလိုအပ်တာကြောင့် မသုံးဖြစ်တဲ့ စကားမျိုးတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းကွယ်ရမှာပါ။ လက်ယက္ကန်းမှာ သုံးခဲ့တဲ့ 'ဂျွန်းသီး' ဆိုပါတော့။ ဒီနေ့ စက်ယက္ကန်းတွေ သုံးလာခဲ့တဲ့အခါ အဲဒီစကားဟာ ပြောဖို့နေရာ

ရှားသွားပြီ၊ မပြောဖြစ်တော့ဘူး။ မပြောဖြစ်တော့တဲ့ကာလမှာ ကြီးပြင်းလာရတဲ့ လူငယ်တွေဟာ ဘယ်လိုလုပ်သိမှာလဲ၊ မသိတာနဲ့ပဲ မြန်မာဝေါဟာရတွေကို မမြတ်နိုးဘူးလို့ပြောမယ်ဆိုရင် မှားမှာပေါ့။ မသိတဲ့အတွက် လည်းအပြစ်တင် စရာမလိုပါဘူး။ လှည်းက ဝန်ကော်ဝက်စွယ်ဆိုတာတွေ ဘယ်လိုလုပ်လူတိုင်း သိမှာလဲ။ ကွန်ပျူတာ၊ အင်တာနက်၊ ဆော့ဖ်ဝဲ၊ ဟဒ်ဝဲ ဆိုတဲ့စကားတွေကြားမှာ ကျင်လည်နေရတာပဲ။ အဲဒါတွေပဲ သိမှာပေါ့။ ဒီလို ပြောလို့ ‘ဂျွန်သီး’ ဆိုတဲ့ စကားကိုပစ်ပယ်၊ မေ့ဖျောက်ပစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အဘိဓာန်တွေမှာ ပုံနဲ့အတူ မှတ်တမ်းတင် ထိန်းသိမ်းထားတာပါပဲ။ သုံးဖို့ရာ နေရာမရှိလို့ မသုံးတာပါ။ အလားတူ ဒီနေ့ အသုံးနည်းနေတဲ့ မြန်မာစကားတွေ အများကြီးရှိပါတယ် ခင်ဗျာ။ အသုံးပြုရမယ့်အကြောင်းအရာ၊ နေရာဝန်းကျင် အံ့မဝင်လို့ မသုံးဖြစ် တာတွေပါ။

ကံချွန်တို့ဟာ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားကို တကယ်ချစ်တယ်ဆိုရင် ဒီနေ့ အလုပ်သင့်ဆုံးကတော့ မြန်မာစကားလုံးအသစ်များ အောင်မြင်စွာမွေးဖွား နိုင်ဖို့၊ ပွားများအောင်လုပ်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားရမှာပါ။ ဟိုရှေးရှေးက စကားတွေ ပြန်ရေးပြနေရုံနဲ့တော့ စာပေတာဝန်ကျေရာမရောက်နိုင်သေးပါဘူးခင်ဗျာ။ အဲဒီ စကားတွေဟာ အဘိဓာန်ထဲမှာရှိနေတာတွေပါ။ ဒေသသုံး၊ နယ်မြေသုံး စကား မျိုးတွေကို တစ်ပြည်လုံးက သိနိုင်ဖို့မလွယ်ပါဘူး။ အဲသလို မသိတဲ့အတွက် မသိသူကို အထင်သေးစရာလည်း မရှိပါဘူး။ လက်နှီး၊ လက်ခု၊ ပူကယ်ဆိုတဲ့ စကားမျိုးတွေပေါ့ခင်ဗျာ။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကားမှာ အချိန်ကာလအလျောက် အသုံးနည်းသွားလို့ အဲဒီစကားတွေ ဒီနေ့လူတွေကြားမှာ မရှိတော့တာဟာ လည်း မြန်မာစာ မြန်မာစကားအတွက် ဆုံးရှုံးမှုကြီးမဟုတ်ပါဘူး။ အဘိဓာန် တွေမှာ မှတ်တမ်းတင်ပြီး ဖြစ်နေရင်ပြီးတာပါပဲ။ ခုနှစ်အလိုက် ရိုက်နှိပ်နေတဲ့ အဘိဓာန်တွေထဲမှာ အဲဒီအချိန်ကာလက စကားတွေပါနေရင် ပြီးတာပါပဲ။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ် နောက်ခံ အနုပညာတစ်ရပ်ရပ် ဖန်တီးမယ်ဆိုရင် ကိုးကားစရာ ရနေရင် တော်ပြီပေါ့။ ဒါကတော့ ကံချွန်ရဲ့ သဘောထားပါခင်ဗျာ။ သဘောတူ သူလည်းရှိ၊ မတူသူလည်းရှိနိုင်ပါတယ်။ ဘာလို့ ဒီသဘောထားကို တင်ပြရ သလဲဆိုတော့ . . .

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

‘ဆရာ . . . ကတော့ မြန်မာစာပေရဲ့ ကျေးဇူးရှင်ပဲဗျာ။ အဲဒီဆရာ . . . ပြန်ရေးပြလို့ ပျောက်ကွယ်တော့မယ့် မြန်မာစကားတွေ သိရတာ။ ဒီနေ့ လူငယ်တွေအတွက် အလွန်အကျိုးရှိတာပဲ’

ဆိုပြီး ဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ ဆောင်းပါးအကြောင်း ပြောနေသံကြားရလို့ ရေးမိတာပါ။ သူ့သဘောထား သူ့ပြောပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ အဲသလိုပါပဲ။ ကံချွန်သဘောထားလည်း ကံချွန်ပြောပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်ခင်ဗျ။ ဟုတ်ဘူးလား။ မြန်မာဝေါဟာရများ ကြွယ်ဝအောင် ဖန်တီးနိုင်ကြပါစေ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၁၈. ၁၂. ၂၀၀၀

ဆရာကြီးဖေဖုကို လွမ်းတယ်

တူမောင်

စာပေဗိမာန်စာအုပ်တိုက်ကထုတ်တဲ့ ‘ဟာသစာပေ’ စာအုပ်မှာ ဆရာကြီး ဇေနရဲ့စာတန်းပါတယ်လေ။ ဆရာဇေနရဲ့စာတန်းဟာ ဦးလေးအတွက်တော့ ပထမဆုံးရတဲ့ ရည်းစားစာလိုပါပဲ။ ခဏခဏဖတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဇေနဟာ ဦးလေးရဲ့စာပေမြင်ဆရာပါ။

ဆရာဇေနကို လေးစားရတဲ့အကြောင်းရင်းတွေထဲမှာ ‘ငါပထမ’ ဆိုတာမျိုး လက်မထောင်တတ်တဲ့ အမူအကျင့်မရှိတာလည်းပါတာပေါ့ တူမောင်။ ဦးလေးတို့ ငယ်ငယ်က စာကို စကားပြောသလို ရေးကြမယ်ဆိုပြီး အသစ်အဆန်းတစ်ခုလို့ကြွေးကြော်ကြချိန်မှာ ဆရာဇေနဟာဘာမှမပြောခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ဆရာဇေနဟာ စာကို စကားပြောသလို ရေးခဲ့တာ နှစ်နှစ်ဆယ်နီးပါးလောက် ရှိမယ်ထင်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဆရာဇေနရဲ့ “ဦးလေးပြောမယ်” တွေဟာ ဂျာနယ်ကျော်မှာ ရေးခဲ့တာပဲ။ စကားပြောဟန် အရေးအသားပဲ။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

(ဂျာနယ်ကျော်ထွက်လာသည့်အခါ စကားပြောဟန်အရေးအသားတို့ဖြင့် ဦးလေးပြောမယ်ဟူသော အခန်းကို ထွင်၍ရေးခဲ့ပြန်၏။ ‘ဟာသစာပေ - စာ (၂၀၆)’

ဦးလေးဟာ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးတတ်တာ၊ အရှိကို အရှိအတိုင်း မြင် တတ်တာ၊ ရိုးသားမှုကို တန်ဖိုးထားတတ်တာတွေဟာလည်း ဆရာဝန်နဲ့ စာပေတွေကြောင့်ပါ။ အနုပညာကို ဖန်တီးရာမှာ ‘ဒေါသ’ အငွေ့ကင်းကင်းနဲ့ ဖန်တီးပြခဲ့တဲ့ ဆရာဝန်နဲ့စာတွေကို ဦးလေးအလွန်သဘောကျတာပေါ့။ ဒေါသအငွေ့ကင်းဆို ဆရာဝန်နဲ့ စာတွေက ‘ဟာသ’ အားကောင်းနေတာ ကိုး။ ဒါကြောင့် တူမောင်ကိုမှာချင်ပါတယ်။ ဟာသကို မြတ်နိုးတတ်ရင် ဒေါသ ကိုထိန်းနိုင်မယ်လို့။

ခုလို ရေးရတာ ခိုင်လုံတဲ့အကြောင်းပြချက်ရှိပါတယ် တူမောင်။ ဟာသကို မြတ်နိုးတတ်တဲ့၊ ခံစားတတ်တဲ့၊ ဖန်တီးတတ်တဲ့ သူတွေထဲမယ် ဆရာနေဝင်းမြင့် ပါတာပေါ့။ သူက ဟာသကို မဖန်တီးလို့သာကိုး။ ဆရာနေဝင်းမြင့်ဟာ အဆို ကောင်းသလို အပြောလည်းကောင်းတယ်။ အဆိုမှာ ဓါတ်ပြားအရ အဆိုတော် ဖြစ်ခဲ့တာ သိကြသူများပေမယ့် ဟိုးအရင်က ရေဒီယိုက လွှင့်ခဲ့တဲ့ ‘ဟာဒယရွှင် ဆေး’ မှာ ဟာသတွေ လွှင့်ထုတ်ဖူးတာကိုတော့ သိသူနည်းပါတယ် တူမောင်။ သူ့မှာ အဲသလို ဟာသဓါတ်ခံရှိလို့လည်း ဒေါသဖြစ်ရမယ့်ကိစ္စတွေမှာ ဒေါသ မဖြစ်ဘဲ ဟာသအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့တာတွေ ကြုံဖူးတယ်။

ဦးလေးတို့မြစ်ကြီးနားကအပြန်မှာ ဆရာနေဝင်းမြင့်ဟာ နှစ်ပေလောက် ပြဲနေတဲ့ ပုဆိုးအသစ်ကြီးကိုဝတ်ကြီး ခပ်တည်တည်နဲ့အခန်းသား ထိုင်လိုက် လာခဲ့ပါတယ်။ ‘အပ်ပါး’ အိပ်ခန်းကပေါ့။ မီးရထားက ယိမ်းလိုက်တိုင်း မည်းခနဲ . . . မည်းခနဲ။ ဒူးခေါင်းကြီးက ပေါ်ပေါ်သွားပါတယ်။ ခရီးသွားတုန်းမို့ ပုဆိုး အဟောင်းဝတ်လာတယ်ထင်ရအောင်ကလည်း ခပ်ခက်ခက်။ ဝတ်ထားတဲ့ ပုဆိုးက အသစ်စက်စက်ကြီး။ ဦးလေးတို့ဘေးမှာ သူစိမ်းအမျိုးသမီးတွေလည်း ပါတယ်။ ဆရာနေဝင်းမြင့်ကတော့ ခပ်တည်တည်ပဲ။ ဦးလေးကတော့ စိတ်ပူ လို့. .

‘ဆရာနေ သိတယ်နော်’

‘အင်း . . .’

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’

‘အသင့်ချုပ်ပြီးဆိုတာကို ယုံမိလို့၊ တော်ပါသေးရဲ့၊ ဟောပြောပွဲ စင်ပေါ် တက်တုန်းများ ပြသွားလို့ကတော့ ဟီးဟီး . . ပရိသတ်တွေ တရုန်းရုန်းနဲ့ ပြေးကြမှာပဲ။ ကိုကံအလှည့်မှာ အစောင့်တောင်ကျန်မှာ မဟုတ်ဘူး’

လို့ပြောပြီး ရယ်ပါတယ်။ ချုပ်ရိုးပြဲတဲ့ လုံချည်ရဲ့တံဆိပ်ကို မကြည့်ဖြစ် ကြပါဘူး။ အဲသလိုပါပဲ။ ခရီးတစ်ခုကိုသွားကြတုန်းကတော့ ကားနဲ့ပါ။ ကားသာ ဆိုရတယ် ဂိုဒေါင်ထဲ ထိုင်လိုက်ရသလိုပါပဲ။ ဦးလေးက နေရထိုင်ရ နည်းနည်း သက်သာသေးတယ်။ ဆရာနေဝင်းမြင့် ထိုင်ရတဲ့နေရာက ဖင်မလှည့်သာ ခေါင်း မလှည့်သာ။ အထိုင်ရခက်၊ အထရခက်။ ထိုင်လို့ရအောင် အတော်ကြိုးစားရ သလို ထိုင်ပြီးရင်လည်း ထနိုင်ဖို့အတော့်ကို ကြိုးစားရပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သဲချောင်းတွေတိုင်း . . .

‘အမျိုးသားများဆင်းကြပါခင်ဗျာ’

‘ယောက်ျားတွေ ဆင်းကြမယ်’

လို့ ကားဆရာတို့ အော်တိုင်း ဦးလေးတို့ပဲဆင်းခဲ့ပါတယ် တူမောင်။ ဆရာ နေဝင်းမြင့်ကတော့ အမျိုးသမီး ခရီးသည်များနဲ့အတူ ကားပေါ်ကျန်နေခဲ့တယ်။ ထလို့မှမလွယ်တာကိုး။

ဦးလေးတို့ ဟောပြောရမယ့်မြို့ရောက်တော့ ထုံးစံအတိုင်း ဆရာတို့ အဆင်ပြေရဲ့လားပေါ့။ ဒီတော့ ဆရာနေဝင်းမြင့်က -

‘ချောင်းတွေ တွေ့တိုင်း အမျိုးသားများဆင်းကြပါဆိုလို့ အဲဒီဆရာတွေ တော့ ဆင်းလျှောက်ရတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မဆင်းရပါဘူး။ ကားဆရာ ကို မေးလိုက်တယ်လေ၊ ကျွန်မရော ဆင်းရမှာလားလို့’

အားလုံးရယ်ဖြစ်ကြပါတယ်။ အခက်အခဲကို ဒေါသငွေ့ ကင်းကင်းနဲ့တင်ပြ နိုင်တာ ဟာသကြောင့်ပေါ့တူမောင်။ ဦးလေးလည်း ဒေါသဖြစ်စရာ၊ မကျေနပ်စရာ ကြုံရရင် ဟာသနဲ့စိတ်ဖြေရတာပဲ။ ဟာသကို ကိုယ်နဲ့မကွာ ထားနိုင်ဖို့ အမြဲသတိထားရတယ်။ သွားဟာသ၊ နေဟာသ၊ စားဟာသ၊ ကြားဟာသ၊ ပြောဟာသ လုပ်နေရတယ်။ ကြားသမျှကို ဟာသလို သဘောထားနိုင်ဖို့က

လည်း လိုတာပဲကွယ်။

‘ကံချွန်နဲ့ဟောပြောပွဲတွေ သွားရတာ အဆင်ပြေရဲ့လား’

‘အဲဒီနေရာ ကံချွန်ရဲ့ပြခန်းလုပ်ဖို့ မပေးပါနဲ့’ ဆိုသလိုမျိုး၊ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက်တဲ့ စေတနာမပါတဲ့ ပြောစကားတွေကို ဦးလေးပြန်ကြားရတာ အများကြီးပါ။ ပြောတဲ့သူက ကံချွန်ထက် စာပေဩဇာကြီးသူပါ။ လူဆိုတခါ သိက္ခာရှိဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ကိုယ်လုပ်ရပ်နဲ့တည်ဆောင်ရတာပါ တူမောင်။ ဘေးလူက ကျအောင်၊ တက်အောင်လုပ်ပေးလို့မရပါဘူး။

အဲသလို နားလည်ခံယူထားတော့ မလိုလို့ပြောတဲ့စကားဖြစ်ဦးတော့ ဦးလေးပြုံးမိတယ် တူမောင်။ ဦးလေးကတော့ ဟာသကို နှလုံးသွင်းနိုင်လို့ စိတ်အေးချမ်းသာမှုရတိုင်း ဆရာကြီးဝေဖန်ကို ကျေးဇူးတင်နေမိတာပါပဲ။ တူမောင် စဉ်းစားကြည့်လေ။ မြင်သမျှ၊ တွေ့သမျှ၊ ကြာသမျှကို ဟာသဖန်တီးဖို့လေ့ကျင့်ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီးဝေဖန်ရဲ့ စာပေကျေးဇူးကိုး။ အဲဒီ ကျေးဇူးစကားတွေ ဆိုချင်လို့ ဆရာကြီးဝေဖန်ကို လွမ်းမိတာအမှန်ပါ။

ဟာသခံစား မုဒိတာပွားနိုင်ပါစေ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

ကံချွန်မန္တလေးသားပါခင်ဗျ

ကံချွန်မန္တလေးသားပါခင်ဗျ။ ဒါပေမယ့် မန္တလေးစွဲမရှိပါဘူးခင်ဗျ။ မြန်မာပြည် စွဲလေးတော့ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ မြို့သစ်စွဲလည်း ရှိပါတယ်။ နည်းနည်းလေးရေးပြပါရစေ။ ဘာလို့ ရေးပြချင်တာလဲဟဲ့ . . . ကံချွန်ရဲ့ ဆိုရင် အလင်းတန်းထဲမှာ မန္တလေးစွဲကြီးတဲ့ မန္တလေးသားများအတွက် မန္တလေး မုန့်တီဆိုင် ရန်ကုန်မှာဖွင့်တဲ့ သတင်းတိုကြောင့်ပါခင်ဗျ။

ရန်ကုန်ရောက် မန္တလေးသားများ မန္တလေးစွဲ ကြီးချင်ကြီးပါမယ်။ ကံချွန်တို့ မန္တလေးမှာတော့ မန္တလေးသားတိုင်း မန္တလေးစွဲမကြီးပါဘူးခင်ဗျ။ မန္တလေး မုန့်တီဆိုင်ဆိုလို့ မန္တလေးသားများ ဘာစားနေတာများသလဲဆိုတာ ကံချွန် တွေ့မိမြင်မိသလောက် ရေးပြချင်ပါတယ်။ မန္တလေးမှာ နာမည်ကြီးမုန့်တီဆိုင် ဟာ လက်ချိုးရေလို့ရပါတယ်ခင်ဗျ။ မန္တလေးမုန့်တီဆိုင်ထက်များတာကတော့ ဆန်ခေါက်ဆွဲ၊ ဆီချက်၊ တို့ဟူးနွေးဆိုင်များပါပဲ။ ကံချွန်တို့ မြို့သစ်မှာကိုပဲ နာမည်ကြီးမုန့်တီဆိုင်ဆိုပြီး လက်ညှိုးထိုးပြစရာမရှိပေမယ့် ဆန်ခေါက်ဆွဲ၊ ဆီချက်၊ တို့ဟူးနွေးဆိုင်ကိုတော့ အလွယ်ပြလို့ရပါတယ်ခင်ဗျ။ စာသုံးသူ မရှိဘဲနဲ့တော့ စားသောက်ဆိုင်ဆိုတာ မရပ်တည်နိုင်ပါဘူး။ စားသုံးသူများလို့ လည်း တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် ပေါ်လာရတာပါ။ ဒီတော့မန္တလေးသားများ မန္တလေးမုန့်တီထက် ဆန်ခေါက်ဆွဲကို ပိုစားတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့ခင်ဗျ။

ကံချွန်ကိုပဲ မြို့သစ်မှာ သက်သတ်လွတ် ပန်းသေးခေါက်ဆွဲအစားများပါ တယ်။ တစ်ပွဲမှာ သုံးဆယ့်ငါးကျပ်ပါ။ ကံချွန်တို့မြို့သစ်မှာက မန္တလေးမြို့လယ် ဆိုင်တွေထက် အများကြီးဈေးသက်သာပါတယ်။ (ဒါကြောင့် မြို့သစ်စွဲ ရှိတယ် လို့ပြောခဲ့တာပါ။) ရန်ကုန်မှာ မန္တလေးမုန့်တီဆိုင်ဖွင့်တဲ့အကြောင်း ဖတ်မိပြီး တစ်လက်စတည်း သတိရတာကတော့ မန္တလေးမှာ တစ်ဆိုင်ပြီးတစ်ဆိုင် ပေါ် လာတဲ့ ‘ရန်ကုန်ကြေအိုး’ ဆိုင်များပါပဲခင်ဗျ။ ရန်ကုန်ကြေအိုးတို့၊ ရန်ကုန် ဘဲသားဆီချက်တို့ဆိုရင် အတုမဟုတ်ဘူး ခင်ဗျ။ အစစ်တွေပါ။ ပြင်ဆင်ပေး နေတဲ့ ကျွမ်းကျင်သူကို အင်တာဗျူးလို့ ရပါတယ်။ (၃၇)လမ်းမှာ လုပ်ခဲ့တယ်။ (၃၆)လမ်းမှာ လုပ်ခဲ့တယ်။ တရုတ်တန်းမှာ လုပ်ခဲ့တယ်။ စသည်ဖြင့်ပေါ့ ခင်ဗျ။ တိတိကျကျပြောနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီဆိုင်တွေမှာလည်း ကံချွန်တို့ မန္တလေးသား

များ အားပေးနေတာပါပဲခင်ဗျာ။ ဒေသစွဲမရှိပါဘူး။ ကံချွန်တို့ မန္တလေးသားများ အလွန်ချစ်ဖို့ကောင်းပါတယ်ခင်ဗျ။

မုန့်ဟင်းခါးဆိုရင်လည်း ဖျာပုံမုန့်ဟင်းခါး၊ ရန်ကုန်မုန့်ဟင်းခါးဆိုပြီး ဆိုင်းဘုတ်ချိတ်ရောင်းတဲ့ ဆိုင်က ပိုရောင်းရပါတယ်။ ဒီနေ့ မန္တလေးမှာ ရှမ်းဆန်၊ ဆန်ပြားစတဲ့ဟာတွေကို ဆိုင်တွေအရောက် လိုက်ပို့တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ လမ်းသွယ် လမ်းကြားကဆိုင်လေးတွေထိ ဆန်ပြားဟာ ခရီးဆန် နေပါပြီ။ ဆန်ပြားကို ခိုတောင်မုန့်တီသုပ်နည်း သုပ်ရောင်းကြတာကိုး။ ဟင်း မပါတော့ဘူး။ ဆီချက်နဲ့ မြေပဲထောင်းနဲ့ မုန့်တီရောင်းရတာလောက် ဖွယ်ဖွယ် ရာရာ ချက်ပြုတ်ပြင်ဆင်ဖို့ မလိုဘဲကိုး။ ဒါကြောင့်ထင်ပါရဲ့ တောင်းနက်ကလေး တွေခေါင်းပေါ်ရွက်ပြီး လည်ရောင်းတဲ့ ခိုတောင်မုန့်တီသည်လေးတွေကို အရင် ကလောက် မတွေ့တော့ပါဘူး။

ပြီးတော့ရှိသေးတယ်ခင်ဗျ။ ဟိုးအရင်က လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ရှိရင် အဲဒီ နားမှာ မုန့်ပြားသလက် ဆိုင်လည်းရှိ တယ်။ ဝမ်းဆက်ပဲ။ မုန့်ပြားသလက် ချဉ်စပ်ဝယ်စားပြီး လက်ဖက်ရည်လေးနဲ့ ပိတ်လိုက်ရင် ထမင်းအိမ်ပြန်စားချိန် မရဘဲ အလုပ်ဆက်လုပ်နေရမယ့် သူများအတွက် ဇယားကိုက်တဲ့ အစားအစာ ပါ။ ခုတော့ မုန့်ပြားသလက်နေရာမှာ ဆယ်လွှာပေါက်စီနဲ့ အိကြာကွေးက ဝင်လာပါပြီ။ ပေါက်စီကလည်း (နာမည်ကြီးမဟုတ်ရင်) လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်ဖိုးလောက်ပဲ ရှိတာပါ။

ထိုးမုန့်ဆိုင်တွေလည်း ကြည့်ဦးမလား။ မန္တလေးထိုးမုန့်ဟေ့ ဆိုပြီး လက်မထောင်မနေတော့ပါဘူး။ ပုသိမ်ဟာလဝါလည်း တန်းတူနေရာပေး ရောင်းနေကြတာပါပဲ။ ငါတို့ကတော့ မန္တလေးသားကွ။ ထိုးမုန့်ကလွဲလို့ ဘာမှ မစားဘူးလို့မရှိပါဘူးခင်ဗျာ။ ကြုံသလိုပါပဲ။ လွယ်သလိုပါပဲ။ မန္တလေးစွဲဆိုတဲ့ စကားကြားရတိုင်း သတင်းထောက်ဦးလူရှုပ်ကြီးပြောတာကို အမှတ်ရမိပါ တယ်။

‘ဟီးဟီး . . . မန္တလေးစွဲတော့ ငါလည်းကြီးတာပဲ။ အဲ . . . အိမ်က အဘွားကြီးက မော်လမြိုင်သူဖြစ်နေတာလေးတစ်ခုပဲ။ ဟော . . . ငါ့သမီး ကျတော့ တောင်ငူက ငတီယူထားပြန်ရော။ ဟား ဟား ဟား ဟား . . . ’

ဆိုတဲ့စကားပါခင်ဗျ။ အဲ . . . ဦးလူရှုပ်ကြီး သားမက်က တောင်ငူသား

သာဖြစ်တာ မန္တလေးသားစစ်စစ်တွေထက်တောင်မှ မန္တလေးစွဲကြီးသေးတယ် ခင်ဗျ။ ကံချွန်ကတော့ မန္တလေးစွဲမရှိပါဘူး။ မြန်မာပြည်စွဲတော့ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ မြို့သစ်စွဲလေးလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီနှစ်စွဲပါပဲ။ မြို့သစ်စွဲရှိလို့လည်း မြို့သစ်ကလမ်းတွေ တစ်လမ်းပြီးတစ်လမ်း ကောင်းလာတာမြင်ရင် ဝမ်းသာ တယ်။ မြို့သစ်က ကျောင်းတွေ တစ်ကျောင်းပြီးတစ်ကျောင်းတိုးတက်လာတာ မြင်ရင်ကံချွန်ဝမ်းသာတယ်။

ကံချွန်ဟာ မန္တလေးစွဲမရှိလို့လည်း ကံချွန်ရဲ့ သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာများဟာ မြန်မာပြည်အနှံ့က ဖြစ်နေတာပေါ့ခင်ဗျ။ ကံချွန်စာတွေ များများဖတ်စဉ်က ကံချွန်နှစ်သက်ခဲ့တဲ့စာရေးဆရာ ဆရာမကြီးများဟာ ဘယ်မြို့သားလဲလို့ စုံစမ်း ပြီးမှ ဖတ်ခဲ့ကြိုက်ခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကြီးဇေယျာ၊ ဆရာကြီး ဗိုလ်သခင် ဆရာ၊ ဆရာမကြီးဒေါ်မာလာ၊ ဆရာကြီးအိန္ဒြာကွေးတို့ဟာ ကံချွန်လေးစား ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာတွေပါ။ ကံချွန်က သရော်စာရေးချင်၊ ဟာသရေးချင်သူကိုး။

ပန်းချီကျောင်းနေစဉ်ကလည်း ကံချွန်ရဲ့ သင်ဆရာကြီးများက ဆရာကြီး ဦးချစ်မြ၊ ဆရာကြီးကံညွန့်၊ ဆရာကြီးဦးအေးကျော်တို့ပါပဲ။ အဲဒီအချိန်ပန်းချီ ကျောင်းနေစဉ်က ဆရာကြီးဦးလွန်းကြွယ်က မန္တလေးတောင်ပေါ်က ဆရာမောင်ဇေယျာမှာလာပြီး နိပါတ်ကားတွေ ရေးပါတယ်။ ကံချွန်ဟာ တောင် ပေါ်ကိုတက်ပြီး ဆရာကြီးဦးလွန်းကြွယ်ရဲ့ ပန်းချီလက်ရာကိုကြိုက်လွန်းလို့ ငေး ခဲ့ရတာအမောပါ။ မန္တလေးမှာ အခြားဘယ်ပန်းချီဆရာကြီးများဆီမှ တပည့် မခံဖူးပါဘူး။ လေးစားစွာ ဆက်ဆံတာပဲ ရှိပါတယ်။

မန္တလေးစွဲဆိုတဲ့ စကားကိုအကြောင်းပြုပြီး အတွေးပွားမိတာ တွေပါ ခင်ဗျ။ ဒီနေ့ ကံချွန်တို့ မန္တလေးသားများဟာ မန္တလေးမုန့်တီမှ၊ မန္တလေး ထိုးမုန့် မှ၊ မန္တလေးမုန့်ဟင်းခါးမှ၊ မန္တလေးမုန့်ပြားသလက်မှ မဟုတ်တော့ပါဘူး ခင်ဗျ။ ဆန်ခေါက်ဆွဲ၊ ရန်ကုန်ကြေးအိုး၊ ပုသိမ်ဟာလဝါ၊ ဆယ်လွှာပေါက်စီ၊ ဖျာပုံ မုန့်ဟင်းခါးအားလုံးကို အားပေးကြတဲ့ မြို့ကြီးသားစိတ်များရှိကြောင်းပါခင်ဗျား။

အလင်းတန်းဂျာနယ်
၁၆. ၁၀. ၀၀

အသစ်အဟောင်း အဟောင်းအသစ်

‘... ယခင်ပုံစံကိုပြောင်း၍’

‘ ပုံစံအသစ်ဖြင့်’

အဲသလို အဲသလို ကြော်ငြာတာမျိုးတွေ့ဖူးပါတယ်။ အနုပညာလောကမှာ ဖန်တီးသူများအပိုင်းမှာလည်း ‘အသစ်’ ‘အဟောင်း’ ဆိုတာတွေ ပြောကြဆိုကြ ရေးကြတာတွေ့ဖူးပါတယ်။ ပန်းချီမှာလည်း အဲသလိုပါပဲ။ အဟောင်းဆရာ သမားများကလည်း အဟောင်းကို မပိုင်နိုင်ရင် အသစ်မဖန်တီးနိုင်ကြောင်း အဟောင်းကိုကျွမ်းကျင်မှသာ အသစ်လှမ်းသင့်ကြောင်း ပြောကြတယ်ပေါ့ ခင်ဗျာ။ အသစ်ဆရာများကလည်း အဟောင်းကို မစွန့်ပစ်နိုင်ရင် ဘယ်လိုမှ တိုးတက်ဖို့ လမ်းမမြင်ကြောင်း၊ အဟောင်းဆိုတာ ရွေ့လျားနေတဲ့ ခေတ်မှာ နောက်ကျန်ရစ်ဖို့အတွက် ချည်တိုင်သဖွယ် ဖြစ်နေကြောင်း ပြောကြပါတယ်။ အဟောင်းဆရာတို့က အဟောင်းတန်ဖိုး အသေးစိတ် သရုပ်ခွဲပြနေချိန်မှာ အနာဂတ်ကို မျှော်မှန်းကြည့်ကြဖို့ အမြင်ဖွင့်ပေးနေကြပါတယ်။

တကယ်တော့ ဒါတွေဟာ အစိုးရိမ်လွန်နေကြတာပါခင်ဗျာ။ သစ်ချင်သူ များကိုလည်း ဘယ်သူမှ မသစ်ဖို့အတွက် တားမရသလို အဟောင်းရဲ့ တန်ဖိုး ကိုရှာဖွေပြီး မြတ်နိုးနေချင်သူများအတွက်လည်း ဘယ်သူကမှ အဟောင်းကို ပစ်ပယ်ဖို့ မြူဆွယ်လို့မရပါဘူး။ အသစ်တွေကို ချပေးပေး အဟောင်းတွေ ကို ပြန်တင်တင် ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးရဲ့ ဒီနေ့အခြေအနေနဲ့ အံဝင်တာဆို လက်ခံမှာပါပဲ။ သစ်သည်ဖြစ်စေ၊ ဟောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုတာတွေနဲ့ အံမဝင်ရင် အဲဒီ အနုပညာဟာ မရှင်သန် မပြန့်ပွားနိုင်ပါဘူး။

ကိုယ်ဖန်တီးတာတော့ ကိုယ်က နှစ်သက်လို့ (ဝန်မခံသော်ငြားလည်း အနုပညာလောကမှာ လိုအပ်နေတယ်လို့ ယူဆလို့) ဖန်တီးတာပေါ့လေ။ တကယ်လိုအပ်တယ်၊ မလိုအပ်ဘူးဆိုတာကတော့ခံစားသူများနဲ့ အချိန်ကာလ က ဆုံးဖြတ်သွားမှာပါခင်ဗျာ။

ထားပါတော့။ ‘အသစ် အဟောင်း အဟောင်းအသစ်’ မှာ ကံချွန် ပြောချင်

တာကတော့ (လှေနှံနှစ်ဖက်နင်းတယ်ပြောလည်း ခံရမှာပါပဲ) ကိုယ်နှစ်သက်
တာ ကိုယ်လက်ခံပြီး ဖန်တီးပိုင်ခွင့်ရှိသလို ကိုယ်ဖန်တီး ချင်တာအတွက် ကိုယ်
ကြိုက်တဲ့ပုံစံ၊ ဟန်ကိုသုံးပြီး ဖန်တီးခွင့်လည်းရှိတယ်ဆိုတာပါပဲ။

အသစ်ဆိုတာဘာလဲ။

အရင်က မရှိဖူးတာ အသစ်ဆိုရင် အကြောင်းအရာအသစ်ရယ်၊ ဟန်၊
ပုံစံအသစ်ရယ် ခွဲခြားရမယ်ခင်ဗျ။ အကြောင်းအရာရော (အတွေးပေါ့လေ)၊
ဟန်ရော သစ်တာတော့ သတိမထားမိသေးပါဘူး။ တွေ့နေရတာတွေကတော့
အကြောင်းအရာ (တွေးပုံ) သစ်တာတွေဟာ တင်ပြပုံ ခပ်ရိုးရိုးပဲခင်ဗျ။ ဆိုကြ
ပါစို့။ သိပ္ပံခေတ်လွန် (အတွေး) ဝတ္ထုများဟာ တင်ပြပုံမှာတော့ ပုံစံခွက်ပါပဲ။
သင်္ဘောသားဆင်းဘတ်နဲ့ အာလာဒင်ပုံပြင်ရဲ့ ပုံစံခွက်ထဲမှာ အမည်မသိ
ဂြိုဟ်တွေ၊ ထူးဆန်းတဲ့ ဂြိုဟ်သားတွေ၊ အံ့မခန်းဖြစ်ရပ်တွေကို ထည့်ပြီး တင်ပြ
ထားတာတွေ့ပါတယ်။ အကြောင်းအရာစိတ်ကူးကတော့ အသစ်ပါပဲ။
ဇာတ်အိမ်တည်ဆောက်ပုံကတော့ ပုံစံခွက်ပေါ့ခင်ဗျ။ အဲဒါမျိုးကိုလည်း အသစ်
ဖန်တီးချင်သူ မော်ဒန်ဆရာများ ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ (သိပ္ပံခေတ် လွန်အတွေး
ဝတ္ထုကို မော်ဒန်ပုံစံနဲ့ ရေးတာတော့ မတွေ့ဖူးသေးပါဘူး။)

ပြီးတော့ အကြောင်းအရာ ရိုးရိုးလေးတွေကို (အတွေးတွေကို) ရေးဟန်၊
ပုံစံအသစ်နဲ့ တင်ပြတာမျိုးလည်းတွေ့ဖူးပါတယ်။ အများဆုံးရေးနေကြတဲ့ ပုံစံ
ပေါ့ခင်ဗျ။ ဝါကျ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စကားလုံးသုံးနှုန်းပုံ၊ တင်ပြပုံ အသစ်တွေပါ။
(အကြောင်းအရာတွေကတော့ အဟောင်းတွေပါ။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိတွေ့ဖြစ်ပျက်
နေတာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ခံစားကပ်ငြိတာတွေပါပဲ။)

အဲသလို စိတ်ခံစားမှုတွေကို တင်ပြပုံ အသစ်နဲ့ ရေးတာက တကယ့်
အသစ်လား၊ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ၊ နေရာဒေသတွေ မရှိသေးတဲ့ အသစ်တွေကို စိတ်ကူး
အတွေးတွေနဲ့ ဖန်တီးပြီး ပုံစံခွက်တင်ပြပုံကိုရော အသစ်လို့ခေါ်မလား။ ဒီလို
ခွဲခြားပြီးတွေးမိတဲ့ အကြောင်းရင်းကတော့ ပန်းချီသင်တန်းတက်စဉ်က
မှတ်သားခဲ့ရဖူးတဲ့ သင်ခန်းစာတစ်ခုကြောင့်ပါ။ ကံချွန်တို့ ပန်းချီရေးတော့
မယ်ဆိုရင် -

- ၁။ အရေးခံပစ္စည်း
 (လူ၊ ပန်း၊ ရှုခင်း၊ အတွေး)
 အတွေးဆိုတာကတော့ (စိတ်ခံစားမှု)
 မော်ဒန်
- ၂။ ရေးဆွဲမယ့်ဟန် (တင်ပြမယ့်ပုံစံ)

ဒီနှစ်ချက် လိုက်ဖက်အောင် ရွေးချယ်ရပါတယ်။ ရေးဆွဲမယ့်ဟန်ဆိုတာ ထဲမှာတော့ ကိုယ်အသုံးပြုရမယ့် ဆေးအမျိုးအစား (ရေဆေး၊ ဆီဆေး၊ ခဲ၊ ဖယောင်း) နဲ့ ရေးချက် (ကြမ်းကြမ်းရေးမလား၊ နုနုရေးမလား၊ ရေစိုနေတုန်း ရေးလိုက်လို့ ပြန့်သွားပြီ အလိုလိုဖြစ်သွားတဲ့ ထင်ဟပ်မှုကို အသုံးပြုမှာလား။ ဆေးတွေလောင်းချ၊ ပြီးစီးသွားတာကိုရေးချက်အဖြစ် အသုံးပြုမှာလား။ ရေက လုပ်သွားတာ၊ ဆေးက လုပ်သွားတာမျိုးပေါ့ခင်ဗျာ)

ဒီနှစ်ချက်ကို လိုက်လျောညီထွေမှု ဖြစ်အောင် ရွေးချယ်တတ်ရပါတယ်။ (မြန်မာလိုရေးဖြစ်လျက်နဲ့ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးတွေ ထည့်ရမှာ ရှက်လို့ မထည့် တာပါ။ ဤကား စကားချပ်တည်း) အောင်မြင်နေတဲ့ အနုပညာတိုင်းမှာ ပန်းချီ ကားပဲဖြစ်ဖြစ် စာပေမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ရုပ်ရှင်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဂီတမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီအခြေ ခံသဘောနဲ့ ကိုက်ညီနေတာကို လေ့လာကြည့်ရင် တွေ့ရမှာပါ။ ရုပ်ရှင်မှာ ဆိုရင်တော့ ဇာတ်လမ်း(အရေးခံပစ္စည်း) + ရိုက်ကူးတင်ဆက်မှုပေါ့ခင်ဗျာ။ ဂီတမှာဆိုရင်တော့ တေးစာသား + ဂီတသံစဉ် (အသုံးပြုတူရိယာပစ္စည်း) လိုက်လျောညီထွေမှုပေါ့ခင်ဗျာ။

ဒါတွေကတော့ ကံချွန်သင်ခဲ့တတ်ခဲ့တာအပေါ် အခြေခံပြီး နားလည် ခံယူထားတာပါ။ အဲဒီသင်ခန်းစာကို လက်တွေ့ အသုံးချခဲ့တာ ဒီနေ့အထိပါပဲ။ အရေးခံပစ္စည်းက ရိုးရိုးလေးဖြစ်နေရင် မြင်နေကျပစ္စည်းမျိုးဆိုရင် ရေးဟန်နဲ့ ဆွဲဆောင်အားရှိဖို့ ပေါင်းစပ်ပေးပါတယ်။ ရေးပြရာမှာက ကွန်ပျူတာတစ်လုံး ရဲ့ အတွင်းဖွဲ့စည်းပုံ ဖြစ်နေရင်တော့ အတတ်နိုင်ဆုံး ရိုးရိုးလေး သဘာဝအတိုင်း အရှိအတိုင်း ကူးရေးပေးတော့။ အရေးခံပစ္စည်းကိုက အမြင်ဆန်းနေပြီးသားကိုး။ (သိပ္ပံခေတ်လွန်ဝတ္ထုများကို ဆင်းဘတ်ခရီးစဉ် ရေးတဲ့နည်းမျိုးနဲ့ ရေးသလိုပေါ့

ခင်ဗျာ) အဲဒါမှလည်း ဖတ်သူက ခံစားနိုင်မှာပါ။

ဒေါသတွေ တိမ်ဖြစ်သွားချိန်မှာ လောကကြီးကို ဝါးစားလိုက်တော့ အဆင်မပြေမှုတွေဟာ သွားကြားညှပ်ခဲ့ဆိုသလို ရေးတာဟာ ရိုးနေတဲ့အကြောင်းအရာကို စကားလုံးတွေ တွဲစပ်ပုံတွေနဲ့ သစ်အောင်လုပ်တာပါပဲ။ (နမူနာပြု တာသူများစာမဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျ)

ထိုဂြိုဟ်ငယ်ပေါ်တွင် လွင့်ပျံ့နေသော ကျောက်တုံးများကို ထိန်းရန်လိုသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွေ့လိုက်ရသောအမည်မသိယာဉ်ပျံနှင့် လူနှင့်ခပ်ဆင်ဆင်တူသည့် ခြေတစ်ချောင်းတည်းသာရှိသော ဂြိုဟ်သားတို့၏ ဆက်စပ်မှုကို . . . ဆိုတာမျိုးကတော့ အကြောင်းအရာက အသစ်ဖြစ်နေလို့ ရိုးရိုးပဲရေးရတာပါ။

အတွေးကို စိတ်ခံစားမှုကို ပြန်ရေးပြမယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒီအတွေးနဲ့ ခံစားမှုနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်မယ့် တင်ပြပုံ စကားလုံး ဝါကျသုံးနှုန်းပုံပဲ ဖြစ်ရမှာပါ။ အဲဒီနှစ်ခု လိုက်လျောညီထွေမှုမဖြစ်ရင် အားနည်းချက်ရှိနေတဲ့ အနုပညာပဲ ဖြစ်မှာပါ။ နိဂုံးချုပ်ပါရစေ။ အသစ်ဆိုတာဘာလဲ။ အဟောင်းဆိုတာဘာလဲ။ အဲဒီမေးခွန်းကို ကျွန်ုပ်တို့ဖြေကြည့်လို့ရတာကတော့ အသစ်ဆိုတာ အကြောင်းအရာနဲ့ တင်ပြပုံပုံစံဟန် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိနေတဲ့ ဖန်တီးချက်အနုပညာတွေလို့ပဲ နားလည်လက်ခံထားပါတယ်။ ဒီအယူအဆဟာ နိုင်ငံခြားဖြစ်မဟုတ်ပါဘူး။ အတွေ့အကြုံအရ လေ့လာမှုအရ လက်ခံထားတဲ့ အယူအဆပါ။ နောက်ထပ်တွေ့ကြုံလာမှာတွေနဲ့ လေ့လာဖြစ်တာတွေကို အကြောင်းပြုပြီး ပြောင်းသင့်ရင်လည်း ပြောင်းမှာပါ။ နိုင်ငံခြား အယူအဆ၊ အနုပညာဝါဒဆိုတာတွေနဲ့ မကိုက်ညီလို့ ပြောင်းတာမျိုးတော့ လုံးဝရှိမယ် မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါပါပဲခင်ဗျာ။

အသစ် အဟောင်း

အဟောင်း အသစ် ဆိုတာ ခွဲမရပါဘူး။ ယှက်နွယ်မှုတော့ ရှိနေမှာပါပဲ။

အလင်းတန်းဂျာနယ်

၂၄. ၆. ၀၂

လွမ်းလို့ပျော် ပျော်လို့လွမ်း

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

သင်္ကြန် . . .

သင်္ကြန် . . .

သင်္ကြန် ရောက်တော့မယ်ဆိုတာနဲ့ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ သင်္ကြန်တွေကို လွမ်းတယ်။ လွမ်းလို့သတိရတိုင်း ပြုံးမိတာလည်း အမှန်ပါပဲခင်ဗျ။

‘အမေ့ချွေးမ ပျောက်လို့ရှာ . . . တွေ့ပြီ . . . တွေ့ပြီ . . . သူပဲ သူပဲ’

သင်္ကြန်သီးချင်းကို တစ်ပုဒ်ပြည့်အောင် အစအဆုံးမရတာ မဆန်းပါဘူး ခင်ဗျ။ ကံချွန်တို့ဟာ နှစ်စဉ် ချွေးမပျောက်ကိုပဲ ရှာခဲ့ကြတာ မဟုတ်လား။ မိန်းကလေးချောချောမြင်တိုင်း လက်ညှိုး ထိုးပြီး ‘အမေ့ချွေးမ’ လို့ သံကုန်ဟစ်ခဲ့ကြတာ။ တစ်ခါက ‘တွေ့ပြီ . . . တွေ့ပြီ’ ဆိုတာနဲ့ မိန်းမချောလေးက ထိုင်ချလိုက်ပြီး မည်းမည်းဝဝ၊ သွားခေါ်ခေါ်ကြီးက ထရပ် လိုက်တာ ‘သူပဲ . . . သူပဲ’ ကို ဘရိတ်မအုပ် နိုင်တော့ဘဲ ပစ်မှတ်လွဲခဲ့ရတာမျိုးလည်း ရှိဖူးပါတယ်။ အဲသလို အခါမှာတော့ . . .

‘တောင်းပန်ပါတယ် အမေရယ်၊ သားမှားပါ ပြီဗျ . . .’

ဆို အော်ရတော့တာပေါ့။ မိန်းကလေးများ အုပ်စုလိုက် ရေပက်ရာမှာ စောင့်ပေးထိန်းပေး တဲ့ အဲသလို မိန်းမကြီးမျိုးတွေကလည်း ပျော်တတ်သူများ ပါပဲ။

‘လူနာ ပါလို့ ခင်ဗျာ၊ ဆေးရုံက ခုမှ ဆင်းလာခဲ့တဲ့ ကလေး မိခင် ပါခင်ဗျ။ ရေမပက်ကြပါနဲ့ ခင်ဗျ’

ဆိုကွားဆရာက ရေပက်နေတဲ့ အုပ်စုကို လက်ကာ တားရင်း အော်လာတာဆိုတော့ ဘယ်သူမှ မပက်ပါဘူး။ ဆိုကွားပေါ်နောက်က နောက်ပြန်ထိုင်ပြီး စောင့်ကြီး ခြုံလာတဲ့ လူနာပါတာကိုး။ ရေပက်တဲ့အုပ်စုလွန်သွားမှ စောင့်ခြံဖွင့် ပြီး ‘ဝါး’ ဆိုအော်တာ။ လူကြီး ဝဝကြီး။ ရေပက်နေကြတဲ့

မိန်းကလေးအုပ်စုရဲ့ ဘေးမှာ ကိုယ့်ပုံးကိုယ်ဆွဲလာပြီး ပြတ်တိုနဲ့ ပက်တဲ့ ကလေးများက ဆိုက္ကားနောက် ပြေးလိုက် ပက်တော့တာ။ ကိုယ့်သား၊ ကိုယ့်သမီး၊ ကိုယ့်တူ၊ ကိုယ့်တူမ ရေပက်တာကို အိမ်ထဲကကြည့်ပြီး သကြိန် ခံစားမှုမှာ စီးမြောနေတဲ့ ဦးလေး၊ ဒေါ်ဒေါ်၊ ဖေဖေ၊ မေမေများကတော့ ပရိသတ် ပေါ့ခင်ဗျာ။

ကံချွန်တို့ငယ်ငယ်က မန္တလေးမှာ ည ရေပက်တဲ့ အလေ့မရှိပါဘူး။ အမျိုး သမီး အက၊ သင်း ဆိုတာကတော့ ဝင်ချင်တဲ့လမ်းဝင်၊ သွားချင်တဲ့ဘက် ဦးတည်သွား၊ မန္တလေးတစ်မြို့လုံးရဲ့ နေရာအနှံ့ ရှိနေတာမို့ တွေ့နေရတာပါ။

‘သမီး ရေသဘင်အသင်းထဲ ပါချင်လို့ . . .’

‘အသင်းက ဘယ်မှာလဲ’

‘၄၁ လမ်းမှာ’

‘ည သွားရပြန်ရ . . .’

‘ဟိုဘက်လမ်းက သူငယ်ချင်းတွေလည်း ပါကြမှာတဲ့၊ သမီးတို့ စုသွားမှာပါ။ ဆယ်ယောက်လောက်ရှိပါတယ်’

‘အဲသလောက် ရှိမှတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထောင်မှာပေါ့သမီးရယ်၊ ဒီအရပ် က သမီး သူငယ်ချင်းတွေလည်း အဆင်ပြေရော’

ဆိုပြီး မိဘများက အသင်းထောင်ပေးကြတာကိုး။ ကိုယ်ငယ်ငယ်ကလည်း၊ ဒီလို က၊ခဲတာပဲ ဆိုတော့။ ကံချွန်တို့ ငယ်ငယ်ကတော့ အသင်းတိုင်းမှာ ကိုယ့် ကိုယ်ပိုင်သီချင်းတွေနဲ့ပါပဲ။ ဆရာ ရေနံ့သာစိုးလှိုင်ရဲ့ သီချင်းဆိုရင် ကံချွန် အလွန်ကြိုက်ပေါ့ခင်ဗျာ။ ‘မယ့်ပါးပြင် နံ့သာရေမခြောက်ခင် အရောက်လာပေါ့ . . .’ ဆိုတဲ့ စာသားလေးဆို ခုထိ စွဲနေတုန်း။

‘ငွေဖလားလေးကို ကိုင်ကာ လှတယ်ပြောရင် ပြုံးတာ . .

ပြုံးပြုံးလေးမို့ ချစ်စရာ . . .’

ဆိုတဲ့ ရေပက်ခံထွက်ရင် သံပြိုင်ဆိုကြရတဲ့သီချင်းကို အမှတ်ရမိတော့ ဒီနေ့ ရေပက်တာမျိုးနဲ့တော့ အံ့မဝင်လှတော့ပါဘူး။ ရေပိုက်ခေါင်း ကိုင်နေတာ လှအောင်ဖွဲ့ဖို့ တော်တော်ခက်မယ်ခင်ဗျာ။ အသင်းကြီးများက သီချင်းဆိုပြီး ပက်ကြပေမယ့် ဂျစ်ကားနဲ့ ‘ကိုယ့်သဘော’၊ ‘ချစ်ရင်ပက်’၊ ‘ရွှေသားမက်လာပြီ’

ဆိုသလို စိတ်ကူးတည့်ရာ နာမည်ပေးပြီးလည်ကြသူများကတော့ ပါးစပ်ထဲ တွေ့ကရာပြောပြီး ပက်ကြတာပါ။

‘အပျိုပိန်ပိန် ရေစိမ်ပက်တော့ အိကြာကွေး . . . အိကြာကွေး . . . ။ အပျိုဝဝ ရေစိမ်ပက်တော့ ဘမ်းမုန့်ကြီး . . . ဘမ်းမုန့်ကြီး . . . ။

‘ယောက္ခမကြီးကို ရေစိမ်ပက်တော့ အဲအဲ အိကြာကွေးပါပဲခင်ဗျာ . . . ’

ဆိုပြီး ကားပေါ်ပါလာတဲ့ ရေခဲရေခဲ ဆင်းလောင်းတာပါ။ ရေမွှေးပါထည့် သူများလည်း ရှိပါတယ်။ သင်္ကြန်ရက်မှာ ပြောချင်ရာပြောကြပေမယ့် ပြောနေ ကြတဲ့သူများမှာ စော်ကားလိုတဲ့ရည်ရွယ်ချက်၊ နစ်နာလိုတဲ့သဘောမပါဘူးဆို တာကို အပြောခံရသူများကလည်း သိထားတော့ ခွင့်လွှတ်ကြတာပါပဲ။

အသင်းကြီးလည်း မပါနိုင် . . .

ဂျစ်သင်းထဲလည်း မလည်နိုင်သူများကတော့ သုံးတောင်နှစ်ကျပ်လည်ကြ ရသပေါ့။ သုံးတောင်နှစ်ကျပ်ဆိုတာက မန္တလေးတောင်၊ ရန်ကင်းတောင်၊ မယ်ဥတောင် တောင်သုံးတောင်ပို့ပေးတာပါ။ အသက်ကြီးသူများက ဘုရားဖူးဖို့ လိုက်ကြ။ ငယ်သူများက မြို့တစ်ပတ်ရေပက်ခံထွက်ပြီးဖြစ်တယ်ဆို လိုက်ကြ တာပေါ့။ ကားကတော့ အမျိုးစုံပါပဲ။ လိုင်းကား၊ ကုန်တင်ကား။ ကိုယ့်အရပ်ထဲ ရှိတဲ့ကားက သင်္ကြန်လိုင်းနားတုန်းမှာ ကိုယ့်အရပ်သူ၊ အရပ်သားတွေထဲက အသင်းကားနဲ့ မလိုက်နိုင်သူများ ပျော်ရအောင်ဆိုပြီး ဆီဖိုးလောက်ရတော်ပြီ သဘောနဲ့ လူတစ်ယောက်နှစ်ကျပ်ယူပြီး လည်ပေးတာပါ။ ငယ်တဲ့ ကလေးတွေ ကိုတော့ မိဘလူကြီးပါမှ လိုက်ရတာ။ ဒီတော့ ကားပေါ်မှာက ကလေး၊ လူငယ်၊ လူကြီး၊ မိန်းမကလေး၊ ယောက်ျားကလေး၊ အဘိုးကြီး၊ အဘွားကြီး အရွယ်စုံပါ တော့တာ။ ဒါကြောင့်လည်း မန္တလေးသင်္ကြန်ဟာ မန္တလေးတစ်မြို့လုံး ပျော်တဲ့၊ ပါဝင် ဆင်နွှဲတဲ့ သင်္ကြန်ဖြစ်ခဲ့ရတာပါ။

ကျုံးတစ်ပတ် ငါးကျပ်၊ တောင်သမန်ပါပို့ပေးမယ်ဆိုတဲ့ မြင်းလှည်းများ လည်း ရှိပါတယ်။ သင်္ကြန်မိုး ဇာတ်ကားထဲမှာ ဖျက်ကနဲ ပြလိုက်တဲ့ ပိတောက် ပန်းတွေ ပန်ထားတဲ့ မြင်းမျိုးနဲ့ပေါ့ခင်ဗျာ။ မြင်းလှည်းအမိုးဖွင့်ပြီး ရေပက်ခံလည် ပေးတာ။ လူပျော်၊ လူပြောင်ကြီးများလည်း ပါ၊ ပါတယ်။ ကလေး၊ မိန်းမ ကြီး၊ ငယ်အရွယ်စုံပါပဲ။ ကိုယ့်လှည်းနဲ့ မိသားစု ရေပက်ခံထွက်တာလည်း ရှိသပေါ့။

အဲသလို ရက်မှာတော့ မြင်းများမှာလည်း အဲဒီအချိန်အခါရဲ့ နာမည်ကြီး စူပါ မင်းသား၊ မင်းသမီးများ နာမည်အခေါ်ခံရတာပါပဲ။ အနုပညာရှင်များကို နှိမ်ချင် လို့မဟုတ်ပါဘူး။ ရေပက်နေတဲ့ မိန်းကလေးများကို စ၊ချင်တာကိုး။ မြင်းကို သူတို့ချစ်တဲ့ မင်းသား၊ မင်းသမီးနာမည်ခေါ်ပြီး မောင်းလိုက်တာနဲ့ အတင်း

ရေနဲ့ပက်တော့တာ။

ပြီးတော့ စက်ဘီး နဲ့ ရေပက်ခံ ထွက် သူများလည်း ရှိပါ တယ်။ စက်ဘီးနဲ့ လှည့် ရေပက်ခံတာပဲစာမဖွဲ့ လောက် ဘူးလို့မထင်ပါနဲ့ခင်ဗျ။ မန္တလေးဟာ တစ်ခါက စက်ဘီးမြို့တော်လို့ ခေါ် ယူရမယ့်မြို့ပါ။ ခုထိလည်း အများ ဆုံးပါပဲ။ ဒီတော့ စက်ဘီးစီး ကျွမ်းကျင်တာကို အထူးပြောဖို့မလို တော့ပါဘူး။ စက်ဘီးနဲ့ ရေပက်ခံ ထွက်သူများက စက်ဘီးမှာ ‘ဆက်တင်’ ရိုက်သေးတာပါ။ ဝါးခြမ်းနဲ့ သက်ကယ်နှစ်ပစ် လောက်နဲ့ တဲပုံလုပ်ပြီး တဲမှာ ‘တစ်ယောက်တည်းနေချင်တယ်’

ဆိုင်းဘုတ်ချိတ်၊ ဦးဝင်းဦးလို နှုတ်ခမ်းမွေးထား၊ မှည့်တုတပ်၊ မှည့်တုမှာတော့ မှည့်မွေးနှစ်တောင်လောက်ချည်ကြိုးနဲ့ကပ်ထားသေးတာ။ ‘နှစ် ယောက်တည်း နေချင်တယ်’ ဇာတ်ကား နည်မည်ကြီးချိန်ကိုး။ ပြီးတော့ လူကို ပြင်ဆင်ပြီး စက်ဘီးနဲ့ တစ်ကိုယ်တော် ပျော်သူများလည်းရှိပါသေးတယ်။ စုံထောက်ကြီး ဦးရှံစား(ကာတွန်းဇာတ်ကောင်)လို ဝတ်ပြီးလည်တဲ့သူ၊ ရွှေချည်ထိုးဝတ်စုံ ဝတ်ပြီး လည်တဲ့သူ၊ တစ်ကိုယ်လုံး အိုးမည်းသုတ်ပြီး အာဖရိက လူရိုင်းလို ခေါင်းမှာ ကြက်တောင်တွေထိုးလည်တဲ့သူ . . . စုံနေတာပါပဲ။

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မန္တလေးသင်္ကြန်မှာ မပျော်သူ မရှိပါဘူး။ အားလုံး ပျော်ကြတာပါ။ ပျော်ဖို့ရာအတွက် နည်းမျိုးစုံ စဉ်းစားပြီး ပျော်ကြတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒေါသဖြစ်အောင် စပြီး ပျော်သူများလည်း ရှိပါတယ်။ ထိခိုက် နစ်နာအောင် စတာမျိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အငိုသန်တဲ့ကလေး အိုးမည်းသုတ်တာမျိုး၊ ရေပက်မခံချင်တဲ့ မိန်းမကြီးကို ရေပက်ပြီး ထွက်ပြေးတာမျိုး၊ အဲဒါကတော့ ကိုယ့်အရပ်ထဲတင် အချင်းချင်းပျော်စရာ ဖန်တီးကြတာပါ။ နေ့မှာ ရေပက်လို့ စိတ်မဆိုးရင် ညဆယ်နာရီကျော်လောက်အိပ်ရာထဲ ရောက်ကြတော့မှ ခေါင်းရင်း ပြုတ်ပေါက်ကနေ ရေပုံးလိုက် ခြင်ထောင်ထဲ ပက်သွင်းတာမျိုးလည်း လုပ်ကြတယ်။ နွေဆိုတော့ ပူပူအိုက်အိုက်နဲ့တံခါးဖွင့် အိပ်ကြတာကိုး။ အဲသလို ရေပက်ခံရပြီဆိုရင် အရပ်ထဲမှာ အစအနောက်သန်တဲ့ သူကိုပဲ ဦးတည်ပြီးအော်ဟစ်ရန်ထောင်ကြိမ်းမောင်းတော့တာ။ အဲသလို စပြီးရင် အရှိန်က သေတာမဟုတ်ဘူး။ နောက်ရက် မနက်ကျတော့ ရေပက်ထားတဲ့ လူက လက်ဖက်ရည်၊ မုန့်ဝယ်ပြီး

...

‘ရော့ ခင်ဗျားတို့ စားဖို့ လာပို့တာ၊ အဝတ်ရေစိုတွေနဲ့ အပြင်မထွက်ချင်မှန်းသိလို့’

‘မသား၊ မင်း လက်ချက်မှန်း ညကတည်းက သိတယ်’

ညတုန်းက အော်ဆဲထားတာ ပြီးသွားပြီလေ။ ပက်သူရော အပက်ခံရသူ ရော တဟီးဟီး တဟဲဟဲ ဖြစ်သွားပြီ။

‘အကျီတွေက ခြောက်သွားပြီးလား’

‘ဘယ်လိုလုပ် ခြောက်မှာလဲ၊ စိုတုန်းပေါ့ဟဲ့’

‘ခု ဝတ်ထားတာခြောက်နေသားပဲ’

‘လဲထားတာဟဲ့’

‘လုပ်မနေနဲ့ ခင်ဗျားတို့ လင်မယားဝတ်စရာတစ်ထည်စီရှိတာ၊ ကြည့်ရတာ ညက အကျီမဝတ်ဘဲ အိပ်တယ် ထင်’

စကားဆုံးအောင် မပြောလိုက်ရပါဘူး။ ပန်းကန်လုံးနဲ့ လှမ်းထုလို့ ဖနောင့်နဲ့တင်ပါး တစ်သားတည်းနေအောင် ပြေးရတော့တာ။ မျက်နှာချင်းဆိုင်ကနေ အရိပ်အခြေ စောင့်ကြည့်နေတဲ့ သူငယ်ချင်းတွေရဲ့ ရယ်သံက ဆူညံသွားတော့တာပဲ။ တစ်ဆက်တည်း ကြားရတာကတော့ . . .

‘သေနား၊ လက်ဖက်ရည်ကလည်း ဆားတွေ ငန်ကျီနေတာပဲ’

ဆိုတဲ့ အသံပါ။ နောက်မှ လက်ဖက်ရည်၊ မုန့်ကို လက်ဖက်ရည်ဆိုင်က သွားပို့ပေးတာ။ ဆိုင်ရှင်က ‘ကျုပ်ဆိုင်ကိုပါ စိတ်ဆိုးပြီး မလာမှာကြောင့်၊ ဒါတွေ ကတော့ အကောင်းတွေပါဗျာ၊ ကျုပ်က ပြုစုတာပါ’ ဆို တောင်းပန်စကား ပြောရသေးတာ။ ဒါတွေက ကံချွန်တို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြုံခဲ့၊ တွေ့ခဲ့၊ မြင်ခဲ့၊ ခံစားခဲ့ရတဲ့ မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုပါ။ မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ ငန်းရုပ်ကြီးနဲ့၊ ဆင်ရုပ်ကြီးနဲ့၊ ကျားခေါင်းကြီး နဲ့ အလှပြကားတွေလှည့်တာ တစ်ခုတည်း ကြောင့် မန္တလေးသင်္ကြန်ဖြစ်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လွမ်းနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ တစ်မြို့လုံး၊ အလွှာစုံ၊ အိမ်ရှိ လူကုန်ပျော်ခဲ့ကြရလို့ လွမ်းနေတာပါခင်ဗျာ။

သင်္ကြန်မရောက်ခင် တီးလုံးတိုက်ကြကတည်းက စက်ဘီးတစ်စီးနဲ့ မြို့ပတ် ကြည့်ခဲ့ကြရတာ။ သင်္ကြန်ပြီးသွားတော့ ပြန်ပြော၊ သတိရရင် လာမယ့်သင်္ကြန် ကို မျှော်ရတာ။

- သင်္ကြန် ဆုံခဲ့တဲ့ ဖူးစားတွေ . . .
- သင်္ကြန်မှာ ကြုံခဲ့တဲ့ အဖြစ်တွေ . . .
- သင်္ကြန်မှာ ပြန်ပေါင်းထုတ်ခဲ့ကြတာတွေ . .

ကိုတက်တူတို့ လင်မယားပေါ့။ ကွဲနေတာ နှစ်ဝက်လောက်ရှိပြီ။ နှစ်ယောက်လုံးက ပြန်ပေါင်းချင်တာ။ ဘယ်လို စ,ရမှန်းမသိ ဖြစ်နေတာ။ သင်္ကြန်မှာ ရေလောင်းလိုက်တော့မှ ပြန်ပေါင်းဖြစ်သွားတော့တာ။ ကိုတက်တူရဲ့ မိန်းမ မဖော့က ယောင်တတ်တယ်။ လက်နဲ့ပဲ ပုတ်ပုတ်၊ အဝတ်နဲ့ပဲ ရိုက်ရိုက်၊ ရေနဲ့ပဲ ပက်ပက် နီးရာ ဆွဲကာတာ၊ ပုန်းတာ။ သူငယ်ချင်းတွေက မဖော့ ဈေး ဝယ်လာတုန်း တက်တူကို ဘေးနားဝင်ရပ်ခိုင်းပြီး မဖော့ကို ရေနဲ့ပက်တာ။ ‘ဟဲ့ပလုပ်တုတ်’ ဆိုပြီး ကိုတက်တူကိုလည်း ဖက်ရော ရေနဲ့ ဆက်တိုက် ဝိုင်းပက် လိုက်တာ ပြန်ပေါင်းထုတ်သွားတော့တာပါပဲ။

မန္တလေးသားများ မန္တလေးသင်္ကြန်ကို လွမ်းတ၊ တာ မဆန်းပါဘူးခင်ဗျာ။ အလွှာစုံ၊ အရွယ်စုံ၊ နေရာစုံ၊ တစ်မြို့လုံး ပျော်ခဲ့ကြရတာကိုး။ နော . . . ။

ကလျာမဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၃ ခု၊ မေလ

သင်္ကြန်ပိုး

လူတိုင်းမှာ
 များ ရှိတတ်
 များများ ရှိသူ
 ရှိသူသာ ကွာမည်။
 အပျိုကြီး၊ လူပျိုကြီး
 စရာမရှိရာကြံ၍ လွမ်း
 ထားသော ခွေးလေး၊
 လွမ်းကြသည်။ အချို့မှာမူ
 မရှိသောကြောင့် မင်းသား မင်းသမီးများ
 ထားသည်ကို ငွေသုံးလေးရာအကုန်ခံကာ ပေးကြည့်ပြီး ကူလွမ်းကြသည်။
 မင်းသား မင်းသမီးများက ပိတ်ကားပေါ်မှ ငိုပြ တိုင်း ကံချွန်တို့က ရုံထဲမှ လိုက်ငို
 ကြသည်။ မျက်စိ ယားသလိုလိုနှင့် ထွက်လာသောမျက်ရည်ကို မသိမသာ
 သုတ်ရသည်။ ကိုယ်ပိုင် လွမ်းစရာမရှိသောကြောင့် အငှားလွမ်းကြခြင်းဟု

လွမ်း စရာလေး
 ပါသည်။ အလွမ်း
 နှင့် နည်းနည်း
 ရည်စားမရှိ သော
 များသည်ပင် လွမ်း
 တတ်၏။ အိမ်မှာမွေး
 ကြောင်လေးများကို
 ကိုယ်ဟာကိုယ် လွမ်းစရာ
 ကိုယ်ဟာကိုယ် လွမ်းစရာ

ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။

အလွမ်းနှင့်မျက်ရည်သည် ‘ဝမ်းဆက်’ ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း ကံချွန် ၏ ‘ဘ’ အတွက်မှာမူ အလွမ်းနှင့်အပြုံးသည် ဆက်စပ်နေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဘ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးလုပ်နေလျှင် လွမ်းနေပြီဖြစ်ကြောင်း ကံချွန်သိပါသည်။

‘ငါက စိတ်မညစ်တတ်ဘူးကွ။ လွမ်းတာကိုပဲ ပျော်စရာတွေကိုမှ ရွေးလွမ်း တာ။ လွမ်းလို့တွေးမိတိုင်း ရယ်ချင်တယ်။ ဟီးဟီး’

သူ့ဟာသူပြောပြီး၊ သူ့ဟာသူရယ်နေသည်မှာ တော်တော်နှင့်မပြီးနိုင်။ ကြာတော့မနေနိုင်။ ထိုကြောင့် မေးကြည့်ဖူးသည်။

‘ဘ ဘာလို့ ရယ်တာလဲ’

‘ငယ်ဘဝကို လွမ်းလို့ တွေးမိလို့ပါကွာ’

‘ပြောစမ်းပါဦး’

‘စံဗျော့တို့၊ သာဝတို့ပေါ့ကွာ’ စံဗျော့အိမ်က ကုန်မျိုးစုံရောင်းတာ။ ငါ ရောက်သွားတော့ ခေါင်းလျှော်ရည်ထုပ်ထုတ်တင်ထားပြီး မစွာဈေးဝယ်လာ ရင်းမေ့ကျန်ရစ်တာ။ အပြန်လမ်းကြိုယူသွားပြီး ဝင်ပေးလိုက်စမ်းပါဆိုပြီး ပေး တာ။ ငါကလည်း ယူသွားတာပေါ့ကွာ။ သူ့အိမ်ဝရောက်လို့ မစွာ-ဒီမှာ ခေါင်း လျှော်ရည်လို့လည်း ပြောလိုက်ရော တံခါးချောင်က တံမြက်စည်းဆွဲပြီး လိုက် ရိုက်လို့ ပြေးလိုက်ရတာ တန်းနေတာပဲ။ ဟီးဟီး-သူက ငှက်ဖျားဖျားပြီး ဆံပင် တွေကျွတ်လို့ ကတုံးတုံးထားကို ငါက မသိဘူးလေကွာ။ ငါက ခေါင်းလျှော် ရည်ထုတ်တိုင်းပြီး ရှေ့ကပြေး မစွာက ကတုံးကြီးနဲ့ နောက်ကလိုက်။ တစ်လမ်း လုံး ပွဲကျနေတာပဲ။

သို့နယ် ပြောပြလေ့ရှိပါသည်။ ထိုကြောင့် ဘပြုံးပြီဆိုလျှင် ကျွန်တော် စပ်စုဖြစ်တော့သည်။

တစ်ခါကလည်း ဘပြုံးနေသောကြောင့် မေးမိရာ . . . ‘တက်တူနဲ့တွေ့ခဲ့ လို့ကွ။ ငယ်ငယ်တုန်းက အကြောင်းတွေ သတိရသွားလို့’

‘ပြောစမ်းပါဦး’

‘ငါ့ ရည်းစား နံပါတ်လေးလေ’

‘ဘက စွံလှချည်လား’

‘ဟီး ဟီး - ငါ့ဟာငါ သတ်မှတ်ထားတာပါကွ။ အဲ ဒီနံပါတ်လေးကို တက်လူက ယူသွားရော။ ယူပြီးတော့ ငါ့တွေ့တိုင်း လက်မထောင် ထောင် ပြတာ။ ဖြစ်ချင်တော့ တစ်ရက်မှာ သူတို့လင်မယားရန်ဖြစ်ရင်းက မိန်းမက ရေခဲခန်းခန်းနဲ့ ပေါက်လိုက်တာ လက်ဝါးကာ တားလိုက်တော့ လက်ကြီးတစ်ခု လုံး ရေခဲခန်းပူတွေလောင်တာကွ။ ငါက သူ့ဘာဖြစ်လာမှန်းမသိဘူးလေ။

လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ လက်ပတ်တီးကြီးနဲ့တွေ့တော့ ငါက သူ့မျက်နှာရှေ့ သွားပြီး လက်မထောင်ပြ၊ နောက် လက်ညှိုးထောင်ပြ၊ နောက် လက်ခလယ် ထောင်ပြလုပ်တာ။ သူ့ငယ်ချင်းတွေက ရယ်လိုက်တာ တဝါးဝါးပဲ။ အဲဒီတင် စိတ်ဆိုးပြီး လိုက်ထိုးလို့ ပြေးရသေးတယ်ကွ။ ဒီနေ့ သူတို့ လင်မယားကို ဈေးမှာ တွေ့လာလို့ ငါက စချင်တာနဲ့ လက်မထောင်ပြ၊ လက်ညှိုးထောင်ပြလုပ်တာ။ ဒီကောင်ကလည်း ငယ်ဘဝသတိရသွားပြီးပြန်လုပ်ပြရော။ လက်မထောင်လိုက်၊ လက်ညှိုးထောင်လိုက်၊ လက်ခလယ်ထောင်လိုက်နဲ့။ သူ့မိန်းမက ငါစတာ မသိ ဘူး။ သူ့ယောက်ျား ပြန်လုပ်ပြနေတာပဲသိပြီး လက်ထဲပါလာတဲ့ လက်ဆွဲခြင်း နဲ့ ခေါင်းရိုက်လိုက်တာ စွပ်ကနဲနေတာပဲ။ ဟီးဟီး . . . ”

ဤသို့သော ဘ၏ အပြုံးနောက်ကွယ်မှ ဇာတ်လမ်းများကြောင့် ဒီနေ့ ဘ တစ်ယောက် ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးလုပ်နေသောအခါ ကံချွန် စိတ်ဝင်စားနေမိပါ သည်။ ကံချွန်ကြည့်နေစဉ်မှာပင် ဘ၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သော ဦးသာဝ၊ ဦးစံဗျော နှင့် ဦးပေတလူတို့ ရောက်လာကြသည်။ ဦးသာဝမှာ အငြိမ်းစားတရားသူကြီး ဟောင်းဖြစ်ပြီး၊ ဦးစံဗျောနှင့် ဦးပေတလူမှာ လူရွှင်တော်ကြီးများ ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံးအသက်ခုနစ်ဆယ်ကျော်တွေ “ရှစ်ဆယ်နားကပ်နေသူတွေ” ငယ်ပေါင်း တွေ။

ကံချွန်သည် Myanmar People မှ စာမူတောင်းထား၍ ရေးရန်တွေ့ နေရသောကြောင့် ဘတို့နားသို့ မသွားဖြစ်။ မသွားဖြစ်သော်လည်း ဘတို့ စကား ဝိုင်းမှ အသံများကိုမူ ကြားနေရသည်။

‘ခေတ်ဟောင်းလူငယ်လေးများဆိုပြီး အသင်းထွက်ရအောင်လား’
‘စဉ်းစားဦးနော် -ဘ။ ကျုပ်တို့အသက်တွေက ငယ်တော့တာမဟုတ်ဘူး’
‘ဒါကတော့ မိတ်ကပ်နဲ့ရုပ်တင်လိုက်ရင်ရပါတယ်။ ချာတိတ်တွေတောင်

ရုပ်ချပြီး၊ အဘိုးကြီးလုပ်နေသေးတာပဲ။ အဖွဲ့နာမည်ကို သင်္ကြန်ပိုးလို့ပေးမယ်။ သင်္ကြန်မိုးနဲ့ဆင်တူယိုးမှား။ ဟိုကောင် ကံချွန်က အဲဒီကားထုတ်လုပ်တဲ့ ဇော်မြင့်နဲ့ခင်တယ်။ သူ ခွင့်ပြုချက်တောင်းလိမ့်မယ်။ ပေတလူက ဇင်ဝိုင်းလုပ်၊ စံဗျောက ဇော်ဝမ်းလုပ်၊ စန္ဒယားပုံ ထင်ရှားပုံးရိုက်ပြီး အဲဒီထဲမှာ မောင်းဆိုင်းထည့်တီးမယ်ကွာ။ ပရိသတ်ကိုဖြေဖျော်ဖို့ စန္ဒယားဖွင့်ပြီး မောင်းဆိုင်းသံထွက်လာအောင် တီးလိုက်ကတည်းက ပရိသတ်ပွဲကျပဲ’

‘ခင်ဗျားက ဘာလုပ်မှာလဲ’

‘နေအောင်လေ။ ကားအောက်ဆင်းပြီး မျက်စိလည် လမ်းမှားရောက်လာတဲ့ အဘွားကြီးတွေ့လို့ကတော့ မျက်စိပစ်မှာပဲ။’

‘ဦးသာဝ၊ က နားထောင်နေရာမှ . . .’

‘အဲဒီ အမှုမျိုးတော့ ငါမလိုက်ချင်ဘူးကွာ၊ ရှေ့နေနာမည်ပျက်မှာ’

ဘ တို့စကားဝိုင်းမှာ ရယ်သံတွေ ထွက်လာသည်။ ဦးစံဗျောက . . .

‘အသင်းရဲ့အမှတ်အသားကို ဘာပုံရေးမလဲ။ ထူးထူးခြားခြားလေးဖြစ်အောင်လို့။ မြို့မဆို ငန်းဗျာ။ သင်္ဂဟဆို ဟင်္သာဗျာ။ အဲသလိုပေါ့။ ရေမှာပျော်တဲ့ အကောင်စဉ်းစားပါဦး။’

‘လိပ်’

‘မိချောင်း’

‘မျော့’

‘ရေကူးဘောင်းဘီ’

‘ခင်ဗျားတို့ဟာတွေက မဟုတ်သေးပါဘူးဗျာ။ ဗျိုင်းဆိုရင် မကောင်းဘူးလား’

‘မကောင်းဘူး။ ငန်းနဲ့တူနေလိမ့်မယ်’

‘ဘယ်လိုတူမှာလဲ ခြေတံရှည်၊ နှုတ်သီးရှည်မလုပ်ပါနဲ့။ နှုတ်သီးရှည်တာက မတော်တဆ သွားရင်းလာရင်း ကျိုးသွားရင် ငန်းဖြစ်သွားမှာ။ မျော့ဖြစ်ဖြစ်၊ လိပ်ဖြစ်ဖြစ်ရွေးဗျာ။ အဲဒီကောင်တွေက ကြည့်ရတာလည်း ကျက်သရေ ရှိတယ်’

‘အသင်းသားကရော’

‘ဆယ်နှစ်အောက်ကလေးတွေ စုခေါ်ရမှာပဲ။ အဲဒီထက်ကြီးရင်တော့ တို့နဲ့ လိုက်ရမှာ ရှက်လို့ဆိုပြီး ငြင်းကြမှာကွ။ မာတောက်တို့၊ ပေတေးတို့အဖွဲ့တွေ ရှိပါတယ်။’

‘အဲဒီကလေးတွေက မျောက်ကောင်ရေးငါးဆယ်အားလောက်စီနဲ့ ဆော့ မှာနေော်’

‘ဆော့ပါစေ။ အဲဒါမှ ကျုပ်တို့၊ ခင်ဗျားတို့ကို ငြိမ်တယ်လို့ ထင်ကြမှာ’
ရယ်သံက ထွက်လာပြန်ပါသည်။

‘ရေပက်ခံဝတ်စုံကို စဉ်းစားကြပါဦး။ တစ်နေကုန်ရေစိုတဲ့ ဒဏ်မပြောနဲ့ တစ်ပတ်လှည့်ပြီးရေပက်ခံရင်ကိုပဲ မလွယ်ဘူးနော်’

‘ကျုပ်တို့လေးယောက်က ရေငုပ်ဝတ်စုံတွေဝတ်မယ်ဗျာ’

‘အဲသလိုဝတ်မှတော့ ရေပက်ခံလှည့်မနေပါနဲ့ဗျာ။ တောင်သမန်သွားပြီး ရေငုပ်နေကြတာပေါ့’

‘အင်း . . . အဲဒါလည်းကောင်းတာပဲ’

‘ဘာကောင်းတာလဲ’

‘ဟိုဟာလေ’

‘ဟင်းဟင်း . . . ခင်ဗျားမျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာဘဲ ပန်ချာပီကြီး ရေကူး တာနဲ့ကြုံနေရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ’

‘တော်စမ်းပါ။ ကြက်သီးထလွန်းလို့’ ရယ်သံကြားရပြန်သည်။

‘နေ့ကို သဘောလောက်ပဲလည်မယ်ဗျာ။ ညမှာအဓိကလည်ကြတာပေါ့’

‘အဲဒါဆို ကားမှာ မီးဆင်ရမယ်ကွ။ သီးချင်းရှိရမယ်။ ကဖို့ နေရာပါရမယ်’

‘ဘယ်သူ က, မှာလဲ’

‘ငါ က, မှာပေါ့’

ဘက ပြောသည်။ ဦးသာဝ၊ ဦးစံဗျော၊ ဦးပေတလူတို့ တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက်ကြည့်ကြသည်။ ဘမှာ အလှ၊ အက မိန်းကလေးအသင်းများနှင့် အပြိုင် ကခုန်နေကြပါသည်။ ဘယ်လောက် ခက်သည့်ကကွက်ဖြစ်ပါစေ။ ထပ်တူ ကျအောင်ကြည့်ပြီး လိုက်ကသည်။ အမျိုးသားများထဲမှ ထိုသို့လိုက်ကပြီဆို

လျှင် အမျိုးသမီးသင်းမှလည်း အကကျွမ်းကျင်သူကို တစ်ကိုယ်တော်ထွက်ကစေသည်။

‘မင်းမှတ်မိသေးရဲ့လား။ ဈေးချိုသူမဏ္ဍပ်မှာလေ။ ပြိုင်ကနေရင်း မင်းပုဆိုးကျွတ်ကျတာ’

‘ဟီးဟီး-အဲဒီတုန်းက စင်ပေါ်က မိန်းကလေးတွေ ကိုကနဲနေတာပဲ။ ကနေတဲ့ကောင်မလေးလည်း ဝင်ပြေးလိုက်တာချာကနဲပဲ။ ရှုပ်အကျီက ခါးရှည်တော့ဘောင်းဘီတို့ကို ဖုံးနေတာကွ။ ဟီးဟီး . . . ’

‘သင်္ကြန်မှာ မလည်ဖြစ်တောင် ရေတော့ပက်ကြရအောင်’

‘အဲဒါက နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ပဲထားပါ။ အရင်းအနှီးလိုတဲ့ ကိစ္စမှမဟုတ်ဘဲ။ ရေတစ်ပုံးနဲ့ခွက်တစ်လုံးရှိရင် အကောင်အထည်ဖော်လို့ရတာပဲ။’

ဤသည်ပင် ဘတို့၏မူဖြစ်ပါသည်။ သင်္ကြန်မှာ မပျော်ရမနေနိုင်သူများဖြစ်ပါသည်။ အသက်ကြီးလာသောအခါ တကယ်မလည်နိုင်ကြသော်လည်း၊ တကယ်မပက်နိုင်ကြသော်လည်း သည်နှယ် စုထိုင်ကာ ငယ်ငယ်တုန်းက သင်္ကြန်ကို တမ်းတရင်း တဝါးဝါး တဟားဟားလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ ယခုလည်း သင်္ကြန်နီးလာပြီမို့ ဘတို့ ဆုံကြပြန်လေပြီ။

‘ရေပက်ရင်လည်း ပြဿနာမဖြစ်အောင်တော့ ပက်မှ။ ပေတလူက ရေနဲ့ပက်တာမဟုတ်ဘူး။ လေနဲ့ပက်တာ။ ပါးစပ်ကပါတယ်။ ရေပက်တိုင်း မင်းပါးစပ်ကြောင့်ချည်းပဲ ပြဿနာဖြစ်ရတာ။’

‘ဟုတ်တယ်-ဟိုညီအစ်မပက်တုန်းကလေ၊ တစ်ယောက်ကပိန်ပိန်၊ တစ်ယောက်ကဝဝ။ တို့ပက်တာက ပြဿနာမဖြစ်ဘူး။ ဒီကောင်က အပျိုပိန်ပိန် ရေစိမ်ပက်တော့ အီကြာကွေး အီကြာကွေး၊ အပျိုဝဝ ရေစိမ်ပက်တော့ ပေါင်မုန့်ကြီး ပေါင်မုန့်ကြီးနဲ့ အော်တာလေ။ အဲဒီတင် သူ့အဖေကြီးက စိတ်ဆိုးပြီး ‘ကဲ ငါ့ကို ရေစိမ်ပက်တော့ကောကွာ’ လို့ ခါးထောက်ပြီးမေးတာ။ ပေတလူက ‘အီကြာကွေးပါပဲခင်ဗျာ’ ဆိုပြီး ထွက်ပြေးလိုက်တာ တန်းနေတာပဲ။ အဘိုးကြီးကလည်း ပိန်ပိန်ရှည်ရှည်ကိုး’

‘အဲဒီတုန်းက တို့ကသာ အကြောက်လွန်ပြီး ပြေးတာကွ။ အဘိုးကြီးရော၊

သမီးတွေရော ရယ်ကျန်ရစ်တာကွ'

ကျွန်တော်သည် People အတွက် ဘာရေးရမှန်းမသိသေးပါ။ ဘတို့၏ စကားများကိုသာ အာရုံစိုက်နေမိသည်။ အာရုံစိုက်ရင်း ရေချင်းစိတ်ပေါ်သွားသည်က

x x x x x

ငယ်သင်္ကြန်ကိုလွမ်းလို့ ပြုံးမိသမျှ

People မဂ္ဂဇင်း
၂၀၀၃ ခု၊ ဧပြီလ

ပိတောက်ပင်လယ် ဇော်ဝင်းထွဋ် သင်္ဂဟ ဗန္ဓုလေးသင်္ကြန်

မန္တလေးသင်္ကြန်ကို စိတ်မဝင်းစားခဲ့တာ ကြာပါပြီ။ ကံချွန်တို့ မန္တလေးသင်္ကြန်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် (၃၀)က ပုံစံမျိုးဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ ဒါမှမဟုတ် ခေတ်ပေါ်စတီတ်ရှိုးကို ရေပက်တဲ့သင်္ကြန်ဖြစ်နေတာကိုး။ ဒါ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောတာပါ။ ကံချွန်ကတော့ စတီတ်ရှိုးကို သီးသန့်လေးခံစားချင်တယ်။ ရက်(ပ)လည်းကြိုက်တယ်။ ရော့ခ်လည်းကြိုက်တယ်။ အော်တာနေးတစ်လည်းကြိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒါတွေရဲ့ အရသာဟာ သင်္ကြန်စင်မြင့်နဲ့ အံ့မဝင်ဘူးထင်လို့ပါ။

ခက်တာက . . . လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၃၀)က ဟန်ကိုလည်း ငြီးငွေ့နေပါပြီ။ (ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးသတ်မှတ်တာမဟုတ်ပါ) အဲသလို ခံစားနေရတုန်းမှာ . . . ဒါရိုက်တာမောင်တင်ဦးရဲ့ ပိတောက်ပင်လယ်က ရေစက်လက်နဲ့

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

မျက်စိအောက်ရောက်လာပါတယ်ခင်ဗျ။ ပိတောက်ပင်လယ်ကိုကြည့်ရင်း လူမစို
 ပေမယ့် စိတ်တွေစိုကုန်ရပါတယ်။ ရင်ထဲမှာ ပိတောက်တွေပွင့်လာတယ်။
 ကြည့်နူးမူတွေက သွေးနဲ့အတူ စီးပျောသွားတယ်။ ကြည့်နေရင်းကနေ ကံချွန်
 ဟာ ဇာဂနာဖြစ်သွားလိုက်၊ အရိုင်းဖြစ်သွားလိုက်၊ ရာဇာနေဝင်းဖြစ်သွားလိုက်။
 ကိုဟိန်းစိုးနဲ့အတူ လိုက်ကမိသေးတယ်။

အနှစ်နှစ် အလလ
 ခံစားချင်ခဲ့တဲ့ တမ်းတခဲ့တဲ့
 သင်္ကြန်ရဲ့ အဆို၊ အက၊ အလှ။
 မန္တလေး သင်္ကြန်မဏ္ဍပ်ပေါ်မှာ ကံချွန်
 မြင်ချင်တာ အဲသည်သဘောမျိုးပါ ခင်ဗျာ။
 မပြောတတ်လို့ပါ။ ကိုယ်တမ်းတနေတာကို
 ပိတောက်ပင်လယ်ထဲမှာ တွေ့နေရပါပြီ။
 သင်္ဂဟတီးဝိုင်းက တစ်ဘက်၊ အင်ပါယာက
 တစ်ဘက် ယိမ်းတွေရဲ့ ကြားကနေ
 ဇော်ဝင်းထွဋ်က ပိတောက်တွေပွင့်စေလိုက်
 ချိန်မှာတော့ ကံချွန်ရဲ့ရင်ထဲမှာပါ ပိတောက်
 တွေပွင့်လာတယ်။ ဝေလို့။

“ငြိမ်းချမ်းတဲ့အရိပ် . . . ငြိမ်းချမ်းတဲ့ကမ်း . . .
 ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ပိတောက်ပွင့် တို့ဝေ . . .”

ဆိုတဲ့အသံကို နားထောင်ရင်း ကျုံးကိုမျက်နှာမူထား
 တဲ့ ခမ်းနားတဲ့ ရေသဘင်မဏ္ဍပ်ပေါ်ကနေ ဆိုနေသလို
 မြင်ယောင်ခံစားမိပါတယ်။ မြန်မာ့အငွေ့
 အသက်အပြည့်နဲ့ မန္တလေးမူ၊
 မန္တလေးဟန်မပျောက်တဲ့ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုရဲ့
 အသွင်အပြင်လက္ခဏာ။ သင်္ဂဟနဲ့အင်ပါယာ အင်အားနှစ်ခုပေါင်းပြီး ချို့မြိန်တဲ့
 အနာဂတ်တွေ ပိုင်ဆိုင်စေချင်တဲ့ စေတနာ၊ မေတ္တာပန်းဟာ ငြိမ်းချမ်းရေး
 ပိတောက်နဲ့အတူ ပွင့်လာပါပြီ။

ကြည့်နေရင်း ကြည်နူးနေ ကြည်နူးမှုနဲ့အတူ မတွေ့မမြင်ရတာကြာပြီဖြစ်
တဲ့ သင်္ဂဟဆိုတဲ့ စာလုံးကြီးကိုကြည့်ပြီး

နုယဉ်၊ ဂီတလှလင်၊ တေးနုယဉ်၊ သလ္လာသက်ဦး၊ ကျွန်းရွှေဝါ၊ ဇွဲမောင်မယ်၊
ရွှေတိုင်းယဉ်၊ ရွှေမန်းမောင်၊ ထီလာမောင် ကျားခေါင်းကြီးစတဲ့ စတဲ့ အသင်းတွေ
ပါ မြင်ယောင်လာမိပါတယ်ခင်ဗျ။ ဟိုတုန်းက မန္တလေးသင်္ကြန်။ မန္တလေး
သင်္ကြန်ဆိုတာ . . . အလှပြယာဉ်များစွာ အလှ၊ အကသင်းများစွာ၊ ရေပက်
သင်းများစွာ၊ သံချပ်သင်းများစွာနဲ့ ပုံဖော်ထားတဲ့သင်္ကြန်ပါ။ မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုပြီး
ဖြစ်ခဲ့ရတာဟာ အသင်းတစ်သင်း၊ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ မဏ္ဍပ်တစ်ခုကြောင့်မဟုတ်ပါ
ဘူး။ ကြည်နူးပျော်ရွှင်စရာတမ်းတလွမ်းမောစရာ “မန္တလေးသင်္ကြန်” ဖြစ်ဖို့ ပုံဖော်
ခဲ့ကြတဲ့ အသင်းပေါင်းများစွာဟာ ကံချွန်တို့မျက်စိအောက်က ပျောက်ကွယ်
သွားတာ အတော်ကြာပါပြီခင်ဗျ။ ပီတောက်ပင်လယ်မှာ သင်္ဂဟကိုတွေ့လိုက်
ရတော့ ပျောက်နေတဲ့ရတနာထုပ်ထဲက ရတနာတစ်ပွင့်ကို ပြန်ကောက်ရလိုက်
သလိုပါပဲ။

လာမယ့်နှစ်သင်္ကြန်မှာတော့ သင်္ဂဟကြီးရဲ့ သင်္ကြန်သီချင်းခွေတွေ ထွက်
လာမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်ခင်ဗျ။ မန္တလေးမြို့ရဲ့ အက၊ အလှ စင်မြင့်တွေ
ပေါ်မှာလည်း သင်္ဂဟကြီးကို ပြန်မြင်လိုပါတယ်။ ဒါကတော့ ကံချွန် ပီတောက်
ပင်လယ်ကိုကြည့်ပြီး ပေါ်လာတဲ့ခံစားမှုပါ။ ခံစားမှုဆိုတာ တစ်ယောက်နဲ့
တစ်ယောက်တော့ ဘယ်တူပါ့မလဲ။ ပီတောက်ပင်လယ်ကိုကြည့်ပြီး

“မောင်တင်ဦးက သူကောင်းဖို့အတွက် တော်တဲ့သူတွေကို အသုံးချသွား
တာပဲဗျ”

“ဟုတ်တယ်လေ။ အဲဒါ မောင်တင်ဦးပဲ။ အဲဒါပညာပဲ။ ကိုယ်ကောင်းဖို့
အတွက် လူတော်တွေမရှာတတ်ဘူးဆိုရင်သူထက်ညံ့တဲ့သူ ဘယ်ရှိတော့မှာလဲ။
ခင်ဗျား စကားလုံးပြောင်းသုံးရင် ပိုပြီးအဆင်ပြေမယ်ဗျ။ မောင်တင်ဦးက
တော်တဲ့သူတွေကို အံဝင်ခွင်ကျနေရာပေးတတ်တာလို့ပြောရင် ပိုမှန်တယ်။”

အဲသလို ပြောသံ၊ ဆိုသံ၊ ငြင်းသံ ခုန်သံများလည်း ကြားရပါတယ်။

“မောင်တင်ဦးတပည့်တွေက သူထက်တော်တယ်။”

“တပည့်ကို ကိုယ့်ထက်တော်အောင် သင်ပေးနိုင်ရင် အဲဒီပညာတိမ်ကော
သွားမှာပေါ့ဗျ။ ကိုယ့်ထက်တော်အောင် ထက်မြက်အောင် သင်ပေးနိုင်မှ

ဆရာကောင်းဗျ”

အဲသလို မှတ်ချက်ချသံများလည်း ကြားရပါတယ်။ လောကကြီးမှာ “သူက ဝင်ပြီး နှမ်းဖြူးသွားတာပါ”။ ဆိုတဲ့ စကားရှိပါတယ်ခင်ဗျား။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်စေချင်ပါတယ်။ နှမ်းဖြူးတဲ့သူဟာလည်း မသိဘဲ၊ မတတ်ဘဲ ဖြူးလို့ မရပါဘူး။ နှမ်းမဖြူးခင်မှာ ကောက်ညှင်းက နပ်ရဲ့လား။ ပျော့ပြနေသလားဆို တာတော့ ခွဲခြားတတ်ရဦးမှာပါ။ ပျော့ပြနေတဲ့ ကောက်ညှင်းကို နှမ်းဖြူးမိရင် နှမ်းဖြူးတဲ့သူပဲနာမည်ပျက်မှာပါ။ အဲသလို အဖြစ်မျိုးတွေလည်း အများကြီး ရှိပါတယ်။

ကံချွန်ကတော့ ပိတောက်ပင်လယ်ကိုကြည့်ပြီး ဝေဖန်ပိုင်းခြား စဉ်းစားစရာ တွေ အများကြီးရလိုက်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကံချွန်ဟာ မန္တလေးသားပါ။ မန္တလေးကိုချစ်ပါတယ်။ မန္တလေးသင်္ကြန်ကြီး ပြန်လည်စည်ကားစိုပြည်လာမှာ ကို မျှော်မိတာအမှန်ပါ။ ပိတောက်ပင်လယ်ထဲကလို ဥုံဖွဲ့ဆိုပြီး စည်ကားသွား အောင် လုပ်ပေးနိုင်တဲ့အစွမ်းရှိရင်တော့ လုပ်လိုက်ချင်တာပေါ့ခင်ဗျာ။ တကယ် တော့ မန္တလေးက အနုပညာများဟာ “အင်ကြင်း” တွေလိုပါပဲ။ သစ်ပင်ချင်းတူ တယ်လို့ ထင်ရပေမယ့် အင်ကြင်းများဟာ နှစ်ကြာလာတာနဲ့ အမှုန်ဖြစ်ဆွေးမြေ သွားတာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ “ကျောက်” ဖြစ်ပြီး တည်ကျန်နေတာမျိုးပါ။

ဒီနှစ်သင်္ကြန်မှာ အချိန်မမီဦးတော့ . . .

လာမယ့်နှစ်သင်္ကြန်မှာတော့ အသစ်အဟောင်းမျှတစွာပေါင်းစပ်ထားတဲ့ သီးချင်းတွေ၊ အဟောင်းတွေ အသစ်တွေ၊ အသင်းတွေ၊ အကတွေ၊ အလှတွေ ဖြစ်လာဖို့ တေးချစ်သူ ဦးခင်မောင်သန်းတို့လို၊ ယဉ်မွန်ဦးမင်းနိုင်တို့လို ဂီတ အစည်းအရုံးရဲ့ တာဝန်ရှိလူကြီးများက မန္တလေးမြို့ချစ်တဲ့ မန္တလေးမြို့က အခြား စာပေပညာရှင်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ မြို့မိ မြို့ဖများကိုပါ တွေ့ဆုံ အကြံဉာဏ်တောင်းပြီး ပြန်လည် အသက်သွင်းကြမယ်ဆိုရင် . . .

မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းများစွာနဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့တာ မဟုတ်လား။

ရွှေမန္တလေးဂျာနယ်
၇. ၄. ၂၀၀၃

မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ

(ကံချွန်က မိုက်ဖော်မိုက်ဘက် ရွာတတ်သူလို့ တေးကဗျာမှာ ဆူးလှည်း စာမူပါလာပြီးတာနဲ့ အပြောခံရပါတယ်။ အဲ တစ်ယောက်တော့ ဒါမျိုးတွေကို ရေးတော့ လူမုန်းများတာပေါ့လို့ မှတ်ချက်ချပါတယ်။ အားလုံးကို လေးစားပါတယ်ခင်ဗျာ။ လွန်တာရှိ ဝနွာမိပါ။ သရော်စာမရေးရမနေနိုင်လို့ ရင်ထဲရှိတာ လေးတွေ မရေးရမနေနိုင်လို့)

ဒီရက်ပိုင်း မန္တလေးသင်္ကြန်ဆောင်းပါးတွေချည်း ရေးဖြစ်နေပါတယ်။ ရာသီစာကိုး။ ကံချွန်ရေးနေကျ ဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းများကလည်း သင်္ကြန်ဆောင်းပါးပဲ တောင်းကြပါတယ်။ မန္တလေးသင်္ကြန်အကြောင်း ဆောင်းပါးရေးမယ်ဆိုပြီး ထိတွေ့ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရတဲ့ သင်္ကြန်တွေကို ပြန်တွေးမိတော့ . . .

ရေးချင်စရာတွေက အများကြီးပါပဲ။ အများကြီးထဲက ဟိုငြိဒီငြိ ဘေးအစွန်းထွက်၊ အကွေ့မှာ နောက်ပြီး ရမ်းမိလို့ ချိတ်တာချိတ်ဖြစ်နေတာတွေကို စုပြီး ကံချွန်ရဲ့ ဆူးလှည်းပေါ်တင်လိုက်ပါပြီ။

ကံချွန်မန္တလေးသင်္ကြန်ကို လွမ်းသတိရမိတာဟာ ငွေရပေါက် မြိုးမြီးမြက် မြက်ကလေးရှိလို့ မဟုတ်ပါခင်ဗျာ။ လွမ်းကိုလွမ်းတာပါ။ ကံချွန်လွမ်းတဲ့ အထဲမှာ အလှပြကားကြီးတွေက အဖြည့်ခံပါ။ အလှပြသင်းများနဲ့လည်း မလိုက်ဖူးပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်သင်္ကြန်သီချင်းမှလည်း တစ်ပုဒ်လုံးအစအဆုံးမရပါဘူး။ တစ်ပိုက်စ တစ်ကြောင်းစ ရင်ထဲမှာ ရောက်နေတဲ့ စာသားလေးတွေရှိပါတယ်ခင်ဗျ။ အဲဒါမျိုးကျတော့ ဘယ်သူရေးတာပါလိမ့်ဆိုပြီး မှတ်ထားမိပါတယ်။ ကြိုက်တာကိုး။ ဒါကတော့ ဦးပေါရေးတာပဲ။ ဒါကတော့ ဦးသန်းကြွယ်ရေးတာပဲ။ ဒါကတော့ အဇ္ဈလီမောင်မောင် ရေးတာပဲ။ ဒါကတော့ ဆရာကြီးဦးဘသိန်း ရေးတာပဲဆိုတာမျိုးပါ။

မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာနဲ့ ကံချွန်လွမ်းတမိတာတော့ အမှန်ပါ။ လွမ်းလို့ သတိရမိတာနဲ့ ပြန်တွေးရင်းပြုံးမိပါတယ်။ ကံချွန်က ရေပက်တာရော ရေပက်ခံ

ထွက်တာရော မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ ဟိုးအရင်သင်္ကြန်ည ရေမပက်တော့ အကတွေ ကို လျှောက်ကြည့်တာလောက်ပဲ ပတ်သက်ခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော်လွမ်းတဲ့ မန္တလေးသင်္ကြန်က တစ်မြို့လုံး တစ်ယောက်မကျန် ပြုံးစေ ပျော်စေ ကြည်နူးစေခဲ့လို့ပါခင်ဗျာ။ အပြုံးငွေ့တွေ အပျော်ဂယက်တွေ ကြားမှာ အကြိမ်ကြိမ် ဖြတ်သန်းခဲ့ရတော့ သင်္ကြန်ရောက်ပြီဆိုတာနဲ့ ကျွန်တော် လည်းကြည်နူးနေတာပါပဲ။ သင်္ကြန်ရောက်တော့မယ်ဆိုကတည်းက တစ်မြို့လုံး လို တီးလုံးတိုက်သံတွေက အသံချင်းဆက် အမှာညီအစ်မဖြစ်နေတာပါ။ ကပ် နေတာကိုး။ အသင်းတိုင်းဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ပိုင်သီချင်းတွေနဲ့ကကြတာပါ။ အသင်းတွေက ရာဂဏန်းဝန်းကျင်ရှိတာ။ တစ်သင်းမှာ သီချင်းသုံးပုဒ်ပဲရှိဦး တော့ တစ်နှစ်တစ်နှစ်မှာ မန္တလေးသင်္ကြန်သီချင်းဟာ အပုဒ်နှစ်ရာဝန်းကျင် တော့ ရှိပါတယ်။ ၁၉၆၀ မတိုင်မီကပေါ့ခင်ဗျာ။ သီချင်းတွေကလည်း သူ့နည်း သူ့ဟန်နဲ့ကောင်းနေတာပါပဲ။ တကယ်တော့ မန္တလေးသင်္ကြန်သီချင်းက ဆယ့် လေးငါးပုဒ်ပဲရှိခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ (ငွေဖလားလေးကို ကိုင်ကာ လှတယ်ပြော ရင် ပြုံးတာ၊ ပြုံးပြုံးလေးမို့ ချစ်စရာ . . .) ဆိုပြီး လက်ခုတ်တီးဆိုသွားကြတဲ့ ရေနံ့သာဦး စိုးလှိုင်ရဲ့ သီချင်းမျိုး (အိပ်မက်စေတမန် ညင်းသွဲ့ဝန်းရံ လေးသွေး ပြန် ဥဩတွန်သံ ကြားရသည်မှ နိုးထလာခဲ့ပြန် . . .) ဪ သင်္ကြန် သင်္ကြန် တီးကြ ဆိုကြ ကကြရပေဦးတော့အမှန်။ နှစ်သစ်အကူး ရွှင်မြူးလေတဲ့ သင်္ကြန် . . .) ဆိုတဲ့ ဦးသန်းကြွယ်ရဲ့ သီချင်းမျိုး ဆရာကျော်မြင့်သူရေးတဲ့ (ရှာပုံတော် မင်းသားကြီး မဏ္ဍာပ်တကာရောက်ခဲ့ပြီ) သီချင်းမျိုး ‘မြို့မလေးလေးရင်’ ရေးတဲ့ (မြို့မှောင်ဝေကင်း) လို့ သီချင်းမျိုး အခန့်တွေရော၊ အတည်တွေရော၊ အမြူး တွေရော၊ အသွက်တွေရော။ သီချင်းပေါင်းများစွာရှိခဲ့တာ။ ဒီတော့ အကောင်း တွေပြိုင်နေတဲ့ သီချင်းတွေကြားမှာ ဘယ်သီချင်းမှ အစအဆုံးမရတော့ပါဘူး။ မန္တလေးမှာ သင်္ကြန်သီချင်းရေးဆရာ အောင်အောင် (ယဉ်မွန်) ပြုစုထားတဲ့ စာရင်းအရဆိုရင် (၅၉) ယောက်ရှိပါတယ်။

ကံချွန်က မန္တလေးသားဆိုတော့ မန္တလေးသင်္ကြန်ကို အကြောင်းပြုပြီး

ဂုဏ်ယူချင်တဲ့အထဲမှာ အဲသလိုဂီတပညာရှင် တေးဆရာများရှိခြင်းကိုလည်း ဂုဏ်ယူချင်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ဆရာ ဦးချစ်ငွေနဲ့ ဆရာ ချင်းတွင်းချစ်သွေးတို့ ပေါင်းရေးခဲ့တဲ့ (ချစ်တိုး ချစ်မိုး) ဆိုပြီး ဖန်တီးခဲ့တဲ့ သီချင်းများဟာလည်း သင်္ကြန် မှာ တကူးတက သွားနားထောင်ခဲ့ရတဲ့ သီချင်းများပါပဲ။ မန္တလေးသင်္ကြန်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဖွံ့ဖြိုးဝေစည်ခဲ့တဲ့ တေးဂီတအနုပညာ အင်းအားဟာရိုးရာ ခွန်အားအပြည့်နဲ့ပါ။ ကံချွန်လွမ်းတာ အဲဒါတွေ ပါပါတယ်။ နှစ်စဉ် ဖူးပွင့်နေတဲ့ ဂီတပန်းပွင့်များကို လွမ်းတာပါ။ ပန်းမပျိုး ပန်းမပန်ခဲ့ဖူးပေမဲ့ ပန်းရဲ့အလှကို လွမ်းခွင့်တော့ ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဟုတ်ဘူးလား။ ပန်းတစ်ပွင့်အတွက် လွမ်းစာ မဖွဲ့ချင်ပါဘူး။ ပန်းတစ်ခင်းအတွက်ပဲ လွမ်းစာဖွဲ့ချင်ပါတယ်။

မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ ဂျစ်ကားနဲ့လည်း ပျော်လို့ရပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်မြင်း လှည်းဆိုက်ကား စက်ဘီးနဲ့လည်း ပျော်လို့ရပါတယ်။ ကိုယ့်အရပ်ထဲက ငွေ ကြေးမပြည့်စုံသူများအတွက် လိုင်းကားရှိသူများ ကုန်ကားရှိသူများက သင်္ကြန် အတွင်း လိုင်းနားထားရက်မှာ ၃ တောင် ၂ ကျပ်နဲ့ ပျော်လို့ရအောင် ဖန်တီး ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ ၃ တောင် ၂ ကျပ်ဆိုတာ က မန္တလေးတောင်၊ ရန်ကင်း တောင်၊ မယ်ဥတောင် တောင်သုံးတောင်ကို ပို့ဖို့ ၂ ကျပ်ယူပြီး ပို့ပေးတာပါ။ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဘုရားဖူးလို့ရပါတယ်။ လူငယ်များ၊ ကလေးများ လျှောက် လည်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးသင်္ကြန်မှာ နှစ်ရာရှိမှ၊ နှစ်ထောင်ရှိမှ၊ နှစ်သောင်း ရှိမှ ပျော်လို့ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်ကျပ်ရှိရင်ကိုပျော်လို့ ရတာပါ။ ကျုံး တစ်ပတ်နဲ့တောင်သမန်ကိုတစ်ယောက်ငါးကျပ်နဲ့ ပို့ပေးတဲ့ မြင်းလှည်းများလည်း ရှိပါတယ်။

အကသင်းတွေဟာ လမ်းတိုင်းနီးပါးရှိနေသလို နေ့ ရေပက်သူတွေ ရေပက် သင်းတွေကလည်း လမ်းတိုင်းအပြည့်ပါပဲ။

“ဦးလေးသာဝ ရှိသလား”

“ဘာကိစ္စလဲကွ”

“ကျွန်တော်တို့ ကုသိုလ်လိုချင်လို့ ခေါင်းလျှော်ပေးချင်လို့ပါ” ဆိုပြီး ပြော

လို့ ဦးသာဝကြီးက တုတ်ဆွဲလိုက်တဲ့အတွက် တရုန်းရုန်းထွက်ပြေးရင်းပျော်ကြ သူများလည်း ရှိပါတယ်။ ဦးသာဝက ခေါင်းတုံးကြီးကိုး။ နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့ ရောက်မှ အုပ်စုလိုက်သွားပြီး ကန်တော့ကြ တောင်းပန်ကြ။ လူရွှင်တော် ဦးဒီပါ ကတော့ သူ့ဆရာ ကွယ်လွန်သူ လူရွှင်တော်ကြီး ဦးနောက်တိုးကို နှစ်စဉ် ကန်တော့တယ်။ တစ်နှစ်နဲ့ တစ်နှစ်ကန်တော့ ပုံချင်းကတော့ မတူဘူးပေါ့။ ကိုဒီပါက သင်္ကြန်တွင်းမှာရီဝေဝေ ခပ်ယစ်ယစ်နဲ့ သူ့ဆရာဆီသွား၊ မြင်တာနဲ့ ခြေထောက်ဖက်ငိုသတဲ့။ ဆရာ့ကို ကန်တော့ချင်ပေမယ့် ပုဆိုးတစ်ကွင်း၊ မုန့် တစ်ထုပ်၊ ရေအိုးလေးတစ်အိုးမှ မဝယ်နိုင်တော့ မလာရဲဘူးဆရာ။ ကျွန်တော့် အဖြစ်က ဆိုးပါတယ်ပေါ့။ ဦးနောက်တိုးက ငါ့တပည့် ပစ္စည်းမလိုဘူး။ သိတတ် ဖို့ပဲလိုတာ။ ဆရာ့ကို သတိရတယ်ဆိုရင် ဆရာ ကျေနပ်ပြီဆိုပြီး ကိုဒီပါကို မုန့်ဖိုးပေး၊ အိမ်စားဖို့ ဆန်ယူသွားဆိုပြီးပေး၊ တခြားလူ ကန်တော့ထားတဲ့ လုံချည်ပါ ထုတ်ပေးလိုက်တာ။ ကိုဒီပါယူပြီး ထွက်သွားမှ “တောက် ငါ သတိမေ့ သွားလို့ခံလိုက်ရတာကွာ။ ဒီကောင့် ယုံမိတာ ငါ့အပြစ်ဆိုပြောပြီး ကျန်ရစ်တာ။ နောက်နှစ်ကျရင် သူ့အရပ်ထဲက ကလေးအယောက်သုံးဆယ်လောက်ခေါ်ပြီး သွားကန်တော့ ပြန်ရော။ ကလေးတွေကို မင်းတို့ မုန့်ဖိုးရမှာ လိုက်ခဲ့ဆိုပြီး ခေါ်ခဲ့တာ၊ အဲသလိုလူပါ။ ဆရာဦးနောက်တိုးက အရပ်ထဲမှာ လူကျန်သေးရဲ့ လားဆိုပြီး မျက်လုံး ပေကလပ် ပေကလပ်နဲ့မေးတာ။

မန္တလေးသင်္ကြန်ပုံရိပ်က အလွှာပေါင်းစုံ၊ နေရာပေါင်းစုံ၊ ထောင့်ပေါင်းစုံမှာ ဟာကွက်မရှိ ပျော်စရာ ကြည်နူးစရာတွေနဲ့ ပြည့်နေတာပါ။ မန္တလေးသင်္ကြန် တွင်းမှာ ဘယ်မှလျှောက်မလည်ဘဲ ငုတ်တုတ်ထိုင်နေဦးတော့ ပြုံးနေပျော်နေသူ တွေကြားမှာနေရတာမို့ ကြည်နူးစရာပဲပေါ့။ တစ်မြို့လုံးပျော်နေကြတာဟာ ကျွန်တော့်အတွက် မမေ့နိုင်စရာ၊ လွမ်းစရာတွေပါပဲ။ မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ တစ်မြို့လုံးတစ်ယောက်မကျန်ပျော်ခဲ့ပြုံးခဲ့ ကခဲ့ ခုန်ခဲ့ ဆိုခဲ့ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြု ခဲ့ဆိုတာတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ သင်္ကြန်ပါ။

စစ်ပြီးခေတ်ပြာပုံထဲက မန္တလေးနဲ့ ၁၉၆၉ မီးကြောင့် ပြာပုံထဲက စစ်ကိုင်းကို

အနုပညာနဲ့ ခွန်အားဖြစ်စေခဲ့တာဟာ ဂီတစာဆို အဝမ်းဆရာညွှာရဲ့ 'ပြည်တော်ဝင်' သီချင်းပါ။ မန္တလေးသင်္ကြန်ကို ပြန်လည်စိုပြေစေခဲ့တဲ့ သီချင်းဖြစ်ကြောင်း ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူး ပါတယ်ခင်ဗျာ။ အဲဒီ သီချင်းကိုလည်း သင်္ကြန်မှာကြားခဲ့ရတဲ့အတွက် ကံချွန်လွမ်းပါတယ်။

အဲသလို အဲသလိုတွေ လွမ်းလွန်းလို့ သင်္ကြန်မိုးရုပ်ရှင်ကားကြီးထုတ်လုပ်သူ ကိုဇော်မြင့်ဆီကိုတောင် ဖုန်းဆက်မိပါတယ်။ အလှပြယာဉ်ကြီးတွေ အကအလှမဏ္ဍပ်တွေမပါတဲ့ 'မန္တလေးသင်္ကြန်' ပုံရိပ်ကို ထင်ဟပ်တဲ့ ရုပ်ရှင်ကားကြီးတစ်ကားရိုက်ဖို့ အကြံပြုတာပါ။

ဘယ်သူတွေက ဘာပဲပြောပြော ကံချွန်တို့ကတော့ မန္တလေးသားဆိုတော့ မန္တလေးရဲ့ သင်္ကြန်ပုံရိပ်ကို မျှဝေချင်တယ်လေ။ ဘယ်လောက် ပျော်စရာကောင်းသလဲဆိုတာ တင်ပြ ရေးပြချင်တာပေါ့ခင်ဗျာ။ မြို့လူထု ကိုယ်စားပြုတဲ့ သင်္ကြန်ဆိုပါတော့။ ဟိုတုန်းက မန္တလေးသင်္ကြန်တွင်းမှာ ရှိခဲ့ဖူးတာတွေ။ ပန်းတစ်ပွင့်အလှမဟုတ်တဲ့ ပန်းတစ်ခင်းရဲ့အလှ။ မပျိုးဖူးဘူး။ မပန်ဖူးဘူး ဆိုပေမယ့် ဘယ်လောက်လှတယ်ဆိုတာ . . . ။

မန္တလေးသင်္ကြန်ဆိုတာ

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ
၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ မေလ

ယနေ့ ကံချွန်

စိန်စိန်ဦး စာအုပ်တိုက်

၄. ၄. ၂၀၀၃ ဆိုရင် ကံချွန်အသက် (၅၇) နှစ်ပြည့်ပြီပေါ့။ နေပျော်တဲ့ဘဝ ဆိုတာ ပျော်နေနိုင်တဲ့ဘဝကို ပိုင်ဆိုင်မှ။ ပျော်ချင်ရင် အပြစ်ရှောင်။

စိတ်ဆင်းရဲမှုကို မပေးဘူး။ အဲသလိုပါပဲ။ စိတ်ဆင်းရဲမှုကိုလည်း မယူပါ ဘူး။

ဘယ်သူ့အတွက်မှ အကျိုးမရှိဘဲပေးရတဲ့အချိန်တွေဟာ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု ကင်းစွာနဲ့ အနာဂတ်ဘဝရဲ့ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြုန်းတီးပစ်လိုက်တာလို့ ခံယူပါ တယ်။

စေတနာမှန်ဖို့နဲ့ ရိုးသားဖို့ပဲ ကြိုးစားတယ်။ တူသောအကျိုးပေးမယ်ဆိုတာ ယုံကြည်တယ်။ စွဲမြဲစူးနစ်စွာယုံတာ။

မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ဆုံမိတယ်။ သူက သူ့ကိုင်တွယ်ရတဲ့နေရာလေးကို အကောင်းဆုံးဖြစ်စေချင်တဲ့သူပါ။

‘ကျွန်တော့်ကိုဗျာ လက်သုပ်ပုဝါဆိုတာ ဘယ်လောက်လျှော်လျှော် မဖြူ နိုင်ပါဘူး’ လို့ ပြောတယ်။

စေတနာအပြည့်နဲ့ သူ့အလုပ်ကလေးသူလုပ်နေတာကို ကံချွန်ကတော့ ပီတိဖြစ်တယ်လေ။ သူ့ဘေးအခန်းမှာ ‘စိတ်အမှိုက်’ တွေ ရှုပ်နေတာ သူနဲ့မဆိုင် ဘူး။ သူ့အခန်းလေး သန့်နေရင် သူတာဝန်ကျေပြီပေါ့။ ဒါကြောင့် အားပေးမိ တယ်။

‘ဆရာ လက်သုပ်ပုဝါကို ဘယ်လောက်လျှော်လျှော် ဆီကွက်တော့ကျန် မှာပဲဆိုပေမယ့် ဟင်းနဲ့တော့ ပြောင်သေးတာပေါ့ဆရာ’

အိုမယ့်ဟန်ပြင်တော့ အိုဇာတာကောင်းချင်တယ်။ လူအိုတွေရဲ့ ကံကြမ္မာ က လူငယ်တွေရဲ့ လက်ထဲမှာ။ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ လူငယ်တွေရဲ့လက်ထဲပဲ ကျွန်တော်တို့ အနာဂတ်ကို အပ်ချင်တာပေါ့။ လူငယ်တိုင်းကို အသိဉာဏ်ရှိစေ ချင်တယ်လေ။ ပညာတတ်စေချင်တယ်။ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်စေချင်တယ်။ စာနာ တတ်သူဖြစ်စေချင်တယ်။ ကြင်နာတတ်သူဖြစ်စေချင်တယ်။

ကံချွန်ရဲ့ မြေးတွေကို ကံချွန်ဘယ်လောက်များ ပံ့ပိုးထမ်းတင်ပေးနိုင်မလဲ။ ကံချွန်အသက်ကိုးဆယ်ကျော်ရင်တော့ အလုပ်လုပ်တာလျော့မယ်။ အဲဒီအခါ ကျရင်တော့ သူတို့အားကိုးရမှာကိုး။ အိုဇာတာကောင်းချင်တယ်။

အပင်ပန်းဆုံးအလုပ်ဟာ ဟန်ဆောင်ရတာပဲ။ ပင်ပန်းရင် စိတ်မရွှင်တော့
 ဘူး။ ဒါဆို အသက်ထက်လူက ပိုအိုသွားမယ်။ ကံချွန်ကတော့ စိတ်ပင်ပန်းမယ့်
 ဒဏ်ကို လုံးဝမခံနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း ဟန်မဆောင်ချင်ဘူး။ ကိုယ့်
 ဝါသနာ၊ ကိုယ့်စရိုက်၊ ကိုယ့်ဆန္ဒတွေကို ဖုံးကွယ်ပြီး နေထိုင်ပြောဆိုရမယ့်
 နေရာမျိုးကို အတတ်နိုင်ဆုံးရှောင်ပါတယ်။ ဟန်ဆောင်ပြီးမှ ရရှိလာမယ့် အခွင့်
 အရေးမျိုးဆို အမြဲစွန့်လွှတ်တယ်။ စိတ်ပင်ပန်းမှုကို မခံနိုင်ပါဘူး။ စိတ်ချမ်းသာ
 မှုကို ဘာနဲ့မှ မလဲနိုင်ပါဘူး။

ကံချွန်ကြောင့် ဘယ်သူ့ကိုမှ မထိခိုက်စေချင်ပါ။

But သို့သော်ပေါ့လေ။

အများကို ထိခိုက်နစ်နာအောင် လုပ်နေသူများကိုတော့ ချွင်းချက်ပေါ့ခင်
 ဗျာ။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်၊ ကိုယ်ကျိုးရှာအခွင့်အရေးသမားများကိုတော့ . . .

ဂျေမောင်မောင်ဆိုတဲ့ သီချင်း အမှတ်ရသွားတယ်။

နံရံကို လက်သီးနဲ့ထိုးမိတယ်

၃၀. ၃. ၀၃

www.linhtet.com

ကံ့ခွဲနီ

ဘဝအတွေ့အကြုံ
အတွေ့အခေါ်
အယူအဆ